

Beleids- en begrotingstoelichting

MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

Begroting 2026

INHOUDSTAFEL

I.	INLEIDING DOOR DE MINISTER.....	6
II.	Samenvatting	7
III.	TRANSVERSALE EN HORIZONTALE DOELSTELLINGEN	9
IV.	OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN	10
V.	BELEIDSVELDEN: OVERZICHT TOTALEN PER PROGRAMMA	11
VI.	BELEIDSVELD I: LUCHTGEBONDEN MOBILITEIT EN TRANSPORT	13
1.	ISE: INVESTERINGEN LUCHTHAVENS, MVG excl. DAB.....	13
1.1	Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	13
1.2	Operationele doelstellingen	14
1.3	Budgettair kader voor het begrotingsjaar	14
1.3.1	Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	15
1.3.2	Overige entiteiten onder toezicht.....	17
2.	ISE: EXPLOITATIE LUCHTHAVENS, MVG excl. DAB	19
2.1.	Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	19
2.2.	Operationele doelstellingen.....	19
2.3	Budgettair kader voor het begrotingsjaar	20
2.3.1	Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	21
3.	ISE: BELEID LUCHTHAVENS, MVG excl. DAB	22
3.1.	Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	22
3.2.	Operationele doelstellingen.....	22
3.3	Budgettair kader voor het begrotingsjaar	22
3.3.1	Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	23
VII.	BELEIDSVELD II: GEMEENSCHAPPELIJK VERVOER	24
1.	ISE: INVESTERINGEN GEMEENSCHAPPELIJK VERVOER, MVG excl. DAB	24
1.1	Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	24
1.2	Operationele doelstellingen.....	24
1.3	Budgettair kader voor het begrotingsjaar	25
1.3.1.	Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	26
1.3.2	Overige entiteiten onder gezag.....	28
2.	ISE: EXPLOITATIE GEMEENSCHAPPELIJK VERVOER, MVG excl. DAB	29
2.1.	Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	29
2.2.	Operationele doelstellingen	29
2.3.	Budgettair kader voor het begrotingsjaar	31

2.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	33
2.3.2. Overige entiteiten onder toezicht	38
3. ISE: BELEID GEMEENSCHAPPELIJK VERVOER, MVG excl. DAB	43
3.1. Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	43
3.2. Operationele doelstellingen	43
3.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	45
3.3.1 Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	46
VIII. BELEIDSVELD III: ALGEMEEN MOBILITEITSBELEID	49
1. ISE: TRANSVERSAAL BELEID, MVG excl. DAB	49
1.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	49
1.2 Operationele doelstellingen.....	49
1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	51
1.3.1 Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	53
2. ISE: ZONDER ISE, MVG excl. DAB	60
2.1 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	60
2.1.1 Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	60
3. ISE: STRATEGISCH MOBILITEITSBELEID, MVG excl. DAB	62
3.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	62
3.2 Operationele doelstellingen.....	62
3.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	64
3.3.1 Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	65
4. ISE: WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK EN STUDIES, MVG excl. DAB	68
4.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	68
4.2 Operationele doelstellingen.....	68
4.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	70
4.3.1 Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	71
4.3.2 Overige entiteiten onder gezag.....	78
IX. BELEIDSVELD IV: WEGGEBONDEN MOBILITEIT EN TRANSPORT	80
1. ISE: INVESTERINGEN WEGINFRASTRUCTUUR, MVG excl. DAB	80
1.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	81
1.2 Operationele doelstellingen	81
1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	81

1.3.1 Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	83
1.3.2 Overige entiteiten onder toezicht	101
2. ISE: BELEID WEGINFRASTRUCTUUR, MVG excl. DAB	105
2.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	105
2.2 Operationele doelstellingen	106
2.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	108
2.3.1 Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	109
2.3.2 Overige entiteiten onder toezicht	118
3. ISE: ONDERHOUD WEGINFRASTRUCTUUR, MVG excl. DAB	120
3.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	121
3.2 Operationele doelstellingen.....	121
3.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	121
3.3.1 Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	122
X. BELEIDSVELD IV: WATERGEBONDEN MOBILITEIT EN TRANSPORT	125
1. ISE: ONDERHOUD WATERINFRASTRUCTUUR, MVG excl. DAB.....	125
1.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	126
1.2 Operationele doelstellingen	126
1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	126
1.3.1 Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	128
1.3.2 Overige entiteiten onder toezicht	131
2. ISE: EXPLOITATIE WATERINFRASTRUCTUUR, MVG excl. DAB.....	133
2.1. Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	133
2.2 Operationele doelstellingen.....	133
2.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	135
2.3.1 Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	136
2.3.2 DAB's	142
2.3.3 Overige entiteiten onder toezicht	149
3. ISE: INVESTERINGEN WATERINFRASTRUCTUUR, MVG excl. DAB	151
3.1. Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	152
3.2. Operationele doelstellingen.....	152
3.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	152
3.3.1.1 Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	154

3.3.1.2	Overige entiteiten onder toezicht	164
4.	ISE: BELEID WATERINFRASTRUCTUUR, MVG excl. DAB.....	166
4.1.1	Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	166
4.1.2	Operationele doelstellingen.....	166
4.1.3	Budgettair kader voor het begrotingsjaar	170
4.1.3.1	Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	171
XI.	APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD	175
1.	Apparaatskredieten.....	175
1.1.	PROGRAMMA MA - MB0 - DEPARTEMENT MOW	175
1.2.	PROGRAMMA MA - MC0 - AGENTSCHAP VOOR MARITIEME DIENSTVERLENING EN KUST	182
1.3.	PROGRAMMA MA - MCD - DAB LOODSWEZEN.....	184
1.4.	PROGRAMMA MA - MCE - DAB VLOOT	186
1.5.	PROGRAMMA MA - MD0 - AGENTSCHAP WEGEN EN VERKEER.....	187
2.	Zonder ISE.....	190
2.1.	PROGRAMMA MI - MCD - DAB LOODSWEZEN	190
2.2.	PROGRAMMA MI - MCE - DAB VLOOT	193
XIII.	BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'	198
XIV.	BIJLAGEN METADATAFICHES.....	204

I. INLEIDING DOOR DE MINISTER

Vlaanderen is het kloppende hart van Europa. Onze wegen, waterwegen, havens en het openbaar vervoer vormen de levensaders die mensen en bedrijven verbinden. Maar dit netwerk staat onder druk: jarenlang achterstallig onderhoud heeft sporen nagelaten. Het is tijd voor een inhaalbeweging, zodat onze infrastructuur opnieuw de stevige ruggengraat wordt van een veilige, vlotte en duurzame mobiliteit.

De Vlaamse Regering kiest resoluut voor een toekomst waarin mobiliteit leefbaar, betrouwbaar en innovatief is. We investeren niet zomaar in beton, maar in slimme oplossingen die Vlaanderen vooruithelpen: kwaliteitsvol onderhoud, duurzame vervoersalternatieven en technologie die ons netwerk slimmer maakt.

Files aanpakken is een prioriteit. Dat doen we niet door meer asfalt alleen, maar door een echte modal shift: meer mensen op de fiets, meer gebruik van combimobiliteit en een sterk openbaar vervoer dat zijn cruciale rol blijft spelen in het netwerk.

Verkeersveiligheid blijft onze topprioriteit. Met het vernieuwde Verkeersveiligheidsplan Vlaanderen en het Lokaal Pact Verkeersveiligheid trekken we samen met steden en gemeenten de kaart van veiligheid. Elke weggebruiker moet veilig thuiskomen – dat is geen ambitie, dat is een belofte.

Ook de modal split van onze logistiek geven we een boost. We stimuleren binnenvaart, spoor en multimodale ketens, zodat goederenstromen slimmer en duurzamer verlopen. Innovatie en digitalisering zijn daarbij de motoren die ons mobiliteitssysteem klaarstomen voor de toekomst.

Het resultaat van deze keuzes is het Geïntegreerd Investeringsprogramma (GIP) 2.0, goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 17 juli 2025. Voor het eerst biedt dit programma een meerjarige visie, duidelijke richting, transparantie en vooral investeringszekerheid. Het GIP is legislatuuroverschrijdend en wordt jaarlijks geactualiseerd in samenhang met de begroting.

De begroting 2026 vertaalt deze visie naar concrete keuzes rond zeven strategische doelstellingen:

- kwaliteitsvolle infrastructuur via assetmanagement
- verkeersveiligheid
- duurzaam personen- en goederenvervoer
- waterbeheersing
- luchthavens
- innovatie en digitalisering
- en een geïntegreerde aanpak van grote infrastructuurprojecten

Met deze begroting investeert Vlaanderen fors in een toekomst waarin mobiliteit niet alleen functioneel is, maar ook duurzaam, veilig en aantrekkelijk. Want wie vooruit wil, moet durven investeren in de weg ernaartoe.

II. SAMENVATTING

Vlaanderen heeft een van de dichtste vervoersnetwerken in Europa en kampt met een verouderde infrastructuur. Daardoor lopen we risico's inzake veiligheid, betrouwbaarheid en dus beschikbaarheid, met potentieel een grote economische en maatschappelijke impact op Vlaanderen als economische poort naar Europa.

Er worden deze legislatuur extra middelen vrijgemaakt voor regulier onderhoud, zowel op de wegen als op de waterwegen en de kust voor onze Vlaamse welvaart. Het fileleed verstikt onze economie, de verkeersveiligheid trappelt ter plaatse en onze infrastructuur veroudert. De nood aan investeringen en duurzame oplossingen en innovatie is enorm.

Binnen het Departement Mobiliteit en Openbare Werken (DMOW) werd een modusneutrale Investeringscel opgericht die de regie in handen heeft voor het geïntegreerd meerjarenprogramma GIP 2.0. Op 17 juli 2025 werd het GIP 2025-2027 voorgesteld aan de Vlaamse Regering en vervolgens ingediend in het Vlaams Parlement. Dit GIP omvat het investeringsplan voor de drie jaren 2025 tot en met 2027 en is daarmee het eerste GIP met een meerjarige blik. Een vijfjarig GIP wordt opgemaakt parallel met de opmaak BA 2026, als een rollend jaarlijks geactualiseerd programma dat begin 2026 een doorkijk zal geven voor investeringen van 2026 tot 2030.

Het GIP 2.0 is zo opgebouwd dat er een duidelijke link is naar de thematische beleidsdoelstellingen, die inspelen op de economische en maatschappelijke uitdagingen in het mobiliteitslandschap. De keuzes die in het GIP 2.0 werden gemaakt zijn keuzes op de volgende zeven doelstellingen, die overeenstemmen met de doelstellingen uit de beleidsnota:

- Een doorgedreven asset management voor performante infrastructuur
- Grote infrastructuurprojecten voor de verschillende modi
- Investeringsplan in verkeersveiligheid
- Duurzaam personenvervoer
- Duurzaam goederenvervoer
- Investeren in waterbeheersing
- Investeren in onze luchthavens

De toewijzing van de investeringsmiddelen gebeurt jaarlijks door de minister op voorstel van de nieuw opgerichte Investeringscel van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken.

Vanaf het tweede jaar van de regeerperiode wordt het geïntegreerde investeringsprogramma uiterlijk bij de jaarlijkse begrotingsaanpassing geactualiseerd en meegedeeld aan de Vlaamse Regering. Wijzigingen met betrekking tot de grote projecten vergen een expliciete beslissing door de Vlaamse Regering. Naast investeringskeuzes nemen we doortastende beleidsmaatregelen: met het nieuwe verkeersveiligheidsplan, het lokaal pact en het masterplan Fiets verhogen we de veiligheid en de aantrekkelijkheid van mobiel Vlaanderen. We maken de technische keuring klantvriendelijker en schoeien het controleritme zoveel mogelijk op een Europese leest zoals voorzien in de conceptnota technische keuring van 4 juli 2025..

Het GIP en de uitgebreide toelichting hierrond zijn beschikbaar op de website van het departement Mobiliteit en Openbare Werken.

De begroting 2026 is de doorvertaling van het geïntegreerd investeringsprogramma 2025-2027, waarbij we gericht keuzes hebben gemaakt voor onze investeringen en structureel onderhoud in onze wegen, luchthavens, combimobiliteit, openbaar vervoer, modal shift, vergroening, goederenvervoer via spoor en binnenvaart, havens en waterbeheersing.

Voor het uitbreidingsbeleid voorzien in het regeerakkoord wordt er voor het beleidsdomein mobiliteit en openbare werken in 2026 61 miljoen euro extra vastleggingskrediet ingeschreven voor investeringen en 25 miljoen euro voor de budgettaire opstap voor het openbaar vervoer.

Daarnaast draagt het beleidsdomein bij aan de besparingsdoelstellingen en bijstellingen zoals voorzien in het regeerakkoord.

III. TRANSVERSALE EN HORIZONTALE DOELSTELLINGEN

Het beleidsdomein MOW voert de toegewezen maatregelen uit het Luchtbeleidsplan, de Blue Deal en Vlaams Energie- en Klimaatplan uit en draagt zo bij aan de transversale beleidsthema's lucht en klimaat. Deze maatregelen overlappen grotendeels met de reguliere strategische en operationele doelstellingen, die hieronder uitgebreid worden beschreven. De rapportering over de uitvoering van deze plannen wordt opgenomen in de voortgangsrapportering.

IV. OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

De begroting van het Beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken werd bij de BO 2025 heringedeeld om beter aan te sluiten bij de doelstellingen en de transparantie te verhogen. De ISE's werden per programma opgemaakt volgens de doelstellingen Beleid, Exploitatie, Onderhoud en Investeringsen en de relevante begrotingsartikels werden ondergebracht onder het juiste ISE.

Voor het structureel onderhoud en de investeringen verwijzen we naar het goedgekeurd GIP dat bij de BA 2026 zal ingediend worden in het parlement en dat op dat moment definitief doorvertaald wordt naar de relevante begrotingsartikels. Voor de ISE's Beleid en Exploitatie wordt ingegaan op de doelstellingen en het beleid van de minister in 2026. De ISE's rond onderhoud omvatten de recurrente middelen die voor het beleidsdomein ingezet worden ten behoeve van het reguliere onderhoud.

V. BELEIDSVELDEN: OVERZICHT TOTALEN PER PROGRAMMA**TOTAAL - MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN, excl. apparaatsuitgaven en programma B****(duizend euro)**

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2025	531.273	87.059	0	4.427.615	4.038.108
Bijstelling BO 2026	-151.060	-12.634	0	-556.425	-115.784
BO 2026	380.213	74.425	0	3.871.190	3.922.324

PROGRAMMA MD - LUCHTGEBONDEN MOBILITEIT EN TRANSPORT**(duizend euro)**

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2025	14	0	0	17.915	24.264
Bijstelling BO 2026	12	0	0	77	-1.626
BO 2026	26	0	0	17.992	22.638

PROGRAMMA ME - GEMEENSCHAPPELIJK VERVOER**(duizend euro)**

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2025	0	0	0	1.869.360	1.487.740
Bijstelling BO 2026	0	0	0	-430.038	-2.035
BO 2026	0	0	0	1.439.322	1.485.705

PROGRAMMA MF - ALGEMEEN MOBILITEITSBELEID**(duizend euro)**

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2025	4.152	0	0	379.288	120.071
Bijstelling BO 2026	-1.413	0	0	-38.194	8.890

BO 2026	2.739	0	0	341.094	128.961
----------------	--------------	----------	----------	----------------	----------------

PROGRAMMA MH - WEGGEBONDEN MOBILITEIT EN TRANSPORT

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2025	434.557	87.059	0	1.211.220	1.411.353
Bijstelling BO 2026	-84.595	-12.634	0	-27.791	-65.976
BO 2026	349.962	74.425	0	1.183.429	1.345.377

PROGRAMMA MI - WATERGEBONDEN MOBILITEIT EN TRANSPORT

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2025	92.550	0	0	949.832	994.680
Bijstelling BO 2026	-65.064	0	0	-60.479	-55.037
BO 2026	27.486	0	0	889.353	939.643

VI. BELEIDSVELD I: LUCHTGEBONDEN MOBILITEIT EN TRANSPORT

1. ISE: INVESTERINGEN LUCHTHAVENS, MVG excl. DAB

Het Vlaams Gewest is bevoegd voor het beheer van de Vlaamse regionale luchthavens.

De luchthavens Antwerpen en Oostende-Brugge worden beheerd binnen de LOM-LEM structuur. Hierbij staat het Vlaamse Gewest via de LOM Vlaanderen in voor de instandhouding van de basisinfrastructuur, zodat deze steeds blijft voldoen aan de steeds strenger wordende internationale en Europese regelgeving. De private LEM's (LEM Antwerpen nv en LEM Oostende-Brugge nv) zorgen voor het dagelijks beheer en de commerciële exploitatie. De luchthaven Kortrijk-Wevelgem wordt beheerd door een private NV (ILKW NV), waarvan het Vlaamse Gewest minderheidsaandeelhouder is.

In de afgelopen jaren werden reeds belangrijke projecten gerealiseerd, waaronder in 2025 de renovatie van de verkeerstoren op de luchthaven Oostende-Brugge, de vernieuwing van de primaire bekabeling op de luchthaven Oostende-Brugge, de vernieuwing van de stroomregelaars op de luchthaven Oostende-Brugge en de renovatie van de ILS08 ook op de luchthaven Oostende-Brugge.

In de komende jaren worden nog noodzakelijke investeringen uitgevoerd, waaronder de renovatie van de laadvloer en de riolering op de luchthaven van Antwerpen en de bouw van een nieuwe brandweerkazerne op de luchthaven Oostende-Brugge. Deze uitgaven zijn voorzien op het goedgekeurd GIP 2025-2027.

Het Vlaamse Gewest voorziet deze financiering via de investeringstoelage aan de LOM Vlaanderen (MB0-1MDH5DY-IS), de provisie m.b.t. niet-economische investeringen op de Vlaamse Luchthavens (MB0-1MDH2DB-WT) en de investeringssubsidies aan de LEM's (MB0-1MDH2CA-WT).

Om de continuïteit van de exploitatie van de Vlaamse regionale luchthavens te kunnen blijven garanderen, is het noodzakelijk dat het Vlaamse Gewest – via de LOM Vlaanderen – investeert in de instandhouding van de basisinfrastructuur en op deze manier blijft voldoen aan de Europese en internationale vereisten.

De besprekingen met alle betrokkenen zijn lopende om na te gaan hoe we de overheidssteun kunnen verminderen zoals voorzien in het regeerakkoord.

Indicator:

De uitgaven voor infrastructuur onder dit ISE worden gedaan om te blijven voldoen aan Europese en internationale regelgeving met betrekking tot de luchtvaart, en de certificering uitgevoerd door DG Luchtvaart van de FOD Mobiliteit en Vervoer. Zonder certificering is de uitbating van de luchthavens niet mogelijk. De outputindicator van deze uitgaven is bijgevolg de certificering van elk van de luchthavens (Antwerpen, Oostende-Brugge, Kortrijk-Wevelgem) door DG Luchtvaart. We streven naar certificering door DG Luchtvaart voor elk van de gecertificeerde luchthavens. Deze zijn op vandaag aanwezig voor de 3 luchthavens.

1.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structurelement

SD 1. Investeren in betrouwbare, performante en veilige infrastructuur

SD 6. Investeren in economische en logistieke netwerken

1.2 Operationele doelstellingen

De middelen die voorzien zijn voor de werken bestaan uit investeringssubsidies van het Vlaamse Gewest, de inkomsten uit de concessievergoeding van de LEM en een lening afgesloten door de LOM.

Voor de investeringen voor de luchthavens die gepland zijn in 2026 verwijzen we naar het luik Investeringsplan in de regionale luchthavens – instandhouding luchthaveninfrastructuur op het GIP, te actualiseren begin 2026 en hieronder.

OD 1.1 naar een geïntegreerd investeringsplan 2.0.

Relevante begrotingsartikel: MB0-1MDH5DY-IS.

OD 1.2 Investeren in robuuste en toekomstbestendige infrastructuur

Relevante begrotingsartikelen: MB0-1MDH5DY-IS en MB0-1MDH2DB-WT.

OD 1.4 kwalitatieve voorbereiding projecten

Relevante begrotingsartikel: MB0-1MDH5DY-IS.

OD 6.7 De Vlaamse regionale luchthavens als schakels in logistiek beleid

Relevante begrotingsartikelen: MB0-1MHH2DY-IS en MB0-1MHH5DY-IS.

1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

INVESTERINGEN LUCHTHAVENS, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	0	0	0	0	0	0
Toelagen (interne stromen (IS))	1.259	-2	1.257	7.608	-1.705	5.903
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	1.259	-2	1.257	7.608	-1.705	5.903
Aanwending VAK-ruiter	0					

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De vastleggingskredieten worden t.o.v. de begrotingsaanpassing 2025, op verwerking van de indexparameter na, constant gehouden. Anderzijds worden de vereffeningskredieten met -1.705 keuro negatief bijgesteld, in lijn met de voorziene vereffeningsnoden in 2026.

1.3.1 Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)**Uitgavenartikelen****MB0-1MDH2DA-WT - LUCHTHAVENINFRASTRUCTUUR****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel wordt de investeringssubsidie aan de luchthaven Kortrijk-Wevelgem voorzien.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Voor 2026 worden geen subsidies voorzien. Dit betreft dus constant beleid.

MB0-1MDH2DB-WT - PROVISIE LUCHTHAVENS**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Het betreft hier de provisie voor de luchthavens. De LOM Vlaanderen heeft de decretale en statutaire taak om de instandhouding van de basisinfrastructuur op de luchthavens te waarborgen. Het Gewest heeft begin jaren '90 sterk geïnvesteerd in deze infrastructuur.

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 1.2 investeren in robuuste en toekomstbestendige infrastructuur.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Het overgedragen krediet op voorliggend artikel bedraagt begin 2025 7.396 keuro. In 2025 wordt een deel hiervan aangewend in het kader van de investeringen voor de LOM

Vlaanderen (6.810 keuro). De middelen worden via herverdeling voorzien op de correcte begrotingsartikels.

De LOM Vlaanderen staat immers in voor de instandhouding van de basisinfrastructuur op de Luchthavens Antwerpen en Oostende-Brugge. "Economische" investeringen worden gefinancierd met haar eigen inkomsten (i.c. de concessievergoeding die de LOM ontvangt van de LEM Antwerpen en de LEM Oostende-Brugge) en met de investeringssubsidies van het Vlaamse Gewest. "Niet-economische" investeringen worden gefinancierd middels een investeringssubsidie van het Vlaamse Gewest.

In 2026 wordt volgende investering opgestart op de Luchthaven Antwerpen:

- Vernieuwing toegangscontrolesysteem (Luchthaven Antwerpen)

Voor meer informatie wordt verwezen naar de bespreking van de LOM Vlaanderen (zie infra).

MB0-1MDH2DY-IS - LUCHTHAVENONTWIKKELINGSMAATSCHAPPIJ VLAANDEREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft de werkingstoelage aan de LOM Vlaanderen. Sinds juli 2021 worden LOM Oostende-Brugge en LOM Antwerpen samengevoegd in LOM Vlaanderen. Zie bespreking van de begroting van de Luchthavenontwikkelingsmaatschappij Vlaanderen voor de verdere details.

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 6.7 De Vlaamse regionale luchthavens als schakels in logistiek beleid.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	245	245
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	245	245
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Constant beleid.

MB0-1MDH5DY-IS - LUCHTHAVENONTWIKKELINGSMAATSCHAPPIJ VLAANDEREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Sinds juli 2021 worden LOM Oostende-Brugge en LOM Antwerpen samengevoegd in LOM Vlaanderen. De investeringsmiddelen zullen dus via dit toelageartikel voorzien worden. Zie bespreking van de begroting van de Luchthavenontwikkelingsmaatschappij Vlaanderen voor de verdere details.

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 1.1 naar een geïntegreerd investeringsplan 2.0, OD 1.2 investeren in robuuste en toekomstbestendige infrastructuur, OD 1.4 kwalitatieve voorbereiding projecten en OD 6.7 De Vlaamse regionale luchthavens als schakels in het logistieke beleid.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2025	1.014	7.363
<i>Index</i>	-2	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	-1.705
BO 2026	1.012	5.658
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Actualisatie van de vereffeningskalender in functie van de voortgang van de lopende projecten ten bedrage -1.705 keuro.

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Betaalkalender 2026	0	-1.705	Actualisatie van de betaalkalender op basis van de verwachte betaalnoden in 2026.
TOTAAL	0	-1.705	

1.3.2 Overige entiteiten onder toezicht

LUCHTHAVENONTWIKKELINGSMAATSCHAPPIJ VLAANDEREN

De LOM Vlaanderen is belast met de instandhouding van de basisinfrastructuur op de luchthavens Antwerpen en Oostende-Brugge. In de afgelopen jaren werden al belangrijke investeringen gerealiseerd (zoals de vernieuwing van de startbaan op zowel de Luchthaven Antwerpen en de Luchthaven Oostende-Brugge als de vernieuwing van laadvloer 2, de centrale vliegtuigparking, op de Luchthaven Oostende-Brugge).

Ook in de komende jaren blijft de LOM investeren om de basisinfrastructuur in stand te houden. Deze investeringen zijn noodzakelijk om te blijven voldoen aan de steeds strenger wordende internationale en Europese regelgeving.

Aan de ontvangstenzijde wordt uitgegaan van:

- Een concessievergoeding van 1.657 keuro. Dit bedrag is identiek aan de concessievergoeding die de LOM in 2024 ontving van de LEM Antwerpen, de LEM Oostende-Brugge en Versluys. Dit is een conservatieve inschatting. De concessievergoeding wordt immers (deels) berekend op de omzet van de LEM, en deze omzet was in 2024 laag, o.a. omwille van onderstaande redenen:
 - De luchthaven Oostende-Brugge was gedurende twee maanden gesloten omwille van de renovatie van de startbaan, in deze periode realiseerde de LEM uiteraard geen omzet;
 - Op de luchthaven Antwerpen werd de LEM geconfronteerd met operationele problemen bij TUI, waardoor het aantal lijnvluchten in 2024 ongeveer 30% lager lag dan in 2023.
- Een werkingssubsidie van 245 keuro. Deze werkingssubsidie ontvangt de LOM van het Vlaamse Gewest, en strekt tot dekking van de werkingskost.
- Een investeringstoelage van 5.658 keuro. Deze investeringstoelage ontvangt de LOM van het Vlaamse Gewest, en wordt aangewend voor de financiering van de investeringen ten behoeve van Skeyes en de brandweerkazerne (cf. onderstaande tabel).
- Een over te dragen overschot vanuit voorgaande boekjaren, van 9.804 keuro.

Aan de uitgavenzijde wordt uitgegaan van:

- Werkingskosten voor 245 keuro (dit stemt overeen met de ontvangen werkingssubsidie).
- Belastingen voor 47 keuro.
- Een terugbetaling van de lening die door de LOM werd afgesloten bij Belfius, met name 1.780 keuro geleend kapitaal en 597 keuro intrest.
- Vereffeningen op investeringen voor 10.488 keuro. Hiervan wordt 5.658 keuro gefinancierd middels de investeringstoelage; 4.237 keuro via de lening en 593 keuro via eigen middelen (cf. onderstaande tabel).
- Een over te dragen overschot van 4.207 keuro. Dit is 5.597 keuro lager dan het tekort dat werd overgedragen van het vorig boekjaar, er wordt dus voor 5.597 keuro ingeteerd op het saldo.

De voornaamste uitgavenpost betreft de investeringen, volgende uitgaven worden in 2026 voorzien:

Investering (in keuro)	ANT/OST	Toelage*	Lening	Eigen middelen
Herstellen laadvloer en riolering	ANT		4.237	
Toegangspoort noord + omheining	ANT			275
Toegangscontrolesysteem	ANT	100		
Vernieuwing METEO	ANT+OST	200		
Vernieuwing ATIS	ANT+OST	233		
Bouw brandweerkazerne	OST	4.725		
Opmaak BBO + kosten bodemsanering	OST			318
Omgevingswerken Skeyes	OST	400		
TOTAAL		5.658	4.237	593

*MB0-1MDH5DY-IS

2. ISE: EXPLOITATIE LUCHTHAVENS, MVG excl. DAB

De uitbating van de luchthavens Antwerpen en Oostende-Brugge gebeurt door de private luchthavenexploitatie maatschappijen (LEM's). De LEM's staan hierbij ook in voor alle taken m.b.t. beveiliging en brandweer.

In overeenstemming met het LOM-LEM decreet d.d. 2008 ontvangen de LEM's een werkings- en investeringssubsidie vanwege het Vlaams Gewest, die deze kosten (deels) compenseert. De huidige subsidieovereenkomst werd afgesloten in 2013, en voorziet in een 5-jaarlijkse herziening. Tot op heden werd de subsidieovereenkomst uit 2013 nog niet geactualiseerd. De gesprekken over de nieuwe subsidieovereenkomst zijn lopende.

Ook met de exploitant van de luchthaven Kortrijk-Wevelgem werd een subsidieovereenkomst afgesloten, ter dekking van de kosten m.b.t. veiligheid, beveiliging, brandweer en luchtverkeersinformatie.

Het beheer en de exploitatie van de Luchthaven Kortrijk-Wevelgem wordt momenteel herbekeken. Samen met de Provincie West-Vlaanderen en de huidige luchthavenexploitant wordt de beheersstructuur uitgetekend met minder overheidssteun.

De subsidies vanuit het Vlaamse Gewest worden voorzien in het kader van de opgelegde Europese en internationale veiligheidsvereisten inzake uitbating van de luchthaven, en worden voorzien in het kader van de certificering van de uitbating door DG Luchtvaart van FOD Mobiliteit en Vervoer. Deze uitgaven worden voorzien op begrotingsartikel MB0-1MDH2CA-WT en bedragen ongeveer 16,6 miljoen euro per jaar voor de 3 luchthavens.

De uitgaven onder dit ISE worden uitgevoerd met het oog op het behoud van de certificering van de luchthavens door DG Luchtvaart.

Indicator:

De uitgaven onder dit ISE worden gedaan om te blijven voldoen aan Europese en internationale regelgeving inzake brandweer, beveiliging e.a. (EASA, ICAO), en de certificering hier rond uitgevoerd door DG Luchtvaart van de FOD Mobiliteit en Vervoer. Zonder certificering is verdere uitbating van de luchthaven niet mogelijk. De output van deze uitgaven is bijgevolg de certificering van de luchthavens door DG Luchtvaart. Streefwaarde: we streven naar certificering door DG-luchtvaart voor de 3 luchthavens. Deze zijn op vandaag aanwezig voor de 3 luchthavens.

2.1. Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structurelement

SD 6. Investeren in economische en logistieke netwerken

2.2. Operationele doelstellingen

De hierboven geschetste subsidies inzake brandweer en beveiliging van de luchthavens kaderen in onderstaande doelstelling opgenomen in de beleidsnota:

OD 6.7 De Vlaamse regionale luchthavens als schakels in logistiek beleid

Relevante begrotingsartikel: MB0-1MDH2CA-WT.

2.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

EXPLOITATIE LUCHTHAVENS, MVG excl. DAB

(duizend euro)

	AO			TO		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-ontvangsten (werking en toelagen (OW))	14	12	26	0	0	0
Toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))	0	0	0	0	0	0
Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten participaties (OP); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	14	12	26	0	0	0

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Bijstelling van de algemene ontvangsten met 12 keuro n.a.v. actualisatie van de ontvangsten over de periode 2021-2024.

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	16.555	79	16.634	16.555	79	16.634
Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	0	0	0
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	16.555	79	16.634	16.555	79	16.634
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De vastleggings- en vereffeningskredieten worden t.o.v. begrotingsjaar 2025, op indexatie na, constant gehouden.

2.3.1 Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

MB0-9MDHACA-OW - UITBATING REGIONALE LUCHTHAVENS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het Vlaams Gewest geeft een deel van de gronden waarvan ze eigenaar is in concessie aan de luchthaven Kortrijk-Wevelgem. In de overeenkomst die afgesloten is met het oog op de oprichting van de beheersstructuur voor de regionale luchthaven Kortrijk-Wevelgem is afgesproken dat hiervoor een concessievergoeding wordt betaald aan het Vlaams Gewest, waarvan het bedrag vervolgens jaarlijks wordt omgezet in een bijkomende subsidie aan de vennootschap die de luchthaven beheert.

Kredietevolutive:

	AO	TO	LO
BA 2025	14	0	0
Bijstellingen BO 2026	12	0	0
BO 2026	26	0	0

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Bijstelling ten bedrage van 12 keuro n.a.v. actualisatie van de ontvangsten over de periode 2021-2024.

Uitgavenartikelen

MB0-1MDH2CA-WT - UITBATING REGIONALE LUCHTHAVENS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op voorliggend begrotingsartikel worden de subsidies aan de LEM's voorzien. Dit begrotingsartikel draagt bij tot OD 6.7 De Vlaamse regionale luchthavens als schakels in logistiek beleid.

Kredietevolutive:

	VAK	VEK
BA 2025	16.555	16.555
<i>Index</i>	79	79
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	16.634	16.634
Aanwending VAK-ruiter		

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Constant beleid.

3. ISE: BELEID LUCHTHAVENS, MVG excl. DAB

Naast Brussels Airport, telt Vlaanderen met de luchthavens van Antwerpen, Oostende-Brugge en Kortrijk-Wevelgem ook drie regionale luchthavens. Het beleid rond deze regionale luchthavens betreft de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest. De Vlaamse regering keurde op 22 december 2022 de visienota m.b.t. de Vlaamse regionale luchthavens goed.

Dit inhoudelijk structuurelement focust op uitgaven gelinkt aan het vormgeven en uitvoeren van het beleid rond deze luchthavens.

Voor 2026 zijn de uitgaven beperkt tot werkingsuitgaven, voornamelijk juridische uitgaven, t.b.v. 101 keuro die worden aangerekend op begrotingsartikel MB0-1MDH2BA-WT.

Er wordt voorgesteld om voor deze ISE geen indicator op nemen. De budgettaire en beleidsmatige relevantie van de uitgaven onder dit ISE is zeer beperkt.

3.1. Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement

SD 6. Investeren in economische en logistieke netwerken

3.2. Operationele doelstellingen

OD 6.7 De Vlaamse regionale luchthavens als schakels in logistiek beleid

De masterplannen voor de regionale luchthavens die momenteel in opmaak zijn, zullen concrete actiefiches omvatten die er o.m. op gericht zijn de samenwerking en synergie tussen de luchthavens in Vlaanderen te versterken. Er kan op verschillende vlakken samengewerkt worden: operationeel, commerciële en op het vlak van milieu en duurzaamheid.

De vlaamse regionale luchthavens zullen ook verder inzetten op dronetechnologie.

Relevant begrotingsartikel: MB0-1MDH2BA-WT.

3.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

BELEID LUCHTHAVENS, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	101	0	101	101	0	101
Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	0	0	0

Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	101	0	101	101	0	101
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De vastleggings- en vereffeningskredieten worden t.o.v. begrotingsjaar 2025 constant gehouden.

3.3.1 Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Uitgavenartikelen

MB0-1MDH2BA-WT - LUCHTHAVENBELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft werkingskosten in het kader van het luchthavenbeleid (studies, juridische ondersteuning, organisatie luchthavendag, subsidies, ...).

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 6.7 De Vlaamse regionale luchthavens als schakels in logistiek beleid.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	101	101
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	101	101
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Constant beleid.

VII. BELEIDSVELD II: GEMEENSCHAPPELIJK VERVOER

1. ISE: INVESTERINGEN GEMEENSCHAPPELIJK VERVOER, MVG excl. DAB

Het ISE 'Investerings gemeenschappelijk vervoer' bundelt de investeringen uit de beleidsvisie 'Basisbereikbaarheid', meer bepaald investeringen in combimobiliteit (worden gedaan door De Lijn, AWV en lokale besturen (subsidies)) en de cofinanciering van de prioritaire spoorprojecten (uitgevoerd door Infrabel).

Combimobiliteit is de omschrijving van het *multimodaal reisgedrag*, waarbij reizigers voor hun verplaatsingen verschillende vervoersmiddelen combineren. De beschikbaarheid van verschillende vervoersmodi op goed uitgeruste knooppunten maken het mogelijk vlot te schakelen tussen verschillende vervoersmiddelen. Hiertoe worden de verschillende vervoersmodi maximaal op elkaar afgestemd. In 2026 gaan we verder met de uitrol van Hoppinpunten. De middelen hiervoor worden voorzien via het Combimobiliteitsfonds (begrotingsartikel MB0-1MEH2FC-WT), maar deze worden bijgesteld tot 7,8 miljoen euro in 2026.

Het treinnet is de ruggengraat van het openbaar vervoer in Vlaanderen, zeker voor langere verplaatsingen. Van hieruit kunnen nadere vervoerslagen aantakken. Samen met NMBS en Infrabel maakt het beleidsdomein MOW werk van de **uitvoering van de prioritaire spoorprojecten** opgenomen in het samenwerkingsakkoord. De middelen hiervoor worden voorzien op begrotingsartikel MB0-1MEH2FB-WT.

Voor dit ISE is de relevante indicator:

- Aantal actieve Hoppinpunten

In de Hoppinpuntendatabank zijn 2.238 Hoppinpunten opgenomen. Er zijn momenteel (oktober 2025) 221 actieve hoppinpunten. Voor de verdere aanleg van de actieve hoppinpunten zijn we afhankelijk van initiatieven van de lokale overheden en het beschikbare budget. De uitbouw van het netwerk van actieve hoppinpunten wordt budgettair voorzien op het combimobiliteitsfonds.

1.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement

- SD 1. Investeren in betrouwbare, performante en veilige infrastructuur
- SD 2. Zorgen voor een duurzame modal shift voor personenvervoer
- SD 3 Versterken van het openbaar vervoer volgens de principes van basisbereikbaarheid

1.2 Operationele doelstellingen

Onder dit ISE worden de investeringen inzake gemeenschappelijk vervoer aangerekend. De uit te voeren investeringen zijn voorzien onder het goedgekeurd geïntegreerd investeringsplan (GIP) voor het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken dat op 15 juli 2025 werd goedgekeurd en jaarlijks wordt geactualiseerd.

De uitgaven onder dit ISE dragen rechtstreeks bij tot de realisatie van de volgende doelstellingen uit de beleidsnota:

OD 1.1 Naar een geïntegreerd investeringsplan 2.0

Relevante begrotingsartikelen: MB0-1MEH2FB-WT en MB0-1MEH2FC-WT.

OD 1.2 Investeren in robuuste en toekomstbestendige infrastructuur

Relevante begrotingsartikelen: MB0-1MEH2FB-WT en MB0-1MEH2FC-WT.

OD 1.4 Kwalitatieve voorbereiding projecten

Relevante begrotingsartikelen: MB0-1MEH2FB-WT en MB0-1MEH2FC-WT.

OD 2.2 Combimobiliteit

Relevant begrotingsartikel: MB0-1MEH2FC-WT.

OD 3.4 Openbaar vervoer dat toegankelijk is voor alle gebruikers

Relevant begrotingsartikel: MB0-1MEH2FC-WT.

1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

INVESTERINGEN GEMEENSCHAPPELIJK VERVOER, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	17.360	-3.550	13.810	30.970	-9.160	21.810
Toelagen (interne stromen (IS))	1.549	-1.549	0	1.549	-1.549	0
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	18.909	-5.099	13.810	32.519	-10.709	21.810
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De ESR-vastleggingskredieten dalen met -3.550 keuro als het nettoresultaat van enerzijds de terugdraai van de eenmalige compensatie m.b.t. de intertemporele correctie voor DAV MOBAR (+30 keuro; zie MB0-1MEH2FB-WT) en anderzijds de negatieve bijstellingen op het combimobiliteitsfonds (-3.580 keuro; zie MB0-1MEH2FC-WT) in het kader van de besparingen bij BO26.

De ESR-vereffeningskredieten kennen een daling met -9.160 keuro, dit wegens een bijstelling ten bedrage van -5.610 keuro in lijn met de verwachte vereffeningsnoden voor

2026 en de besparingen in kader van de BO26 ten bedrage van -3.580 keuro waarvan -580 keuro op subsidies (MB0-1MEH2FC-WT). De daling wordt deels gecompenseerd door bovenvermelde terugdraai van eenmalig krediet m.b.t. DAV MOBAR ten bedrage van 30 keuro VEK.

Tot slot zetten we de werking van het Pendelfonds stop.

1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Uitgavenartikelen

MB0-1MEH2FB-PA - COFINANCIERING SPOOR

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft het geruiterd krediet in het kader van participaties voor cofinanciering spoor en combimobiliteit.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Er wordt voorlopig geen aanwending van de ruiter voorzien in 2026. Het saldo van de begrotingsruiter bedraagt op heden 108.121 keuro VAK.

MB0-1MEH2FB-WT - COFINANCIERING SPOOR

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden middelen voorzien voor de cofinanciering van spoorinvesteringen.

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 1.1 Naar een geïntegreerd investeringsplan 2.0, OD 1.2 Investeren in robuuste en toekomstbestendige infrastructuur en OD 1.4 Kwalitatieve voorbereiding projecten.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	5.970	5.970
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	30	30
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	6.000	6.000
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De kredietevolutie op voorliggend begrotingsartikel betreft de terugdraai van de eenmalige kredieten, ingeschreven bij BA2025 op MB0-1MEH2GB-WT, in het kader van de intertemporele correctie m.b.t. DAB MOBAR.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van MB0-1MEH2GB-WT	30	30	Enmalig BA 2025: Intertemporele correctie DAV MOBAR
TOTAAL	30	30	

MB0-1MEH2FC-WT - COMBIMOBILITEITSFONDS**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op voorliggend begrotingsartikel worden de middelen voor de uitbouw van een netwerk van Hoppinpunten of vervoersknooppunten, overeenkomstig de Vlaamse beleidsvisie, voorzien.

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 1.1 Naar een geïntegreerd investeringsplan 2.0, OD 1.2 Investeren in robuuste en toekomstbestendige infrastructuur, OD 1.4 Kwalitatieve voorbereiding projecten, OD 2.2 Combimobiliteit en OD 3.4 Openbaar vervoer dat toegankelijk is voor alle gebruikers.

Kredietevolutie:
(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2025	11.390	25.000
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-3.580	-9.190
BO 2026	7.810	15.810
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De vastleggingskredieten dalen t.o.v. BA2025 met -3.580 keuro. Dit is het gevolg van enerzijds besparingen op subsidies (-580 keuro) en anderzijds besparingen in het kader van efficiëntie (-3.000 keuro).

De vereffeningskredieten dalen parallel met de budgettaire bewegingen op de vastleggingskredieten. Additioneel is er nog een negatieve bijstelling ten bedrage van - 5.610 keuro VEK in lijn met de verwachte betaalnoden in 2026.

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Vermindering combimobiliteitsfonds	-3.000	-3.000	Afspraken besparing BO26
Hoppinpunten	-299	-299	Afspraken besparing BO26
Actualisatie betaalnoden	0	-5.610	Afspraken besparing BO26
Combimobiliteitsfonds	-281	-281	Afspraken besparing BO26
TOTAAL	-3.580	-9.190	

MB0-1MEH2FX-IS - PENDELFONDS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft de toelage aan het Pendelfonds.

Kredietevolucie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2025	1.549	1.549
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-1.549	-1.549
BO 2026	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

In het licht van de besparingsmaatregelen zoals bepaald in het regeerakkoord wordt de toelage aan het Pendelfonds vanaf begrotingsjaar 2026 herleid naar 0 keuro VAK en VEK.

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Pendelfonds	-1.549	-1.549	Afspraken besparing BO26
TOTAAL	-1.549	-1.549	

1.3.2 Overige entiteiten onder gezag**PENDELFONDS**Ontvangsten:

De ontvangsten van het Pendelfonds betreffen de terugvorderingen van subsidies (50 keuro).

Uitgaven:

De voorziene uitgaven voor begrotingsjaar betreffen 50 keuro VAK en VEK aan inkomensoverdrachten.

2. ISE: EXPLOITATIE GEMEENSCHAPPELIJK VERVOER, MVG excl. DAB

Het ISE 'Exploitatie gemeenschappelijk vervoer' bundelt de dagelijkse uitvoering van de beleidsvisie 'Basisbereikbaarheid' voor volgende punten:

- Het **kernnet** is de vervoerslaag die inspeelt op de hoge vervoersvraag op grote assen. Het is een netwerk van vast, lijngebonden openbaar vervoer. De bussen en trams van het kernnet rijden tussen de grote woonkernen en centraal gelegen attractiepolen zoals bv. scholen, sport- en recreatiecentra, ziekenhuizen en handelscentra. Het kernnet wordt afgestemd op het treinnet.
- Het **aanvullend net** bestaat uit de bussen tussen kleinere steden en gemeenten. Het zorgt voor de aanvoer naar het kernnet en het treinnet. Ook het woon-werkverkeer en het woon-schoolvervoer die alleen tijdens de spitsuren bestaan, maken deel uit van dit net.
- Het **vervoer op maat (VOM)** is de vervoerslaag die inspeelt op specifieke individuele of collectieve mobiliteitsvragen van personen die geen toegang hebben tot de andere vervoerslagen wegens doelgroep, locatie of tijdstip. Het aanbod aan verschillende deelsystemen (deelfietsen, deelauto's ...) als aanbod 'first and last mile', de Diensten Aangepast Vervoer (DAV's) inclusief Mobiliteitscentrales Aangepast Vervoer (MAV's) en het collectief werknemersvervoer naar de havengebieden en het flexvervoer te boeken via de mobiliteitscentrale, behoren tot dit type vervoer.

Bijgevolg omvat dit ISE de werkingstoelage aan **VVM De Lijn** (MB0-1MEH2GY-IS), de investeringsstoelage aan VVM De Lijn (MB0-1MEH5GY-IS), de kredieten voorzien voor het vervoer op maat onder beheer van Departement Mobiliteit en Openbare Werken (MB0-1MEH2GB-WT) en de werkingstoelage aan VVM De Lijn met betrekking tot het vervoer op maat (MB0-1MEH2GW-IS). De investeringen van De Lijn worden uitgevoerd binnen het goedgekeurd Geïntegreerd Investeringsplan (GIP).

Voor deze ISE is de relevante effectindicator:

- 1° Tevredenheid openbaar vervoer De Lijn, zoals gemeten in het jaarlijks uitgevoerde tevredenheidsonderzoek De Lijn. De indicator is het aandeel reizigers in het totaal aantal reizigers dat een score gaf van 7,8,9 of 10 op 10 (top 4) voor algemene ritttevredenheid met een schaal van 0 t.e.m. 10.

De laatst gekende waarde voor deze indicator (voor jaar 2024) is 77%. Vanaf 2024 wordt een nieuwe methode van meting gebruikt, gebaseerd op de methode gehanteerd in Nederland.

2.1. Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structurelement

SD 2. Zorgen voor een duurzame modal shift voor personenvervoer

SD 3. Versterken van het openbaar vervoer volgens de principes van basisbereikbaarheid

2.2. Operationele doelstellingen

OD 3.2 Een sterk, kwaliteitsvol en aantrekkelijk openbaar vervoer door De Lijn

Tegen 2030 moet 50% van alle verplaatsingen in Vlaanderen op een duurzame manier gebeuren. Om dit te realiseren zet De Lijn in op het overtuigen van mensen om duurzame modi te gebruiken. Het openbaar vervoer heeft een belangrijke rol te spelen in deze modal shift. Daarom investeren we in een betrouwbare en kwalitatieve dienstverlening waarbij de klant centraal staat door te zorgen voor een aantrekkelijk en performant openbaar vervoer. We werken hieraan door onder meer gerichte investeringen, correcte data, doorstromingsmaatregelen en kwaliteitsverhoging van de dienstverlening. Dit moet leiden

tot een hogere klantentevredenheid. In combinatie met een goed doordacht tarievenkader zal ook de kostendekkingsgraad verbeteren. De Lijn blijft inzetten op efficiëntie- en productiviteitsverbeteringen door het op peil brengen van vloot, infrastructuur, goede data, etc.

De Lijn biedt een vraagvolgend en gepast aanbod. Datacaptatie via telcamera's op de voertuigen, validaties van vervoerbewijzen, gecombineerd met contextuele informatie leveren input voor doorgedreven data-analyse. Door continue meting, analyse en bijsturing kan het netwerk geëvalueerd en geoptimaliseerd worden, zowel naar aanbod voor de klant als naar inzet van middelen. Na het uitrollen van het netwerk basisbereikbaarheid de voorbije jaren, wordt het netwerk nu in nauwe samenwerking met de vervoerregio's geëvalueerd en waar nodig en opportuun aangepast. De tariefautonomie zal De Lijn toelaten om zijn kostendekkingsgraad te verbeteren. De principes van basisbereikbaarheid blijven daarbij de leidraad. Waar de vraag groot is, wordt gezorgd voor frequente verbindingen met hoge capaciteit. Waar de vraag klein is, is er performant vervoer op maat zodat een vlotte bereikbaarheid gegarandeerd blijft.

De betrouwbaarheid van haar dienstverlening is een sleutelement in het aantrekken en behouden van reizigers. Door het stelselmatig vernieuwen van de voertuigvloot verbetert enerzijds het comfort voor reiziger en chauffeur, en anderzijds, door een hogere beschikbaarheid van de voertuigen, stijgt de betrouwbaarheid. In 2025 werd er al een inhaalbeweging ingezet met het bestellen van nieuwe elektrische voertuigen en het verder elektrificeren van de stelplaatsen van De Lijn. Ook in 2026 moeten deze inspanningen worden verdergezet.

Ook de doorgedreven rekruteringsinspanningen om voldoende chauffeurs en technici aan boord te hebben, dragen hiertoe bij en worden gecontinueerd. In het voorjaar van 2025 werd een aanwervingsplan uitgerold om het tekort aan bus- en tramchauffeurs structureel aan te pakken. Een nieuw data-gedreven aanwervingsplan moet meer kandidaten aantrekken, zorgen dat ze optimaal aan de slag kunnen, en zo een goede fit hebben met de organisatie.

Een vlotte doorstroming voor trams en bussen is van enorm belang om de stiptheid van het openbaar vervoer te verbeteren. Een stipt aanbod beïnvloedt de reizigerstevredenheid in hoge mate. Daarom worden ook de inspanningen in het kader van doorstroming, in nauwe samenwerking met de diverse actoren in dit kader Vlaams Gewest en lokale besturen, verdergezet.

Daarnaast blijven we ook inzetten op de samenwerking met andere mobiliteitsaanbieders om op die manier te komen tot een aantrekkelijk duurzaam aanbod voor de reiziger en zo bij te dragen aan een grotere modal shift. Dit geldt voor wat het afstemmen van het aanbod betreft, waarbij De Lijn het bus- en tramaanbod ook afstemt op het treinaanbod van de NMBS, maar deze afstemming ook bekijkt met MIVB en TEC. Ook op het vlak van afstemming van tarieven wordt er samengewerkt.

Relevante begrotingsartikelen: MB0-1MEH2GY-IS, MB0-1MEH5GY-IS en MB0-1MEH2GW-IS.

OD 3.3 Een veilig en correct gebruik van het openbaar vervoer

Veiligheid is essentieel om een aantrekkelijk openbaar vervoer te kunnen bieden. Een veilig openbaar vervoer voor reizigers en personeel is een cruciaal aandachtspunt. Dit vergt een combinatie van maatregelen. Agressie tegenover het personeel van De Lijn wordt niet getolereerd. De Lijn werkt preventief via campagnes, opleidingen en preventieve maatregelen, maar ook repressieve maatregelen worden meegenomen. Er is een nultolerantie die bereikt wordt via veroordelingen voor de rechtbank, bemiddelingen en/of een busverbod (in samenspraak met steden en gemeenten). Veiligheidsstuurposten

en camerabewaking op de voertuigen worden verder uitgerold. Daarnaast zetten we in op het gebruik van bodycams voor het veiligheidspersoneel van De Lijn om conflictsituaties te de-escaleren, een verbeterd veiligheidsgevoel en meer rechtszekerheid te hebben door tastbaar bewijs. Het federaal wettelijk kader dient aangepast te worden zodat de uitrol hiervan kan opgestart worden.

In 2025 verhoogde De Lijn de controles op zwartrijden, en met bijzondere focus op fraudegevoelige plaatsen en lijnen. Verder lopen er concrete contacten met VLABEL en externe bewakingsdiensten met betrekking tot de mogelijkheden van een nauwere samenwerking in het kader van controle op zwartrijden. Dit moet leiden tot meer vervoersopbrengsten voor de organisatie. De Lijn zet deze aanpak in 2026 verder.

Relevante begrotingsartikelen: MB0-1MEH2GY-IS, MB0-1MEH5GY-IS en MB0-1MEH2GW-IS.

OD 3.4 Openbaar vervoer dat toegankelijk is voor alle gebruikers

De Lijn biedt dienstverlening aan met bijzondere aandacht voor de doelgroepen ouderen, personen met een beperking, personen in armoede en personen met een lage digitale geletterdheid.

Er worden enkel nog toegankelijke voertuigen aangekocht. Daardoor verhoogt de toegankelijkheid van het voertuigenpark ook gestaag. Er wordt ook werk gemaakt van de midliferevisie van de Hermelijntrams, wat ook op vlak van toegankelijkheid een stap vooruit zal betekenen.

Het Masterplan Toegankelijkheid zet in op sneller meer toegankelijke haltes. Lokale besturen en wegbeheerders worden gestimuleerd om werk te maken van de aanleg van toegankelijke haltes.

De vervoerregio's hebben bij de uitwerking van het vervoer op maat een deel van het beschikbare budget van VOM toegewezen aan deelsystemen. De aanbesteding van deelsystemen wordt opgevolgd door de voor de vervoerregio aangeduide penhouder. In 2026 zijn deze vorm van deelsystemen op kruissnelheid.

In 2026 voorzien we subsidies ter ondersteuning van het collectief werknemersvervoer in havengebieden. Dit collectief werknemersvervoer in havengebieden wordt voor het grootste deel gefinancierd door de bedrijven, gebruikers, uitzendkantoren, andere instanties...

Voor de compensatie van de DAV's (Diensten Aangepast Vervoer) en de subsidies MAV's (Mobiliteitscentrales Aangepast Vervoer) wordt vanaf 2026 via compensatie een bijkomend, recurrent budget voorzien ten bedrage van 1.590 keuro. Dit budget wordt voorzien om de meerkosten t.g.v. de aanpassing van de compensatietarieven (doorgevoerd in 2025), de toenemende vraag naar aangepast vervoer en de aanpassing van de subsidies MAV te dekken.

De budgetten voor vervoer op maat vanuit het departement zijn voorzien op MB0-1MEH2GB-WT.

Relevante begrotingsartikel: MB0-1MEH2GB-WT.

2.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

EXPLOITATIE GEMEENSCHAPPELIJK VERVOER, MVG excl. DAB

(duizend euro)

	AO			TO		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-ontvangsten (werking en toelagen (OW))	0	0	0	0	0	0
Toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))	0	0	0	0	0	0
Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten participaties (OP); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Er worden geen ontvangsten verwacht in 2026. Bijgevolg wordt uitgegaan van constant beleid.

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	14.212	25.204	39.416	14.212	25.204	39.416
Toelagen (interne stromen (IS))	1.827.137	-447.306	1.379.831	1.431.907	-13.693	1.418.214
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	1.841.349	-422.102	1.419.247	1.446.119	11.511	1.457.630
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De ESR VAK-uitgaven en ESR VEK-uitgaven stijgen met 25.204 keuro en betreft voornamelijk de opstap zoals voorzien in het regeerakkoord m.b.t. het openbaar vervoer (vervoer op maat en De Lijn) ten bedrage van 25.000 keuro.

De toelagen bedragen in VAK 1.379.831 keuro en in VEK 1.418.214 keuro. Deze toelagen betreffen de gewone werkingstoelage aan VVM De Lijn, de investeringstoelage aan VVM De Lijn en de VOM-specifieke werkingstoelage aan VVM De Lijn. De daling in vastleggingskredieten met -447.306 keuro wordt voornamelijk gedreven door de terugdraai van de in BO2025 eenmalig aan de Lijn toegekende investeringsmiddelen, in lijn met het regeerakkoord, ten bedrage van 400.000 keuro voor de elektrificatie van het voertuigenpark van De Lijn, alsook het besparingstraject bepaald bij BO2026 voor De Lijn ten bedrage van -30.000 keuro VAK en VEK.

2.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)**Ontvangstenartikelen****MB0-9MEHAGB-OW - VERVOER OP MAAT****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Voorliggend begrotingsartikel bevat de terugvorderingen voor het exces aan uitbetaalde subsidies in het kader van het 'vervoer op maat', op basis van de afrekening van het voorgaande begrotingsjaar. De afrekeningen en terugvorderingen wordt steeds voorzien in de eerste 4 maanden van het begrotingsjaar.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2025	0	0	0
Bijstellingen BO 2026	0	0	0
BO 2026	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Er worden geen terugvorderingen voorzien in 2026.

Uitgavenartikelen**MB0-1MEH2GB-WT - VERVOER OP MAAT****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit artikel worden de kredieten voorzien voor het 'vervoer op maat'. Concreet worden volgende uitgaven aangerekend op voorliggend artikel:

- Deelsystemen (VOM)
- Mobiliteitscentrale Aangepast Vervoer (MAV) en Diensten Aangepast Vervoer (DAV)
- Collectief werknemersvervoer

Voorliggend artikel draagt bij tot OD 3.4 Openbaar vervoer dat toegankelijk is voor alle gebruikers.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	14.212	14.212
<i>Index</i>	19	19

<i>Compensaties</i>	1.560	1.560
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	15.791	15.791
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De kredietevolutie op voorliggend artikel wordt verklaard door:

- Terugdraai van de eenmalige compensatie ten bedrage van -30 keuro vanuit MB0-1MEH2FB-WT in het kader van de intertemporele correctie m.b.t. DAV Mobar, ingeschreven in 2025;
- Recurrente compensatie vanuit basisbereikbaarheid (MB0-1MEH2EA-WT) om te voorzien in voldoende middelen om de meerkosten m.b.t. MAV/DAV te financieren ten bedrage van 1.590 keuro VAK en VEK.

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar MB0-1MEH2FB-WT	-30	-30	Eenmalig BA 2025: Intertemporele correctie DAV MOBAR
Van MB0-1MEH2EA-WT	1.590	1.590	Compensatie naar VOM m.b.t. meerkosten MAV/DAV.
TOTAAL	1.560	1.560	

(duizend euro)

MB0-1MEH2GC-PR - OPENBAAR VERVOER: DE LIJN & VERVOER OP MAAT

Korte inhoud begrotingsartikel:

Voorliggend begrotingsartikel betreft de middelen voorzien voor het uitbreidingsbeleid cf. het Regeerakkoord 2024-2029 m.b.t. het openbaar vervoer: De Lijn & vervoer op maat (VOM).

Kredietevolutie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BA 2025	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	-1.375	-1.375
<i>Andere bijstellingen</i>	25.000	25.000
BO 2026	23.625	23.625
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De kredietevolutie betreft enerzijds de opstap voorzien in het Regeerakkoord 2024-2029 voor begrotingsjaar 2026. Er wordt voor 2026 per saldo 25.000 keuro in VAK en VEK voorzien.

Anderzijds wordt de Vlaamse cofinanciering m.b.t. het sociaal klimaatfonds (-1.375 keuro VAK en VEK) op voorliggend begrotingsartikel via compensatie in mindering gebracht.

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar CB0-1CBD2AR-PR	-1.375	-1.375	Vlaamse cofinanciering m.b.t. het sociaal klimaatfonds voor het gedeelte 'Versterking OV op maat'

TOTAAL	-1.375	-1.375	
---------------	---------------	---------------	--

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Openbaar vervoer: De lijn & vervoer op maat	25.000	25.000	Opstap zoals voorzien bij BO26
TOTAAL	25.000	25.000	

MB0-1MEH2GW-IS - VLAAMSE VERVOERSMAATSCHAPPIJ DE LIJN - VERVOER OP MAAT

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op voorliggend begrotingsartikel worden de budgetten in het kader van vervoer op maat (VOM) voorzien om deze expliciet af te zonderen. Dit met als doel de transparantie over VOM-uitgaven te vergroten en de verschillende types uitgaven te bundelen. Het betreft een interne stroom naar De Lijn voor het voorzien van vervoer op maat door De Lijn.

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 3.2 Een sterk, kwaliteitsvol en aantrekkelijk openbaar vervoer door De Lijn en OD 3.3 Een veilig en correct gebruik van het openbaar vervoer.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2025	56.457	56.457
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	825	825
BO 2026	57.282	57.282
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De kredietevolutie op voorliggend artikel betreft de bijstelling ten gevolge van de toepassing van prijsherzieningsformules voor vervoer op maat ten bedrage van 825 keuro.

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
VOM Herzieningsclausule	825	825	Bijstelling n.a.v. de toepassing van de prijsherzieningsformules m.b.t. het VOM gefaciliteerd door De Lijn.
TOTAAL	825	825	

MB0-1MEH2GY-IS - VLAAMSE VERVOERSMAATSCHAPPIJ DE LIJN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft de werkingstoelage aan De Lijn. Volgende elementen maken deel uit van deze toelage:

- Werkingstoelage voor het kern- en aanvullend net;
- Beschikbaarheidsvergoedingen;
- Beschikbaarheidsvergoedingen voor BAM-projecten (Lantis);

- Werkingstoelage in het kader van de kosten van het 'vervoer op maat', binnen basisbereikbaarheid;
- Werkingstoelage in het kader van 'minder hinder maatregelen' bij werken;
- Werkingstoelage ter financiering van capaciteitsuitbreidingen van lijnen.

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 3.2 Een sterk, kwaliteitsvol en aantrekkelijk openbaar vervoer door De Lijn en OD 3.3 Een veilig en correct gebruik van het openbaar vervoer.

Kredietevolucie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2025	1.107.567	1.107.567
<i>Index</i>	11.753	11.753
<i>Compensaties</i>	4.537	4.537
<i>Andere bijstellingen</i>	-60.526	-60.526
BO 2026	1.063.331	1.063.331
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Zie bespreking van de begroting van De Lijn.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van MB0-1MEH2EA-WT	201	201	Eenmalig BA 2025: 0800-nummer BBH - 2024
Van MB0-1MEH2EA-WT	18	18	Eenmalig BA 2025: 0800-nummer BBH januari 2025
Naar CB0-1CBX2AC-PR	-115	-115	Actieplan Energie-efficiëntie BO 2026
Van MB0-1MFH2ME-WT	6	6	iAsset De Lijn 2025 terugdraai
Naar MB0-1MAH2ZZ-WT	-17	-17	0800-nummer BBH maart 2025
Naar MB0-1MFH2ME-WT	-6	-6	iAsset De Lijn - 2026
Van MB0-1MAH2ZZ-WT	81	81	Eenmalig BA 2025: 0800-nummer apparaatskredieten DMOW - 2024
Van MB0-1MAH2ZZ-WT	16	16	Eenmalig BA 2025: 0800-nummer BBH februari 2025
Van MB0-1MEH5GY-IS	1.744	1.744	Beschikbaarheidsvergoedingen PPS 2026
Van MB0-1MFH2LB-PR	2.609	2.609	btw overdrachten DWV - 2026
TOTAAL	4.537	4.537	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Leerlingenvervoer prijsherzieningsformule	1.102	1.102	
Afrekening 2024 Projectkosten BBH, terugzetting	157	157	
Exploitanten prijsherzieningsformule	3.897	3.897	

Afrekening impact afhouding maximale Cliquet 2025	43	43	
Openbaar vervoer: verbeteren ticket controle	-30.000	-30.000	
Hoogspanning prijsherziening	4.001	4.001	
Afspraken besparing BO26 (werking)	-800	-800	
Afrekening gasolie 2024, terugzetting	3.800	3.800	
Rechtzetting saldo- opbouw	-500	-500	
Overdrachten DWV 2026	12.424	12.424	
Openbaar vervoer: hervorming tarieven	-20.000	-20.000	
Afrekening elektr energie 2024, terugzetting	3.949	3.949	
Afspraken begrotingsopmaak 2024 Afroming NVO	-3.400	-3.400	
onterechte saldo- opbouw	-888	-888	
Afspraken besparing BO26 (aanbod)	-30.000	-30.000	
Brandstof Diesel (parameter instructies)	-4.311	-4.311	
TOTAAL	-60.526	-60.526	

MB0-1MEH5GY-IS - VLAAMSE VERVOERSMAATSCHAPPIJ DE LIJN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft de investeringstoelage en machtiging van De Lijn.

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 3.2 Een sterk, kwaliteitsvol en aantrekkelijk openbaar vervoer door De Lijn en OD 3.3 Een veilig en correct gebruik van het openbaar vervoer.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	663.113	267.883
<i>Index</i>	-511	0
<i>Compensaties</i>	-1.744	-1.744
<i>Andere bijstellingen</i>	-401.640	31.462
BO 2026	259.218	297.601
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Zie bespreking bij de begroting van De Lijn.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar MB0-1MEH2GY-IS	-1.744	-1.744	Beschikbaarheidsvergoedingen PPS 2026
TOTAAL	-1.744	-1.744	

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Rechtzetting saldo-opbouw	0	-321	Correctie m.b.t. de saldo-opbouw uit het verleden
Rechtzetting saldo-intering	0	1.000	Correctie m.b.t. de saldo-intering uit het verleden
Terugname Overdracht DWV 2025	-1.640	-1.640	Terugdraai bijstelling in het kader van de verwachte overdrachten van infrastructuur van De Werkvennootschap aan De Lijn in 2025.
Technische correctie	0	-679	
De Lijn (investeringen + vergroening) - 2025	-400.000	0	Terugdraai van het uitbreidingsbeleid, zoals bepaald in het regeerakkoord, voor 2025.
Actualisatie vereffeningskalenders	0	33.102	Actualisatie in functie van betaalkalender
TOTAAL	-401.640	31.462	

2.3.2. Overige entiteiten onder toezicht

LIVAN INFRASTRUCTURE

Livan Infrastructure nv (de vennootschap) is opgericht in het kader van de uitvoering van een DBFM-contract. De vennootschap staat in voor het ontwerp, de bouw, de financiering en het onderhoud van de oostelijke premetrokker onder de Turnhoutsebaan en van de tramuitbreiding tussen de N116a Herentalsebaan en de N12 Turnhoutsebaan via de Florent Pauwelslei en Ruggeveldlaan en de ontsluiting van de P&R Wommelgem/rondpunt.

Ontvangsten

Livan Infrastructure wordt enerzijds gefinancierd door middel van onderhoudsvergoedingen van De Lijn t.b.v. 2.857 keuro. Dit is een toename met 41 keuro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2025.

Anderzijds worden intrest- en kapitaalaflossingen ontvangen op de lange termijnvordering tussen Livan Infrastructure en De Lijn. Deze bedragen 6.778 keuro. Dit is een toename met 133 keuro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2025.

De verschuldigde Intrest Rate Swaps (financieel instrument om de SPV in te dekken tegen renteschommelingen bij leningen met een variabele rentevoet) bedragen voor 2026 -125 keuro. Dit is een toename met 125 keuro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2025.

Uitgaven

12.11 Algemene werkingskosten

Alle verschuldigde onderhoudskosten en SPV-kosten, zoals vergoedingen, bedragen voor 2026 4.113 keuro. Dit is een toename met 1.027 keuro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2025.

12.50 Belasting betaald aan subsectoren van de overheidssector

De verschillende taken waaronder vennootschapsbelastingen, provincie -en gemeentebelasting bedragen voor 2025 200 keuro. Dit is een daling met -171 keuro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2025.

21.10 Rente op overheidsschuld in euro

De intresten verschuldigd op leningen bedragen voor 2026 2.157 keuro. Dit is een daling met -123 keuro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2025.

21.30 Intrestlasten op schuld binnen de overheidssector

De intresten verschuldigd op aandeelhouderslening tussen Livan Infrastructure en De Lijn (Overheid) bedragen voor 2026 210 keuro. Dit is een stijging van 1 keuro tegenover de begrotingsaanpassing van 2025.

25.00 Uitbetaalde dividenden

Er worden voorlopig geen dividenden toegekend.

81.70 Andere financiële producten

De verschuldigde Intrest Rate Swaps (financieel instrument om de SPV in te dekken tegen renteschommelingen bij leningen met een variabele rentevoet) bedragen voor 2026 0 euro.

91.10 Aflossingen van schuld in euro

De kapitaalaflossingen op leningen bedragen voor 2026 3.524 keuro.

VLAAMSE VERVOERMAATSCHAPPIJ - DE LIJN

Ontvangsten

De Lijn wordt deels gefinancierd door eigen ontvangsten die in 2026 geraamd zijn op 305.074 keuro. Deze ontvangsten werden verhoogd met 1.000 keuro door de realisatie van de hefboom NVO (zie verder) en met 50.000 keuro overeenkomstig de doelstellingen uit het regeerakkoord. Een daling met 1.659 keuro ten opzichte van de begrotingsopmaak 2025 is het gevolg van de actualisatie van de geplande verkoop van activa, van dividenden en intresten die toen verwacht werden.

ODC – efficiëntie en opbrengsten

De Lijn engageert zich de komende jaren om de operationele werking te verbeteren binnen verschillende domeinen. Deze verbeteringen zijn opgenomen in een plan met hefbomen waarvan de financiële impact wordt weergegeven in het globaal overzicht.

Basis op orde en transformatie

Daarnaast werd een plan uitgewerkt met als doel de properheid van voertuigen te verbeteren, het aantal opleidingen op te trekken tot het wettelijk minimum, uitvoering te geven aan een vonnis inzake verloning van feestdagen, en het onderhoud van spoorinstallaties, bovenleidingen en reisinformatie te versterken.

De combinatie van de hefbomen en de transformatie leidt in de periode 2022-2025 tot een gecumuleerd deficit van 8.700 keuro. Dit bedrag mag ten laste genomen worden van het eigen vermogen, op voorwaarde dat in de daaropvolgende jaren een heropbouw van het saldo plaatsvindt. Hierbij moeten de transformatie en de hefbomen afzonderlijk en transparant worden verantwoord zodat de resultaten correct kunnen worden geëvalueerd. Het vrijgekomen saldo na neutralisatie van deze intering kan vervolgens worden ingezet voor kwaliteitsverbeteringen van de dienstverlening of, indien beslist door de Vlaamse Regering, voor de compensatie van uitzonderlijke meeruitgaven die niet worden gedekt door de bestaande indexerings- en compensatiemechanismen.

Voor 2026 resulteert dit in een bijkomende toename van de NVO's met 8.900 keuro, wat leidt tot een saldo-opbouw van 34.500 keuro op het ESR-vorderingensaldo.

Naast de eigen ontvangsten ontvangt De Lijn ook werkingstoelagen ten belope van 1.120.613 keuro. Deze hebben betrekking op het kern- en aanvullend net, vervoer op maat (vast/flex en belbus), leerlingenvervoer, minder hinder-maatregelen bij werken, capaciteit op kernlijnen en beschikbaarheidsvergoedingen. In vergelijking met BA2025 is dit een daling met 43.411 keuro, te verklaren door een reeks indexeringen, correcties en beleidsbeslissingen (brandstofprijzen, elektriciteitsprijzen, prijsherzieningsformules, overdrachten van De Werkvennootschap, beschikbaarheidsvergoedingen, indexatie lonen, correcties ESR-saldo en beslissingen uit het regeerakkoord inzake tarieven en ticketcontrole.

Uitgaven

De werkingsuitgaven hebben betrekking op alle aspecten van de bus- en tramexploitatie, zowel in eigen beheer als bij uitbesteding aan exploitanten. Ze evolueren in lijn met de indexeringen en aanpassingen zoals toegelicht bij de werkingstoelagen.

Investeringsontvangsten

De investeringstoelage voor de vereffeningskredieten bedraagt 297.601 keuro, een stijging met 29.718 keuro ten opzichte van BA2025. Dit is het gevolg van correcties op de vereffeningskalender, beschikbaarheidsvergoedingen en het terugplaatsen van middelen uit de intering die in 2025 werd toegepast.

Investeringsuitgaven

De investeringsmachtiging (beleidskredieten) daalt met 405.331 keuro. Dit wordt verklaard door correcties op beschikbaarheidsvergoedingen, geplande verkopen van gronden, overdrachten uit 2025 en vooral de terugdraaiing van de eenmalige kredieten van 2025 voor investeringen in bussen en trams in het kader van de vergroening van de vloot.

Voor de verantwoording van de investeringen voorzien in 2026 wordt verwezen naar het GIP.

PROJECT BRABO 1

Project Brabo 1 (de vennootschap) is opgericht in het kader van de uitvoering van een DBFM-contract.

De vennootschap heeft twee activiteiten, enerzijds staat het in voor het ontwerp, de bouw, de financiering en het onderhoud van de tramlijnen Deurne-Wijnegem en Mortsel-Boechout (Tramgedeelte). Anderzijds staat het in voor het ontwerp, de bouw, de financiering en het onderhoud van de wegenwerken, (her)aanleg van voetpaden, straatmeubilair, openbare verlichting en rioleringen (Niet-tramgedeelte).

Ontvangsten

Project Brabo 1 wordt enerzijds gefinancierd door onderhouds- en leasevergoedingen.

De ontvangen lease- en onderhoudsvergoedingen van De Lijn (tramgedeelte) bedragen voor 2026 16.017 keuro. Dit is een daling met –371 keuro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2025. Dit is het gevolg van de beslissing dat Project Brabo 1 nv de logica van haar bedrijfseconomische boekhouding ook naar de ESR vertaalt en dat zij de opbrengsten van het tramgedeelte als huuropbrengsten (code 16.20 van de economische classificatie) registreert.

De ontvangen onderhoudsvergoedingen van AWV en Stad Antwerpen (Niet-tramgedeelte) bedragen voor 2026 1.892 keuro. Dit is een daling met –178 keuro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2025.

Project Brabo 1 wordt anderzijds gefinancierd door intrest aflossingen op de lange termijnvordering tussen Project Brabo1 en Agentschap Wegen en Verkeer (Niet-tramgedeelte).

De ontvangen intresten op de lange termijnvordering tussen Project Brabo1 – Agentschap Wegen en Verkeer (Niet-tramgedeelte) bedragen voor 2026 5.230 keuro. Dit is een afname van -11 keuro ten opzichte van begrotingsaanpassing 2025.

Er worden kapitaalaflossingen ontvangen op de lange termijnvordering tussen Project Brabo 1 en De Lijn. Deze bedragen 203 keuro. Dit is een toename van 117 keuro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2025.

Uitgaven

12.11 Algemene werkingskosten

Alle verschuldigde onderhoudskosten en SPV kosten, zoals vergoedingen, bedragen voor 2026 6.218 keuro. Dit is een stijging met 900 keuro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2025.

12.50 Belasting betaald aan subsectoren van de overheidssector

De verschillende taksen waaronder vennootschapsbelastingen, provincie -en gemeentebelasting bedragen voor 2026 1.562 keuro. Dit is een daling met –300 keuro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2025.

21.10 Rente op overheidsschuld in euro

De intresten verschuldigd op leningen bedragen voor 2026 6.140 keuro. Dit is een stijging met 2.793 keuro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2025.

21.30 Intrestlasten op schuld binnen de overheidssector

De intresten verschuldigd op aandeelhouderslening tussen Project Brabo1 en De Lijn en BAM (Overheid) bedragen voor 2026 210 keuro.

Dit is een daling van -313 keuro tegenover de begrotingsaanpassing van 2025.

25.00 Uitbetaalde dividenden

Er werden nog geen dividend toegekend voor 2026.

81.70 Andere financiële producten

De verschuldigde Interest Rate Swaps (financieel instrument om de SPV in te dekken tegen renteschommelingen bij leningen met een variabele rentevoet) bedragen voor 2026 805 keuro. Dit is een daling van -3.418 keuro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2025.

91.10 Aflossingen van schuld in euro

De kapitaalaflossingen op leningen bedragen voor 2026 6.064 keuro. Dit is een toename van 515 keuro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2025.

3. ISE: BELEID GEMEENSCHAPPELIJK VERVOER, MVG excl. DAB

Het ISE 'Beleid gemeenschappelijk vervoer' beoogt de **uitrol van de beleidsvisie omtrent 'Basisbereikbaarheid'** en omvat de uitgaven van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken die hiervoor gedaan worden. Daartoe behoren een reeks recurrente uitgaven zoals ondersteuning hoppingpuntenmanagement, communicatie basisbereikbaarheid, ondersteuning van de vervoersautoriteit, subsidies voor de aanleg van toegankelijke haltes door lokale besturen en meer projectgerelateerde uitgaven zoals de uitwerking van de nieuwe aanpak rond aangepast vervoer. Deze projecten worden verder toegelicht in de operationele doelstellingen hieronder en onder de betreffende begrotingsartikels.

Met het decreet **basisbereikbaarheid** maakte de Vlaamse overheid in 2019 haar hernieuwde mobiliteitsvisie concreet. Met die hernieuwde mobiliteitsvisie zet Vlaanderen in op efficiënter, duurzamer en flexibeler openbaar vervoer, afgestemd op ons fiets- en wegennetwerk. Zo zijn scholen, ziekenhuizen, bedrijfsterreinen, sportcentra, cultuurcentra en winkelcentra vlot bereikbaar voor iedereen.

Voor deze ISE is de voorgestelde indicator:

- Toegankelijkheid van bus- en tramhaltes De Lijn

<https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoizGEzYWJINGYtODYwNC00N2UzLWJmOGQtNjJmMDY4NWZkOTNmIiwidCI6IjBjMDMzOGE2LTk1NjEtNGVlOC1iOGQ2LTRlODljYmQ1MjBhMCI6ImMiOj9>

In het Masterplan Toegankelijkheid werd als streefwaarde vastgelegd dat 50% van de haltes van het kern- en aanvullend net toegankelijk zijn tegen 2030. De uitgangspunten van het Masterplan zijn:

- Bestaande haltes zijn dan basistoegankelijk, met wat hulp
- Nieuw of opnieuw aangelegde haltes zijn dan zelfstandig toegankelijk voor mensen met een motorische beperking en voor blinden en slechtzienden

Dit betekent dat momenteel 34,9 % haltes als toegankelijk worden beschouwd.

Deze indicator heeft een koppeling met het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap.

Vanuit dit ISE (begrotingsartikel basisbereikbaarheid – MB0-1MEH2EA-WT) worden de subsidies toegankelijke haltes aan lokale besturen toegekend.

3.1. Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement

SD 2. Zorgen voor een duurzame modal shift voor personenvervoer

SD 3. Versterken van het openbaar vervoer volgens de principes van basisbereikbaarheid

SD 4. Verdere uitrol van basisbereikbaarheid

SD 8. Versterken van de focus en efficiënter werken binnen het beleidsdomein MOW

3.2. Operationele doelstellingen

OD 2.1 Naar een modal shift 50/50 tegen 2030

We zetten actief in op een ambitieuze modal shift: het aandeel duurzame modi (o.a. te voet, (elektrische) fiets, openbaar vervoer) neemt tegen 2030 toe tot minstens 50% van alle verplaatsingen in heel Vlaanderen. Daarbij zetten we onder dit ISE in op (beleidsmatig – investeringen en exploitatie staat op de andere ISE's) o.a. combimobiliteit en deelsystemen die moeten bijdragen aan de beoogde modal shift.

Om ervoor te zorgen dat de deelsystemen duurzaam, kwalitatief en maximaal toegankelijk zijn, stellen we in overleg met alle betrokkenen een inspiratiegids op voor autodelen en gedeelde mobiliteit waarmee de aanbieders van de deelsystemen en de vervoerregio's aan de slag kunnen om deze ambitie waar te maken.

Relevant begrotingsartikel: MB0-1MEH2EA-WT.

OD 2.2 Combimobiliteit

De Hoppinpuntendatabank wordt up-to-date gehouden en uitgebreid waar en wanneer relevant. Vanuit het Hoppinpuntenmanagement wordt blijvend ingezet op contact met intercommunales, steden en gemeenten, leveranciers Hoppinzuilen, andere stakeholders. De informatiedrager waarmee het Hoppinpunt fysiek wordt aangeduid, zal sterk vereenvoudigd worden.

Relevant begrotingsartikel: MB0-1MEH2EA-WT.

OD 3.1 Vraaggericht openbaar vervoer verder uitbouwen

De Vervoersautoriteit bewaakt de implementatie van Basisbereikbaarheid en ondersteunt de ontwikkeling van het openbaar vervoer in Vlaanderen. Ze neemt hiervoor onder meer de volgende taken op:

- Het overzicht behouden over de invoering van Basisbereikbaarheid;
- De opvolging van het openbare dienstencontract van de Lijn, inclusief het organiseren van het jaarlijkse opvolgingscomité en de opmaak van het jaarlijkse evaluatierapport in het kader van verordening nr. 1370/2007;
- Het ondersteunen van de onderhandelingen van het openbare dienstencontract tussen de operator en de bevoegde minister;
- De evaluatie van de openbaar vervoersplannen in samenwerking met De Lijn en de verschillende vervoerregio's;
- Het uitvoeren van de jaarlijkse tevredenheidsenquête 'reizigers' en de Customer Effort Score (CES) bevraging.

Door het opnemen van deze taken zal Vlaanderen kritisch blijven kijken naar de huidige organisatie en het aanbod van het openbaar vervoer in Vlaanderen, en worden middelen op de meest efficiënte manier ingezet.

Relevant begrotingsartikel: MB0-1MEH2EA-WT.

OD 3.4 Openbaar vervoer dat toegankelijk is voor alle gebruikers

Het **Masterplan Toegankelijkheid** wordt bijgesteld teneinde de realisatie van de doelstelling van het masterplan te versnellen.

In overleg tussen De Lijn, AWV en de lokale besturen wordt afgesproken welke haltes prioritair zijn. Verder wordt gewerkt aan een evaluatie van de subsidierichtlijnen om na te gaan of optimalisatie mogelijk is.

We werken verder aan de uitwerking van het toekomstscenario voor **aangepast vervoer**. De huidige werkwijze van de DAV's en MAV's is niet uniform en ook sterk versnipperd. Een eenvormig beleid waarbij er kan gewerkt worden met een heldere budgettaire planning dringt zich op.

Er wordt momenteel een decreet tot regeling van het aangepast vervoer voorbereid om een mobiliteitsindicatiestelling (MIS) te verankeren in de regelgeving zodat de doelgroep aangepast vervoer eenduidig kan worden afgebakend.

Relevant begrotingsartikel: MB0-1MEH2EA-WT.

OD 4.1 Naar een vervoerregioraad 2.0

Na de gemeenteraadsverkiezingen werden de nieuwe gemandateerde vertegenwoordigers aangeduid voor de vervoerregioraden.

In het najaar van 2025 worden de aanpassingen aan het OV-net en VOM voor 2026 doorgesproken op de vervoerregioraden.

De vervoerregio's en vervoerregioraden brengen gefundeerd advies uit op de doorkijk van het GIP en zorgen voor de uitrol van de laatste voorziene VOM-deelfietssystemen in Vlaanderen (najaar '25) en de opvolging hiervan. De vervoerregio's staan in voor het opvolgen en uitwerken van, acties uit de regionale mobiliteitsplannen.

Relevant begrotingsartikel: MB0-1MEH2EA-WT.

OD 8.2 Samenwerken binnen en buiten het beleidsdomein

Het departement Mobiliteit en Openbare Werken werkt mee aan de hervorming van het leerlingenvervoer voor het buitengewoon onderwijs die door de minister van Onderwijs getrokken wordt. Het budget dat voorzien werd voor de coördinator van het pilootproject leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs Roeselare op MB0-1MEH2EA-WT van 60 keuro wordt overgeheveld naar het Departement Onderwijs.

3.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

BELEID GEMEENSCHAPPELIJK VERVOER, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	9.102	-2.837	6.265	9.102	-2.837	6.265
Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	0	0	0
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	9.102	-2.837	6.265	9.102	-2.837	6.265
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De vastleggings- en vereffeningskredieten dalen met -2.837 keuro en worden voornamelijk gedreven door de compensatie naar het Vervoer op Maat (VOM; MB0-1MEH2GB-WT) m.b.t. de meerkosten verbonden aan MAV/DAV ten bedrage van -1.590 keuro, alsook de terugdraai van de eenmalige compensatie komende van de Lijn m.b.t. de tussenkomst in kosten verbonden aan het 0800-nummer ten bedrage van -219 keuro. Daarnaast worden op voorliggend ISE ook de besparingen in het kader van BO26 (-300 keuro VAK en VEK; zie MB0-1MEH2EA-WT) en de besparing op subsidies (-630 keuro VAK en VEK; zie MB0-1MEH2EA-WT) doorgevoerd.

Tot slot worden de bijdragen m.b.t. technische assistentie in het kader van het sociaal klimaatfonds ten bedrage van -75 keuro VAK en VEK op voorliggend ISE via compensatie in mindering gebracht.

3.3.1 Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Uitgavenartikelen

MB0-1MEH2EA-WT - BASISBEREIKBAARHEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Een clustering van de uitgaven met betrekking tot de basisbereikbaarheid wordt voorzien onder dit begrotingsartikel. Het betreft studies, ondersteuning, werkingskosten als communicatie en ICT, maar ook subsidies, uitrol toegankelijkheid hoppinpunten, uitgaven m.b.t. de vervoerregio's. Volgende uitgaven worden o.a. voorzien op dit artikel:

- Subsidiemaatregel toegankelijke haltes;
- Uitwerking vernieuwde aanpak rond aangepast vervoer;
- Ondersteuning van de Vervoersautoriteit;
- Ondersteuning opmaak van het nieuwe openbaredienstencontract De Lijn;
- Ondersteuning voor de uitrol van hoppinpunten;
- Communicatie over basisbereikbaarheid;
- Uitvoering jaarlijks tevredenheidsonderzoek openbaar vervoer;
- Uitwerking van de interlokale mazen;
- Implementatie van de maatregelen uit de actieplannen opgenomen in de regionale mobiliteitsplannen van de vervoerregio's.

Tot en met 2023 werden de uitgaven in het kader van vervoer op maat, waaronder de subsidiëring van de mobiliteitscentrales aangepast vervoer (MAV's) en de diensten aangepast vervoer (DAV's), alsook de subsidies ter ondersteuning van het woon-werkverkeer, op voorliggend begrotingsartikel opgenomen. Vanaf 2024 worden deze apart opgenomen op een nieuw begrotingsartikel (MB0-1MEH2GB-WT) om zo alles rond vervoer op maat (VOM) duidelijk af te zonderen en zo dus de transparantie te verhogen.

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot:

- OD 2.1 Naar een modal shift 50/50 tegen 2030;
- OD 2.2 Combimobiliteit;
- OD 3.1 Vraaggericht openbaar vervoer verder uitbouwen;
- OD 3.4 Openbaar vervoer dat toegankelijk is voor alle gebruikers;
- OD 4.1 Naar een vervoerregioraad 2.0;
- OD 4.2 wegcategorisering op punt zetten;

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	9.102	9.102
<i>Index</i>	12	12

<i>Compensaties</i>	-1.944	-1.944
<i>Andere bijstellingen</i>	-905	-905
BO 2026	6.265	6.265
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De budgettaire beweging op voorliggend begrotingsartikel betreft de sommatie van onderstaande compensaties en bijstellingen.

- In het kader van de overdracht van het leerlingenvervoer naar het beleidsdomein Onderwijs en Vorming, wordt -60 keuro VAK en VEK overgeheveld naar FB0-1FGE2GE-WT. Het betreft de middelen in het kader van een subsidie voor het faciliteren van het leerlingenvervoer in Roeselare;
- -1.590 keuro VAK en VEK naar MB0-1MEH2GB-WT in het kader van de meerkosten verbonden aan MAV/DAV.
- Matching van de EU-subsidie 'GO Scheldemond'. Zo worden de eenmalige kredieten voor 2025 teruggedraaid (-25 keuro VAK en VEK) en wordt parallel de eenmalige kredieten voor 2026 ingeschreven (+50 keuro VAK en VEK).
- Terugdraai van de eenmalige compensatie, komende van De Lijn (MB0-1MEH2GY-IS), m.b.t. tot de tussenkomst in de kosten verbonden aan het 0800-nummer ten bedrage van -219 keuro VAK en VEK, voor de periode januari 2024 t.e.m. januari 2025.
- Doorvoering van de besparing op subsidies ten bedrage van -630 keuro VAK en VEK.
- Doorvoering van de besparing in het kader van efficiëntie ten bedrage van -300 keuro VAK en VEK.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar MB0-1MEH2GY-IS	-201	-201	Eenmalig BA 2025: 0800-nummer BBH - 2024
Naar CB0-1CBD2AR-PR	-75	-75	Technische assistentie in het kader van het sociaal klimaatfonds
Naar MB0-1MEH2GY-IS	-18	-18	Eenmalig BA 2025: 0800-nummer BBH januari 2025
Naar MB0-1MEH2GB-WT	-1.590	-1.590	Compensatie naar VOM m.b.t. meerkosten MAV/DAV.
Naar FB0-1FGE2GE-WT	-60	-60	Overheveling budgetten leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs naar beleidsdomein Onderwijs en Vorming - Roeselare
TOTAAL	-1.944	-1.944	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Werkingsmiddelen	-300	-300	Afspraken besparing BO26
Halte infrastructuur	-400	-400	Afspraken besparing BO26
EU-Subsidie Go Scheldemond - 2026	50	50	Matching van EU-subsidies
Eenmalig BA 2025: EU-Subsidie Go Scheldemond - 2025	-25	-25	Matching van EU-subsidies
Mobiliteitscel VVSG	-130	-130	Afspraken besparing BO26
Schuilhuisjes eigen ontwerp	-100	-100	Afspraken besparing BO26

TOTAAL	-905	-905	

VIII. BELEIDSVELD III: ALGEMEEN MOBILITEITSBELEID

1. ISE: TRANSVERSAAL BELEID, MVG excl. DAB

Teneinde ontvangsten en uitgaven te kunnen ondervangen die betrekking hebben op meerdere aspecten van het **mobilitéitsbeleid**, bijvoorbeeld door hun **transversaal karakter**, werd dit inhoudelijk structuurelement voorzien. Het is uiteraard de bedoeling om ontvangsten en uitgaven maximaal toe te wijzen aan een specifiek aspect van het mobiliteitsbeleid zodanig dat deze categorie tot een minimum beperkt kan worden.

Op dit ISE worden onder begrotingsartikel algemeen mobiliteitsbeleid MB0-1MFH2LA-WT de subsidies in het kader van het mobiliteitsdecreet, de subsidies mobiliteits- en bereikbaarheidsmanagers, de subsidie Multimodaal.Vlaanderen en de subsidies gemeentelijke mobiliteitsplannen toegekend. Daarnaast omvatten zij ook de uitgaven voor het onderzoek verplaatsingsgedrag en eventuele uitgaven rond stedelijke distributie. De uitwerking van het beleid rond vergroening wordt op het artikel vergroening mobiliteit MB0-1MFH2LC-WT aangerekend.

Op voorliggend ISE worden op MB0-1MFH2LD-WT de kredieten ingeschreven voor nieuwe beleidsinitiatieven en investeringsopportuniteiten binnen het beleidsdomein MOW. Daarnaast werden de bijkomende middelen voor uitbreidingsbeleid inzake investeringen en de bijkomende middelen voor vervoer op maat op een nieuw artikel MB0-1MFH2LE-PR opgenomen.

Door middel van de subsidiemaatregelen in het kader van het mobiliteitsdecreet wordt beoogd dat duurzame mobiliteit verder vorm krijgt.

De voor deze ISE relevante indicator is:

- Modal split personenvervoer

<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/mobiliteit/verplaatsingsgedrag-modale-verdeling-naar-afstand/metadata-verplaatsingsgedrag-modale-verdeling-naar-afstand>

In het regeerakkoord is als streefdoel opgenomen dat het aandeel duurzame verplaatsingen verhoogt tot 50% van alle verplaatsingen in Vlaanderen tegen 2030.

In 2024 is vastgesteld dat ongeveer 47% van het totale aantal gemaakte verplaatsingen op een duurzame wijze is gerealiseerd.

Het bereiken van de doelstellingen inzake de modal shift wordt niet enkel vanuit dit ISE gestuurd. Ook o.a. de ISE beleid, exploitatie en investeringen gemeenschappelijk vervoer, ISE strategisch mobiliteitsbeleid en ISE beleid en investeringen weginfrastructuur (fiets) dragen mee bij tot de realisatie van deze doelstelling.

1.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement

SD 1. Investeren in betrouwbare, performante en veilige infrastructuur

SD 2. Zorgen voor een duurzame modal shift voor personenvervoer

SD 6. Investeren in economische en logistieke netwerken

SD 7. Zorgen voor innovatie, vergroening en duurzaamheid

SD 8. Versterken van de focus en efficiënter werken binnen het beleidsdomein MOW

1.2 Operationele doelstellingen

OD 1.2 Investeren in robuuste en toekomstbestendige infrastructuur

De kredieten voor nieuwe beleidsinitiatieven en investeringsopportuniteiten in overeenstemming met de vernieuwde GIP-werking worden ingeschreven op begrotingsartikel MB0-1MFH2LD-WT.

Relevante begrotingsartikel: MB0-1MFH2LD-WT

OD 2.1 Naar een modal shift 50/50 tegen 2030

De recurrente subsidies in het kader van het mobiliteitsdecreet en de subsidiëring van de mobiliteits- en bereikbaarheidsmanagers Ring R0 en R1 kunnen gekaderd worden in de strategische doelstelling 2 en deze OD.

Relevante begrotingsartikel: MB0-1MFH2LA-WT

OD 2.3 een sterk Vlaams fietsbeleid

Het **Fietsforum** is een ontmoetingsplatform voor iedereen die op één of andere manier aan het fietsbeleid meewerkt. Het Fietsforum brengt alle stakeholders op een informele manier samen en wordt in goede banen geleid door het Departement Mobiliteit en Openbare Werken (DMOW) in samenwerking met Fietsberaad Vlaanderen. Kennisdeling en wederzijdse input dragen bij aan een door iedereen gedragen fietsbeleid. Het Fietsforum draagt bij aan het versterken van de inherente motivatie van alle stakeholders.

Fietsen zit in het DNA van de Vlaming. De afgelopen jaren is heel wat gerealiseerd op het vlak van fietsbeleid, inzonderheid fietsinfrastructuur. Vlaanderen is na Nederland de tweede fietsregio binnen Europa; we zijn Denemarken ondertussen voorbij. Het Vlaamse fietsbeleid draagt bij aan de internationale uitstraling van ons DNA. Bijdragen in het inhoudelijke congresprogramma Velo-city en een wervende stand op de beurs dragen hiertoe bij.

Relevante begrotingsartikel: MB0-1MFH2LA-WT

OD 6.5 Efficiënter goederenvervoer over de weg

Voor bestel- en vrachtwagens werden laadprognosekaarten opgemaakt. In 2026 faciliteren we met deze informatie een netwerk van publieke en semipublieke laadpunten voor bestel- en vrachtwagens, ook langs het TEN-T netwerk.

Relevante begrotingsartikel: MB0-1MFH2LC-WT

OD 7.1 Transitie naar emissievrije voertuigen

Bovendien wil Vlaanderen de mobiliteit verder vergroenen. Om een versnelling in te zetten in de vergroening van het voertuigenpark worden o.m. grote inspanningen voor laadinfrastructuur gedaan, waarvan de resultaten ondertussen zichtbaar zijn op het terrein. Deze inspanningen maken deel uit van een ruimer beleid onder de noemer '**Clean Power for Transport**' (CPT).

In 2026 werken we verder aan de uitvoering van de recente Europese AFIR-verordening m.b.t. infrastructuur voor Clean power for transport, waarin o.m. doelstellingen zijn opgenomen voor de uitrol van laadinfrastructuur voor personenwagens en vracht.

Relevante begrotingsartikel: MB0-1MFH2LC-WT

OD 7.5 naar een emissievrije stedelijke logistiek

Verschillende steden en gemeenten hebben de ambitie om zero-emissiezones voor stadslogistiek (ZES) in te richten de komende jaren en in te zetten op onder andere beleving over het water, met zero-emissievoertuigen of via fietslogistiek. In uitvoering van de Kaderovereenkomst Zero-Emissie Stadslogistiek (2024), reikt de Vlaamse overheid de steden en gemeenten daarvoor de nodige handvaten aan. De beslissing over de organisatie van de stedelijke logistiek ligt echter bij de lokale besturen, die het best geplaatst zijn om hun lokaal beleid met betrekking tot stedelijke logistiek te bepalen. In het kader van het opstellen van het verkeerveiligheidspact samen met de lokale besturen zal er bekeken worden hoe steden en gemeenten kunnen beloond worden als zij ook aandacht besteden aan verduurzaming logistiek.

Relevante begrotingsartikel: MB0-1MFH2LA-WT

OD 8.1 Een sterker mobiliteitsbeleid via een modusneutrale blik

Voor een onderbouwd mobiliteitsbeleid is een goede monitoring met actuele en betrouwbare data nodig. Een belangrijke bron van data wordt aangeleverd door het onderzoek verplaatsingsgedrag met o.a. het gebruik van verschillende vervoerswijzen, aantal gemaakte verplaatsingen, gemiddelde tijdsduur van verplaatsingen. Daarom zal er in 2026 opnieuw een grootschalig onderzoek Verplaatsingsgedrag (OVG) plaatsvinden. Daarnaast worden een heel aantal monitoringsdata ontsloten via geaggregeerde indicatoren in MOMO (Monitoring Mobiliteit). MOMO zal in 2026 uitgebreid worden met een aantal indicatoren uit het OVG zoals de modale split.

Jaarlijks wordt een subsidie toegekend aan Multimodaal.Vlaanderen (VIL). De missie van het platform 'Multimodaal.Vlaanderen' is om als modusneutraal en onafhankelijk platform bedrijven te informeren, sensibiliseren en begeleiden zodat een mental shift leidt tot een optimale moduskeuze per goederenstroom.

Relevante begrotingsartikel: MB0-1MFH2LA-WT

1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

TRANSVERSAAL BELEID, MVG excl. DAB

	AO			TO		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-ontvangsten (werking en toelagen (OW))	1.309	-69	1.240	0	0	0
Toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))	0	0	0	0	0	0
Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten participaties)	0	0	0	0	0	0

(OP); geen ESR-impact)						
Totaal	1.309	-69	1.240	0	0	0

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De ESR-ontvangsten dalen met -69 keuro. Deze daling wordt verklaard door een lagere verwachte ontvangst in het kader van het EU-project 'Go Scheldemonde' in begrotingsjaar 2026 t.o.v. 2025. Voor dit project ontvangt het departement MOW een EU-subsidie.

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	343.370	-38.728	304.642	85.615	7.092	92.707
Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	0	0	0
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	343.370	-38.728	304.642	85.615	7.092	92.707
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De ESR-vastleggingskredieten op voorliggend ISE dalen met -38.728 keuro. Dit is het netto-effect van enerzijds de opstap in het uitbreidingsbeleid zoals voorzien in het regeerakkoord (+61.000 keuro; zie MB0-1MFH2LD-WT) en anderzijds uitgaande compensaties in lijn met het GIP 2025-2027 voor o.a. investeringen gerealiseerd door De Werkvennootschap (-77.120 keuro; MB0-1MHH5RY-PA), de opstap van het Fietsfonds (-10.000 keuro; MB0-1MHH2RH-WT), te voorzien in de 4% winstmarge i.h.k.v. de btw-ruling van De Werkvennootschap (-729 keuro; MB0-1MHH2RY-IS) en de financiering van de btw-kost voor niet-kapitaliseerbare overdrachten van De Werkvennootschap naar De Lijn (-2.609 keuro; MB0-1MEH2GY-IS).

Daarnaast worden op voorliggend ISE in het kader van het sociaal klimaatfonds de Vlaamse cofinanciering m.b.t. fietsinfrastructuur (-8.750 keuro VAK en VEK; MB0-1MFH2LD-WT) en de bijdragen voor de technische assistentie (-65 keuro VAK en VEK; MB0-1MFH2LD-WT) via compensatie in mindering gebracht.

Tot slot wordt op voorliggend ISE ook de besparing op subsidies verwerkt ten bedrage van -446 keuro VAK en VEK op MB0-1MFH2LA-WT.

De vereffeningskredieten stijgen met 7.092 keuro t.o.v. BA25. Dit is te wijten aan de terugdraai van eenmalige vereffeningskredieten voorzien in het regeerakkoord m.b.t. het uitbreidingsbeleid. Voor het gedetailleerd overzicht wordt verwezen naar MB0-1MFH2LB-PR (terugdraai eenmalige kredieten voor begrotingsjaar 2025) en MB0-1MFH2LD-WT (eenmalige kredieten voor begrotingsjaar 2026).

1.3.1 Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

MB0-9MFHALA-OP - ALGEMEEN MOBILITEITSBELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de ontvangsten uit participaties in het kader van het algemeen mobiliteitsbeleid aangerekend. Dit werd in het verleden gebruikt voor het Corona-overbruggingskrediet. Dit overbruggingskrediet werd toegekend aan de taxi- en autocarsector, maar zou volledig terugbetaald moeten zijn in 2023.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2025	0	0	0
Bijstellingen BO 2026	0	0	0
BO 2026	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Er worden in 2026 geen ontvangsten geraamd in het kader van het overbruggingskrediet. Bijgevolg is er geen wijziging ten opzichte van BA2025.

MB0-9MFHALA-OW - ALGEMEEN MOBILITEITSBELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden allerlei diverse ontvangsten aangerekend, alsook de ontvangsten die niet specifiek toe te wijzen zijn aan verkeersveiligheid. Daarnaast werd er op dit begrotingsartikel een jaarlijkse ontvangst van 500 keuro ingeschreven uit de samenwerkingsovereenkomsten met de andere gewesten inzake ICT 6de staatshervorming. Verder worden op voorliggend artikel ook de ontvangsten uit EU-subsidies ingeschreven, kaderend in het transversaal mobiliteitsbeleid.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2025	1.309	0	0
Bijstellingen BO 2026	-69	0	0
BO 2026	1.240	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Onderstaande budgettaire bewegingen verklaren de beweging tussen BA2025 en BO2026:

- Terugdraai van de ontvangst in het kader van de EU-subsidie 'Go Scheldemond', zoals ingeschreven bij BA2025, ten bedrage van -264 keuro;
- Terugdraai van de ontvangst uit de cofinanciering door de provincie Oost-Vlaanderen voor het EU-project 'Go Scheldemond' ten bedrage van -15 keuro.
- Ontvangst in het kader van de EU-subsidie 'Go Scheldemond' voor begrotingsjaar 2026, ten bedrage van 210 keuro.

Uitgavenartikelen

MB0-1MFH2LA-PA - ALGEMEEN MOBILITEITSBELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel werd initieel ingeschreven met het oog op de registratie van Europese subsidies. In 2020 werden hier ook de overbruggingskredieten voorzien als steunmaatregel aan de taxisector en de autobus- en autocarsector.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Geen wijzigingen ten opzichte van de BA2025. Constant beleid.

MB0-1MFH2LA-WT - ALGEMEEN MOBILITEITSBELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de kredieten die worden aangewend voor de volgende initiatieven:

- Basissubsidies voor erkende mobiliteitsverenigingen en koepels van verenigingen in het kader van het decreet van 13/02/2004, subsidie mobiliteitsprojecten, actieprogramma's mobiliteitscampagne;
- Subsidies mobiliteits- en bereikbaarheidsmanagers;
- Subsidie Vlaams instituut voor de logistiek voor Multimodaal.Vlaanderen;
- Diverse uitgaven in het kader van het algemeen mobiliteitsbeleid, bv. onderzoek verplaatsingsgedrag Vlaanderen, PIO-project snelverkennd verkeersmodel
- Uitgaven in het kader van logistiek;

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot volgende operationele doelstellingen:

- OD 2.1 Naar een modal shift 50/50 tegen 2030;
- OD 2.3 een sterk Vlaams fietsbeleid
- OD 7.5 naar een emissievrije stedelijke logistiek
- OD 8.1 Een sterker mobiliteitsbeleid via een modusneutrale blik

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	3.875	4.395
<i>Index</i>	5	5
<i>Compensaties</i>	131	131
<i>Andere bijstellingen</i>	-592	-592
BO 2026	3.419	3.939
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Op voorliggend begrotingsartikel worden volgende budgettaire bewegingen genoteerd t.o.v. BA2025:

- Terugdraai van de eenmalige compensatie ten bedrage van 249 keuro VAK en VEK naar MB0-1MFH2MC-WT in het kader van de meerkosten m.b.t. PPS Kunstwerken in 2025;
- Terugdraai van de eenmalige compensatie ten bedrage van 206 keuro VAK en VEK naar MB0-1MFH2MC-WT teneinde te voorzien in voldoende werkingsmiddelen voor het waterbouwkundig laboratorium;
- Terugdraai van de eenmalige compensatie ten bedrage van 376 keuro VAK en VEK naar MB0-1MAH2ZZ-LO in het kader van de financiering van het loontekort van DMOW in 2025;
- Recurrente compensatie ten bedrage van -700 keuro VAK en VEK naar MB0-1MAH2ZZ-LO in het kader van de structurele financiering van het loontekort van DMOW;
- Terugdraai van de eenmalige kredieten in het kader van de EU-subsidie 'GO Scheldemonde' voor begrotingsjaar 2025 ten bedrage van -189 keuro VAK en VEK. Parallel worden de eenmalige kredieten voor 2026 ingeschreven ten bedrage van 58 keuro VAK en VEK.
- Eénmalige recuperatie van de ontvangst van de provincie Oost-Vlaanderen (MB0-9MFHALA-OW) in het kader van het EU-project 'Go Scheldemonde' ten bedrage van -15 keuro.
- Doorvertaling van de besparing op subsidies ten bedrage van -446 keuro. Dit betreft enerzijds de besparing op de gemeentelijke mobiliteitsplannen (-316 keuro) en anderzijds de besparing op de subsidies aan mobiliteitsverenigingen (-130 keuro).

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van MB0-1MFH2MC-WT	206	206	Eenmalig BA 2025: Compensatie teneinde voldoende werkingsmiddelen te voorzien voor het waterbouwkundig laboratorium voor begrotingsjaar 2025
Van MB0-1MFH2MC-WT	249	249	Eenmalig BA 2025: Compensatie 15% meerkost PPS Kunstwerken DMOW - 2025
Van MB0-1MAH2ZZ-LO	376	376	Eenmalig BA 2025: Compensatie naar personeelskosten - 2025
Naar MB0-1MAH2ZZ-LO	-700	-700	Compensatie naar personeelskosten
TOTAAL	131	131	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Gemeentelijke mobiliteitsplannen	-316	-316	Afspraken besparing BO26
Subsidies mobiliteitsverenigingen	-130	-130	Afspraken besparing BO26
Eenmalig BO 2025: Recuperatie van de ontvangst van de provincie 'Oost-	-15	-15	

Vlaanderen' (MB0-9MFHALA-OW) in het kader van het EU-project 'Go Scheldemonid'.			
EU-Subsidie Go Scheldemonid – 2026	58	58	Matching van EU-subsidies
Eenmalig BA 2025: EU-Subsidie Go Scheldemonid – 2025	-189	-189	Matching van EU-subsidies
TOTAAL	-592	-592	

MB0-1MFH2LB-PR - INSPELEN OP (INVESTERINGS)OPPORTUNITEITEN BINNEN HET BELEIDSDOMEIN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de kredieten ingeschreven voor nieuwe beleidsinitiatieven en investeringsopportuniteiten binnen het beleidsdomein MOW.

Vanaf begrotingsjaar 2026 worden de middelen voorzien op MB0-1MFH2LD-WT.

Kredietevoluitie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	339.333	70.760
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	-339.333	-60.760
<i>Andere bijstellingen</i>	0	-10.000
BO 2026	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluitie:

De budgettaire bewegingen t.o.v. BA2025 op voorliggend artikel betreffen:

- Verplaatsing van kredieten naar nieuw artikel Investerings DMOW (MB0-1MFH2LD-WT) ten bedrage van -248.875 keuro VAK en -47.422 keuro VEK
- Terugdraai van de besparingsmaatregel doorgevoerd bij BA2025 ten bedrage van 70.000 keuro VEK
- Terugdraai van de eenmalige kredieten cf. het regeerakkoord m.b.t. De Lijn (investerings + vergroening) ten bedrage van -80.000 keuro VEK
- Eénmalige compensatie ten bedrage van -2.609 keuro naar de werkingstoelage van De Lijn om te voorzien in de btw horende bij de overdrachten vanuit De Werkvennootschap naar De Lijn in 2026 die niet-kapitaliseerbaar zijn
- Uitgaande compensatie naar MB0-1MHH5RY-PA ten bedrage van -77.120 keuro VAK.
- Uitgaande compensatie naar de werkingstoelage van De Werkvennootschap (MB0-1MHH2RY-IS) om te voorzien in de 4% winstmarge in het kader van de btw-ruling, ten bedrage van -729 keuro
- Uitgaande compensatie Opstap Fietsfonds naar MB0-1MHH2RH-WT ten bedrage van -10.000 keuro.

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar MB0-1MEH2GY-IS	-2.609	-2.609	btw overdrachten DWV - 2026

Naar MB0-1MFH2LD-WT	-248.875	-47.422	Compensatie naar 'Investerings MOW'
Naar MB0-1MHH5RY-PA	-77.120	0	Investerings De Werkvennootschap
Naar MB0-1MHH2RY-IS	-729	-729	Werkingsdotatie - De Werkvennootschap
Naar MB0-1MHH2RH-WT	-10.000	-10.000	Opstap Fietsfonds
TOTAAL	-339.333	-60.760	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
De Lijn (investerings + vergroening) - 2025	0	-80.000	Terugdraai van de opstap zoals voorzien in het regeerakkoord m.b.t. de investeringen in de vloot van De Lijn.
Eenmalig BA 2025: Bijkomende maatregel BA2025	0	70.000	Terugdraai van de geleverde besparingsinspanning bij BA2025 voor begrotingsjaar 2025.
TOTAAL	0	-10.000	

MB0-1MFH2LC-WT - VERGROENING MOBILITEIT

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op voorliggend artikel worden de uitgaven in het kader van Clean Power for Transport aangerekend. Deze bevoegdheid is sinds 2021 overgekomen van het Departement Omgeving.

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 6.5 Efficiënter goederenvervoer over de weg, OD 7.1 Transitie naar emissievrije voertuigen.

Kredietevolucie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2025	162	10.460
<i>Index</i>	-1	-1
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	1	-297
BO 2026	162	10.162
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

De budgettaire beweging op voorliggend begrotingsartikel m.b.t. de vastleggingskredieten betreft de terugdraai van de eenmalige kredieten voor de EU-subsidie PIONEERS, ingeschreven bij BO2025, ten bedrage van -8 keuro VAK en VEK. Parallel worden de eenmalige kredieten voor 2026 ingeschreven ten bedrage van 9 keuro VAK en VEK.

De vereffeningskredieten dalen met -297 keuro ten gevolge van de actualisatie van de betaalnoden.

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
----------------------	-----	-----	-------------

Eenmalig BO 2025: Matching EU-subsidies: PIONEERS	-8	-8	Matching van EU-subsidies
Eenmalig BO 2025: Actualisatie van de betaalkalender	0	-10.020	Terugdraai van de eenmalige vereffeningskredieten, voorzien bij BO2025.
Bijstelling vereffeningskredieten cf. betaalkalender	0	9.722	Bijstelling in lijn met de verwachte betaalnoden in 2026.
EU-subsidies PIONEERS - 2026	9	9	Matching van EU-subsidies
TOTAAL	1	-297	

MB0-1MFH2LD-WT - INVESTERINGEN MOW

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de kredieten ingeschreven voor nieuwe beleidsinitiatieven en investeringsopportuniteiten binnen het beleidsdomein MOW.

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 8.1 Een sterker mobiliteitsbeleid via een modusneutrale blik.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	240.061	38.608
<i>Andere bijstellingen</i>	61.000	39.998
BO 2026	301.061	78.606
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Op dit nieuwe artikel werd de verplaatsing van kredieten vanuit MB0-1MFH2LB-PR geboekt voor Investerings DMOOW ten bedrage van 248.875 keuro VAK en 47.422 keuro VEK. De concrete invulling van deze middelen worden voorzien in het kader van de actualisatie van het GIP bij de begrotingsaanpassing 2026. De vastleggingskredieten stijgen met 61.000 keuro conform de opstap voorzien in het regeerakkoord.

De vereffeningskredieten werden verder aangezuiverd ten bedrage van 36.998 keuro voor 20% VAK uitbreidingsbeleid (26.000 keuro), de actualisatie van de vereffeningskalender (7.898 keuro) en de opstap voorzien in het regeerakkoord (6.100 keuro), zijnde 10% van de opstap in vastleggingskredieten.

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van MB0-1MFH2LB-PR	248.875	47.422	Compensatie naar 'Investerings MOW'
Naar CB0-1CBD2AR-PR	-8.750	-8.750	Vlaamse cofinanciering i.h.k.v. het sociaal klimaatfonds m.b.t. 'Fietsinfrastructuur'
Naar CB0-1CBD2AR-PR	-64	-64	Technische assistentie m.b.t. het sociaal klimaatfonds
TOTAAL	240.061	38.608	

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Opstap investeringsbudget MOW - 2026	61.000	6.100	Opstap zoals voorzien bij het regeerakkoord.
Actualisatie vereffeningskalender	0	7.898	Actualisatie van de vereffeningskredieten cf. de betaalnoden.
20% VAK uitbreidingsbeleid 2025	0	26.000	Opstap in vereffeningskredieten m.b.t. het uitbreidingsbeleid ingeschreven in 2025.
TOTAAL	61.000	39.998	

MD0-1MFH2LC-WT - VERGROENING MOBILITEIT

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de projecten aangerekend in het kader van de relancemaatregel VV49 Laadpalen versnelde uitrol laadinfrastructuur.

De vereffeningskredieten zullen tijdens het jaar vanuit de centrale Relanceprovisie herverdeeld worden.

Kredietevolutie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BA 2025	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Er zijn geen bijstellingen voor dit begrotingsartikel. Er wordt dus uitgegaan van constant beleid.

2. ISE: ZONDER ISE, MVG excl. DAB

2.1 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

ZONDER ISE, MVG excl. DAB

(duizend euro)

	AO			TO		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-ontvangsten (werking en toelagen (OW))	0	0	0	0	0	0
Toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))	1.435	-1.185	250	0	0	0
Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten participaties (OP); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	1.435	-1.185	250	0	0	0

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De daling van de investeringstoelagen in algemene ontvangsten is het gevolg van de terugdraai van eenmalige ontvangsten, afkomstig uit de afroaming van 50% van de verkoop van gronden door De Lijn in 2025 ten bedrage van -1.435 keuro. Deze maatregel werd bepaald in het regeerakkoord. De verwachte ontvangsten ten bedrage van 250 keuro reflecteren eenmalige ontvangsten, afkomstig uit de afroaming van 50% van de verkoop van gronden door De Vlaamse Waterweg in 2026.

2.1.1 Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

MB0-9MFHAZZ-OI - ONTVANGSTEN INTERNE STROMEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op voorliggend begrotingsartikel worden de terugstortingen vanuit rechtspersonen geregistreerd.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2025	1.435	0	0
Bijstellingen BO 2026	-1.185	0	0
BO 2026	250	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

De evolutie op voorliggende kredieten betreft de sommatie van:

- Terugdraai van de eenmalige ontvangsten, afkomstig uit de afroming van 50% van de verkoop van gronden door De Lijn, voor begrotingsjaar 2025 ten bedrage van - 1.435 keuro;
- De eenmalige ontvangsten, afkomstig uit de afroming van 50% van de verkoop van gronden door De Vlaamse Waterweg, voor begrotingsjaar 2026 ten bedrage van 250 keuro.

3. ISE: STRATEGISCH MOBILITEITSBELEID, MVG excl. DAB

Binnen het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken zijn er een aantal ontvangsten en uitgaven die niet specifiek toe te wijzen zijn aan de ondersteuning van een bepaald aspect van het mobiliteitsbeleid of een bepaald type van infrastructuur, maar die op meerdere van de andere inhoudelijke structuurelementen betrekking hebben. Uitgaven op het vlak van communicatie, informatica en internationale samenwerking vallen hieronder, alsook uitgaven voor beleidscapaciteit (samenwerking tussen de entiteiten van het beleidsdomein rond diverse beleidsaspecten).

De uitgaven die op deze ISE aangerekend worden, zijn onder meer gericht op de realisatie van SD 2, het zorgen voor een duurzame modal shift voor personenvervoer.

De relevante (effect)indicator voor dit ISE is:

- Modal split personenvervoer (modale verdeling naar afstand)

<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/mobiliteit/verplaatsingsgedrag-modale-verdeling-naar-afstand/metadatas-verplaatsingsgedrag-modale-verdeling-naar-afstand> en [Monitoring Mobiliteit \(MOMO\) | Vlaanderen.be](#)

In het regeerakkoord is als streefdoel opgenomen dat het aandeel duurzame verplaatsingen verhoogt tot 50% van alle verplaatsingen in Vlaanderen tegen 2030.

In 2024 is vastgesteld dat ongeveer 47% van het totale aantal gemaakte verplaatsingen op een duurzame wijze is gerealiseerd.

Het bereiken van de doelstellingen inzake de modal shift wordt niet enkel vanuit dit ISE gestuurd. Ook o.a. de ISE beleid, exploitatie en investeringen gemeenschappelijk vervoer, ISE transversaal beleid en ISE beleid en investeringen weginfrastructuur (fiets) dragen mee bij tot de realisatie van deze doelstelling.

3.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement

SD 2. Zorgen voor een duurzame modal shift voor personenvervoer

SD 4. Verdere uitrol van basisbereikbaarheid

SD 6. Investeren in economische en logistieke netwerken

SD 8. Versterken van de focus en efficiënter werken binnen het beleidsdomein MOW

3.2 Operationele doelstellingen

OD 2.3 Een sterk Vlaams fietsbeleid

Met het Fietsteam binnen het departement MOW schakelen we een versnelling hoger om de fietsambities bij alle wegbeheerders en stakeholders hoog te houden en de constructieve samenwerkingsverbanden tussen de betrokken actoren verder te versterken. Tegen 2040 willen we 30% van onze verplaatsingen met de fiets zien gebeuren. In het Masterplan Fiets nemen we daartoe acties en maatregelen op vanuit het eigen beleidsdomein MOW, die we versterken met maatregelen vanuit andere beleidsdomeinen om zo te komen tot een Vlaanderenbreed gedragen Masterplan. De uitvoering van de maatregelen opgenomen in het Masterplan worden budgettair vertaald in specifieke investeringen (cfr. GIP) en projecten.

Relevant begrotingsartikel: MB0-1MFH2KA-WT

OD 4.3 actualisatie mobiliteitsvisie

De Vlaamse Mobiliteitsvisie 2040 wordt geactualiseerd om in te spelen op de noden van vandaag en morgen, met focus op veilige, vlotte en duurzame mobiliteit. Deze verdere

uitwerking van de visie geeft richting aan het mobiliteitsbeleid en de investeringen in infrastructuur. De bestaande mobiliteitsvisie wordt thematisch geactualiseerd, er wordt gewerkt aan een sterke integratie van de regionale mobiliteitsplannen en doelstellingen en de uitwerking van een begrippenkader. De opvolging verloopt via de KPI-set van de monitoring van de Vlaamse Mobiliteitsvisie volgens 4 centrale thema's: vlotte en naadloze mobiliteit, veilige en gezonde mobiliteit, duurzame mobiliteit en ondersteuning economische welvaart.

Relevant begrotingsartikel: MB0-1MFH2KA-WT

OD 6.6 pijpleidingen ontwikkelen als volwaardig transportmiddel

Het departement Omgeving werkt verder aan een aantal GRUP's om de toepassing van pijpleidingen als volwaardige en duurzame transportmodus te faciliteren. Daarnaast blijven het departement Omgeving en het departement Mobiliteit en Openbare Werken voortdurend afstemmen over pijpleidingen, zodat deze maximaal worden ingepast in lopende processen, zowel op projectniveau als op visieniveau.

OD 8.2 Samenwerken binnen en buiten het beleidsdomein

In 2025 werd een structurele samenwerking tussen de beleidsdomeinen Mobiliteit en Openbare Werken en Omgeving opgestart. Deze samenwerking richt zich zowel op concrete investeringsprojecten en -programma's als op regelgeving.

Vanuit de werkgroep "versnellen onteigeningen" zullen, i.h.k.v. de evaluatie van het onteigeningsdecreet door het departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken, verbetervoorstellen worden aangeleverd op basis van de opgedane ervaringen sinds het decreet in 2018 in werking trad.

Vanuit DMOW blijven we ons inzetten om bij te dragen aan een duurzame, efficiënte en rechtszekere aanpak voor de omgang met PFAS in Vlaanderen. Voor de uitvoering van grondwerken en bemaling is er immers nood aan een duurzaam, werkbaar en stabiel kader (met mogelijkheid tot reductie van kosten) zonder in te boeten op doelstellingen over gezondheid.

De studie "Evaluatie Tijdelijk Handelingskader" (trekker is DMOW) en de bredere maatschappelijke kosten-baten-analyse (MKBA) van het beleid rond PFAS in de bodem (trekker is OVAM) moeten bijkomende inzichten verwerven om de bestaande regelgeving verder te onderbouwen of bij te sturen zodat werk gemaakt kan worden van een stabiele regeling binnen VLAREBO.

Beide studies zouden landen in het najaar van 2025.

Intussen werd het Tijdelijk Handelingskader ingetrokken en werd een nieuwe voorlopige regeling uitgewerkt. Binnen voormelde studies wordt hier uiteraard rekening mee gehouden.

In 2026 zal het resultaat van voormelde studies resulteren in een aanpassing van de betrokken regelgeving. Het departement MOW zal dit blijvend van nabij opvolgen en waken over de balans tussen maatschappelijke kosten en baten.

In 2025 werd naar aanleiding van de groeiende grondoverschotten bij infrastructuurwerken, een werkgroep "Grondafzet" opgericht en werd een actieplan opgemaakt om dit probleem aan te pakken. In 2026 zal nog volop werk gemaakt worden van de uitvoering van de acties binnen dit actieplan.

Er wordt voorzien in een uitgaventoetsing inzake Asset Management. Hierbij wordt de huidige aanpak en instrumenten inzake asset management objectief getoetst. Er wordt nagegaan of we met de beschikbare middelen efficiënter kunnen omgaan (vermijdbare

kosten, vereenvoudiging processen, methodiek kostenramingen, kostenefficiënter werken...), hoe de middelen voor asset management in verhouding staan met de kredieten voor regulier onderhoud, welke contractvormen of contracteringstrategieën kunnen ingezet worden in het kader van asset management en hoe deze visie kan doorvertaald worden in het meerjarig Geïntegreerd Investeringsprogramma (GIP).

Er wordt in 2025 gewerkt aan een structuur voor de beleidsevaluatie van de subsidies binnen het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken. In 2026 zullen de eerste subsidies aan een beleidsevaluatie onderworpen worden.

Relevant begrotingsartikel: MB0-1MFH2KD-WT

OD 8.4 Wegen op het Europees beleid

Een proactieve opvolging van de Europese besluitvorming is een prioriteit voor het beleidsdomein MOW in 2026. Bijzondere aandacht zal hierbij uitgaan naar de dossiers die in 2025 reeds als prioritair werden gedefinieerd voor MOW en zich in 2026 (nog) in het Europese besluitvormingsproces bevinden, zijnde de Europese Havenstrategie (waarvan de publicatie is uitgesteld tot januari 2026), het Meerjarig Financieel Kader (MFK) voor 2028-2034 en de Connecting Europe Facility (CEF), alsook de herziening van de Europese Richtlijn m.b.t. maten en gewichten.

Bijkomend zal in 2026 worden ingezet op een aantal nieuwe prioritaire (wetgevende) dossiers, die voortvloeien uit het Werkprogramma 2026 van de Europese Commissie.

In 2026 zal MOW daarom blijven inzetten op een actieve dialoog met de Europese Commissie en andere belangrijke Europese stakeholders, in het bijzonder wat betreft de hogervermelde prioritaire dossiers. MOW pleit voor adequate en doeltreffende Europese regelgeving, aangepast aan de huidige en toekomstige noden, en schrijft zich in dit kader maximaal in binnen de Europese vereenvoudigingsagenda en de lopende Vlaamse (politieke) initiatieven hieromtrent.

In aanloop naar de publicatie van de Europese Havenstrategie zal Vlaanderen via politieke en ambtelijke contacten blijven proberen wegen op de opmaak ervan. Na publicatie zal de Europese havenstrategie grondig geanalyseerd worden met het oog op implementatie. We onderzoeken op welke manier Vlaanderen hier het best op inspeelt en welke initiatieven er verder nodig zijn.

De zoektocht naar Europese subsidie- en financieringsmogelijkheden voor Vlaamse infrastructuurwerken en mobiliteitsprojecten wordt - gezien de beperkte beschikbaarheid van resterende middelen op de Europese begroting 2021-2027 - moeilijker de komende jaren, maar we zetten onverminderd in op het zoeken naar opportuniteiten voor Vlaanderen en het begeleiden van projectpromotoren hierin.

Relevant begrotingsartikel: MB0-1MFH2KA-WT

3.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

STRATEGISCH MOBILITEITSBELEID, MVG excl. DAB

	VAK			VEK		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-uitgaven (werking en toelagen)	5.240	-969	4.271	5.042	-969	4.073

(WT), lonen (LO), provisies (PR))						
Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	0	0	0
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	5.240	-969	4.271	5.042	-969	4.073
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De daling in de vastleggings- en vereffeningskredieten ten bedrage van -969 keuro betreft het netto-effect van enerzijds de terugdraai van de eenmalige compensaties ter ondersteuning door specifieke profielen in het kader van de transitienetwerken (MB0-1MFH2KD-WT) en de financiering van het loontekort DMOW in 2025 (MB0-1MFH2KA-WT).

Anderzijds wordt op voorliggend ISE de besparing op efficiëntie (-1.000 keuro; MB0-1MFH2KD-WT) en de besparing op subsidies (-110 keuro; MB0-1MFH2KD-WT) gerealiseerd.

3.3.1 Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Uitgavenartikelen

MB0-1MFH2KA-WT - ALGEMENE BELEIDSONDERSTEUNING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft uitgaven die dienen ter algemene ondersteuning van het beleid:

- Toetredingen tot Belgische organisaties en lidmaatschapsgelden;
- Toetreding tot en subsidiëring van internationale organisaties;
- Communicatie;
- Deelname aan tentoonstellingen in binnen- en buitenland, vertegenwoordigings- en ontvangstkosten, ceremoniekosten, voordrachten en wedstrijden, films, wetenschappelijke publicaties, andere uitgaven van dezelfde aard en deelnemingen;
- Internationale samenwerking;
- IT ter algemene ondersteuning van het beleid zonder recurrent karakter;
- Onderhoudskost van IT ter algemene ondersteuning van het beleid zonder recurrent karakter;
- Allerhande schadevergoedingen aan derden;
- Subsidie aan Antwerp/Flanders Port Training Center vzw (APEC) voor studiebeurzen van studenten uit partnerlanden. APEC is het internationale training center van de Vlaamse havens dat sinds 1977 havenopleidingen organiseert om de havenkennis en expertise in Vlaanderen wereldwijd uit te dragen.

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot:

- OD 2.3 Een sterk Vlaams fietsbeleid;
- OD 4.3 Actualisatie mobiliteitsvisie;

- OD 6.6 Pijpleidingen ontwikkelen als volwaardig transportmiddel;
- OD 8.4 Wegen op het Europees beleid.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	3.021	2.823
<i>Index</i>	-2	-2
<i>Compensaties</i>	347	347
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	3.366	3.168
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Op voorliggend begrotingsartikel verklaren onderstaande budgettaire aanpassingen de beweging van BA2025 naar BO2026:

- Terugdraai van de eenmalige compensatie i.h.k.v. transitienetwerken naar MB0-1MFH2KD-WT, ingeschreven bij BA2025, ten bedrage van 300 keuro VAK en VEK;
- Terugdraai van de eenmalige compensatie i.h.k.v. het loontekort van het DMOW naar het reguliere loonartikel van DMOW (MB0-1MAH2ZZ-LO), ingeschreven bij BA2025, ten bedrage van 47 keuro VAK en VEK.

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van MB0-1MAH2ZZ-LO	47	47	Enmalig BA 2025: Compensatie naar personeelskosten - 2025
Van MB0-1MFH2KD-WT	300	300	Enmalig BA 2025: Enmalige compensatie i.h.k.v. de transitienetwerken
TOTAAL	347	347	

MB0-1MFH2KD-WT - BELEIDSCAPACITEIT

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de bijdragen van verschillende entiteiten van het beleidsdomein MOW centraal geclusterd conform een overeengekomen verdeelsleutel voor het financieren van de MCB (Management Comité Beleidsdomein) projecten en de kenniscellen. Dit betreft de volgende types projecten/opdrachten ten behoeve van het hele beleidsdomein:

- Consultancy procesbegeleiding, productbegeleiding, ...
- Tools om de samenwerking te optimaliseren
- Change gerelateerde onkosten
- Vormingen (bv. rond functioneel leidinggeven, projectwerking, ...)
- Events voor samen (net)werken community
- Communicatie-opdrachten

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 8.2 Samenwerken binnen en buiten het beleidsdomein.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	2.219	2.219
<i>Index</i>	-4	-4

<i>Compensaties</i>	-200	-200
<i>Andere bijstellingen</i>	-1.110	-1.110
BO 2026	905	905
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluitie:

De kredieten op voorliggend artikel evolueren t.o.v. BA2025 n.a.v. onderstaande bewegingen:

- Terugdraai van de eenmalige compensatie komende van MB0-1MFH2KA-WT, ingeschreven bij BA2025, in het kader van de transitienetwerken binnen het beleidsdomein MOW ten bedrage van -300 keuro VAK en VEK;
- Terugdraai van de eenmalige compensatie naar MB0-1MAH2ZZ-LO, ingeschreven bij BA2025, in het kader van de ondersteuning van transitienetwerken binnen het beleidsdomein MOW ten bedrage van 100 keuro VAK en VEK.
- Negatieve bijstelling ten bedrage van 110 keuro in het kader van de besparingsmaatregelen op subsidies.
- Negatieve bijstelling van 1.000 keuro ingevolge besparing efficiëntie.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van MB0-1MAH2ZZ-LO	100	100	Eenmalig BA 2025: Ondersteuning transitienetwerken beleidsdomein MOW
Naar MB0-1MFH2KA-WT	-300	-300	Eenmalig BA 2025: Eénmalige compensatie i.h.k.v. de transitienetwerken
TOTAAL	-200	-200	

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Werkingsmiddelen	-1.110	-1.110	Afspraken besparing BO26
TOTAAL	-1.110	-1.110	

4. ISE: WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK EN STUDIES, MVG excl. DAB

Het ISE 'Wetenschappelijk onderzoek en studies' bundelt de dienstverlening uitgevoerd door het expertisecentrum '**NeXperta**' van het departement MOW, alsook de toelage aan het **Eigen Vermogen Xperta**.

NeXperta is de verzamelnaam voor vier technisch ondersteunende afdelingen van het departement Mobiliteit en Openbare Werken, m.n. de afdeling Expertise Beton en Staal, de afdeling Waterbouwkundig Laboratorium, de afdeling Geotechniek en de afdeling Algemene Technische Ondersteuning.

Deze afdelingen leveren tot op heden technische ondersteuning in hun respectieve expertisedomeinen, aan de mobiliteitsinfrastructuurbeheerders binnen het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken (maar ook aan andere beleidsdomeinen). Deze technische ondersteuning omvat zowel inspecties en analyses, ondersteunende studies en berekeningen, risico-inschattingen als voorstellen over prioritaire werken.

Als geheel van deze vier afdelingen verzekert Xperta, tezamen met de mobiliteitsinfrastructuurbeheerders, zodoende een gemeenschappelijk assetmanagement binnen de Vlaamse overheid en staan ze mee garant voor de vereiste veiligheid, kwaliteit en duurzaamheid van de Vlaamse mobiliteitsinfrastructuur.

Onder het ISE worden werkingskosten en investeringsmiddelen ingeschreven die nodig zijn om de technische ondersteuning van het departement door NeXperta te continueren, verbeteren en moderniseren. Daarnaast worden de nodige middelen ingeschreven voor recurrente IT. Tot slot wordt de toelage aan het EV Xperta onder dit ISE ingeschreven.

De voorgestelde indicator voor voorliggend ISE betreft:

- Het EV Xperta realiseert de vooropgestelde uitvoering zoals opgenomen in het businessplan m.n. % van de trekkingsrechten door EV Xperta gerealiseerd.

Dit is een procesindicator. Huidige waarde is 88,7 % voor 2024. Streefwaarde voor het % van de trekkingsrechten is jaarlijks 100%, dit betekent dat de middelen uit de dotatie efficiënt zijn omgezet in studies.

4.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement

SD 7. Zorgen voor innovatie, vergroening en duurzaamheid

4.2 Operationele doelstellingen

OD 7.3 slimme technieken inzetten voor een betere mobiliteit

Het Waterbouwkundig Laboratorium en NeXperta leveren met hun onderzoek en infrastructuurontwikkeling een cruciale bijdrage aan de robuustheid, duurzaamheid en innovatie van de Vlaamse waterinfrastructuur.

Binnen EU-INTERREG-projecten zoals BONSAI en Manabas wordt gewerkt aan het versterken van kusten, dijken en dijkbekleding tegen extreme weersomstandigheden. Parallel worden nieuwe methodes en tools ontwikkeld, zoals een CFD-model voor dijkontwerp, innovatieve sluisnivelleringstechnieken en oplossingen voor autonoom schutten. Dit versterkt zowel de veiligheid als de efficiëntie van Vlaamse waterwegen. De tweede sleeptank in Oostende wordt, ondanks vertragingen, reeds ingezet voor onderzoeksprojecten zoals ASHIP en DDSHIP, die autonoom en slim varen mogelijk maken. Dit draagt bij aan een modal shift naar watertransport en ondersteunt duurzaam goederenvervoer.

Daarnaast focust NeXperta op Sigma 3 (herziening Sigmaplan), waar modellen helpen om Vlaanderen weerbaarder te maken tegen zeespiegelstijging en extreme neerslag. Ook de ecologische impact van scheepsgolven, bruginfrastructuur en natuurgebaseerde kustsystemen wordt onderzocht, zodat mobiliteit en ecologie in balans blijven.

Het Hydrologisch Informatiecentrum (HIC) biedt real-time data en droogtevoorspellingen, onmisbaar voor beleid, crisisbeheer en burgers. Verder wordt er gewerkt aan predictief onderhoud voor sluizen, zodat preventief ingrijpen mogelijk wordt op basis van data.

Versterken deze projecten en diensten versterken de performantie, duurzaamheid en klimaatweerbaarheid van de Vlaamse waterinfrastructuur, met een duidelijke link naar innovatie en internationale kennisvalorisatie.

Relevant begrotingsartikel: MB0-1MFH2MC-WT en MB0-1MFH2MY-IS

OD 7.4 Gerichte focus op innovatie

Het Waterbouwkundig Laboratorium (WL) is erkend als Vlaams wetenschappelijke instelling die met toegepast, strategisch en internationaal erkend onderzoek bijdraagt aan de mobiliteit, veiligheid en economie van Vlaanderen. Het onderzoek uitgevoerd door WL sluit nauw aan bij een aantal speerpunten van het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken: duurzaam goederen- en personenvervoer, performante infrastructuur en omgaan met klimaatverandering:

- Duurzaam goederen- en personenvervoer

Via onderzoek naar scheepsgedrag, slimme vaarsimulators en Smart Shipping ondersteunt WL de Vlaamse havens en vaarwegen in hun cruciale rol als logistieke draaischijf van Europa. Het werk rond sedimentdynamiek en baggerbeheer zorgt voor vlot en veilig scheepvaartverkeer, met directe meerwaarde voor de export en importstromen die de Vlaamse economie dragen.

- Performante infrastructuur

De teams binnen het WL ontwikkelen en testen waterbouwkundige constructies zoals sluizen, dijken, vispassages en oevers. Numerieke modellen, schaalmodellen en terreinmetingen worden gecombineerd om infrastructuur efficiënter, robuuster en klimaatbestendig te maken. Zo dragen we bij aan een toekomstgericht en betrouwbaar mobiliteitsnetwerk.

- Omgaan met klimaatverandering

WL onderzoekt hoe kust en riviersystemen zich gedragen onder invloed van zeespiegelstijging, erosie, droogte en overstromingen. Projecten zoals kustbescherming met natuurlijke duinen of het circulair hergebruik van baggerspecie koppelen klimaatadaptatie aan duurzame ontwikkeling. Ook het Hydrologisch Informatiecentrum (HIC) levert een cruciale bijdrage door vroegtijdige waarschuwingen bij wateroverlast of droogte en door het ter beschikking stellen van open data via Waterinfo.be.

- Veiligheid en weerbaarheid

Onze kennis rond stormvloeden, overstromingsgebieden en operationele hydrologische monitoring verhoogt de veiligheid van burgers en infrastructuur. Tegelijk worden beleidsmakers ondersteund met gevalideerde data en scenarioberekeningen voor beleidsplannen en crisisbeheer.

Relevant begrotingsartikel: MB0-1MFH2MC-WT

NeXperta werkt nauw samen binnen het beleidsdomein MOW (met o.a. De Vlaamse Waterweg, agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust, VMM) én met internationale partners. Zo exporteren we Vlaamse kennis en versterken we de internationale positie van Vlaanderen op vlak van waterbouw en klimaatadaptatie.

Relevant begrotingsartikel: MB0-1MFH2ME-WT

Door de combinatie van wetenschappelijke integriteit, strategische focus en praktische toepasbaarheid wordt onderzoek geleverd dat rechtstreeks bijdraagt aan:

- Een veilige en weerbare leefomgeving voor burgers,
- Een vlotte en duurzame logistiek als motor voor onze economie en
- Een klimaatbestendig Vlaanderen dat voorbereid is op de uitdagingen van morgen.

4.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK EN STUDIES, MVG excl. DAB

(duizend euro)

	AO			TO		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-ontvangsten (werking en toelagen (OW))	1.408	-159	1.249	0	0	0
Toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))	0	0	0	0	0	0
Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten participaties (OP); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	1.408	-159	1.249	0	0	0

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De daling van de algemene Ontvangsten met -159 keuro wordt verklaard door de actualisatie van de ontvangsten dewelke 'NeXperta' int in het kader van de beleidsondersteunende taken. Deze daling aan ontvangsten schuift door naar het Eigen Vermogen Xperta daar deze ontvangsten een beleidsuitvoerend karakter hebben.

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-uitgaven (werking en toelagen)	22.598	1.482	24.080	21.334	2.746	24.080

(WT), lonen (LO), provisies (PR))						
Toelagen (interne stromen (IS))	8.080	21	8.101	8.080	21	8.101
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	30.678	1.503	32.181	29.414	2.767	32.181
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De stijging van de vastleggingskredieten ten bedrage van 1.503 keuro wordt vnl. verklaard door een stijging (t.o.v. BA2025) van de compensatie voor verwachte meerkosten m.b.t. PPS Kunstwerken ten laste van De Vlaamse Waterweg en het Agentschap Wegen en Verkeer voor een nettobedrag van 1.709 keuro.

De vereffeningskredieten stijgen met 1.264 keuro meer dan de vastleggingskredieten. Dit is het gevolg van de actualisatie van de vereffeningsnoden op MB0-1MFH2MC-WT ten bedrage van +1.264 keuro.

4.3.1 Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

MB0-9MFHAMC-OW - XPERTA

Korte inhoud begrotingsartikel:

NeXperta is de naam van de technische ondersteunende diensten van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken. Sinds 2024 werd de naam gewijzigd van 'Xperta' naar 'NeXperta'. Dit door de oprichting van een Eigen Vermogen Xperta. NeXperta staat voor een brede waaier aan diensten en een alsmaar verder ontwikkelde technische expertise. Op voorliggend begrotingsartikel worden de ontvangsten in het kader van het Maritiem Onderzoekcentrum en het gebruik van de scheepvaartsimulators van NeXperta opgenomen. Deze ontvangsten zijn gerelateerd aan beleidsondersteunende taken. Sinds 07/2024 worden ontvangsten gerelateerd aan beleidsuitvoerende taken gerealiseerd binnen het Eigen Vermogen Xperta.

Kredietevolutie:

	AO	TO	LO
BA 2025	731	0	0
Bijstellingen BO 2026	-159	0	0
BO 2026	572	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De budgettaire beweging op voorliggend artikel betreft:

- Terugdraai van de eenmalige ontvangsten, ingeschreven in 2025, voor de EU-subsidie MANABAS ten bedrage van -56 keuro. Tegelijkertijd worden de eenmalige ontvangsten voor begrotingsjaar 2026 ingeschreven ten bedrage van 56 keuro;
- Terugdraai van de eenmalige ontvangsten, ingeschreven in 2025, voor de EU-subsidie BONSAI ten bedrage van -78 keuro. Tegelijkertijd worden de eenmalige ontvangsten voor begrotingsjaar 2026 ingeschreven ten bedrage van 78 keuro;
- Terugdraai van de eenmalige ontvangsten, ingeschreven in 2025, voor de EU-subsidie CLIMASED ten bedrage van -84 keuro. Tegelijkertijd worden de eenmalige ontvangsten voor begrotingsjaar 2026 ingeschreven ten bedrage van 113 keuro.

Gezien de oprichting van het Eigen Vermogen Xperta en de realisatie van beleidsuitvoerende taken binnen deze entiteit focussen we op dit begrotingsartikel enkel nog op ontvangsten die kaderen binnen de beleidsondersteunende taken van NeXperta. Dit betekent dat er een sterke daling van het aantal ontvangsten zal zijn bij BO2026 en die in eerste instantie beperkt blijven tot:

- Ontvangsten ter compensatie van middelen bij de werking van het Maritieme Onderzoekscentrum. Het betreft de terbeschikkingstellingsovereenkomst inzake de faciliteiten van het maritiem onderzoekscentrum en de golftank. Deze ontvangsten worden halfjaarlijks gevorderd met een jaarlijkse geraamde ontvangst ten bedrage van 100 keuro.
- Ontvangsten ter compensatie van het gebruik van de scheepvaartsimulatoren door DAB Loodswezen op het Waterbouwkundig Laboratorium. Deze ontvangsten worden jaarlijks gevorderd met een jaarlijkse geraamde ontvangst ten bedrage van 225 keuro.

Concreet betekent dit een negatieve bijstelling van de geraamde ontvangsten ten bedrage van -159 keuro.

MB0-9MFHAMD-OW - KORTING BEDRIJFSVOORHEFFING WETENSCHAPPELIJKE ONDERZOEKERS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Gelet op het advies van de Algemene Gegevensbank (AGB) aangaande de boekhoudkundige verwerking van de niet doorgestorte bedrijfsvoorheffing voor kenniswerkers wordt dit artikel voorzien.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2025	677	0	0
Bijstellingen BO 2026	0	0	0
BO 2026	677	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Constant beleid t.o.v. BA2025.

Uitgavenartikelen

MB0-1MFH2MC-WT - XPERTA

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de uitgaven van NeXperta aangerekend, in het bijzondere werkingskosten en investeringsmiddelen teneinde de technische ondersteuning van het departement te continueren, verbeteren en moderniseren. Deze technische ondersteuning wordt verleend door het waterbouwkundig laboratorium, de afdeling algemene technische ondersteuning, de afdeling geotechniek en de afdeling expertise beton en staal. Sinds

2024 werd er ook een Eigen Vermogen Xperta opgericht om zo de beleidsuitvoerende taken af te zonderen.

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 7.3 slimme technieken inzetten voor een betere mobiliteit en OD 7.4 Gerichte focus op innovatie.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	11.385	10.121
<i>Index</i>	-16	-16
<i>Compensaties</i>	1.606	1.606
<i>Andere bijstellingen</i>	-18	1.246
BO 2026	12.957	12.957
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

De budgettaire evoluties t.o.v. BA2025 betreffen volgende bewegingen:

- Terugdraai van de eenmalige compensatie ten bedrage van -10 keuro VAK en VEK, komende van MB0-1MFH2MY-IS, ingeschreven bij BA2025 in het kader van de kosten StorageLink & AWS Cloud, gemaakt door het DMOW in 2025;
- Terugdraai van de eenmalige compensatie ten bedrage van -20 keuro VAK en VEK, komende van MB0-1MFH2MY-IS, ingeschreven bij BA2025 in het kader van de kosten m.b.t. aankoop/huur van het softwarepakket dat de afdelingen Expertise Beton en Staal gebruikt, gemaakt door het DMOW in 2025;
- Terugdraai van de eenmalige compensatie ten bedrage van -206 keuro VAK en VEK, komende van MB0-1MFH2LA-WT, ingeschreven bij BA2025 teneinde te voorzien in voldoende werkmiddelen voor de operationele werking van het Waterbouwkundig Laboratorium in 2025;
- Terugdraai van de eenmalige compensatie ten bedrage van -249 keuro VAK en VEK, komende van MB0-1MFH2LA-WT, ingeschreven bij BA2025 in het kader van de meerkosten m.b.t. PPS Kunstwerken voor 2025 ten laste van het DMOW;
- Terugdraai van de eenmalige compensatie ten bedrage van +1.400 keuro VAK en VEK naar de werkingstoelage van het Eigen Vermogen Xperta (MB0-1MFH2MY-IS) voor begrotingsjaar 2025. Parallel wordt er -1.467 keuro VAK en VEK recurrent gecompenseerd naar MB0-1MFH2MY-IS teneinde te voorzien in de afgesproken toelage voor 2026 en volgende jaren.
- Terugdraai van eenmalige compensatie ten bedrage van -331 keuro VAK en VAK, komende van MB0-1MIH5VY-IS, ingeschreven bij BO2025 in het kader van de meerkosten m.b.t. PPS Kunstwerken voor 2025 ten laste van De Vlaamse Waterweg. Parallel wordt de bijdrage voor 2026 via compensatie ingeschreven ten bedrage van +674 keuro VAK en VEK.
- Terugdraai van eenmalige compensatie ten bedrage van -1.076 keuro VAK en VAK, komende van MB0-1MIH5VY-IS, ingeschreven bij BO2025 in het kader van de meerkosten m.b.t. PPS Kunstwerken voor 2025 ten laste van het Agentschap Wegen en Verkeer. Parallel wordt de bijdrage voor 2026 via compensatie ingeschreven ten bedrage van +2.191 keuro VAK en VEK.
- Terugdraai van de eenmalige kredieten ten bedrage van -10 keuro VAK en VEK, ingeschreven bij BA2025 in het kader van het PIO-project 'Positiebepaling van schepen in binnenvaartsluizen';
- Terugdraai van de eenmalige kredieten ten bedrage van -53 keuro VAK en VEK, ingeschreven bij BA2025 in het kader van het PIO-project 'Golfgoot voor geavanceerd onderzoek naar de invloed van golven op onze kustverdediging';
- Terugdraai van de eenmalige kredieten ten bedrage van -13 keuro VAK en VEK, ingeschreven bij BO2025 in het kader van de EU-subsidie MANABAS. Parallel worden de eenmalige kredieten voor 2026 ingeschreven ten bedrage van +13 keuro VAK en VEK;

- Terugdraai van de eenmalige kredieten ten bedrage van -27 keuro VAK en VEK, ingeschreven bij BA2025 in het kader van de EU-subsidie BONSAI. Parallel worden de eenmalige kredieten voor 2026 ingeschreven ten bedrage van +27 keuro VAK en VEK;
- Terugdraai van de eenmalige kredieten ten bedrage van -30 keuro VAK en VEK, ingeschreven bij BA2025 in het kader van de EU-subsidie CLIMASED. Parallel worden de eenmalige kredieten voor 2026 ingeschreven ten bedrage van +30 keuro VAK en VEK;
- Ventilatie van de ontvangsten vanuit FIO richting MOW aan uitgavenzijde m.b.t. Predictief onderhoud op sluisdeuren d.m.v. AI voor 2026, ten bedrage van +36 keuro VAK en VEK. De ontvangsten worden bij BO2026 ingeschreven op MB0-9MHHAOY-OI;
- Ventilatie van de ontvangsten vanuit FIO richting MOW aan uitgavenzijde m.b.t. voetgangers- en fietsbruggen in composietmaterialen voor 2026, ten bedrage van +9 keuro VAK en VEK. De ontvangsten worden bij BO2026 ingeschreven op MB0-9MHHAOY-OI;
- Bijstelling van de vereffeningskredieten met +1.264 keuro VEK;
- Compensatie ten bedrage van 500 keuro VAK en VEK, komende van MB0-1MFH2MY-IS in het kader van de meerkosten PPS Kunstwerken 2026;
- Compensatie ten bedrage van 200 keuro VAK en VEK, komende van MB0-1MFH2MY-IS in het kader van de operationele werkingskosten van het Waterbouwkundig Laboratorium voor 2026.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar MB0-1MFH2LA-WT	-249	-249	Eenmalig BA 2025: Compensatie 15% meerkost PPS Kunstwerken DMOW - 2025
Naar MB0-1MIH5VY-IS	-331	-331	PPS Kunstwerken: DVW - 2025
Naar MB0-1MFH2LA-WT	-206	-206	Eenmalig BA 2025: Compensatie teneinde voldoende werkingsmiddelen te voorzien voor het waterbouwkundig laboratorium voor begrotingsjaar 2025
Naar MD0-1MHH2RA-WT	-1.076	-1.076	PPS Kunstwerken: AWW - 2025
Van MD0-1MHH2RA-WT	2.191	2.191	PPS Kunstwerken AWW - 2026
Naar MB0-1MFH2MY-IS	-20	-20	Eenmalig BA 2025: Compensatie m.b.t. aankoop/huur pakket software EBS - 2025
Van MB0-1MIH5VY-IS	674	674	PPS Kunstwerken DVW - 2026
Naar MB0-1MFH2MY-IS	-1.467	-1.467	Toelage EV Xperta: Werkingsmiddelen - 2026
Van MB0-1MFH2MY-IS	500	500	PPS Kunstwerken DMOW - 2026
Van MB0-1MFH2MY-IS	200	200	Werkingsmiddelen waterbouwkundig laboratorium - 2026

Van MB0-1MFH2MY-IS	1.400	1.400	Toelage EV Xperta: Werkingsmiddelen - 2025
Naar MB0-1MFH2MY-IS	-10	-10	Eenmalig BA 2025: Kosten StorageLink & AWS Cloud, gemaakt door het DMOW - 2025
TOTAAL	1.606	1.606	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Eenmalig BA 2025: EU-subsidie Climased 2025	-30	-30	Matching van EU-subsidies
Eenmalig BA 2025: EU-subsidie Bonsai 2025	-27	-27	Matching van EU-subsidies
Ventilatie ontvangsten vanuit FIO richting MOW aan uitgavenzijde: voetgangers- en fietsbruggen in composietmaterialen – 2026	9	9	De ontvangsten worden ingeschreven op MB0-9MHHAOY-OI.
Ventilatie ontvangsten vanuit FIO richting MOW aan uitgavenzijde: Predictief onderhoud op sluisdeuren d.m.v. AI – 2026	36	36	De ontvangsten worden ingeschreven op MB0-9MHHAOY-OI.
Bijstelling i.f.v. de verwachte betaalnoden	0	1.264	Actualisatie van de betaalnoden.
Eenmalig BA 2025: PIO: Golfgoet voor geavanceerd onderzoek naar de invloed van golven op onze kustverdediging	-53	-53	
Eenmalig BA 2025: PIO: Positiebepaling van schepen in binnenvaartsluizen	-10	-10	
Terugdraai EU-subsidie MANABAS - 2025	-13	-13	Matching van EU-subsidies
EU-subsidie Bonsai – 2026	27	27	Matching van EU-subsidies
EU-subsidie MANABAS – 2026	13	13	Matching van EU-subsidies
EU-subsidie Climased – 2026	30	30	Matching van EU-subsidies
TOTAAL	-18	1.246	

MB0-1MFH2ME-WT - IT

Korte inhoud begrotingsartikel:

Voorliggend begrotingsartikel betreft de centralisatie van IT-middelen van het departement MOW. Onder deze vaste, recurrente IT-uitgaven vallen:

- Beheren van applicaties - AMaaS (Application Management as a Service);

- Beheren van werkplekken;
- Uitgaven verbonden aan het inhuren van IT-profielen;
- Onderhoudscontracten van IT-applicaties;
- Samenwerkingsakkoorden (bv. iAsset);
- Eenvoudige werkaanvragen.

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 7.4 Gerichte focus op innovatie.

Kredietevolucie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2025	11.213	11.213
<i>Index</i>	-19	-19
<i>Compensaties</i>	-71	-71
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	11.123	11.123
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

De budgettaire beweging t.o.v. BA2025 op voorliggend artikel betreft:

- Terugdraai van de eenmalige compensatie komende van SC0-1SJA2NY-IS in het kader van Lambert 2008 ten bedrage van -172 keuro VAK en VEK;
- Terugdraai van de eenmalige compensatie naar de reguliere loonkredieten van DMOW (MB0-1MAH2ZZ-LO) ten bedrage van 120 keuro VAK en VEK;
- Terugdraai van de eenmalige compensaties komende van het Agentschap Wegen en Verkeer, De Lijn, het Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust, Lantis, De Vlaamse Milieumaatschappij en De Vlaamse Waterweg in het kader van iAsset voor begrotingsjaar 2025. Daar de verdeelsleutel niet gewijzigd is t.o.v. BA2025 worden deze compensaties opnieuw eenmalig ingeschreven in 2026. Deze budgettaire beweging is bijgevolg neutraal, met uitzondering van deze voor De Vlaamse Milieumaatschappij waar de compensatie daalt met -27 keuro;

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van MD0-1MHH2RA-WT	53	53	iAsset AWV - 2026
Van QB0-1QCG2DW-IS	26	26	iAsset VMM - 2026 t.e.m. juli 2026
Naar MB0-1MEH2GY-IS	-6	-6	iAsset De Lijn - 2025
Naar MB0-1MIH2WV-IS	-128	-128	iAsset DVW - 2025
Naar MB0-1MHH2RX-IS	-6	-6	iAsset Lantis - 2025
Van MC0-1MIH2VA-WT	6	6	iAsset MDK - 2026
Naar QB0-1QCG2DW-IS	-45	-45	iAsset VMM - 2025
Naar MD0-1MHH2RA-WT	-53	-53	iAsset AWV - 2025
Naar MC0-1MIH2VA-WT	-6	-6	iAsset MDK - 2025
Van MB0-1MAH2ZZ-LO	120	120	Eenmalig BA 2025: Compensatie naar personeelskosten - 2025
Naar SC0-1SJA2NY-IS	-172	-172	Eenmalig BA 2025: Lambert 2008
Van MB0-1MIH2WV-IS	128	128	iAsset DVW - 2026
Van MB0-1MHH2RX-IS	6	6	iAsset Lantis - 2026
Van MB0-1MEH2GY-IS	6	6	iAsset De Lijn - 2026
TOTAAL	-71	-71	

MB0-1MFH2MY-IS - EV XPERTA

Korte inhoud begrotingsartikel:

Voorliggend begrotingsartikel betreft de werkingsdotatie aan het Eigen Vermogen Xperta (EV Xperta)

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 7.3 slimme technieken inzetten voor een betere mobiliteit en OD 7.4 Gerichte focus op innovatie.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	8.080	8.080
<i>Index</i>	162	162
<i>Compensaties</i>	-141	-141
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	8.101	8.101
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De toelage aan het EV Xperta voor 2026 wordt bepaald op 8.101 keuro VAK en VEK, inclusief indexatie.

De dotatie wordt samengesteld via:

- 6.235 keuro VAK en VEK, komende van MB0-1MAH2ZZ-LO in het kader van de looncomponent van de toelage. Deze looncomponent staat in overeenstemming met de theoretische budgetlast van de terbeschikkinggestelde personeelsleden; parallel wordt de loonkost van 2025 teruggedraaid ten bedrage van -6.345 keuro.
- 686 keuro VAK en VEK als terugdraai van eenmalige compensatie loontekort DMOW 2025
- Terugdraai van de eenmalige compensatie ten bedrage van +10 keuro VAK en VEK aan MB0-1MFH2MC-WT, ingeschreven bij BA2025 in het kader van de kosten StorageLink & AWS Cloud, gemaakt door het DMOW in 2025;
- Terugdraai van de eenmalige compensatie ten bedrage van +20 keuro VAK en VEK, komende van MB0-1MFH2C-WT, ingeschreven bij BA2025 in het kader van de kosten m.b.t. aankoop/huur van het softwarepakket dat de afdelingen Expertise Beton en Staal gebruikt, gemaakt door het DMOW in 2025;
- Compensatie ten bedrage van -500 keuro VAK en VEK naar MB0-1MFH2MC-WT in het kader van de meerkosten PPS Kunstwerken 2026;
- Eénmalige compensatie ten bedrage van -200 keuro VAK en VEK, naar MB0-1MFH2MC-WT in het kader van de operationele werkingskosten van het Waterbouwkundig Laboratorium voor 2026.
- Terugdraai van de eenmalige compensatie ten bedrage van -1.400 keuro VAK en VEK voor begrotingsjaar 2025 komende van MB0-1MFH2MC-WT. Parallel wordt er +1.467 keuro VAK en VEK recurrent gecompenseerd van MB0-1MFH2MC-WT teneinde te voorzien in de afgesproken toelage voor 2026 en volgende jaren.
- Terugdraai van de eenmalige compensaties uit MB0-1MIH2UA-WT in het kader van het voorzien in werkingsmiddelen voor 2025 ten bedrage van -600 keuro. Parallel wordt de verkregen compensatie recurrent ingeschreven voor hetzelfde bedrag;
- Terugdraai van de eenmalige compensaties uit MB0-1MIH2UA-WT in het kader van het voorzien in IT kosten voor het Eigen Vermogen Xperta voor 2025 ten bedrage van -250 keuro. Parallel wordt de compensatie recurrent ingeschreven voor hetzelfde bedrag;
- Terugdraai van verkregen eenmalige compensatie BO25 van MB0-1MAH2ZZ-WT ten bedrage van -113 keuro ter financiering van de werkingsmiddelen;

- Compensatie ten bedrage van -1 keuro VAK en VEK naar SG0-1SAC2ZZ-LO voor de aansluiting van het EV Xperta op de Gemeenschappelijke Dienst voor Preventie en Bescherming (GDPB) op het Werk;
- Verwerking van de indexparameter ten bedrage van +162 keuro VAK en VEK.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar MB0-1MFH2MC-WT	-1.400	-1.400	Toelage EV Xperta: Werkingsmiddelen - 2025
Van MB0-1MFH2MC-WT	1.467	1.467	Toelage EV Xperta: Werkingsmiddelen - 2026
Naar MB0-1MAH2ZZ-LO	-6.345	-6.345	Loonkost EV Xperta - 2025
Naar MB0-1MFH2MC-WT	-200	-200	Werkingsmiddelen waterbouwkundig laboratorium - 2026
Van MB0-1MFH2MC-WT	10	10	Eenmalig BA 2025: Kosten StorageLink & AWS Cloud, gemaakt door het DMOW - 2025
Van MB0-1MIH2UA-WT	250	250	Toelage EV Xperta: IT kosten - 2026
Van MB0-1MFH2MC-WT	20	20	Eenmalig BA 2025: Compensatie m.b.t. aankoop/huur pakket software EBS
Naar MB0-1MAH2ZZ-WT	-113	-113	Toelage EV Xperta: Werkingsmiddelen - 2025
Van MB0-1MIH2UA-WT	600	600	Toelage EV Xperta: Werkingsmiddelen - 2026
Naar MB0-1MIH2UA-WT	-250	-250	Toelage EV Xperta: IT kosten - 2025
Van MB0-1MAH2ZZ-LO	686	686	Eenmalig BA 2025: Compensatie naar personeelskosten - 2025
Naar SG0-1SAC2ZZ-LO	-1	-1	Aansluiting Xperta op dienstverlening GDPB
Van MB0-1MAH2ZZ-LO	6.235	6.235	Loonkost EV Xperta - 2026
Naar MB0-1MFH2MC-WT	-500	-500	PPS Kunstwerken DMOW - 2026
Naar MB0-1MIH2UA-WT	-600	-600	Toelage EV Xperta: Werkingsmiddelen - 2025
TOTAAL	-141	-141	

4.3.2 Overige entiteiten onder gezag

EIGEN VERMOGEN XPERTA

Overeenkomstig artikel 1, §1, 3°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 maart 2006 tot operationalisering van het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken, is het Departement Mobiliteit en Openbare Werken vandaag onder andere belast met het verstrekken van technisch ondersteunende diensten ten behoeve van het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken. Daarnaast is het departement er ook toe gemachtigd om technisch ondersteunende diensten te verlenen aan andere beleidsdomeinen en derden.

De laatste jaren kan werd vastgesteld dat er meer en meer vraag was van al bestaande klanten, om het aanbod van Xperta uit te breiden terwijl de inzetbare mensen en middelen deze vraag niet konden volgen.

Daarnaast bleek dat de vraag naar deze technische expertise en ondersteuning ook vanwege andere publieke, semipublieke en private actoren bleef groeien, in het bijzonder vanwege zij die worden geconfronteerd met verouderde infrastructurele assets die grote uitdagingen met zich meebrengen inzake inspecties en beheer, renovaties en vervangingen.

Omwille van bovenstaande redenen vond in de schoot van de Vlaamse overheid een grondige voorstudie en bespreking plaats, wat uitmondde in het 'Versterkingstraject Xperta'.

Het 'Versterkingstraject Xperta' heeft tot doel te verzekeren dat Xperta haar opdrachten van de Vlaamse overheid voor kritieke maatschappelijke taken en haar bijdrage aan het beleid met betrekking tot de mobiliteitsinfrastructuur in Vlaanderen tijdig en kwalitatief kan (blijven) realiseren.

Daarnaast zal Xperta voortaan over de mogelijkheid beschikken om haar expertise aan te bieden aan nieuwe mobiliteitsinfrastructuurbeheerders (zowel publieke als private actoren) en de daarbij gegenereerde inkomsten te benutten om de eigen expertise en aanbod verder uit te breiden, zowel ten bate van nieuwe als reeds bestaande afnemers.

Op die manier zal Xperta bijstand kunnen leveren aan een veel breder pallet aan overheden die in de uitvoering van hun opdrachten nood hebben aan een steeds breder gamma aan technische ondersteuning in het kader van assetmanagement. Daarnaast kan ingegaan worden op steeds toenemende vraag vanwege (andere) semipublieke en private actoren om een beroep te kunnen doen op de unieke expertise en onderzoekinfrastructuur van Xperta.

De oprichting van het Eigen Vermogen Xperta (hierna: EV Xperta) dient een dubbel doel: continuïteit en zekerheid van de kritieke maatschappelijke taken aan de reeds bestaande afnemers enerzijds, en benutting van opportuniteiten om nieuwe taken te verlenen aan de mobiliteitsinfrastructuurbeheerders anderzijds.

Ontvangsten

De ontvangsten van het EV Xperta zijn tweeledig. Enerzijds wordt jaarlijks een werkingstoelage ontvangen afkomstig van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken. In 2026 bedraagt deze toelage 8.101 keuro. Anderzijds raamt het EV Xperta ook inkomsten afkomstig uit de private sector (1.906 keuro) en uit de publieke sector (4.148 keuro). De totale begrote inkomsten bedragen in totaal 14.155 keuro.

Uitgaven

Het EV Xperta voorziet op heden drie uitgavenposten, nl.

- ESR 11.11 Bezoldigingen van het personeel (7.700 keuro VAK en VEK);
- ESR 12.11 Algemene werkingskosten (5.845 keuro VAK en VEK);
- ESR 74.22 Investerings (610 keuro VAK en VEK).

IX. BELEIDSVELD IV: WEGGEBONDEN MOBILITEIT EN TRANSPORT

1. ISE: INVESTERINGEN WEGINFRASTRUCTUUR, MVG excl. DAB

Het structureel onderhoud en de investeringen in nieuwe weginfrastructuur vallen onder dit inhoudelijk structurelement. Naast het **Agentschap Wegen en Verkeer** nemen ook **Lantis** en **De Werkvennootschap** het voortouw in het investeren in de weginfrastructuur in Vlaanderen.

De uit te voeren investeringen onder dit ISE in o.a. grote infrastructuurprojecten, fietsinfrastructuur, verkeersveiligheid, structureel onderhoud (asset management), doorstromingsprojecten, ... werden opgenomen in het goedgekeurde **geïntegreerd investeringsplan (GIP) 2025-2027** van het beleidsdomein MOW, uitgebreid toegelicht in het narratief GIP en met doorkijk voor de grote projecten tot 2040:

Zie <https://www.vlaanderen.be/departement-mobiliteit-en-openbare-werken/mobiliteitsprojecten-in-vlaanderen/geintegreerd-investeringsprogramma-mobiliteit-en-openbare-werken#gip-2025-2027>

Het meerjarig-GIP wordt begin 2026 geactualiseerd.

De middelen (25.000 keuro VAK en VEK) voor het **Fietsfonds** worden ondergebracht in een nieuw begrotingsartikel (MB0-1MHH2RH-WT) bij het Departement Mobiliteit en Openbare Werken. Via het Fietsfonds cofinancieren de Vlaamse overheid en de provincies (50/50) in de aanleg van veilige fietsinfrastructuur langs wegen in beheer bij de lokale overheden. Ongeveer 60% van het Bovenlokale Functionele Fietsroutenetwerk ligt op of langs deze wegen. Via het Fietsfonds investeren we in het realiseren van het integrale fietsroutenetwerk en werken we zwakke schakels weg. Het budget binnen het Fietsfonds wordt vanaf 2026 verhoogd van 15 miljoen euro naar 25 miljoen euro, zoals opgenomen in het GIP.

Er werd het afgelopen jaar door het departement MOW en AWW werk gemaakt van het Masterplan Fietsinfrastructuur. Er werd hierin een methodiek uitgewerkt om de fietsinfrastructuurprojecten te bepalen die de hoogste meerwaarde hebben inzake fietspotentieel, verkeersveiligheid en optimalisatie van de huidige toestand. De uitgewerkte methodiek wordt uitgetest in de vervoerregio's Kempen en Kortrijk. Op basis daarvan zal de methodiek al dan niet aangepast of verfijnd worden en in 2026 uitgerold over alle VVR's. De prioritaire fietsverbindingen die resulteren uit dit Masterplan kunnen later hun vertaling krijgen in het GIP.

Indicator voor deze ISE is:

- Percentage fietspaden langs gewestwegen dat goed tot uitstekend scoort voor conformiteit vademecum fiets.

<https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoizGEzYWJINGYtODYwNC00N2UzLWJmOGQtNjJmMDY4NWZkOTNmIiwidCI6IjBjMDMzOGE2LTk1NjEtNGVlOC1iOGQ2LTRlRDIjYmQ1MjBhMCI6ImMiOj9>

Het betreft een tweejaarlijkse meting waarvan de volgende resultaten beschikbaar zullen zijn in 2026 (meting jaar 2025). Elke hectometer fietspad krijgt op basis van diverse inrichtingsparameters een globale score, die wordt omgezet naar een kwaliteitsklasse: uitstekend, goed, matig of slecht.

Uit de meting van 2023 blijkt dat 6% van de fietspaden, ongeacht hun ligging op het BFF of het lokale netwerk, 'uitstekend' scoort op conformiteit aan het Vademecum Fietsvoorzieningen. De totale score voor 2023 voor de indicator bedraagt 31,4%.

De doelstelling is om bij elke tweejaarlijkse meting een toename van 7% te realiseren voor de categorieën 'goed' tot 'uitstekend' wat betreft de inrichting van de fietspaden langs de gewestwegen. De streefwaarde voor 2028 (meting 2027) bedraagt 45,4%.

Koppeling met duurzame ontwikkelingsdoelstellingen: de uitgaven kaderen in SDG 9 van de VN (cfr. supra).

1.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement

SD 1. Investeren in betrouwbare, performante en veilige infrastructuur

SD 2. Zorgen voor een duurzame modal shift voor personenvervoer

SD 3. Versterken van het openbaar vervoer volgens de principes van basisbereikbaarheid

1.2 Operationele doelstellingen

De uitgaven die onder het goedgekeurd geïntegreerd investeringsplan GIP 2025-2027 opgenomen worden verricht ten behoeve van de volgende doelstellingen opgenomen in de beleidsnota:

OD 1.2 investeren in robuuste en toekomstbestendige infrastructuur

Relevante begrotingsartikelen: MD0-1MHH2RA-WT, MD0-1MHH2RF-WT, MD0-1MHH4RG-WT, MB0-1MHH2RB-WT, MB0-1MHH2RB-LE, MB0-1MHH2RD-WT, MB0-1MHH2RU-IS, MB0-1MHH5RY-PA, MB0-1MHH2RX-IS, MB0-1MHH5RX-IS en MB0-1MHH2RH-WT.

OD 1.3 onderhoud en betrouwbaarheid van onze infrastructuur

Relevant begrotingsartikel: MD0-1MHH2RF-WT.

OD 1.4 kwalitatieve voorbereiding projecten

Relevante begrotingsartikelen: MD0-1MHH2RA-WT, MB0-1MHH2RD-WT, MD0-1MHH4RG-WT, MD0-1MHH2RF-WT, MB0-1MHH5RY-PA en MB0-1MHH5RX-IS.

OD 2.3 een sterk Vlaams fietsbeleid

Relevant begrotingsartikel: MB0-1MHH2RH-WT

1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

INVESTERINGEN WEGINFRASTRUCTUUR, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	AO			TO		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-ontvangsten (werking en toelagen (OW))	30.196	0	30.196	0	0	0
Toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))	0	0	0	0	0	0

Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten participaties (OP); geen ESR-impact)	229.731	-84.366	145.365	0	0	0
Totaal	259.927	-84.366	175.561	0	0	0

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De daling in algemene ontvangsten met -84.366 keuro is in lijn met de lagere verwachte terugbetaling van de lening, ten bedrage van -80.877 keuro, voor de financiering van investeringen die De Werkvennootschap uitvoert in opdracht van de Vlaamse Regering, alsook de daling in de ontvangsten van terugbetalingen van voorschotten in het kader van grondenbanken VLM ten bedrage van -3.489 keuro conform het opgestelde boekhoudschema.

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	814.919	-105.741	709.178	920.847	-98.315	822.532
Toelagen (interne stromen (IS))	43.454	-1.991	41.463	65.033	-17.472	47.561
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	123.383	77.543	200.926	195.740	47.413	243.153
Totaal	981.756	-30.189	951.567	1.181.620	-68.374	1.113.246
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De daling in ESR-vastleggingskredieten is vnl. het gevolg van de terugdraai van enerzijds de eenmalige ESR-neutrale bijstelling ingeschreven bij BO25 voor de voorziene overdrachten van gronden en infrastructuur in 2025 door De Werkvennootschap aan het Agentschap Wegen en Verkeer ten bedrage van -94.583 keuro. Anderzijds dalen de ontvangsten uit verkeersboetes met -8.903 keuro wat een impact heeft op de uitgavekredieten (MD0-1MHH4RG-WT).

De ESR-vereffeningskredieten dalen t.o.v. BA25 met -98.315 keuro. De voornaamste reden betreft de negatieve bijstelling m.b.t. de overdrachten van gronden en infrastructuur in 2026 aan AWV (-94.583 keuro; zie MD0-1MHH2RY-WT).

De toelagen dalen t.o.v. BA25 in VAK met -1.991 keuro. Dit is voornamelijk te wijten aan de daling van de investeringstoelage aan Lantis, specifiek voor de leefbaarheidsprojecten (MB0-1MHH5RU-IS) waar de vastleggingskredieten worden herleid naar 0 keuro. Parallel worden op datzelfde begrotingsartikel de vereffeningskredieten bijgesteld tot 6.000 keuro, zijnde een daling van -17.647 keuro. Dit verklaart de budgettaire beweging m.b.t. de vereffeningskredieten wat de toelagen betreft.

De vastleggingskredieten m.b.t. de participaties stijgen met 77.543 keuro. Dit is voornamelijk te wijten aan de inkomende compensatie vanuit het centraal investeringsartikel van het DMOW (MB0-1MFH2LB-PR) naar de investeringstoelage aan De Werkvennootschap (MB0-1MHH2RA-PA) ten bedrage van 77.120 keuro VAK. Deze compensatie is in lijn met het GIP 2025-2027.

Voor de vereffeningskredieten wordt budgettaire evolutie verklaard door bijstellingen op de investeringstoelage van De Werkvennootschap ten bedrage van 46.766 keuro (terugdraai intering saldo zoals ingeschreven bij BA2025 ten bedrage van 31.495 keuro en bijstelling betaalkalender 2026 15.271 keuro).

1.3.1 Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

MB0-9MHHARY-OP - DE WERKVENNOOTSCHAP

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft de terugbetaling van de lening door de Werkvennootschap. Voor de financiering van de investeringen die De Werkvennootschap als projectvennootschap uitvoert in opdracht van de Vlaamse Regering voor voornamelijk het Agentschap Wegen en Verkeer, De Lijn en De Vlaamse Waterweg, doet zij beroep op een rekening courant met het Vlaams Gewest.

Deze financiering werd in 2019 verder verduidelijkt via een addendum aan de Samenwerkingsovereenkomst met het Vlaams Gewest, goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 17 mei 2019. Bij voorlopige oplevering – na de eindproeven – zal DWV haar projecten overdragen aan de begunstigde partij.

Kredietevolutie:

	AO	TO	LO
BA 2025	226.239	0	0
Bijstellingen BO 2026	-80.877	0	0
BO 2026	145.362	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Rekening houdend met de verwachte overdrachten vanuit De Werkvennootschap aan AWV, De Vlaamse Waterweg en De Lijn wordt de terugbetaling van de lening geraamd op 145.362 keuro, zijnde een daling van -80.877 keuro ten opzichte van BA2025.

MD0-9MHHARA-OP - INVESTERINGEN WEGINFRASTRUCTUUR

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel omvat de ontvangsten van terugbetalingen van voorschotten in kader van de grondenbanken VLM.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2025	3.492	0	0
Bijstellingen BO 2026	-3.489	0	0
BO 2026	3	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De geraamde ontvangst wordt bijgesteld van 3.492 keuro naar 3 keuro, dit ten gevolge van de vertaling van het boekhoudschema ter verwerking van de financiële stromen met VLM. Het boekhoudschema werd opgesteld door het departement Financiën en Begroting.

MD0-9MHARA-OW - INVESTERINGEN WEGINFRASTRUCTUUR**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel omvat de inkomsten uit de verkoop van gronden, jaarlijkse vergunningen en nevenbedrijven langs autosnelwegen.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2025	30.196	0	0
Bijstellingen BO 2026	0	0	0
BO 2026	30.196	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Constant beleid t.o.v. BA2025.

MD0-9MHARB-OL - BESCHIKBAARHEIDSVergoedingen**Korte inhoud begrotingsartikel:**

De ontvangst op dit begrotingsartikel is gerelateerd aan een boekhoudkundige en technische verwerking rond het PPS project Brabo I.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2025	0	0	0
Bijstellingen BO 2026	0	0	0
BO 2026	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Constant beleid t.o.v. BA2025.

MD0-9MHARV-OI - FONDS VOOR INNOVEREN EN ONDERNEMEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel wordt voorzien voor interrelaties tussen VLAIO en AWW.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2025	0	0	0
Bijstellingen BO 2026	0	0	0
BO 2026	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Voor 2026 worden er geen bedragen opgenomen.

MD0-9MHARW-OI - VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel wordt voorzien voor interrelaties tussen VLM en AWV. Het betreffen ontvangsten uit een interne stroom met de VLM.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2025	0	0	0
Bijstellingen BO 2026	0	0	0
BO 2026	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Voor 2026 worden er geen bedragen opgenomen.

MD0-9MHARY-OI - DE WERKVENNOOTSCHAP**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Voorliggend begrotingsartikel betreft de ontvangst uit een interne stroom met De Werkvennootschap teneinde een correcte boekhoudkundige verwerking van overdrachten van infrastructuur met als financieringsbron het Verkeersveiligheidsfonds, te bekomen.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2025	0	0	0
Bijstellingen BO 2026	0	0	0
BO 2026	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Voor 2026 worden er geen bedragen opgenomen.

Uitgavenartikelen**MB0-1MHH2RA-LO - INVESTERINGEN WEGINFRASTRUCTUUR****Korte inhoud begrotingsartikel:**

De budgettaire evolutie op voorliggend begrotingsartikel betreft de compensatie vanuit de werkingstoelage van Lantis op basis van de laatst gekende, werkelijke uitvoering voor de kosten gerelateerd aan de regeringscommissarissen bij Lantis.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	120	120
<i>Index</i>	2	2
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	122	122
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Constant beleid t.o.v. BA2025.

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar MB0-1MHH2RX-IS	-21	-21	Eenmalig BO 2025: Bijstelling budget i.f.v. uitvoering 2023.
Van MB0-1MHH2RX-IS	16	16	Eenmalig BO 2025: Terugdraai eenmalige compensatie kost RC Lantis - 2024
Van MB0-1MHH2RX-IS	10	10	Compensatie kost RC Lantis o.b.v. uitvoering 2024
Naar MB0-1MHH2RX-IS	-5	-5	Eenmalig BA 2025: Compensatie kost RC Lantis - actualisatie BA2025 o.b.v. uitvoering 2024 - 2025
TOTAAL	0	0	

MB0-1MHH2RD-WT - LEEFBAARHEIDSPROJECTEN IN DE STEDELIJKE ZONES ROND DE RING OM ANTWERPEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

In het kader van het akkoord rond Oosterweel werd afgesproken dat er een fonds gecreëerd zal worden waarop de onbenutte kredieten van het beleidsdomein MOW verzameld zullen worden teneinde dit fonds aan te kunnen wenden in het kader van de leefbaarheidsprojecten in de stedelijke zones rond de R1 – ring om Antwerpen.

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 1.2 Investeren in robuuste en toekomstbestendige infrastructuur en OD 1.4 kwalitatieve voorbereiding projecten.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	0	3.500
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	220
BO 2026	0	3.720
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Vanaf BO 2021 wordt de aanwending van de VAK-ruiter rechtstreeks ingeschreven in de investeringstoelage van de betrokken entiteiten. De Vlaamse overheid heeft zich immers geëngageerd tot 1 miljard euro VAK voor wat de leefbaarheidsprojecten betreft. In functie van de facturen die voortvloeien uit deze vastleggingen, wordt het overgedragen saldo op dit begrotingsartikel vervolgens jaarlijks in mindering gebracht. Bij BO 2026 worden zo volgende vastleggingen (vereffeningen) begroot:

- 3.200 (3.720) keuro werking intendant op dit begrotingsartikel: zal worden aangewend voor kosten van de intendant en studieopdrachten, communicatiekosten, mediacampagnes, workshops en evenementen in het kader van de leefbaarheidsprojecten in de stedelijke zones rond de R1 – ring om Antwerpen;
- 0 (6.000) keuro Leefbaarheidsprojecten bij Lantis op Linkeroever;
- 0 (3.000) keuro voor de studie voor Ringpark Zuid bij AWV;
- 0 (2.157) keuro voor de studies in het kader van de Scheldebrug bij DVW.

Bij BO2026 stijgen de verwachte vereffeningen op voorliggend begrotingsartikel met 220 keuro t.o.v. BA2025 in functie van de betaalkalender.

De vereffeningen, die in mindering worden gebracht op dit artikel, zullen telkens op het einde van het jaar in functie van de effectieve uitvoering worden geblokkeerd.

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Eenmalig BA 2025: Bijstelling in functie van de verwachte vereffeningen - BA2025	0	-375	Actualisatie van de betaalkalender.
Bijstelling in functie van de verwachte vereffeningen - 2026	0	1.192	
Eenmalig BO 2025: Bijstelling in functie van de verwachte vereffeningen	0	-597	
TOTAAL	0	220	

MB0-1MHH2RH-WT - FIETSFONDS**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Voorliggend begrotingsartikel betreffen de investeringssubsidies m.b.t. het Fietsfonds.

Dit begrotingsartikel draagt bij tot OD 2.3 een sterk Vlaams fietsbeleid.

Kredietevolutie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BA 2025	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	25.000	25.000
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	25.000	25.000
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Dit is een nieuw begrotingsartikel waar de investeringssubsidies m.b.t. het fietsfonds werden geplaatst ten bedrage van 25.000 keuro.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van MB0-1MFH2LB-PR	10.000	10.000	Opstap Fietsfonds
Van MD0-1MHH2RA-WT	15.000	15.000	Fietsfonds naar DMOW
TOTAAL	25.000	25.000	

MB0-1MHH2RX-IS - BEHEERSMAATSCHAPPIJ ANTWERPEN MOBIEL**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Het betreft de werkingstoelage van Lantis.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2025	11.678	11.678
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-200	-200
BO 2026	11.478	11.478
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Constant beleid t.o.v. BA2025 op besparing in het kader van efficiëntie ten bedrage van - 200 keuro na. Er wordt verwezen naar de inhoudelijke bespreking van Lantis.

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Werkingsmiddelen	-200	-200	Afspraken besparing BO26
TOTAAL	-200	-200	

MB0-1MHH2RY-IS - DE WERKVENNOOTSCHAP**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Het betreft de werkingstoelage van De Werkvennootschap.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2025	12.494	12.494
<i>Index</i>	75	75
<i>Compensaties</i>	729	729
<i>Andere bijstellingen</i>	-200	-200
BO 2026	13.098	13.098
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Inkomende compensatie vanuit de GIP-kredieten (MB0-1MFH2LB-PR) om te voorzien in de 4% winstmarge op werkingsmiddelen in het kader van de btw-ruling (+729 keuro VAK en VEK).

Daarnaast wordt op voorliggend artikel ook de besparing in het kader van efficiëntie ten bedrage van -200 keuro negatief bijgesteld.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van MB0-1MFH2LB-PR	729	729	winstruling - De Werkvennootschap
TOTAAL	729	729	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Werkingsmiddelen	-200	-200	Afspraken besparing BO26
TOTAAL	-200	-200	

MB0-1MHH4RX-IS - BEHEERSMAATSCHAPPIJ ANTWERPEN MOBIEL

Korte inhoud begrotingsartikel:

Binnen het Verkeersveiligheidsfonds wordt een toelage aan Lantis voorzien teneinde de investeringen in verkeersveiligheid (o.a. tijdelijke infrastructuur voor veilige omleiding) voor de zwakke weggebruiker gedurende en na de werken door Lantis op te vangen.

Kredietevolucie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2025	5.000	5.000
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	5.000	5.000
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Constant beleid.

MB0-1MHH4RY-IS - DE WERKVENNOOTSCHAP

Korte inhoud begrotingsartikel:

Binnen het Verkeersveiligheidsfonds wordt een toelage aan De Werkvennootschap voorzien teneinde de investeringen in verkeersveiligheid (o.a. tijdelijke infrastructuur voor veilige omleiding) voor de zwakke weggebruiker gedurende en na de werken door De Werkvennootschap op te vangen.

Kredietevolucie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2025	5.000	5.000
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	5.000	5.000

Aanwending VAK-ruiter		
-----------------------	--	--

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Constant beleid.

MB0-1MHH5RU-IS - BEHEERSMAATSCHAPPIJ ANTWERPEN MOBIEL

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft de investeringstoelage aan Lantis, specifiek voor de leefbaarheidsprojecten.

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 1.2 investeren in robuuste en toekomstbestendige infrastructuur.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2025	2.382	23.647
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-2.382	-17.647
BO 2026	0	6.000
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Zie bespreking van de begroting van de Beheersmaatschappij Antwerpen Mوبiel.

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Leefbaarheid linkeroever, studies en VTTI - 2026	-2.382	-17.647	Actualisatie van de noden m.b.t. leefbaarheidsprojecten, uitgevoerd door Lantis.
TOTAAL	-2.382	-17.647	

MB0-1MHH5RX-IS - BEHEERSMAATSCHAPPIJ ANTWERPEN MOBIEL

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft de investeringstoelage bij Lantis.

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 1.2 investeren in robuuste en toekomstbestendige infrastructuur.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2025	6.900	6.791
<i>Index</i>	-13	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	6.887	6.791
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Zie bespreking van Lantis. Constant beleid t.o.v. BA2025, op verwerking van de indexparameter na.

MB0-1MHH5RY-IS - DE WERKVENNOOTSCHAP

Korte inhoud begrotingsartikel:

De middelen voor de financiering van het project Spoorinvest worden via een investeringstoelage ontvangen. DWV fungeert hierbij als doorgeefluik voor de financiering van investeringen van de NMBS. Een deel van de investeringen van Spoorinvest wordt gefinancierd met Europese middelen waardoor enkel het verschil dient voorzien te worden via toelage.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Constant beleid.

MB0-1MHH5RY-PA - DE WERKVENNOOTSCHAP

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft de investeringstoelage aan De Werkvennootschap.

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 1.2 Investeren in robuuste en toekomstbestendige infrastructuur en OD 1.4 kwalitatieve voorbereiding projecten.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	115.075	187.432
<i>Index</i>	-224	0
<i>Compensaties</i>	76.120	-1.000
<i>Andere bijstellingen</i>	0	46.766
BO 2026	190.971	233.198
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Zie bespreking van de begroting van De Werkvennootschap.

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar MD0-1MHH2RA-PA	-1.500	-1.500	Overdracht gronden DWV - VLM
Van MB0-1MFH2LB-PR	77.120	0	Investerings De Werkvennootschap
Van MD0-1MHH2RA-PA	500	500	Eenmalig BO 2025: Overdracht gronden van De

			Werkvennootschap (DWV) naar Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) - 2025
TOTAAL	76.120	-1.000	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Eenmalig BA 2025: Intering saldo BA25	0	31.495	Terugdraai van de saldo- intering, ingeschreven in de begroting bij BA2025.
Bijstelling cf. betaalkalender 2026	0	15.271	Actualisatie van de vereffeningskredieten cf. de betaalnoden.
TOTAAL	0	46.766	

MD0-1MHH2RA-PA - INVESTERINGEN WEGINFRASTRUCTUUR

Korte inhoud begrotingsartikel:

De Vlaamse Landmaatschappij is een extern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid dat verscheidene taken heeft binnen het beleidsdomein Omgeving vande Vlaamse overheid. Dit begrotingsartikel bevat alle voorschotten aan de VLM vanuit AWVin het kader van de grondenbankwerking. De bijdrage aan de VLM worden immers conformde instructies van het departement FB aangerekend via voorschotten (MD0-1MHH2RA-PA) en afrekeningen/overdrachten (MD0-1MHH2RA-WT).

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2025	508	508
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	1.000	1.000
<i>Andere bijstellingen</i>	2	2
BO 2026	1.510	1.510
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Op dit artikel worden de kosten voor de grondenbank voor de projecten van De Werkvennootschap aangerekend. De middelen voor de financiering van dit artikel komen sinds 2024 van De Werkvennootschap.

De toename in de kredieten kan worden toegeschreven aan:

- Terugdraai van de eenmalige compensatie vanuit de investeringstoelage van De Werkvennootschap (MB0-1MHH5RY-PA) voor begrotingsjaar 2025 ten bedrage van - 500 keuro VAK en VEK;
- Eénmalige compensatie vanuit de investeringstoelage van De Werkvennootschap (MB0-1MHH5RY-PA) voor begrotingsjaar 2026 ten bedrage van +1.500 keuro VAK en VEK;
- Terugdraai van de bijstelling m.b.t. 'verrekening voorschotten' cf. het boekhoudschema voor begrotingsjaar 2025 ten bedrage van -8 keuro VAK en VEK;
- Bijstelling m.b.t. 'verrekening voorschotten' cf. het boekhoudschema voor begrotingsjaar 2026 ten bedrage van 10 keuro VAK en VEK.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
---------------------	------------	------------	--------------------

Naar MB0-1MHH5RY-PA	-500	-500	Overdracht gronden DWV - VLM - 2025
Van MB0-1MHH5RY-PA	1.500	1.500	Overdracht gronden DWV - VLM - 2026
TOTAAL	1.000	1.000	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Terugdraai verrekening voorschotten VLM 2025	-8	-8	Verwerking cf. het boekhoudschema tussen AWV en VLM.
verrekening voorschotten VLM 2026	10	10	
TOTAAL	2	2	

MD0-1MHH2RA-WT - INVESTERINGEN WEGINFRASTRUCTUUR

Korte inhoud begrotingsartikel:

De kredieten op dit begrotingsartikel worden aangewend voor de investeringen in weginfrastructuur. Dit gaat over het ontwerpen, aanleggen, herinrichten, uitrusten van gewest- en autosnelwegen voor autoverkeer, vrachtvervoer, fiets- en voetgangersvoorzieningen, voorzieningen voor mindervaliden en van elektromechanische en telematica-uitrustingen.

Ook (investerings)subsidies aan provincies, steden en gemeenten in het kader van het decreet basisbereikbaarheid en voor overdrachten van gewestwegen worden op dit begrotingsartikel gefinancierd, alsook de aflopende subsidies voor de bevolen verplaatsingen van rioleringen, gas- en elektriciteitsinstallatie.

Alle kosten gerelateerd aan het kabelnetwerk van AWV worden eveneens op dit begrotingsartikel gefinancierd.

Het Agentschap Wegen en Verkeer helpt mee aan de doorstroming van het openbaar vervoer in samenwerking met de VVM de Lijn. Het betreft onder andere de aanleg van vrije busstroken, verkeerslichtenbeïnvloeding en verplaatsing van haltes (na een kruispunt). Het zogenaamde handhavingsbeleid wordt eveneens met deze kredieten gefinancierd (flitspalen, installaties voor trajectcontrole, aswegers en systemen voor automatische nummerplaatherkenning).

Ook de investeringen in de verlichting van de autosnelwegen, gewestwegen en tunnels worden op dit begrotingsartikel aangerekend.

De investeringen ten behoeve van het controledispositief van de wegeninspectie worden volgens de afspraken die gemaakt werden met Vlabel aangerekend op dit begrotingsartikel.

Ten slotte worden op dit begrotingsartikel alle overige projecten van AWV vereffend die opgenomen zijn in het plan Vlaamse Veerkracht (w.o. VV13 fietsinvesteringen, VV 37 assetmanagement, VV38 het versneld aanpakken gevaarlijke punten, VV48 duurzaamheid-investeringen verledning van de gewestwegen, VV 39 veilige schoolroutes, VV40 versnelling verkeerslichtenbeïnvloeding). De kredietherverdelingen en aanrekeningen van deze maatregelen gebeuren volgens de afspraken die gemaakt werden in het kader van het Plan Vlaamse Veerkracht en worden niet opgenomen in onderstaande budgetten. Ze worden tijdens het jaar via herverdeling voorzien.

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 1.2 Investeren in robuuste en toekomstbestendige infrastructuur en OD 1.4 kwalitatieve voorbereiding projecten.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	222.927	403.820
<i>Index</i>	-370	-370
<i>Compensaties</i>	-12.669	-12.440
<i>Andere bijstellingen</i>	-3.046	-3.046
BO 2026	206.842	387.964
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

De netto daling in de kredieten resulteert uit de volgende bewegingen:

- 173 keuro die de terugdraai van de eenmalige compensatie voor Lambert 2008 bij BA 2025 reflecteert.
- +1.356 keuro compensatie bij begrotingsaanpassing 2025 voor investeringen door Vlabel in het controledispositief van de wegeninspectie worden teruggedraaid en zullen bij begrotingsaanpassing 2026 herbekeken worden.
- Op basis van het projectenoverzicht van De Werkvennootschap wordt het bedrag dat voorzien moet worden voor de btw bijgesteld. Hiervoor vindt een compensatie plaats van 2.263 keuro in VAK en VEK naar begrotingsartikel MD0-1MH2RA-WT.
- 15.000 keuro overdracht aan DMOW daar vanaf 2026 de subsidies voor het fietsfonds door DMOW vastgelegd en betaald worden.
- 2.191 keuro overdracht aan DMOW voor de kosten van het PPS project kunstwerken.
- Binnen dit begrotingsartikel worden ook investeringen in veiligere fietsinfrastructuur opgenomen.
- De projecten die in 2026 zullen gerealiseerd worden, zullen opgenomen worden binnen het GIP (Geïntegreerd InvesteringsProgramma).
- 1.076 keuro wegens terugdraai van eenmalige compensatie meerkosten PPS Kunstwerken 2025.
- 3.046 keuro wegens bijstelling voor eenmalige compensatie meeropbrengst wegeninspectie 2024
- Index aanpassing -370 keuro.

Voor de projecten van RRF is de vereffening nog volop bezig. Dit is een status per maatregel in augustus 2025.

(duizend euro)				
Basisallocatie	Thema	Vastgelegd bedrag	Gefactureerd bedrag	Openstaand Bedrag
1MF201	Laadpalen	9.564	6.104	3.459
1MH227	Fietsnetwerk	128.942	95.781	33.161
1MH228	Kunstwerken	75.010	74.869	45
1MH229	Gevaarlijke punten	51.355	49.755	1.600
1MH230	Veilige schoolroutes	19.105	17.130	1.975
1MH231	Verkeerslichtenbeïnvloeding	20.463	17.318	3.080
1MH232	Ledverlichting	84.498	53.083	31.415
Totaal		388.935	314.040	74.735

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar SC0-1SJA2NY-IS	-173	-173	Eenmalig BA 2025: Lambert 2008
Naar MB0-1MHH2RH-WT	-15.000	-15.000	Fietsfonds naar DMOW
Van CE0-1CAD2ZZ-WT	1.356	1.356	Eenmalig BA 2025: Compensatie meerinkomsten wegeninspectie naar Vlabel, cf. afsprakenkader.
Naar MB0-1MFH2MC-WT	-2.191	-2.191	PPS Kunstwerken AWV - 2026
Van MB0-1MFH2MC-WT	1.076	1.076	Eenmalig BO 2025: Bijdrage 2025 meerkosten PPS Kunstwerken vanuit AWV (65%)
Van MD0-1MHH2RY-WT	2.263	2.263	Overdracht btw aan De Werkvennootschap naar investeringen
Van MB0-1MFH2ME-WT	53	53	Eenmalig BO 2025: iAsset 2025 AWV
Van MD0-1MHH2RW-IS	0	229	Actualisatie boekhoudschema VLM - 2026
Naar MB0-1MFH2ME-WT	-53	-53	iAsset AWV - 2026
TOTAAL	-12.669	-12.440	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Eenmalig BA 2025: Meeropbrengst wegeninspectie - 2024	-3.046	-3.046	Terugdraai van de recuperatie van eigen ontvangsten m.b.t. wegeninspectie, zoals ingeschreven bij BA2025.
TOTAAL	-3.046	-3.046	

MD0-1MHH2RB-LE - BESCHIKBAARHEIDSVERGODINGEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

De kapitaalscomponent van de beschikbaarheidsvergoedingen voor de geherkwalificeerde PPS projecten worden in het kader van de boekhoudkundige consolidatie van de PPS-projecten afgezonderd op dit begrotingsartikel.

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 1.2 investeren in robuuste en toekomstbestendige infrastructuur.

Kredietevolucie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2025	7.800	7.800
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	645	645
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	8.445	8.445
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Het bedrag voor het kapitaal van de geherkwalificeerde PPS projecten wordt opgetrokken met 645 keuro. Dit budget komt van het begrotingsartikel MD0-1MHH2RB-WT via compensatie.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van MD0-1MHH2RB-WT	645	645	Compensatie vanuit MD0-1MHH2RB-WT in het kader van de actualisatie van de kapitaalcomponent
TOTAAL	645	645	

MD0-1MHH2RB-WT - BESCHIKBAARHEIDSVERGODEINGEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

In het kader van de boekhoudkundige consolidatie van de PPS-projecten worden op dit begrotingsartikel het gedeelte rente en onderhoud van de beschikbaarheidsvergoedingen van AWV aangerekend alsook het gedeelte kapitaal van de beschikbaarheidsvergoedingen van de niet-geherkwalificeerde PPS-projecten van AWV.

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 1.2 investeren in robuuste en toekomstbestendige infrastructuur.

Kredietevolutie:
(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2025	100.920	100.920
<i>Index</i>	-197	-197
<i>Compensaties</i>	-645	-645
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	100.078	100.078
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De budgettaire evolutie is het gevolg van compensatie naar MD0-1MHH2RB-LE ten bedrage van -645 keuro om het kapitaal te financieren van de geherkwalificeerde projecten. Verder werd een indexaanpassing van -197 keuro doorgevoerd.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar MD0-1MHH2RB-LE	-645	-645	Compensatie naar MD0-1MHH2RB-LE in het kader van de actualisatie van de kapitaalcomponent.
TOTAAL	-645	-645	

MD0-1MHH2RC-WT - FFEU**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel worden nog VEK-budgetten voorzien voor historische FFEU-projecten, waaronder fietspaden, gevaarlijke punten, missing links en verkeerslichtenbeïnvloeding.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	0	8.312
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	0	8.312
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Op dit begrotingsartikel is enkel nog VEK te voorzien. Volgens de betaalkalender zullen de te verwachten betalingen in 2026 ongeveer 8.312 keuro bedragen.

MD0-1MHH2RE-WT - LEEFBAARHEIDSPROJECTEN OOSTERWEEL**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel worden de projecten aangerekend van de studies en werken die AWV uitvoert in het kader van de leefbaarheidsprojecten in de stedelijke zones rond de Antwerpse Ring.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	1.003	7.503
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-1.003	-4.503
BO 2026	0	3.000
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Bij BO2026 worden de vastleggingskredieten via bijstelling naar 0 herleid. Het VEK wordt verminderd naar 3.000 keuro.

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Terugdraai vastleggingen 2025	-1.003	-4.503	Bijstellingen o.b.v. de verwachte noden m.b.t. leefbaarheidsprojecten, uitgevoerd door het Agentschap Wegen en Verkeer.
TOTAAL	-1.003	-4.503	

MD0-1MHH2RF-WT - STRUCTUREEL ONDERHOUD**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit artikel worden de projecten aangerekend voor AWV in het kader van structureel onderhoud. Dit gaat zowel over het structureel onderhoud aan wegen en fietspaden, vervanging van bruggen, tunnels,... De doelstelling is om de tunnels naar een aanvaardbare toestand te brengen, maar tegelijk het uitrustingsniveau en de processen in te richten volgens de Europese Tunnelrichtlijn. Voor de wegen wordt via het structureel

onderhoud de weg in een goede toestand gebracht. Bij de kunstwerken worden de bruggen gefaseerd gerenoveerd of vervangen.

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 1.2 investeren in robuuste en toekomstbestendige infrastructuur, OD 1.3 onderhoud en betrouwbaarheid van onze infrastructuur en OD 1.4 kwalitatieve voorbereiding projecten.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	207.912	125.112
<i>Index</i>	-405	-405
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	207.507	124.707
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Constant beleid t.o.v. BA2025, op indexatie na.

De middelen worden ingezet voor structureel onderhoud aan tunnels, wegen en kunstwerken. Hiermee worden projecten gefinancierd om de toestand van de tunnels, wegen en kunstwerken naar een aanvaardbare of goede toestand te brengen. De projecten die in 2026 zullen gerealiseerd worden, zullen opgenomen worden binnen het GIP (Geïntegreerd InvesteringsProgramma).

MD0-1MHH2RW-IS - VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ

Korte inhoud begrotingsartikel:

De Vlaamse Landmaatschappij is een extern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid dat verscheidene taken heeft binnen het beleidsdomein Omgeving van de Vlaamse overheid. Dit begrotingsartikel bevat de middelen richting de VLM voor de land- en natuurinrichtingsprojecten. De projecten in het kader van de grondenbanken worden, conform het boekingsschema van het departement Financiën en Begroting, op andere begrotingsartikels aangerekend.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	0	423
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	-229
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	0	194
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

In 2026 zijn er momenteel geen vastleggingskredieten nodig voor projecten met VLM. De betaalnoden van de lopende projecten worden echter ingeschat op 194 keuro VEK. Het verschil wordt via compensatie overgedragen naar MD0-1MHH2RA-WT.

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van MD0-1MHH2RA-WT	0	-229	Actualisatie boekhoudschema VLM - 2026

TOTAAL	0	-229	
---------------	----------	-------------	--

MD0-1MHH2RY-WT - DE WERKVENNOOTSCHAP

Korte inhoud begrotingsartikel:

De Werkvennootschap werd als projectvennootschap opgericht door de Vlaamse Regering om de inspanningen van de verschillende Vlaamse mobiliteitsspelers te coördineren. Hierbij worden infrastructuurprojecten integraal en gecoördineerd aangepakt teneinde een mobiliteitsinfrastructuur te realiseren en te faciliteren (ontwerpen, financieren, bouwen) voor het Vlaamse Gewest en publiekrechtelijke rechtspersonen.

De drie activiteiten die door de Werkvennootschap ten behoeve van AWV gedaan worden, zijn:

- Infrastructuurwerken
- Onteigening van gronden
- Aanschaf gronden ten behoeve van boscompensaties via de VLM

Kredietevolutive:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	228.286	228.286
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	-2.263	-2.263
<i>Andere bijstellingen</i>	-97.511	-97.511
BO 2026	128.512	128.512
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Het budget op dit begrotingsartikel voor begrotingsjaar 2026 wordt op basis van het projectenoverzicht van De Werkvennootschap bijgesteld.

Enerzijds wordt het bedrag dat voorzien moet worden voor de btw bijgesteld. Hiervoor vindt een compensatie plaats van 2.263 keuro in VAK en VEK naar begrotingsartikel MD0-1MHH2RA-WT; de overdrachten waarvoor btw moet worden voorzien liggen immers lager dan bij BA2025. De compensatie betreft het excès.

Anderzijds is er een bijstelling van de overige overdrachten van gronden en infrastructuur.

Aangezien het een transactie betreft tussen twee geconsolideerde entiteiten van de Vlaamse overheid, is deze bijstelling ESR-neutraal. De Werkvennootschap neemt immers een verkoop op in haar begroting.

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar MD0-1MHH2RA-WT	-2.263	-2.263	Overdracht btw aan De Werkvennootschap naar investeringen
TOTAAL	-2.263	-2.263	

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Bijstelling n.a.v. actualisatie overdrachten DWV - 2026	-2.928	-2.928	Bijstelling o.b.v. het geactualiseerde overzicht van de overdrachten.

Eenmalig BO 2025: ESR-neutrale bijstelling overdrachten gronden en infrastructuur	-94.583	-94.583	
TOTAAL	-97.511	-97.511	

MD0-1MHH4RG-WT - VERKEERSVEILIGHEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Binnen dit artikel van het Verkeersveiligheidsfonds worden de investeringsuitgaven aangerekend in het kader van de verkeersveiligheid. Concreet gaat het om de volgende uitgaven:

- Handhaving, herkeuring en connectiviteit;
- Studies, proefprojecten, opleiding;
- Verkeersveiligheid weginfrastructuur, zoals kleine ingrepen verkeersveiligheid (PCV), aanpak gevaarlijke punten (dynamische lijst), ...

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 1.2 Investeren in robuuste en toekomstbestendige infrastructuur en OD 1.4 kwalitatieve voorbereiding projecten.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	53.751	43.274
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-12.634	-2.157
BO 2026	41.117	41.117
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Op basis van de ramingen FOD Financiën m.b.t. de geïnde verkeersboetes, dalen de verwachte ontvangsten met 8.903 keuro t.o.v. de BA2025. Om deze daling in ontvangsten ESR-neutraal te verwerken worden de corresponderende uitgavekredieten met éénzelfde bedrag verminderd.

Daarnaast worden de ontvangsten uit exploitatieoverschotten van de keuringscentra in 2026 lager ingeschat dan bij BA2025. Concreet gaat het over een daling van 3.629 keuro (6.150 keuro t.o.v. 9.779 keuro). Op voorliggend artikel worden de corresponderende uitgavekredieten ESR-neutraal bijgesteld.

De inkomsten uit afdrachten (6% en 0,25 euro) worden in 2026 lager ingeschat dan bij BA2025. Concreet gaat het over een daling van 102 keuro (9.703 keuro t.o.v. 9.805 keuro). Op voorliggend artikel worden de corresponderende uitgavekredieten ESR-neutraal bijgesteld.

Tot slot worden de vereffeningskredieten technisch gelijkgezet aan de vastleggingskredieten.

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Bijstelling ontvangsten uit exploitatieoverschotten - 2026	-3.629	-3.629	

Bijstelling ontvangsten uit afdrachten van keuringsinstellingen - 2026	-102	-102	
Bijstelling ontvangsten uit verkeersboetes - 2026	-8.903	-8.903	
gelijk zetten VAK en VEK	0	10.477	
TOTAAL	-12.634	-2.157	

1.3.2 Overige entiteiten onder toezicht

BEHEERSMAATSCHAPPIJ ANTWERPEN MOBIEL

Samen met alle betrokken entiteiten werkt Lantis mee aan de verdere uitrol van het Antwerps Werkplatform (AWP). Voor de volgende jaren is het AWP sturend op het vlak van modal shift, impactmanagement en in het kader van de afspraken van het Toekomstverbond. Het AWP vervult haar taken in nauwe samenwerking met het departement Mobiliteit en Openbare Werken en de betrokken partners binnen de Vervoerregio Antwerpen. De taskforces die reeds opgestart zijn, moeten resulteren in een actieve samenwerking met andere entiteiten. Een belangrijk dossier voor 2026 is de uitwerking van de minder hinderprogrammatie in het kader van de geplande werken aan de Antwerpse premetro(tunnels). Het service center werkt verder aan de uitvoering van de eerst opgezette projecten zoals de bereikbaarheidsaanpak, mobiliteitsknooppunten, autodelen, monitoring en datadeling. De financiering van de werking van het AWP is verankerd in het GIP 2.0, via de toelage van Lantis (MB0-1MHH2RX-IS en MB0-1MHH5RX-IS).

ONTVANGSTEN

Wat betreft de ontvangsten voor 2026 (retributies afkomstig van de Tunnel Liefkenshoek (TLH); 52.900 keuro), wordt uitgegaan van trafiek op het niveau van 2023, het eerste jaar 'post corona' dat opnieuw normale trafieken toonde.

Daarnaast is er ook een beperkt deel van inkomsten uit de Park-&-Ride-complexen. Hierbij werd rekening gehouden met het aanhouden van de huidige (promo)tarieven. Abstractie werd gemaakt van de mogelijke lagere bezetting van de P+R Linkeroever als gevolg van de tijdelijke sluiting van de metrotunnel onder de Schelde in 2026. Er werd rekening gehouden met een indexatie van de toltarieven.

Lantis ontvangt jaarlijks een beheersvergoeding (11.478 keuro) van de Vlaamse overheid, De dotatie wordt door de afdeling Modal Shift ingezet voor de betoelaging maatregelen flankerend beleid, zowel omkadering als projectgebonden (o.m. constructie P+R-gebouwen, uitrol fietspaden rondom Antwerpen, de werkingskosten van de Vervoerregio Antwerpen). Jaarlijks ontvangt Lantis een toelage voor afspraken Toekomstverbond (TKV – 6.791 keuro) en Verkeersveiligheid (5.000 keuro). Tot slot ontvangt Lantis ook een investeringstoelage in het kader van leefbaarheidsprojecten (6.000 keuro).

UITGAVEN

Uitgaven en financiële trajecten

De uitgaven voor lonen en algemene werkingskosten volgen het pad dat in 2024 bij de herijking van de meerjarenbegroting werd uitgezet. Sindsdien houdt Lantis rekening met

een hogere post voor onderhoud en nutsvoorzieningen, waarvan het grootste deel in 2026 nodig is voor de opgeleverde infrastructuur op Linkeroever.

De interestlasten stijgen in 2026 tot 115.207 keuro, conform de afspraken met het Vlaams Gewest. Ondertussen verschuift het zwaartepunt van de Oosterweeluitvoering verder naar Rechteroever, dat in 2026 goed is voor 84% van de omzet, een stijging van 14% t.o.v. 2025.

Hoofdwerken Oosterweel

De uitvoering van de Oosterweelwerken bevindt zich in een cruciale fase. De vereffeningsnoden worden voor 2026 ingeschat op 740.234 keuro.

Daarnaast lopen kosten voor projectmanagement, studies, voorbereidende werken en de projectverzekering (52.954 keuro).

OWV-verbonden projecten

Een belangrijke uitgavenpost betreft de aanpak van PFAS/PFOS-vervuiling (140.985 keuro). Dit omvat grondverzet, verwerking en sanering, waterzuivering en veiligheidsmaatregelen. Financiering gebeurt via VFLD-fonds, Economisch Relanceplan 2021, 3M-compensatie en bijkomende dotaties (max. 330.000 keuro binnen het Financieel Model).

Voor niet-PFAS-vervuiling worden de vereffeningsnoden ingeschat op 149.625 keuro.

Leefbaarheid

Gefinancierd via Overkappingsruiter (MB0-1MHH2RD-WT, via compensatie naar MB0-1MHH5RU-IS).

- Linkeroever: afwerking aansluiting Schelde-oeververbinding, prijssherzingen en btw.
- Fase II: studiekosten en vergunningen verwacht eind 2025/begin 2026.

Minder Hinder & Verkeersveiligheid

Financiering via de beheersvergoeding ondersteunt zowel impactmanagement (personeelskosten afdeling Modal Shift) als concrete projecten:

- Elektrisch deelfietsensysteem
- Bereikbaarheidsaanpak met Slim naar Antwerpen
- Monitoring en bevraging VRA
- Communicatie en kennisdeling rond VRA en modal shift
- Aanpassingen fietssnelweg Hoboken-Hemiksem
- Verkeersveiligheid (via jaarlijkse dotatie)
- Fietssnelwegprojecten Arbeidersstraat en F4 Laarbeek-Zwijndrecht
- Verkeersmanagement RO tekstkarren, VRI's, tolvrij maken LHT, monitoring, BLVC-ingrepen
- Ondersteuning TTS

TKV en Modal Shift

Via de TKV-dotatie (6.887 keuro VAK en 6.791 keuro VEK) wordt ingezet op:

- Fietspaden Zuidrand*
- Knoopunten en fietsprojecten Routeplan 2030
- P+R Stabroek
- Verlenging fietsostrade F107
- Autodelen in VRA

- Externe ondersteuning Team Modal Shift
- (*onder voorwaarde vergunning)

VIA BEGROTINGEN

Conform de instructies bij de beleids- en begrotingstoelichting BO2026 met betrekking tot geherkwalificeerde PPS-projecten wordt de evolutie van de VIA-begrotingen (VIA Noord Zuid Kempen en VIA R4 Gent) globaal besproken. Het betreft immers de evolutie van de beschikbaarheidsvergoedingen conform de vooropgestelde aflossingstabellen. Zoals reeds toegelicht op de begrotingsartikels van AWV met betrekking tot de beschikbaarheidsvergoedingen, leidt dit tot compensaties bij AWV, aangezien zij voorzien in de beschikbaarheidsvergoeding volgens de vooropgestelde aflossingstabellen.

DE WERKVENNOOTSCHAP

In afwachting van de goedkeuring van het meerjarig-GIP 2025-2029, werd de begrotingsopmaak 2026 opgemaakt op basis van de huidige machtiging. Daarom werd voor BO2026 uitgegaan van constant beleid. De begrotingsopmaak 2026 werd bijgevolg opgemaakt conform de contouren van deze begrotingsaanpassing 2025.

Ontvangsten

De Werkvennootschap is afhankelijk van inkomsten van het Vlaams Gewest. Naargelang de bestemming van de middelen en bron zijn volgende ESR- ontvangsten voorzien binnen de begroting:

ESR-code 26.10/26.20 (Rente-ontvangsten binnen de overheidssector en van andere sectoren dan de overheidssector)

Vanaf 2024 neemt De Werkvennootschap een participatie in het DBFM-project R0XA201. Via haar inbreng in cash bij financial close zal ze hiervoor intresten ontvangen. Daarnaast voorziet De Werkvennootschap eveneens rente-ontvangsten van termijnbeleggingen bij het Vlaams Gewest van haar eigen middelen in 2026. De beleggingen gebeuren steeds binnen de richtlijnen van VCO.

ESR 46.10 (Werkingstoelagen Vlaamse Gemeenschap)

Voor de operationele kosten wordt een werkingsdotatie voorzien.

ESR-code 59.11 (Kapitaalsubsidie Europese subsidie)

De Werkvennootschap ontvangt een Europese EFRO-subsidie voor het project F212 ten belope van 1.298 keuro.

ESR-code 66.11 (Investeringsstoelage)

De Werkvennootschap ontvangt 5.000 keuro investeringsmiddelen voor verkeersveiligheid via het Verkeersveiligheidsfonds.

ESR-code 76.21 (Verkoop van bestaande wegen-waterbouwkundige werken binnen de overheidssector)

Naast deze dotaties worden door De Werkvennootschap ook ontvangsten voorzien als resultaat van overdracht na realisatie van infrastructuurwerken enerzijds en overdracht van gronden anderzijds. De overdracht gebeurt aan aanschafwaarde waarbij gelijktijdig aan uitgavenkant de financiering via rekening courant wordt vereffend. Deze tegenbeweging wordt later besproken langs uitgavenzijde onder rubriek ESR 94.00.

ESR-code 99.00 (Opbrengsten van leningen binnen overheidssector)

Zoals hierboven beschreven, wordt de financiering van de investeringen via een rekening courant verwerkt. Voor onteigeningen, studiekosten en infrastructuurwerken wordt voor 2026 233.198 keuro gevraagd na rekening gehouden te hebben met andere financieringsstromen.

UITGAVEN

ESR-code 11.00 (lonen en sociale lasten)

Voor BO2026 wordt uitgegaan van eenzelfde personeelsbestand van 25 personen (businessplan 26 VTE's) als bij BA2025. Enkel een indexatie wordt toegepast.

ESR-code 12 (Algemene werkingskosten) = 12.11+12.21

Ten aanzien van BA2025 wordt voor de algemene werkingskosten een daling voorzien van 506 keuro. In 2026 zullen er heel wat intensieve communicatie/stakeholdermomenten worden georganiseerd, onder meer voor Gentspoort (werken in het stadscentrum), voor R0-N-Zaventem. Vooral in kader van de werken aan het Viaduct van Vilvoorde zal, gezien het publiek belang, heel wat communicatie dienen te gebeuren. Daarnaast zullen ook kosten inzake juridische en financiële advieskosten voorzien worden voor de procedures die opgestart/lopende zijn voor PPS-projecten.

ESR-code 71.12 + 73.10 (Aankoop van gronden en gebouwen in het binnenland & Wegenbouwkundige werken)

Aan De Werkvennootschap wordt jaarlijks naast haar recurrente machtiging ook bijkomende middelen toegekend vanuit het beleid. Deze herverdeling is momenteel nog niet gebeurd, in afwachting van opmaak van goedgekeurd GIP.

ESR-code 94.00 (Aflossing van leningen binnen de overheidssector)

Voor de financiering van de investeringen die De Werkvennootschap als projectvennootschap uitvoert in opdracht van de Vlaamse Regering, voornamelijk voor het Agentschap Wegen en Verkeer en De Lijn, doet zij beroep op een rekening courant bij het Vlaams Gewest. Wanneer een project wordt opgeleverd wordt deze overgedragen en de rekening courant afgelost. In 2026 zijn opnieuw verschillende overdrachten voorzien van infrastructuurwerken. Bijkomend is de overdracht van de gronden/woningen een continu proces tussen AWV en De Werkvennootschap. De daling ten opzichte van de BA2025 is hoofdzakelijk te wijten aan de verwervingen voor het project Noord-Zuid Limburg van de afgelopen jaren die grotendeels in 2025 werden overgedragen.

2. ISE: BELEID WEGINFRASTRUCTUUR, MVG excl. DAB

Voorliggend inhoudelijk structuurelement wordt gebruikt voor de uitwerking van de beleidsvisie m.b.t. het wegverkeer en de weginfrastructuur in Vlaanderen.

Kernbegrippen binnen de beleidsvisie zijn het **verkeersveiligheidsbeleid** en het **fietsbeleid**.

Het verkeersveiligheidsbeleid focust op het veiliger maken van de weg (en haar aanhorigheden) voor de weggebruiker met het oog op het verminderen het aantal doden/gewonden in het verkeer.

Voor het fietsbeleid wordt een Masterplan Fiets opgemaakt. Dit omvat de maatregelen binnen het fietsbeleid van het beleidsdomein MOW, maar ook de andere beleidsdomeinen worden betrokken om zo te komen tot een gedragen Vlaams fietsbeleid.

De nodige middelen voor procesondersteunende digitalisering (homologatie, vereenvoudigd terugkommoment, ADR veiligheidsadviseur,...) worden voorzien onder dit ISE.

Daarnaast worden onder het begrotingsartikel verkeersbeleid middelen voorzien voor de uitbouw van een goed onderbouwd mobiliteitsbeleid met actuele en betrouwbare data, en actuele en betrouwbare verkeersmodellen.

Tot slot worden hier de ontvangsten en uitgaven vanwege het Agentschap Wegen en Verkeer ondergebracht die niet rechtstreeks aan investeringen of onderhoud m.b.t. weginfrastructuur kunnen gelinkt worden. Het gaat hier dan onder andere over uitgaven op het vlak van communicatie (bvb. Informatiecampagnes als 'Grote werven-check wegenenverkeer.be'), schaduwtoeliefkenschhoekttunnel, de aankoop en onderhoud van rollend en niet-rollend materieel en machines, belastingen op het patrimonium en schadevergoedingen.

Voor deze ISE is de relevante indicator "het aantal verkeersdoden".
<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/mobiliteit/verkeersslachtoffers/metadata-verkeersslachtoffers>

Laatst gekende waarde voor deze indicator is 253 (meting 2024). Tegen 2030 streven we naar een halvering van het aantal verkeersdoden t.o.v. het referentiejaar 2019, conform de Europese doelstellingen. Het aantal verkeersdoden kent een daling met bijna 20% in 2024 in vergelijking met 2019 (referentiejaar Verkeersveiligheidsplan Vlaanderen 2021-2025). Het ultieme ambitieniveau is Vision Zero ofwel 0 verkeersdoden tegen 2050.

Koppeling met duurzame ontwikkelingsdoelstellingen: de uitgaven kaderen in SDG 9 van de VN (cfr. supra).

2.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement

- SD 1. Investeren in betrouwbare, performante en veilige infrastructuur
- SD 2. Zorgen voor een duurzame modal shift voor personenvervoer
- SD 5. Bouwen aan een gedragen Vlaams verkeersveiligheidsbeleid
- SD 7. Zorgen voor innovatie, vergroening en duurzaamheid
- SD 8. Versterken van de focus en efficiënter werken binnen het beleidsdomein MOW

2.2 Operationele doelstellingen

OD 1.2 investeren in robuuste en toekomstbestendige infrastructuur

Een goed onderbouwd mobiliteitsbeleid is enkel mogelijk met zowel actuele en betrouwbare data, als actuele en betrouwbare verkeersmodellen. Daarom wordt er verder gewerkt aan de actualisatie van zowel de strategische (statische) verkeersmodellen voor personen- en goederenvervoer als de dynamische verkeersmodellen voor personenvervoer. Met deze state of the art verkeersmodellen zullen vervolgens de mobiliteitseffecten (zoals doorstroming en modale shift) berekend worden voor allerlei mobiliteitsprojecten. Dit levert dan nuttige informatie op om een onderbouwde beslissing te kunnen nemen voor een bepaald scenario. Momenteel is nog niet duidelijk welke studies er zullen gebeuren in 2026, maar vermoedelijk zullen er net zoals in het verleden voor gelijkaardige dossiers doorrekeningen uitgevoerd moeten worden. De laatste jaren zijn bv. studies gebeurd voor de optimalisatie van de R0-Noord, voor het project Oosterweelverbinding, voor de Noord-Zuid-Limburg, R4-West-Oost, GentSpoort, de nieuwe sluis Zeebrugge, verhogen van de bruggen over het Albertkanaal, regionale mobiliteitsplannen, snelheidsbeperkingen, verschillende doorrekeningen voor een aantal Vlaamse prioritaire spoorlijnen.

Relevant begrotingsartikel: MB0-1MHH2OA-WT.

OD 2.3 een sterk Vlaams fietsbeleid

Uit het evaluatierapport van de werking van het kenniscentrum Fietsberaad Vlaanderen blijkt een grote tevredenheid zowel bij de Vlaamse overheid als de andere stakeholders, in eerste instantie de lokale besturen. Om het fietsbeleid binnen de lokale besturen te ondersteunen en te versterken, is de inbreng vanuit het kenniscentrum essentieel. Via de kennisbank (kennisdeling best practices), de studiedagen en lerende netwerken, de onderzoeksprogramma's en medeorganisatie van het Fietsforum, krijgen lokale besturen de nodige incentives aangereikt om samen met de Vlaamse overheid en andere stakeholders versterkt in te zetten op de doelstellingen zoals omschreven in het Regeerakkoord en het Masterplan Fiets (in opmaak).

In overleg binnen het eigen beleidsdomein en met andere overheden (provincies, gemeenten) werden een uniform beoordelingskader en -methodiek bepaald. We voorzien in een inventarisatie/opmeting van de fietsnetwerken, inzonderheid de fietssnelwegen (en bij uitbreiding het volledige BFF), die zal gebeuren op basis van dit nieuwe beoordelingskader en -methodiek. Deze inventarisatie zal net als het Masterplan Fietsinfrastructuur verdere input geven aan de latere GIP's.

Fietsdiefstal voorkomen en bij fietsdiefstal gestolen fietsen terugbezorgen aan de rechtmatige eigenaar is de hoofddoelstelling van Mybike. Dit programma is een gezamenlijk initiatief van de federale overheid en de drie regionale overheden. Vanuit de Vlaamse overheid dragen we bij aan de inhoudelijke werking van de backoffice en het verspreiden van de stickers in Vlaanderen.

Relevant begrotingsartikel: MB0-1MHH2OA-WT

OD 5.1 Samenwerking als basis voor verkeersveiligheid

Er wordt ingezet op het ondersteunen van steden en gemeenten, o.a. door het afsluiten van een verkeersveiligheidspact waarbij we hen actief betrekken in de gedeelde doelstelling richting Vision Zero tegen ten laatste 2050.

Relevante begrotingsartikelen: MB0-1MHH2OD-WT, MB0-1MHH4OD-WT en MB0-1MHH4OX-IS.

OD 5.2 gerichte controle en handhaving

Voor het verder uitbouwen van een verkeershandhaving die als rechtvaardig wordt ervaren, investeren we o.a. in een registratiesysteem voor geregionaliseerde verkeersinbreuken waarin we GAS5 integreren en in een koppeling met de federale handhavingssystemen wat ons zal toelaten om recidive beter op te volgen.

We geven verder invulling aan de EU-verplichtingen met betrekking tot de controles langs de weg (technische staat zware bedrijfsvoertuigen) en tot het uitvoeren van In Service Conformity (ISC) and Validation (ISV) testen op door DMOW afgeleverde EU-typegoedkeuringen.

Relevante begrotingsartikelen: MB0-1MHH2OD-WT en MB0-1MHH4OD-WT.

OD 5.3 opleiding en sensibilisering voor veiliger verkeersgedrag

Via de werking van de Vlaamse Stichting Verkeerskunde wordt ingezet op levenslang leren door het aanbieden van opleidingen voor de meest kwetsbare doelgroepen. Daarnaast worden er publiekscampagnes georganiseerd met aandacht voor verschillende thema's zoals vermoeidheid, alcohol en aangepaste snelheid. Tot slot wordt via verkeersveiligheidsprojecten een nieuwe basis gelegd voor de realisatie van een verkeersveiligheidscultuur waarbij veilig verkeer een gedeelde verantwoordelijkheid is van iedere verkeersdeelnemer.

Relevante begrotingsartikel: MB0-1MHH4OX-IS.

OD 5.4 streven naar een hogere effectiviteit van rijopleiding en technische keuring

We starten met de uitwerking van de elementen uit de conceptnota "hervorming technische keuring". Naast het concretiseren van de beleidsvisie voor de langtermijnmaatregelen zetten we het regelgevend initiatief voor de kortetermijnmaatregel "no goldplating" verder. We treffen voorbereiding voor de uitbreiding van de centrale Vlaamse databank keuringsgegevens in het licht van de langetermijnvisie.

In het kader van de rijopleiding werken we aan beleidsvisies en regelgeving voor opleiding en/of examinering.

Relevant begrotingsartikel: MB0-1MHH2OD-WT en MB0-1MHH4OD-WT.

OD 5.5 actualisatie verkeersveiligheidsplan

We maken een geactualiseerd Verkeersveiligheidsplan Vlaanderen 2026-2030, waarin we focussen op maatregelen voor de actieve weggebruikers, zeker voor fietsers. De middelen van het Verkeersveiligheidsfonds benutten we om die maatregelen uit het verkeersveiligheidsplan uit te voeren op het terrein. Die maatregelen koppelen we aan onderzoek voor zowel beleidsvoorbereiding als beleidsevaluatie, zodat dit ons in staat stelt om te evalueren of we de meest effectieve maatregelen nemen.

In 2026 zetten we verder in op volgende subsidies: CARA, terugkommoment (bijgestelde subsidie) en veilige schoolomgeving.

Relevant begrotingsartikel: MB0-1MHH4OD-WT

OD 7.4 Gerichte focus op innovatie

Zowel binnen de onderzoeksagenda verkeersveiligheid als met project 'Integrale Aanpak van Verkeersveiligheid' van het departement MOW en AWV binnen het Programma Innovatieve Overheidsopdrachten (PIO) wordt actief samengewerkt richting innovatieve oplossingen.

OD 8.2 Samenwerken binnen en buiten het beleidsdomein

Het Masterplan Fiets omvat de maatregelen binnen het fietsbeleid van het beleidsdomein MOW, maar we zullen ook de andere beleidsdomeinen hierbij betrekken om zo te komen tot een gedragen Vlaams fietsbeleid.

Relevant begrotingsartikel: MB0-1MHH2OA-WT.

OD 8.6. Linken leggen met andere Vlaamse beleidsdomeinen

Voor de monitoring van het milieu-, klimaat- en mobiliteitsbeleid is het belangrijk om jaarlijks betrouwbare voertuigprestaties te berekenen. D.m.v. geoptimaliseerde Flomovia worden de voertuigprestaties voor 2025 berekend.

Relevant begrotingsartikel: MB0-1MHH2OA-WT.

2.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

BELEID WEGINFRASTRUCTUUR, MVG excl. DAB

	AO			TO		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-ontvangsten (werking en toelagen (OW))	167.630	-274	167.356	87.059	-12.634	74.425
Toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))	0	45	45	0	0	0
Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten participaties (OP); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	167.630	-229	167.401	87.059	-12.634	74.425

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De daling in algemene ontvangsten kan voornamelijk worden toegeschreven aan de neerwaartse bijstelling die, op basis van uitvoering en voortschrijdend inzicht, werd doorgevoerd in het kader van ISC-homologatie ten bedrage van -225 keuro.

De daling van de toegewezen ontvangsten is het gevolg van de aanpassing van de verwachte ontvangsten t.o.v. BA2025 m.b.t. volgende componenten:

- De inkomsten uit verkeersboetes: de inkomsten uit verkeersboetes liggen t.o.v. de BA2025 8.903 keuro lager (58.572 keuro t.o.v. 67.475 keuro); De inkomsten uit afdrachten van keuringsinstellingen liggen t.o.v. de BA2025 102 keuro lager (9.703 keuro t.o.v. 9.805 keuro);
- De inkomsten uit exploitatieoverschotten van de keuringcentra liggen t.o.v. BA2025 3.629 keuro lager (9.779 keuro t.o.v. 6.150 keuro).

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	33.051	-4.290	28.761	33.647	-4.290	29.357
Toelagen (interne stromen (IS))	9.308	-1.500	7.808	9.308	-1.500	7.808
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	42.359	-5.790	36.569	42.955	-5.790	37.165
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De ESR-Vastleggingskredieten en ESR-vereffeningskredieten dalen t.o.v. BA2025 met - 5.790 keuro. Dit is het gevolg van:

- Compensaties in het kader van de structurele financiering van het loontekort van het DMOV (naar MB0-1MAH2ZZ-LO) ten bedrage van -844 keuro;
- Negatieve bijstelling van de uitgavenkredieten teneinde de lagere ontvangsten m.b.t de ISC-ISV testing onderworpen fabrikanten ESR-neutraal te verwerken. Dit ten bedrage van -225 keuro;
- -800 keuro Compensatie vanuit terugbetaling Liefkenshoektunnel naar personeelskredieten;
- -867 keuro compensatie vanuit het materiaalprogramma van AWV naar het loonartikel van AWV (MD0-1MAH2ZZ-LO) teneinde het loontekort structureel te financieren.

2.3.1 Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

MB0-9MHHAOA-OW - VERKEERSBELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden ontvangsten in het kader van verkeersbeleid (vnl. Europese subsidies) aangerekend. Daarnaast voorziet dit artikel vanaf 2019 ook de terugvorderingen van de subsidies in het kader van het ecologisch en veilig transport.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2025	694	0	0
Bijstellingen BO 2026	-49	0	0
BO 2026	645	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De ontvangsten op voorliggend begrotingsartikel liggen 49 keuro lager dan bij de BA2025. Dit heeft te maken met volgende budgettaire bijstellingen:

- Terugdraai van de eenmalige ontvangsten in het kader van de EU-subsidie 'SCALE UP' voor begrotingsjaar 2025 ten bedrage van 50 keuro;
- Terugdraai van de eenmalige ontvangsten in het kader van de EU-subsidie 'PIONEERS' voor begrotingsjaar 2025 ten bedrage van 12 keuro. Parallel worden de eenmalige ontvangsten voor 2026 ingeschreven ten bedrage van 13 keuro.

MB0-9MHHAOD-OW - VERKEERSVEILIGHEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden vanaf BO2025 de algemene ontvangsten aangerekend in het kader van verkeersveiligheid. Het betreft een deel van de ontvangsten uit verkeersboetes, afdrachten van keuringsinstellingen en retributies in het kader van homologatie, vergunningen technische keuring, vergunningen rijscholen, technische diensten, opleidingsinstellingen, examencommissie en beroepscommissie.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2025	155.331	0	0
Bijstellingen BO 2026	-225	0	0
BO 2026	155.106	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Op dit begrotingsartikel worden vanaf BO2025 de algemene ontvangsten aangerekend in het kader van verkeersveiligheid. Het betreft een deel van de ontvangsten uit verkeersboetes, afdrachten van keuringsinstellingen en retributies in het kader van homologatie, vergunningen technische keuring, vergunningen rijscholen, technische diensten, opleidingsinstellingen, examencommissie en beroepscommissie.

Voorliggend begrotingsartikel betreft de volgende categorieën ontvangsten:

- De ontvangsten uit de verkeersboetes voor 2026 worden geraamd op 202.764 keuro (conform de laatst beschikbare raming van de FOD Financiën). Bij BA2025 werd het bedrag, met dewelke de ontvangsten uit verkeersboetes worden aangerekend op de algemene ontvangsten (MB0-9MHHAOD-OW), aangepast naar 17.051 keuro. Dit in het kader van het begrotingsakkoord van 19/12/2022 betreffende het dossier 'Voorontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het koninklijk besluit van 1 september 2006 betreffende de inning en de consignatie van een som bij het vaststellen van sommige inbreuken inzake de technische eisen waaraan elk voertuig voor vervoer te land, de onderdelen ervan, evenals het veiligheidstoebehoren moeten voldoen'. De eerste schijf van 17.051 keuro aan ontvangsten uit de verkeersboetes wordt dus toegevoegd aan het

Verkeersveiligheidsfonds. De overige ontvangsten uit verkeersboetes tot het grensbedrag van 161.243 keuro landen op dit begrotingsartikel, waarna het surplus wordt toegevoegd aan het Verkeersveiligheidsfonds. Concreet betekent dit 144.192 keuro ontvangst voor de algemene ontvangsten in 2026 (delta van 0 keuro t.o.v. BA2025).

- Ook de ontvangsten uit afdrachten (6% van de netto-ontvangsten van de ondernemingen die instaan voor de technische controle) tot aan het drempelbedrag van 5.539 keuro worden op dit begrotingsartikel aangerekend. Het restant wordt aangerekend op het Verkeersveiligheidsfonds. Gelet op het feit dat de totale afdrachten 6% in 2024 12.393 keuro bedroegen en rekening houdend met de recente raming voor 2025 wordt er ingeschat dat ook in 2026 dit drempelbedrag op de algemene ontvangsten gerealiseerd zal worden.
- Daarnaast worden op dit begrotingsartikel de in het kader van de 6de staatshervorming overgekomen retributies en bijdragen (homologatie, vergunningen technische keuring, vergunningen rijtscholen, technische diensten, opleidingsinstellingen, examencommissie, beroepscommissie) ingeschreven. Op basis van werkelijke realisatie 2024 (4.923 keuro) en rekening houdend met het uitgavenritme van huidig jaar (gemiddelde per maand) wordt er voor deze retributies en bijdragen een ontvangst van 5.000 keuro ingeschreven bij BO2026.
- In het kader van ISC-homologatie werd vanaf 2025 een additionele ontvangst voorzien ten bedrage van 600 keuro. Op basis van de uitvoering en voortschrijdend inzicht wordt dit bijgesteld naar 375 keuro in 2026. Concreet betekent dit een daling van -225 keuro. Dit wordt ESR-neutraal aan uitgavenzijde verwerkt op MB0-1MHH2OD-WT.

MB0-9MHHAOY-OI - FONDS VOOR INNOVEREN EN ONDERNEMEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de ontvangsten vanuit het Hermesfonds opgenomen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2025	0	0	0
Bijstellingen BO 2026	45	0	0
BO 2026	45	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Voor 2026 worden twee ontvangsten ingeschreven in de begroting van DMOW:

- Ontvangst ten bedrage van 9 keuro in het kader van het innovatief project 'voetgangers- en fietsbruggen in composietmaterialen';
- Ontvangst ten bedrage van 36 keuro in het kader van het innovatief project 'Predictief onderhoud op sluisdeuren d.m.v. AI'.

MB0-9MHHTOD-OP - VERKEERSVEILIGHEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel werden de ontvangsten uit het historisch saldo van het FIA (Fonds voor Voorziening en van Openbaar Nut voor de Inspectie van Automobielen) aangerekend. Aangezien het FIA eind 2019 volledig vereffend werd, worden er op dit artikel geen stortingen meer verwacht in 2026.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO

BA 2025	0	0	0
Bijstellingen BO 2026	0	0	0
BO 2026	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Constant beleid.

MB0-9MHHTOD-OW - VERKEERSVEILIGHEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de ontvangsten van het Verkeersveiligheidsfonds opgenomen.

Het betreft:

- Een deel van de ontvangsten uit verkeersboetes (inningen tot eerste en boven tweede drempelbedrag)
- Een deel van de afdrachten van keuringsinstellingen (0.25 cent per prestatie + deel van 6% afdracht op de netto-ontvangsten boven de 5.539 keuro)
- De exploitatieoverschotten van de keuringsinstellingen

Kredietevolutie:

	AO	TO	LO
BA 2025	0	87.059	0
Bijstellingen BO 2026	0	-12.634	0
BO 2026	0	74.425	0

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De toegewezen ontvangsten worden t.o.v. BA2025 met -12.634 keuro bijgesteld omwille van volgende componenten:

- **Inkomsten uit verkeersboetes:** Op basis van de laatst beschikbare ramingen worden de ontvangsten uit verkeersboetes in 2026 ingeschat op 202.764 keuro. Vanaf BA2025 werd de eerste schijf uit verkeersboetes aangepast naar 17.051 keuro. De eerste schijf van 17.051 keuro aan ontvangsten uit verkeersboetes landt dus op dit artikel, de overige ontvangsten betreffen algemene ontvangsten (MB0-9MHHAOD-OW). Daarnaast kunnen de ontvangsten op het Verkeersveiligheidsfonds nog stijgen indien de verkeersboetes het bedrag van 161.243 keuro overschrijden. Concreet betekent dit een negatieve bijstelling ten bedrage van -8.903 keuro t.o.v. BA2025.
- **Afdrachten 6% en 25 cent:** De ontvangsten uit afdrachten (6% van de netto-ontvangsten van de ondernemingen die instaan voor de technische controle en 0,25 euro per prestatie), worden bij BO2026 geraamd op 15.242 keuro. De ontvangsten boven het in de budgettaire boordtabel opgenomen bedrag (5.539 keuro), worden ingeschreven als toegewezen ontvangsten binnen het Verkeersveiligheidsfonds. Rekening houdend met het realisatieritme (maandelijkse gemiddelde) van de eerste 5 maanden in 2025 wordt er op jaarbasis 15.242 keuro aan ontvangsten verwacht voor deze categorie, waarvan 9.703 keuro toegewezen ontvangst binnen het Verkeersveiligheidsfonds. Ten opzichte van BA2025 betreft dit een daling ten bedrage van -102 keuro.
- **Exploitatieoverschotten:** De exploitatieoverschotten van de instellingen belast met de controle van de in het verkeer gebrachte voertuigen worden toegevoegd aan het Verkeersveiligheidsfonds. De ontvangsten uit deze exploitatieoverschotten worden voor 2026 geraamd op 6.150 keuro. Dit betekent een daling ten opzichte van het begrote bedrag voor 2025 (9.779 keuro) met -3.629 keuro.

Doorvertaling aan uitgavenzijde

De ESR-neutrale doorvertaling van bovenstaande bijstellingen wordt verwerkt op artikel MD0-1MHH4RG-WT.

MD0-9MHHAOE-OW - BELEID WEGINFRASTRUCTUUR

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit ontvangstenartikel is een combinatie van verschillende types van aanrekeningen:

- Diverse ontvangsten;
- Beteugeling van de aantasting van de weginfrastructuur door overgewicht of door overtollige asdruk;
- Retributies uitzonderlijk vervoer;
- Terugstortingen van onroerende voorheffing door het Ministerie van Financiën van ten onrechte ontvangen gelden en achterstallige ontvangsten door de overheid op de centrale ontvangstenrekening van de Vlaamse Gemeenschap;
- Ontvangsten uit verkoop van buiten gebruik gestelde roerende goederen;
- ESR-neutraliteit voor Europees gesubsidieerde niet-investeringsprojecten

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2025	11.605	0	0
Bijstellingen BO 2026	0	0	0
BO 2026	11.605	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De geraamde ontvangsten voor dit begrotingsartikel worden constant gehouden.

Uitgavenartikelen

MB0-1MHH2OA-WT - VERKEERSBELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

De kredieten op dit artikel worden aangewend voor de ontwikkeling van de verkeersmodellen en de doorrekeningen aan de hand van de verkeersmodellen, de subsidie Fietsberaad Vlaanderen, de uitgaven inzake ITS- en informatica gerelateerde toepassingen (ANPR, Centaurus, AMaaS, Mobilidata, Europese projecten, ...).

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 1.2 investeren in robuuste en toekomstbestendige infrastructuur, OD 2.3 een sterk Vlaams fietsbeleid, OD 8.2 Samenwerken binnen en buiten het beleidsdomein en OD 8.6. Linken leggen met andere Vlaamse beleidsdomeinen.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2025	6.457	7.053
<i>Index</i>	4	4
<i>Compensaties</i>	-1.970	-1.970
<i>Andere bijstellingen</i>	-521	-521
BO 2026	3.970	4.566
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De budgettaire bewegingen t.o.v. BA2025 op voorliggend begrotingsartikel betreffen onderstaande zaken:

- Terugdraai van de eenmalige compensatie komende van MB0-1MHH2OD-WT, ingeschreven bij BA2025, in het kader van de financieringsnoden m.b.t. verkeersmodellen ten bedrage van 1.970 keuro VAK en VEK;
- Terugdraai van de eenmalige kredieten in het kader van de EU-subsidie 'SCALE UP' ten bedrage van 1 keuro VAK en VEK.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar MB0-1MHH2OD-WT	-1.970	-1.970	Enmalig BA 2025: Compensatie in het kader teneinde te voorzien in voldoende financieringsmiddelen m.b.t. het verkeersbeleid (o.a. verkeersmodellen).
TOTAAL	-1.970	-1.970	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Enmalig BO 2025: Matching EU-subsidies: SCALE-UP - 2025	-1	-1	
Mobiliteitscharters provincie	-520	-520	Afspraken besparing BO26
TOTAAL	-521	-521	

MB0-1MHH2OD-WT - VERKEERSVEILIGHEID**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel betreft uitgaven in het kader van het verkeersveiligheidsplan en de implementatie van informaticatoepassingen (voornamelijk naar aanleiding van de 6de staatshervorming: homologatie voertuigen, technische keuring, rijopleiding, ...).

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 5.1 Samenwerking als basis voor verkeersveiligheid, OD 5.2 gerichte controle en handhaving, OD 5.4 streven naar een hogere effectiviteit van rijopleiding en technische keuring.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2025	2.501	2.501
<i>Index</i>	4	4
<i>Compensaties</i>	1.126	1.126
<i>Andere bijstellingen</i>	-225	-225
BO 2026	3.406	3.406
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De netto toename in de kredieten is het gevolg van:

- De terugdraai van een eenmalige compensatie, ingeschreven bij BA2025 vanuit MB0-1MHH2OA-WT ten bedrage van 1.970 keuro VAK en VEK om te voorzien in voldoende financieringsmiddelen m.b.t. het verkeersbeleid.
- Bijdrage in de structurele financiering van het loontekort DMOW ten bedrage van - 844 keuro.
- In 2025 werd 375 keuro gerecupereerd van aan ISC-ISV testing onderworpen fabrikanten (ontvangst geboekt op MB0-9MHHAOD-OW) i.p.v. de bij BA2025 voorziene 600 keuro. Voor 2026 wordt opnieuw een recuperatie grootteorde 375 keuro verwacht. Bijgevolg wordt de 600 keuro VAK en VEK, ingeschreven bij BA2025, recurrent teruggedraaid en de 375 keuro recurrent ingeschreven teneinde een netto-impact te hebben van -225 keuro VAK en VEK.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar MB0-1MAH2ZZ-LO	-844	-844	Compensatie naar personeelskredieten
Van MB0-1MHH2OA-WT	1.970	1.970	Enmalig BA 2025: Compensatie in het kader teneinde te voorzien in voldoende financieringsmiddelen m.b.t. het verkeersbeleid (o.a. verkeersmodellen).
TOTAAL	1.126	1.126	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Terugdraai ISC Homologatie - 2025	-600	-600	ESR-neutrale doorvertaling van de lagere ontvangsten m.b.t. ISC-homologatie.
ISC Homologatie - 2026	375	375	
TOTAAL	-225	-225	

MB0-1MHH4OD-WT - VERKEERSVEILIGHEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Binnen dit artikel van het Verkeersveiligheidsfonds worden subsidies en werkingsuitgaven aangerekend in het kader van de verkeersveiligheid:

- Subsidies aan de gemeenten in het kader van verkeersveilige schoolomgevingen en schoolroutes. Het betreft snel uitvoerbare maatregelen zoals verkeerssignalisatie en kleine infrastructurele maatregelen.
- Subsidies en andere uitgaven in het kader van de verkeersveiligheid (controle langs de weg, subsidie CARA, subsidies terugkommoment, projectsubsidies verkeersveiligheid, rij scholen, onderzoeksagenda verkeersveiligheid...).
- IT-toepassingen in het kader van verkeersveiligheid

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 5.1 Samenwerking als basis voor verkeersveiligheid, OD 5.2 gerichte controle en handhaving, OD 5.4 streven naar een hogere effectiviteit van rijopleiding en technische keuring, OD 5.5 actualisatie verkeersveiligheidsplan en OD 7.4 Gerichte focus op innovatie.

Kredietevoluitie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2025	14.000	14.000

<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-900	-900
BO 2026	13.100	13.100
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De budgettaire beweging op voorliggend begrotingsartikel betreft de doorvertaling van de besparing op subsidies ten bedrage van 900 keuro VAK en VEK.

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Terugkommoment	-700	-700	Afspraken besparing BO26
Projectsubsidies verkeersveiligheid	-200	-200	
TOTAAL	-900	-900	

MB0-1MHH40X-IS - VLAAMSE STICHTING VERKEERSKUNDE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanaf BO2019 wordt de toelage aan de Vlaamse Stichting Verkeerskunde helemaal aangerekend op het Verkeersveiligheidsfonds. Zie bespreking van de begroting van de Vlaamse Stichting Verkeerskunde.

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 5.3 opleiding en sensibilisering voor veiliger verkeersgedrag en OD 5.1 Samenwerking als basis voor verkeersveiligheid.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	9.308	9.308
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-1.500	-1.500
BO 2026	7.808	7.808
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De budgettaire beweging wordt verklaard door de besparing op subsidies ten bedrage van 1.500 keuro VAK en VEK.

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
VSV	-1.500	-1.500	Afspraken besparing BO26
TOTAAL	-1.500	-1.500	

MB0-1MHX2OB-PR - PROVISIE KILOMETERHEFFING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft de provisie kilometerheffing, waarvan de middelen jaarlijks worden herverdeeld in functie van het flankerend beleid in het kader van de invoering van de kilometerheffing. Sinds het begin van deze legislatuur worden er geen flankerende

maatregelen meer voorzien waardoor dit artikel zonder voorwerp is en in volgende rondes geschrapt kan worden.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Constant beleid.

MD0-1MHH2OE-WT - BELEID WEGINFRASTRUCTUUR

Korte inhoud begrotingsartikel:

AWV gebruikt specifiek materieel voor het uitvoeren van haar activiteiten. Hierbij worden onderstaande goederen aangekocht:

- Vervoersmiddelen: specifieke voertuigen voor de wegendistricten zoals vrachtwagens en polyvalente voertuigen;
- Rollend materieel en machines: materieel voor de winterdienst zoals zoutstrooiers, sneeuwploegen en wielladers, ander materieel en machines voor de wegendistricten zoals aanhangwagens, signalisatiewagens, botsabsorbeerders en hoogtewerkers;
- Niet-rollend materieel en machines: signalisatie- en topografisch materieel en onderzoeks- en meetapparatuur voor de afdelingen Wegenbouwkunde en EVT;

Anderzijds worden hierbij de volgende kosten aangerekend:

- Aankopen van klein materieel;
- Onderhoud en herstelling van specifiek materieel;
- Andere specifieke werkingsuitgaven eigen aan de entiteit.

Deze budgetten worden ook gebruikt voor het communicatieprogramma. Het Agentschap Wegen en Verkeer wil via dit programma de burger informeren en sensibiliseren. Het informeren gebeurt door het inzetten van communicatiemiddelen rond infrastructuurwerken zoals folders en bewonersbrieven, advertenties. Door middel van communicatieactiviteiten rond mobiliteit en verkeersveiligheid wil AWV ook sensibiliseren. Concreet gebeurt dit door mediacampagnes, het plakken van affiches, het optimaliseren van de AWV-website, ...

Daarnaast worden op dit begrotingsartikel de belastingen betaald op het gedeelte van het patrimonium in eigendom van het Vlaams Gewest dat door het Agentschap Wegen en Verkeer wordt beheerd. Dit omvat onder andere de onroerende voorheffing, heffingen voor leegstand en de polderbelasting.

Een ander luik is de schaduwtoel van de Liefkenshoektunnel. Bij verkeersincidenten die belangrijke hinder veroorzaken op de Antwerpse Ring, de toegangswegen naar de Ring of in de Kennedytunnel, kiest het Verkeerscentrum ervoor om het verkeer verplicht om te leiden via de Liefkenshoektunnel. In dat geval betaalt het Vlaams Gewest de tol van de wagens die van de Liefkenshoektunnel gebruik maken voor de duur van de verplichte omleiding, de zogenaamde schaduwtoel. Dit zorgt voor kortere files, wat minder overlast betekent voor de weggebruikers en omwonenden. Er werd een overeenkomst afgesloten tussen AWV en de uitbater van de tunnel, de N.V. Tunnel Liefkenshoek.

De uitgaven t.g.v. dadingen of gerechtelijke procedures, waarbij AWV wordt veroordeeld tot het betalen van schadevergoedingen, worden ook hieronder opgenomen.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	10.093	10.093
<i>Index</i>	-8	-8
<i>Compensaties</i>	-1.667	-1.667
<i>Andere bijstellingen</i>	-133	-133
BO 2026	8.285	8.285
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

De compensatie betreft een verschuiving van de kredieten voorzien voor het tolvrij maken van de Liefkenshoektunnel (-800 keuro) en het materieelprogramma (-867 keuro) naar de personeelskredieten MD0-1MAH2ZZ-LO. Dit is een structurele financiering van het loontekort.

Tot slot worden de kredieten op voorliggend begrotingsartikel met -133 keuro aangepast teneinde te voorzien in de indexkost, zoals bepaald in de begrotingsinstructies BO2026 bij compensaties van beleidskredieten naar loonkredieten.

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar MD0-1MAH2ZZ-LO	-1667	-1667	Compensatie naar personeelskredieten
TOTAAL	-1.667	-1.667	

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Bijstelling in het kader van de indexkost bij de BO26	-133	-133	
TOTAAL	-133	-133	

2.3.2 Overige entiteiten onder toezicht

VLAAMSE STICHTING VOOR VERKEERSKUNDE

Ontvangsten

De ontvangsten voor 2026 worden geschat op 1.164 keuro, wat een stijging is van 85 keuro ten opzichte van BA2025. De verdeling tussen bedrijven, gezinnen en overheid is gebaseerd op een inschatting per project.

De inkomsten van derden en sponsoring worden geschat op 52 keuro (-1 keuro lager dan bij BA2025).

De toelage, vertrekkende vanuit MB0-1MHH4OX-IS, voor 2026 bedraagt 7.808 keuro. Ten opzichte van 2025 betreft dit een daling ten bedrage van 1.500 keuro. Deze daling kadert in de besparingsinspanningen bij de BO26.

Uitgaven

De uitgaven voor lonen en sociale lasten worden voor 2026 geraamd op 5.250 keuro. Dit betreft een daling met -325 keuro t.o.v. BA2025.

De algemene werkingskosten worden geraamd op 3.530 keuro (daling met -1.051 keuro t.o.v. BA2025).[AD1]

Voor de huur van de kantoren, parkeerplaatsen en magazijn wordt 154 keuro voorzien (daling met -30 keuro t.o.v. BA2025).

Voor investeringen voorziet VSV een budget van 90 keuro. Dit betreft een daling met -10 keuro t.o.v. BA2025:

- Wagenpark 50 keuro.
- Allerlei investeringen projectwerking 40 keuro.

3. ISE: ONDERHOUD WEGINFRASTRUCTUUR, MVG excl. DAB

Het inhoudelijk structuurelement 'Onderhoud weginfrastructuur' omvat de ontvangsten en uitgaven in het kader het onderhoud van de weginfrastructuur in Vlaanderen, met uitzondering van het structureel onderhoud, dat opgenomen is onder het ISE 'Investerings weginfrastructuur'.

De voorziene ontvangsten betreffen schaderegelingen die voortvloeien uit het beheer van het openbaar domein, geldboetes en invorderingen ingevolge gerechtelijke uitspraken en terugstortingen door aannemers van boetes i.v.m. overheidsopdrachten.

De uitgaven m.b.t. het onderhoud van de weginfrastructuur zijn recurrente uitgaven en omvatten onder meer het groenonderhoud, wegenonderhoud, veegwerken, vervangen van de signalisatie, vervangen van de beveiligingsconstructies, verkeer- en tunnelmanagement, afhandelen incidenten, sneeuw- en ijsvrij houden van de weg, herstellen van schade aan wegen en elektrische en electromechanische installaties, winterdienst fietspaden alsook het onderhoud en investeringen aan de gebouwen in het patrimonium van het Agentschap Wegen en Verkeer.

Om ervoor te zorgen dat de toestand van de assets in stand wordt gehouden of er niet sneller op achteruit gaat, is ook regulier of dagelijks onderhoud noodzakelijk. Frequentie onderhoudswerken hebben een directe impact op de verkeersveiligheid en op de levensduur van de betrokken infrastructuur. Er worden deze legislatuur uit het GIP jaarlijks extra middelen vrijgemaakt voor regulier onderhoud, zowel op de wegen, als op de waterwegen en de kust. Het gaat om 40 miljoen euro in 2025, met een groeipad tot en met 75 miljoen euro in 2029. Voor weginfrastructuur gaat het in 2026 om 25 miljoen euro die bij de begrotingsaanpassing 2026, na actualisatie van het GIP, zal worden gecompenseerd naar begrotingsartikel MD0-1MHH2QA-WT.

Voor dit ISE is de relevante indicator:

- Toestandsverdeling van de assets weginfrastructuur zoals gemonitord in de Assetwijzer.

De assets worden ingedeeld in categorieën van toestand: zeer goed (1), goed (2), matig (3), slecht (4), zeer slecht (5).

De huidige toestand wordt afgeleid via een watervalprincipe. Indien een toestandsindicator gekend is, dan wordt deze toestandsindicator gebruikt. Als de toestandsindicator niet gekend is, dan wordt er gekeken naar de huidige leeftijd van de asset t.o.v. de verwachte levensduur. Afhankelijk van het percentage t.o.v. van de verwachte levensduur wordt er een toestandsindicator toegekend. Als noch de toestandsindicator noch de leeftijd gekend is, dan wordt de toestandsindicator ingeschat op basis van een extrapolatie.

We focussen op de assets in categorie 5 (zeer slechte toestand).

Het streefdoel opgenomen in de beleidsnota is om tegen 2030 de assets in de hoogste risicocategorie van het assetmanagement risicoraamwerk aangepakt te hebben of een ingreep in voorbereiding te hebben.

Het behalen van deze doelstelling vereist substantieel bijkomende budgettaire inspanningen in onderhouds- en investeringsbudget (cfr. assetwijzer en GIP).

Huidig % van de assets in categorie 5 (met 8,58% van de assets toestand ongekend): 17,43%

Koppeling met duurzame ontwikkelingsdoelstellingen: de uitgaven kaderen in SDG 9 van de VN (cfr. supra).

3.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement

- SD 1. Investeren in betrouwbare, performante en veilige infrastructuur
SD 2. Zorgen voor een duurzame modal shift voor personenvervoer

3.2 Operationele doelstellingen

De hierboven geschetste uitgaven in onderhoud weginfrastructuur dragen rechtstreeks bij tot de volgende doelstellingen in de beleidsnota:

OD 1.3 Onderhoud en betrouwbaarheid van onze infrastructuur

Relevant begrotingsartikel: MD0-1MHH2QA-WT.

OD 2.3 Een sterk Vlaams fietsbeleid

Relevant begrotingsartikel: MD0-1MHH2QA-WT.

Het gaat hierbij om budgetten voor regulier, recurrent onderhoud.

3.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

ONDERHOUD WEGINFRASTRUCTUUR, MVG excl. DAB

(duizend euro)

	AO			TO		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-ontvangsten (werking en toelagen (OW))	7.000	0	7.000	0	0	0
Toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))	0	0	0	0	0	0
Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten participaties (OP); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	7.000	0	7.000	0	0	0

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Constant beleid.

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026

ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	187.105	8.188	195.293	186.778	8.188	194.966
Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	0	0	0
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	187.105	8.188	195.293	186.778	8.188	194.966
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De budgettaire evolutie op voorliggend ISE betreft het nettoresultaat van volgende bewegingen:

- Er is een structurele compensatie van -926 keuro budget van het gebouwenprogramma (MD0-1MHH2QA-WT) naar het loonartikel (MD0-1MAH2ZZ-LO) voor de financiering van het loontekort. Parallel wordt voorliggend krediet met 74 keuro verminderd teneinde te voorzien in de indexkost zoals bepaald in de begrotingsinstructies BO2026.
- In het kader van actieplan energie-efficiëntie wordt er -646 keuro VAK en VEK gecompenseerd van de kredieten van AWW (MD0-1MHH2QA-WT) naar CB0-1CBX2AC-PR.
- 111 keuro wordt eenmalig gecompenseerd als meerontvangst aan uitgavenzijde.
- Een bijstelling van 10.000 keuro VAK en VEK in het kader van het uitbreidingsbeleid m.b.t. het wegenonderhoud.
- Een negatieve bijstelling ten bedrage van -74 keuro VAK en VEK teneinde te voorzien in de indexkost n.a.v. compensaties ter financiering van het loontekort van AWW.

3.3.1 Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

MD0-9MHAQA-OW - ONDERHOUD WEGINFRASTRUCTUUR

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel betreft schaderegelingen die voortvloeien uit het beheer van het openbare domein, geldboetes en invorderingen ingevolge gerechtelijke uitspraken en terugstortingen door aannemers van boetes in verband met overheidsopdrachten.

Kredietevolutie:

	AO	TO	LO
BA 2025	7.000	0	0

(duizend euro)

Bijstellingen BO 2026	0	0	0
BO 2026	7.000	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Constant beleid t.o.v. BA2025.

Uitgavenartikelen

MD0-1MHH2QA-WT - ONDERHOUD WEGINFRASTRUCTUUR

Korte inhoud begrotingsartikel:

De kredieten op dit begrotingsartikel worden aangewend voor de exploitatie en het onderhoud van de wegeninfrastructuur en aanhorigheden.

Dit gaat dan over groenonderhoud, wegenonderhoud, veegwerken, vervangen van de signalisatie, vervangen van de beveiligingsconstructies, verkeer- en tunnelmanagement, afhandelen incidenten, sneeuw- en ijsvrij houden van de weg alsook het onderhoud en investeringen aan de gebouwen in het patrimonium van AWW. Verder worden op dit begrotingsartikel ook de energiekosten aangerekend voor de elektromechanische installaties van AWW, verlichting, verkeerslichten, tunnelverlichting etc...

Het herstellen van schade aan de wegen en elektrische en elektromechanische installaties wordt eveneens met deze kredieten gefinancierd. Mogelijke oorzaken van beschadigingen aan deze installaties zijn verkeersongevallen, vandalisme en overmacht (water- en stormschade). Het is essentieel voor de weggebruikers dat deze uitrustingen zo snel mogelijk terug beschikbaar zijn, dit om een vlotte en veilige mobiliteit te kunnen verzekeren en ervoor te zorgen dat kunstwerken bediend kunnen blijven worden.

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 1.3 Onderhoud en betrouwbaarheid van onze infrastructuur en OD 2.3 Een sterk Vlaams fietsbeleid.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	187.105	186.778
<i>Index</i>	-277	-277
<i>Compensaties</i>	-1.572	-1.572
<i>Andere bijstellingen</i>	10.037	10.037
BO 2026	195.293	194.966
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De budgettaire beweging op voorliggend begrotingsartikel wordt verklaard door onderstaande:

- Er is een structurele compensatie van -926 keuro budget van het gebouwenprogramma naar het loon artikel MD0-1MAH2ZZ-LO voor de financiering van het loontekort. Parallel wordt voorliggend krediet met 74 keuro verminderd teneinde te voorzien in de indexkost zoals bepaald in de begrotingsinstructies BO2026.
- In het kader van actieplan energie-efficiëntie wordt er -646 keuro VAK en VEK afgehouden van de kredieten van AWW.
- 111 keuro wordt eenmalig gecompenseerd als meerontvangst aan uitgavenzijde.
- Een bijstelling van 10.000 keuro VAK en VEK in het kader van het uitbreidingsbeleid m.b.t. het wegenonderhoud.

- Een negatieve bijstelling ten bedrage van -74 keuro VAK en VEK teneinde te voorzien in de indexkost n.a.v. compensaties ter financiering van het loontekort van AWW.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar MD0-1MAH2ZZ-LO	-926	-926	Compensatie naar personeelskosten
Naar CB0-1CBX2AC-PR	-646	-646	Actieplan Energie-efficiëntie BO 2026
TOTAAL	-1.572	-1.572	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Wegenonderhoud	10.000	10.000	
Eénmalige ESR-neutrale ventilatie van meerontvangsten m.b.t. schadevergoeding uit 2024 aan uitgavenzijde.	111	111	
Bijstelling in het kader van de indexkost bij de BO26	-74	-74	
TOTAAL	10.037	10.037	

X. BELEIDSVELD IV: WATERGEBONDEN MOBILITEIT EN TRANSPORT

1. ISE: ONDERHOUD WATERINFRASTRUCTUUR, MVG excl. DAB

Dit inhoudelijk structuurelement wordt gebruikt voor het onderhoud van de waterinfrastructuur. Een omvangrijk deel van dit onderhoud gebeurt via **baggeren** en wordt uitgevoerd door zowel het agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust, de afdeling Maritieme Toegang van het departement MOW als De Vlaamse Waterweg.

De functionaliteit van de infrastructuur van het agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust en de waarde van ons patrimonium worden bewaakt vanuit de principes voor een efficiënt beheer en onderhoud. Voor alle infrastructuren wordt een **inspectieprogramma** uitgevoerd om de kwaliteit in beeld te brengen en de prioriteiten inzake onderhoud, vervanging of investering te bepalen. Bijzondere aandacht in het kader van onderhoud aan de waterinfrastructuur gaat naar de bedrijfszekerheid en beschikbaarheid van de zeewerende infrastructuur. Via regelmatige strandsuppleties en onderhoud van de waterkeringen wordt de zeewering op peil gehouden. De vereiste onderhoudsbaggerwerken worden tijdig uitgevoerd om een verminderde diepgang in de Vlaamse Kustjachthavens en de beperking van de toegang ertoe tijdens het vaarseizoen te vermijden. Het agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust staat ook in voor het **reguliere onderhoud van het patrimonium**, zowel water- en weginfrastructuur, zeewering inclusief stranden en duinzones en groenzones alsook voor de dringende interventies ervan. Met de bijkomende middelen voor het regulier onderhoud kan een versnelde achteruitgang van het patrimonium worden vermeden. De stranden worden ook verder onderzocht op de aanwezigheid van achtergebleven oorlogsmunitie die aansluitend verwijderd wordt. Verder is het operationeel houden van de meetinfrastructuur van de Vlaamse Hydrografie van cruciaal belang om een vlot en veilig scheepvaartverkeer te garanderen van en naar de havens in Vlaanderen.

Daarnaast worden ook **onderhoudsbaggerwerken** uitgevoerd door de afdeling Maritieme Toegang van het departement teneinde voldoende diepgang te voorzien voor de vlotte bevaarbaarheid van de maritieme toegang. Er wordt verder ook ingezet op het verwijderen van alle obstakels die de maritieme toegang belemmeren. In het kader van **slibverwerking** wordt de baggerspecie, waar mogelijk, gestort in zee (vaargeul kust) of in de Schelde. Het slib afkomstig van baggerwerken in de haven van Antwerpen wordt verwerkt door AMORAS.

Om ervoor te zorgen dat de toestand van de assets in stand wordt gehouden of er niet sneller op achteruit gaat, is ook regulier of dagelijks onderhoud noodzakelijk. Frequentie onderhoudswerken hebben een directe impact op de veiligheid en op de levensduur van de betrokken infrastructuur.

Er worden deze legislatuur uit het GIP jaarlijks extra middelen vrijgemaakt voor regulier onderhoud, zowel op de wegen, als op de waterwegen en de kust. Het gaat om 40 miljoen euro in 2025, met een groeipad tot en met 75 miljoen euro in 2029. Voor waterinfrastructuur gaat het in 2026 om 25 miljoen euro, waarvan 5 miljoen euro voor het Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust en 20 miljoen euro voor De Vlaamse Waterweg. Deze middelen zullen bij de begrotingsaanpassing 2026, na actualisatie van het GIP, worden gecompenseerd naar begrotingsartikel MC0-1MIH2UA-WT en MB0-1MIH2WV-IS.

Voor DVW wordt de helft van dit voorziene budget in regulier onderhoud voorbehouden voor extra onderhoudsbaggerwerken, met specifiek oogpunt om diepgangbeperkingen voor de scheepvaart op kleine kanalen en waterwegen weg te nemen en ter bevordering

van de waterafvoer op deze ook voor het waterbeheer belangrijke assen. De middelen hiervoor zijn voorzien op MB0-1MIH2WV-IS 'ISE Exploitatie Waterinfrastructuur'.

Vervolgens worden middelen voorzien voor de havenbedrijven voor het onderhoud van de zeesluizen en dit in **uitvoering van het havendecreet**.

We blijven werk maken van een gezamenlijk **asset management** binnen MOW. De ontwikkeling van een globaal beleidskader voor asset management vormt één van de criteria in de prioritering van de herstelling of vernieuwing van kunstwerken.

Voor dit ISE is er momenteel nog geen geschikte indicator voorhanden. De grootste uitgaven die op dit ISE worden aangerekend, betreffen baggerwerken. Hiervan wordt het baggeren, vervoeren over een gemiddelde vervoersafstand en storten in de maritieme toegangswegen momenteel opgevolgd als kengetal. Er wordt nagegaan of er uit de resultaten van de metingen van de Vlaamse Hydrografie binnen het Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust een indicator kan opgebouwd worden die het voldoende op diepte zijn van de vaarwegen (effect van de baggerwerken) in beeld brengt.

1.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement

SD 1. Investeren in betrouwbare, performante en veilige infrastructuur
SD 2. Zorgen voor een duurzame modal shift voor personenvervoer
SD 6. Investeren in economische en logistieke netwerken
SD 7. Zorgen voor innovatie, vergroening en duurzaamheid

1.2 Operationele doelstellingen

De hierboven geschetste uitgaven m.b.t. het onderhoud van de waterinfrastructuur dragen rechtstreeks bij tot de volgende doelstellingen opgenomen in de beleidsnota:

OD 1.3 onderhoud en betrouwbaarheid van onze infrastructuur

Relevante begrotingsartikelen: MB0-1MIH2UA-WT en MC0-1MIH2UA-WT.

OD 6.1 Onze havens als economische motor in Vlaanderen en Europa

Relevante begrotingsartikelen: MB0-1MIH2UA-WT en MC0-1MIH2UA-WT.

OD 6.2 Een efficiënte nautische keten

Relevante begrotingsartikelen: MB0-1MIH2UA-WT en MC0-1MIH2UA-WT.

OD 7.6 de waterweerbaarheid van Vlaanderen versterken

Relevante begrotingsartikelen: MB0-1MIH2UA-WT en MC0-1MIH2UA-WT.

Het gaat daarbij om uitgaven met een recurrent karakter.

1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

ONDERHOUD WATERINFRASTRUCTUUR, MVG excl. DAB

(duizend euro)

	AO			TO		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-ontvangsten (werking en toelagen (OW))	115	0	115	0	0	0
Toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))	0	0	0	0	0	0
Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten participaties (OP); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	115	0	115	0	0	0

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Constant beleid t.o.v. BA2025.

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	256.049	-2.112	253.937	256.049	-2.112	253.937
Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	0	0	0
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	7.097	-1.774	5.323	7.097	-1.774	5.323
Totaal	263.146	-3.886	259.260	263.146	-3.886	259.260
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De daling van de vastleggings-en vereffeningskredieten met -3.886 keuro is vnl. het gevolg van:

- Een negatieve bijstelling voor de dieselindexatie baggeren ten bedrage van -2.538 keuro (MB0-1MIH2UA-WT);

- Structurele financiering van het loontekort van het MDK vanuit MC0-1MIH2UA-WT naar het loonartikel van MDK (MC0-1MAH2ZZ-LO) ten bedrage van -898 keuro.

1.3.1 Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

MB0-9MIHAUA-OW - ONDERHOUD WATERINFRASTRUCTUUR

Korte inhoud begrotingsartikel:

De ontvangsten op dit artikel omvatten uitzonderlijke ontvangsten in het kader van het onderhoud en ontvangsten in het kader van terugbetalingen aan het Vlaams Gewest van schade veroorzaakt aan het patrimonium door derden.

Kredietevolutie:

	AO	TO	LO
BA 2025	115	0	0
Bijstellingen BO 2026	0	0	0
BO 2026	115	0	0

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Constant beleid.

Uitgavenartikelen

MB0-1MIH2UA-WT - ONDERHOUD WATERINFRASTRUCTUUR

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden alle uitgaven inzake onderhoud en onderhoudsbaggerwerken in de havens en de maritieme toegang aangerekend. Deze uitgaven zijn noodzakelijk om de bestaande infrastructuur in de Vlaamse zeehavens in goede staat van werking te kunnen exploiteren en vooral om de diepgang van de maritieme toegangswegen naar deze havens te waarborgen, zodat de bereikbaarheid van de havens gevrijwaard blijft. Onder andere de volgende contracten worden hierop vastgelegd:

- Baggercontract Kust;
- Baggercontract Schelde;
- Baggercontract Gent-Terneuzen;
- Veegbaggerwerken;
- Amoras.

Daarnaast worden hier de zogenaamde decreetkosten aangerekend. Het betreft een vergoeding aan de havenautoriteiten voor het regulier onderhoud van de zeesluizen en de maritieme toegang achter de zeesluizen. Tevens worden ook de onderhouds- en exploitatiekosten van de elektromechanische uitrusting van de maritieme waterwegen in het beheer van het Vlaams gewest aangerekend op dit begrotingsartikel.

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 1.3 onderhoud en betrouwbaarheid van onze infrastructuur, OD 6.1 onze havens als economische motor in Vlaanderen en Europa, OD 6.2 een efficiënte nautische keten en OD 7.6 de waterweerbaarheid van Vlaanderen versterken.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2025	230.158	230.158
<i>Index</i>	-263	-263
<i>Compensaties</i>	1.759	1.759
<i>Andere bijstellingen</i>	-2.538	-2.538
BO 2026	229.116	229.116
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluitie:

De kredietevoluitie op voorliggend artikel betref de sommatie van:

- Terugdraai van de eenmalige compensaties in het kader van het voorzien in werkingsmiddelen voor het Eigen Vermogen Xperta voor 2025 ten bedrage van 600 keuro. Parallel wordt de compensatie recurrent ingeschreven voor hetzelfde bedrag;
- Terugdraai van de eenmalige compensaties in het kader van het voorzien in IT kosten voor het Eigen Vermogen Xperta voor 2025 ten bedrage van 250 keuro. Parallel wordt de compensatie recurrent ingeschreven voor hetzelfde bedrag;
- Inkomende compensatie vanuit MB0-1MIH2UB-LE in het kader verlaagde kapitaalaflossing in 2026 m.b.t. AMORAS ten bedrage van 1.774 keuro VAK en VEK. De middelen worden naar voorliggend artikel gecompenseerd ter financiering van de werkingskosten van AMORAS;
- Bijstelling in het kader van de kostendrijver 'energie', in dit geval de dieselprijs, ten bedrage van -2.538 keuro VAK en VEK;
- Compensatie naar CB0-1CBX2AC-PR ten bedrage van -15 keuro VAK en VEK in het kader van het actieplan Energie-efficiëntie voor begrotingsjaar 2026.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van MB0-1MIH2UB-LE	1.774	1.774	Aanpassing aflossingsbedrag cf. aflossingstabel AMORAS
Naar CB0-1CBX2AC-PR	-15	-15	Actieplan Energie-efficiëntie BO 2026
Van MB0-1MFH2MY-IS	250	250	Toelage EV Xperta: IT kosten – 2025
Naar MB0-1MFH2MY-IS	-600	-600	Toelage EV Xperta: Werkingsmiddelen – 2026
Van MB0-1MFH2MY-IS	600	600	Toelage EV Xperta: Werkingsmiddelen – 2025
Naar MB0-1MFH2MY-IS	-250	-250	Toelage EV Xperta: IT kosten – 2026
TOTAAL	1.759	1.759	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Dieselindexatie baggeren	-2.538	-2.538	Bijstelling van een kostendrijver conform de begrotingsinstructies.
TOTAAL	-2.538	-2.538	

MB0-1MIH2UB-LE - KAPITAAL AMORAS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel wordt de aflossing van het kapitaal in het kader van Amoras voorzien.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	7.097	7.097
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	-1.774	-1.774
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	5.323	5.323
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Ten opzichte van BA2025 daalt de nood m.b.t. de middelen voorzien voor de aflossing van het kapitaal in het kader van Amoras met -1.774 keuro VAK en VEK op basis van de aflossingstabel van het kapitaal. Bijgevolg wordt er -1.774 keuro VAK en VEK gecompenseerd naar MB0-1MIH2UA-WT.

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar MB0-1MIH2UA-WT	-1.774	-1.774	Aanpassing aflossingsbedrag cf. aflossingstabel AMORAS
TOTAAL	-1.774	-1.774	

MC0-1MIH2UA-WT - ONDERHOUD WATERINFRASTRUCTUUR**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Het Vlaams Gewest staat in voor de beveiliging van de bevolking en het patrimonium tegen het geweld van de zee, de stormvloed en overstromingen.

Een degelijk onderhoud van de bestaande assets is de enige manier om de veiligheid van de bevolking en het patrimonium te verzekeren. Dit onderhoud wordt uitgevoerd ter realisatie van de doelstelling om Vlaanderen te beschermen tegen overstromingen, waarbij de infrastructuur gebruikt wordt als schakel in recreatieve netwerken.

De vereiste onderhoudsbaggerwerken worden tijdig uitgevoerd om diepgangbeperking in de Vlaamse kustjachthavens en de blokkering van de toegang ertoe te vermijden tijdens het vaarseizoen.

Het operationeel houden van de meetinfrastructuur van de Vlaamse Hydrografie is van cruciaal belang voor de controle van de diepgang van de vaargeulen naar de Vlaamse havens en voor het ter beschikking stellen van de nodige weersinformatie aan de scheepvaart.

Dit is cruciaal om een vlot en veilig scheepvaartverkeer te garanderen naar en van de Vlaamse havens.

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 1.3 onderhoud en betrouwbaarheid van onze infrastructuur, OD 6.1 onze havens als economische motor in Vlaanderen en Europa, OD 6.2 een efficiënte nautische keten en OD 7.6 de waterweerbaarheid van Vlaanderen versterken.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	25.891	25.891

<i>Index</i>	-39	-39
<i>Compensaties</i>	-1.011	-1.011
<i>Andere bijstellingen</i>	-20	-20
BO 2026	24.821	24.821
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De kredietevolutie op voorliggend artikel betreft de sommatie van:

- De terugdraai van de eenmalige compensatie, ingeschreven in 2025, komende van SC0-1SJA2NY-IS in het kader van Lambert 2008 ten bedrage van -100 keuro.
- Recurrente compensatie ten bedrage van -898 keuro VAK en VEK naar MC0-1MAH2ZZ-LO in het kader van de structurele financiering van het loontekort van MDK.
- Uitgaande compensatie naar CB0-1CBX2AC-PR ten bedrage van -13 keuro VAK en VEK in het kader van het actieplan Energie-efficiëntie.
- Negatieve bijstelling teneinde te voorzien in de indexkost zoals bepaald in de begrotingsinstructies ten gevolge van compensaties van beleidskredieten naar loonkredieten. Dit ten bedrage van -20 keuro VAK en VEK.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar MC0-1MAH2ZZ-LO	-898	-898	Compensatie naar personeelskosten
Naar SC0-1SJA2NY-IS	-100	-100	Eenmalig BA 2025: Lambert 2008 – 2025
Naar CB0-1CBX2AC-PR	-13	-13	Actieplan Energie-efficiëntie BO 2026
TOTAAL	-1.011	-1.011	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Bijstelling in het kader van de indexkost bij de BO26	-20	-20	Negatieve bijstelling teneinde te voorzien in de indexkost zoals bepaald in de begrotingsinstructies ten gevolge van compensaties van beleidskredieten naar loonkredieten.
TOTAAL	-20	-20	

1.3.2 Overige entiteiten onder toezicht

DE VLAAMSE WATERWEG

Uitgaven

Het beschikbare budget voor het onderhoud van de waterweginfrastructuur en om de bedrijfszekerheid van het waterwegennetwerk te garanderen, bedraagt 51.760 keuro en dit voor zowel de beleids- als de betaaluitgaven. De financiering gebeurt vanuit de werkingstoelage (20.325 keuro) op MB0-1MIH2WV-IS en vanuit de inkomsten uit eigen activiteiten (31.435 keuro).

Het onderhoud van de waterwegen omvat de recurrente opdrachten voor het reguliere onderhoud van het patrimonium alsook de dringende interventies. Naast het onderhoud van de kunstwerken op bouwkundig of elektromechanisch vlak omvat dit ook het groen- en netheidsonderhoud en de winterdienst. Verder omvat dit ook het recurrente onderhoud voor het op diepte houden van de vaarweg in preferentiële aanslibbingszone via slibsleepen en de onderhoudsbaggerwerken en speciebehandeling op locaties volgens de prioriteiten op het terrein. Tot slot omvat dit ook het regulier onderhoud van de dienstvaartuigen, veren en dienstgebouwen.

2. ISE: EXPLOITATIE WATERINFRASTRUCTUUR, MVG excl. DAB

Onder het 'ISE Exploitatie' worden alle ontvangsten en uitgaven inzake exploitatie van de waterinfrastructuur opgenomen. Deze behelzen onder andere de werkingstoelage aan De Vlaamse Waterweg en de ontvangsten en uitgaven gerelateerd aan zowel DAB Vloot als DAB Loodswezen incl. beloodsingsmiddelen binnen MDK en de inrichting van een veilig en vlot scheepvaartverkeer.

Voor deze ISE is de relevante (output)indicator:

- Personenvervoer over water

<https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiZGEzYWJINGYtODYwNC00N2UzLWJmOGQtNjJmMDY4NWZkOTNmIiwidCI6IjBjMDMzOGE2LTk1NjEtNGVIOC1iOGQ2LTRIODljYmQ1MjBhMCI9ImMiOj9>

Het personenvervoer over water heeft al vele jaren haar nut bewezen en blijft jaarlijks aan populariteit en belang winnen. In 2024 hebben DeWaterbus en de veren uitgebaat door en in beheer van MDK zo'n 5.091.758 passagiers vervoerd, tegenover 4.750.243 passagiers in 2023.

Er is geen vooropgestelde streefwaarde of norm. MDK streeft immers naar een optimale dienstverlening om mensen maximaal voor deze vorm van transport te doen kiezen. Het aantal reizigers hangt ook af van het moment: toeristisch seizoen, weersomstandigheden, ingeval van de recreatieve verplaatsingen en locatie, wegenwerken, ... bij de woon-werkverbindingen.

Om de mobiliteitsuitdaging aan te pakken, zijn duurzame en continue oplossingen noodzakelijk. Vervoer over water kan bijdragen aan het beantwoorden van deze vraagstukken. Als verantwoordelijke voor het openbaar personenvervoer over water werkt het agentschap MDK samen met verschillende vervoerregio's aan initiatieven om via dit vervoer bij te dragen aan de realisatie van de Vlaamse doelstellingen rond modal shift. Openbaar personenvervoer over water wordt al geruime tijd gebruikt en neemt jaarlijks toe in populariteit en relevantie.

Koppeling met duurzame ontwikkelingsdoelstellingen: de uitgaven kaderen in SDG 9 van de VN (cfr. supra).

2.1. Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structurelement

SD 1. Investeren in betrouwbare, performante en veilige infrastructuur

SD 2. Zorgen voor een duurzame modal shift voor personenvervoer

SD 6. Investeren in economische en logistieke netwerken

SD 7. Zorgen voor innovatie, vergroening en duurzaamheid

2.2 Operationele doelstellingen

OD 1.3 Onderhoud en betrouwbaarheid van onze infrastructuur

De werkingstoelage toegekend aan De Vlaamse waterweg is erop gericht de waterwegen open te houden voor al de gebruikers en de aanhorigheden te beheren (onderhoud, bediening kunstwerken...).

Relevante begrotingsartikel MB0-1MIH2WV-IS.

Bij MDK wordt ernaar gestreefd de weerbaarheid van de strategische nautische toegankelijkheid te verhogen bij conflicten en de kritische infrastructuur te beschermen, onder andere door preventie en cyberveiligheid.

Relevante begrotingsartikel MC0-1MIH2WA-WT.

OD 2.1 Naar een modal shift 50/50 tegen 2030

Agentschap MDK werkt samen met verschillende vervoerregio's aan initiatieven om via via personenvervoer over water bij te dragen aan de realisatie van de Vlaamse doelstellingen rond modal shift.

Relevante begrotingsartikel MC0-1MIH2WA-WT.

OD 6.2 Een efficiënte nautische keten

Om de concurrentiepositie van de Vlaamse zeehavens te behouden, is het van essentieel belang dat ze optimaal toegankelijk blijven. MDK neemt haar verantwoordelijkheid op en neemt de regie van de nautische keten verder in handen. Zij verzekert de continuïteit van de nautische dienstverlening, waarbij de schepen van en naar de Vlaamse havens vlot en veilig geloodsd en beloodsd worden tegen een maatschappelijk aanvaardbare prijs.

Relevante begrotingsartikel: MC0-1MIH2WY-IS, MC0-1MIH2WX-IS en MC0-1MIH2WB-WT.

We blijven inzetten op het optimaliseren en innoveren van de nautische dienstverlening. Dit realiseren we onder meer door onderzoek te doen naar innovatieve en alternatieve beloodsingstechnieken, het optimaliseren van de operationele IT-infrastructuur, het bevorderen van efficiënte data-uitwisseling en informatieverstrekking. Dit omvat de voortzetting van projecten zoals het Incident Management System (IMS) van het MRCC, het Vessel Traffic Informatie Systeem (VTIS) en de ontwikkeling van S100-standaarden, -producten en -diensten.

Relevante begrotingsartikel: MC0-1MIH2WA-WT.

Bij de vernieuwing van de beloodsingsmiddelen onderzoeken en implementeren we de innovatieve oplossingen om de efficiëntie en duurzaamheid van deze vaartuigen te verbeteren. Door deze modernisering kunnen loodsen en bemanning hun opdrachten veiliger, efficiënter en op termijn klimaatvriendelijker uitvoeren. Aspecten om hieraan tegemoet te komen werden meegenomen in de lopende overheidsopdrachten voor de vernieuwing van de beloodsingsvaartuigen op de Noordzee ter hoogte van de Westpost. De komende jaren blijft MOW fors investeren in de vervanging van de verouderde beloodsingsvaartuigen om de continuïteit van de dienstverlening binnen de nautische keten te garanderen.

Relevante begrotingsartikel: MC0-1MIH2WX-IS.

We streven naar sterke samenwerking met nautische ketenpartners op een gemeenschappelijke werkvloer om een vlotte en veilige scheepvaart te bevorderen, zoals het Antwerpen Coördinatie Center (ACC), het Zeebrugge Haven Coördinatie Center (ZCC)

en de samenwerking met North SeaPort (NSP) rond Vessel Traffic Services (VTS) op het Kanaal Gent-Terneuzen.

Relevante begrotingsartikel: MC0-1MIH2WA-WT.

De Haven Kapitein Diensten (HKD) ondersteunen een vlotte en veilige afhandeling van de scheepvaart binnen de zeehavens. In 2026 wordt het subsidiëringsbeleid van de Vlaamse regering voortgezet met een jaarlijks budget van 15.748.000 euro voor HKD om de zeehavens te vergoeden voor de overheidstaken die ze in het kader van vlot en veilig scheepvaartverkeer uitvoeren binnen hun havengebied, inclusief vrijwaring van het milieu. Ook dit draagt bij aan een goed georganiseerde nautische keten.

Relevante begrotingsartikel: MC0-1MIH2WA-WT.

2.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

EXPLOITATIE WATERINFRASTRUCTUUR, MVG excl. DAB

	AO			TO		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-ontvangsten (werking en toelagen (OW))	18.950	0	18.950	0	0	0
Toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))	0	0	0	0	0	0
Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten participaties (OP); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	18.950	0	18.950	0	0	0

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Constant beleid t.o.v. BA2025.

	VAK			VEK		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	56.290	-1.101	55.189	56.290	-1.101	55.189

Toelagen (interne stromen (IS))	204.449	1.262	205.711	204.449	1.262	205.711
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	862	0	862	862	0	862
Totaal	261.601	161	261.762	261.601	161	261.762
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De ESR-vastleggingskredieten dalen met -1.101 keuro t.o.v. BA2025. Dit is hoofdzakelijk te wijten aan de compensatie (naar MC0-1MAH2ZZ-LO) en bijhorende bijstelling in het kader van de corresponderende indexkost in het kader van de structurele financiering van het loontekort van MDK. Concreet wordt er -898 keuro VAK gecompenseerd vanuit MC0-1MIH2WA-WT naar het loonartikel en -20 keuro VAK negatief bijgesteld op datzelfde artikel. De ESR-vereffeningskredieten volgen de ESR-vastleggingskredieten.

De toelagen op voorliggend ISE betreffende werkingstoelage aan De Vlaamse Waterweg, alsook de werkingstoelagen aan zowel de DAB Vloot als de DAB Loodswezen. Ten opzichte van de BA2025 stijgen de toelagen met 1.262 keuro VAK en VEK. Dit is te wijten aan:

- Bijstelling van kostendrijvers (energiekosten) op de toelage aan DAB Vloot cf. de begrotingsinstructies BO2026 (MC0-1MIH2WX-IS) ten bedrage van -321 keuro;
- Bijstelling van kostendrijvers (energiekosten) op de toelage aan De Vlaamse Waterweg cf. de begrotingsinstructies BO2026 (MB0-1MIH2WV-IS) ten bedrage van -127 keuro;
- Compensatie vanuit de werkingstoelage aan De Vlaamse Waterweg (MB0-1MIH2WV-WT) naar CB0-1CBX2AC-PR in het kader van het actieplan Energie-efficiëntie ten bedrage van -107 keuro.
- Negatieve bijstelling n.a.v. de besparing in het kader van efficiëntie ten bedrage van -1.100 keuro VAK en VEK, waarvan -800 keuro VAK en VEK op MB0-1MIH2WV-IS, -150 keuro op MC0-1MIH2WX-IS en -150 keuro op MC0-1MIH2WY-IS.

De ingeschreven kredieten m.b.t. de participaties blijven t.o.v. BA2025 ongewijzigd.

2.3.1 Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

MB0-9MIHAWV-OP - DE VLAAMSE WATERWEG

Korte inhoud begrotingsartikel:

In afwachting van een uitspraak inzake het rechtsgeding tussen De Vlaamse Waterweg NV en de haven van Brussel, werd in het verleden een ontvangstenartikel gecreëerd om, van zodra er een uitspraak in het voordeel van De Vlaamse Waterweg zou zijn, de terugvorderbare voorschotten die aan De Vlaamse Waterweg werden toegekend voor de derving van de ontvangsten uit watervangen door de haven van Brussel terug te storten.

In deze zaak heeft het Hof van Beroep te Gent begin 2025 een uitspraak gedaan, waarbij het hoger beroep van De Vlaamse Waterweg niet werd ingewilligd.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2025	0	0	0
Bijstellingen BO 2026	0	0	0
BO 2026	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Constant beleid t.o.v. BA2025.

MC0-9MIHAWA-OW - VLOT EN VEILIG SCHEEPVAARTVERKEER**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel behelst alle ontvangsten die voortkomen uit de werking van de Schelderadarketen (SRK). Meer specifiek zijn dit de ontvangsten uit de VBS-vergoedingen cf. "Decreet houdende de vergoeding, verschuldigd door de gebruikers van het verkeersbegeleidingssysteem voor vaartuigen", de inkomsten ter uitvoering van de overeenkomst met Nederland m.b.t. de inrichting van een walradarketen (Radarverdrag) en de inkomsten uit schadegevallen aan de VTS-infrastructuur.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2025	18.950	0	0
Bijstellingen BO 2026	0	0	0
BO 2026	18.950	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Constant beleid t.o.v. BA2025.

Uitgavenartikelen**MB0-1MIH2WV-IS - DE VLAAMSE WATERWEG****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Voorliggend artikel betreft de werkingstoelage aan De Vlaamse Waterweg.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2025	147.661	147.661
<i>Index</i>	2.257	2.257
<i>Compensaties</i>	-107	-107
<i>Andere bijstellingen</i>	-927	-927
BO 2026	148.884	148.884
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De daling van vastleggings- en vereffeningskredieten met -1.034 keuro kan toegeschreven worden aan:

- Compensatie ten bedrage van -107 keuro naar CB0-1CBX2AC-PR i.h.k.v. Actieplan Energie-efficiëntie BO2026.
- Bijstelling ten bedrage van -127 keuro voor energiekosten VAK en VEK.

- Besparing in het kader van efficiëntie ten bedrage van -800 keuro VAK en VEK.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van MB0-1MFH2ME-WT	128	128	Terugdraai bijdrage in iAsset door De Vlaamse Waterweg – 2025
Naar CB0-1CBX2AC-PR	-107	-107	Actieplan Energie-efficiëntie BO 2026
Naar MB0-1MFH2ME-WT	-128	-128	Bijdrage in iAsset door De Vlaamse Waterweg – 2026
TOTAAL	-107	-107	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Werkingsmiddelen	-800	-800	Afspraken besparing BO26
Energiekosten	-127	-127	Bijstelling volgens de begrotingsinstructies (PxQ-analyse).
TOTAAL	-927	-927	

MB0-1MIH2WV-PA - DE VLAAMSE WATERWEG

Korte inhoud begrotingsartikel:

Als gevolg van de niet-betaling van de rechten uit watervangen aangerekend aan de Haven van Brussel in uitvoering van het Samenwerkingsakkoord van 17 december 1991 tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het Vlaamse Gewest blijft de thesauriepositie van het EVA De Vlaamse Waterweg NV in 2025 bezwaard. De Haven van Brussel weigert de uitstaande facturen voor watervangen en latere vorderingen te betalen. Het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest is van oordeel dat het Samenwerkingsakkoord in 1997 beëindigd is en diende bekrachtigd te worden door de deelparlementen. De Vlaamse Waterweg deelt deze visie niet en eist betaling.

Gelet op het uitblijven van de verschuldigde betalingen door de haven van Brussel en het niet bereiken van een regeling, ging De Vlaamse Waterweg nv (toen Waterwegen en zeekanaal nv) op 29 december 1999 over tot het opstarten van een gerechtelijke invorderingsprocedure. Deze gerechtelijke procedure is momenteel nog lopende en werd na een tweede cassatieberoep, die resulteerde in een gedeeltelijke vernietiging door het Hof van Cassatie van de uitspraak bij tussenarrest van het Hof van Beroep van Antwerpen, door het Hof van Cassatie naar het Hof van Beroep van Gent doorverwezen. Begin 2025 heeft het Hof van Beroep te Gent een uitspraak gedaan, waarbij het hoger beroep van De Vlaamse Waterweg niet werd ingewilligd.

Het bedrag aan rechten die het agentschap De Vlaamse Waterweg nv voor 2026 zal derven wordt op 862 keuro geraamd. Er werd geen indexstijging toegepast op dit terugvorderbaar voorschot.

Kredietevolucie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2025	862	862
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0

BO 2026	862	862
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Constant beleid t.o.v. BA2025.

MC0-1MIH2WA-WT - VLOT EN VEILIG SCHEEPVAARTVERKEER

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de kosten aangerekend die verband houden met de Schelderadarketen, het Maritiem Reddings- en Coördinatie Centrum (MRCC) en de werking van de havenkapiteindiensten.

De Schelderadarketen vormt het infrastructurele element van VTS-SM (Vessel Traffic Services Schelde en Mondingen). Dit verkeersbegeleidingssysteem is één van de belangrijkste instrumenten van het nautische vaarwegbeheer. Het volgt de scheepvaart van en naar de Vlaamse en Nederlandse Scheldehavens nauwgezet op en draagt zo bij tot het minimaliseren van het veiligheidsrisico voor de scheepvaart, de bevolking, het milieu en de infrastructuur in de maritieme vaarwegen. De ScheldeRadarKeten wordt gezamenlijk met de Nederlandse autoriteiten beheerd. De modaliteiten zijn geregeld in het Radarverdrag en het Verlichtingsverdrag.

Het MRCC staat in als eerste meldpunt voor incidenten en bijstand op zee.

Het inrichten van personenmobiliteit over water in Vlaanderen, inclusief de exploitatie van de Waterbus in Antwerpen, wordt op dit begrotingsartikel aangerekend.

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 1.3 Onderhoud en betrouwbaarheid van onze infrastructuur, OD 2.1 Naar een modal shift 50/50 tegen 2030 en OD 6.2 Een efficiënte nautische keten.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	53.941	53.941
<i>Index</i>	-83	-83
<i>Compensaties</i>	-898	-898
<i>Andere bijstellingen</i>	-120	-120
BO 2026	52.840	52.840
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De kredietevolutie op voorliggend artikel betreft:

- Compensatie ten bedrage van -898 keuro aan MC0-1MAH2ZZ-LO in het kader van de structurele financiering van het loontekort van MDK.
- Bijstelling in het kader van de indexkost BO2026 voor compensaties vanuit beleidskredieten naar loonkredieten cf. de begrotingsinstructies, ten bedrage van -20 keuro.
- Besparing in het kader van efficiëntie -100 keuro m.b.t. de werking van de ScheldeRadarKeten.

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting

Naar MC0-1MAH2ZZ-LO	-898	-898	Compensatie naar personeelskosten
TOTAAL	-898	-898	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Werking ScheldeRadarKeten	-100	-100	Afspraken besparing BO26
Bijstelling in het kader van de indexkost bij de BO26	-20	-20	
TOTAAL	-120	-120	

MC0-1MIH2WB-WT - TERUGBETALING NEDERLANDS LOODSWEZEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de terugbetalingen aan het Nederlands Loodswezen in het kader van de samenwerkingsovereenkomst tussen het Vlaams en Nederlands Loodswezen.

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 6.2 Een efficiënte nautische keten.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2025	2.349	2.349
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	96	96
<i>Andere bijstellingen</i>	-96	-96
BO 2026	2.349	2.349
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De kredietevolutie op voorliggend artikel betreft:

- Terugdraai van de eenmalige compensatie naar MC0-1MAH2ZZ-LO m.b.t. het loontekort van MDK, ten bedrage van 1.300 keuro VAK en VEK;
- Recurrente compensatie ter structurele financiering van het loontekort van MDK ten bedrage van -1.204 keuro VAK en VEK naar het reguliere loonartikel (MC0-1MAH2ZZ-LO) van MDK.
- Bijstelling in het kader van de indexkost BO2026 voor compensaties vanuit beleidskredieten naar loonkredieten cf. de begrotingsinstructies, ten bedrage van -96 keuro.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van MC0-1MAH2ZZ-LO	1.300	1.300	Enmalig BA 2025: Compensatie naar personeelskosten – 2025
Naar MC0-1MAH2ZZ-LO	-1.204	-1.204	Compensatie naar personeelskosten
TOTAAL	96	96	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
-----------------------------	------------	------------	--------------------

Bijstelling in het kader van de indexkost bij de BO26	-96	-96	
TOTAAL	-96	-96	

MC0-1MIH2WX-IS - DAB VLOOT

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft de toelage aan DAB Vloot. Voor verdere detaillering wordt verwezen naar de begroting en de artikelsgewijze bespreking van DAB Vloot.

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 6.2 Een efficiënte nautische keten.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	31.733	31.733
<i>Index</i>	293	293
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-471	-471
BO 2026	31.555	31.555
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Bijstelling van -321 keuro betreffende energiekosten conform begrotingsinstructies begrotingsopmaak 2026, alsook een besparing efficiëntie van -150 keuro m.b.t. informatica en studies, deels gecompenseerd door indexaanpassing 293 keuro.

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Bijstelling energiekosten conform begrotingsinstructies	-321	-321	
Informatica en studies	-150	-150	Afspraken besparing BO26
TOTAAL	-471	-471	

MC0-1MIH2WY-IS - DAB LOODSWEZEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft de toelage aan DAB Loodswezen. Voor verdere detaillering wordt verwezen naar de begroting en de artikelsgewijze bespreking van DAB Loodswezen.

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 6.2 Een efficiënte nautische keten.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	25.055	25.055
<i>Index</i>	367	367
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-150	-150
BO 2026	25.272	25.272
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Stijging t.o.v. BA2025 mits indexaanpassing 367 keuro, deels gecompenseerd door Besparing efficiëntie van -150 keuro m.b.t. Beloodsingsproces.

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Beloodsingsproces	-150	-150	Afspraken besparing BO26
TOTAAL	-150	-150	

2.3.2 DAB's**DAB VLOOT****Ontvangsten****MCE-2MIHAWA-OR - VLOT EN VEILIG SCHEEPVAARTVERKEER****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel wordt de aanwending van het reservefonds aangerekend.

Kredietevolutie:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2025	0	0	0
Bijstellingen BO 2026	0	0	0
BO 2026	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Dit begrotingsartikel wordt pro memorie ingeschreven.

MCE-2MIHAWA-OW - VLOT EN VEILIG SCHEEPVAARTVERKEER**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel worden de ontvangsten van externe klanten (bv. Scheepvaartpolitie) voor de inzet van bemande schepen aangerekend. Eveneens worden de schadeontvangsten en de ontvangsten uit de verkoop van (on-)roerende goederen aangerekend.

Kredietevolutie:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2025	2.078	0	0
Bijstellingen BO 2026	0	0	0
BO 2026	2.078	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Constant beleid t.o.v. BA2025.

MCE-2MIHAWW-OI - VLAAMS INSTITUUT VOOR DE ZEE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel wordt de interne stroom tussen VLIZ vzw en DAB Vloot aangerekend voor de uitbreiding van de inzet van het wetenschappelijk vaartuig Simon Stevin.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2025	380	0	0
Bijstellingen BO 2026	0	0	0
BO 2026	380	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Constant beleid t.o.v. BA2025.

MCE-2MIHAWY-OI - DAB LOODSWEZEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel wordt de interne stroom tussen DAB Loodswezen en DAB Vloot aangerekend voor o.a. de inzet van schepen in het kader van het beloodsen, het ruimer transport van loodsen over het water en het voorzien van logiesverstrekking in Vlissingen.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2025	38.765	0	0
Bijstellingen BO 2026	0	0	0
BO 2026	38.765	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Constant beleid t.o.v. BA2025.

Uitgaven**MCE-3MIH2WA-LE - VLOT EN VEILIG SCHEEPVAARTVERKEER****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op voorliggend artikel worden de uitgaven in het kader van leningen met betrekking tot scheepsvaartverkeer aangerekend. Dit wordt pro forma voorzien maar is momenteel niet van toepassing.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2025	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	0	0

Aanwending VAK-ruiter		
-----------------------	--	--

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Dit begrotingsartikel wordt pro memorie ingeschreven.

MCE-3MIH2WA-PA - VLOT EN VEILIG SCHEEPVAARTVERKEER

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op voorliggend begrotingsartikel worden de uitgaven in het kader van participaties met betrekking tot scheepvaartverkeer aangerekend. Dit wordt pro forma voorzien maar is momenteel niet van toepassing.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Dit begrotingsartikel wordt pro memorie ingeschreven.

MCE-3MIH2WA-RE - VLOT EN VEILIG SCHEEPVAARTVERKEER

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op voorliggend begrotingsartikel worden de uitgaven in het kader van reserves met betrekking tot scheepvaartverkeer aangerekend. Dit wordt pro forma voorzien maar is momenteel niet van toepassing.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Dit begrotingsartikel wordt pro memorie voorzien.

MCE-3MIH2WA-WT - VLOT EN VEILIG SCHEEPVAARTVERKEER

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel betreft de werkingskosten voor o.a. onderhoud en herstelling van schepen, bebakening, gebouwen, logistiek en brandstof. Eveneens worden op dit artikel de investeringen voor bebakening, gebouwen, aankoop van divers materieel en machines en informatica, specifieke studies en de vervangingsinvesteringen voor schepen aangerekend. Onder andere de investeringen voor bebakening, schepen, gebouwen,

enzovoort zijn essentieel in de verbetering en vergroening van de dienstverlening. Ook kleinschalige projecten voor innovatieve toepassingen met het oog op de toekomst vallen hieronder.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	22.588	27.208
<i>Index</i>	-24	-24
<i>Compensaties</i>	0	19.026
<i>Andere bijstellingen</i>	-471	-471
BO 2026	22.093	45.739
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De kredietevolutie op voorliggend artikel betreft:

- Compensatie vanuit het overgedragen saldo (MCE-3MIH2ZZ-OV) n.a.v. aanwending saldo i.h.k.v. de P-Klasse loodsboot ten bedrage van 19.026 keuro.
- Een negatieve bijstelling voor energiekosten ten bedrage van -321 keuro conform de begrotingsinstructies BO2026.
- Besparing efficiëntie van -150 keuro m.b.t. informatica en studies

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van MCE-3MIH2ZZ-OV	0	19.026	Compensatie n.a.v. aanwending saldo i.h.k.v. de P-Klasse loodsboot.
TOTAAL	0	19.026	

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Informatica en studies	-150	-150	Afspraken besparing BO26
Bijstelling energiekosten conform begrotingsinstructies	-321	-321	
TOTAAL	-471	-471	

MCE-3MIH2WC-WT - WANDELAAR INVEST

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de charterhuur en de verzekering van de SWATH-beloodsingsvaartuigen van Wandelaar Invest NV aangerekend.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	11.800	11.800
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	11.800	11.800
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Constant beleid t.o.v. BA2025.

DAB LOODSWEZEN

Ontvangsten

MCD-2MIHAWA-OP - VLOT EN VEILIG SCHEEPVAARTVERKEER

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden participaties en de terugbetaling van voorschotten aan het Nederlands loodswezen aangerekend.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2025	0	0	0
Bijstellingen BO 2026	0	0	0
BO 2026	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Dit begrotingsartikel wordt pro memorie ingeschreven.

MCD-2MIHAWA-OR - VLOT EN VEILIG SCHEEPVAARTVERKEER

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel wordt de aanwending van het reservefonds aangerekend.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2025	0	0	0
Bijstellingen BO 2026	0	0	0
BO 2026	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Dit begrotingsartikel wordt pro memorie ingeschreven.

MCD-2MIHAWA-OW - VLOT EN VEILIG SCHEEPVAARTVERKEER

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de ontvangsten uit de loodsgelden, loodsen op afstand en diensten en adviezen aangerekend.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2025	101.223	0	0
Bijstellingen BO 2026	2.100	0	0
BO 2026	103.323	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Bij begrotingsopmaak 2026 worden de verwachte ontvangsten uit loodsgelden met 2.100 keuro verhoogd. Deze stijging steunt op 2 pijlers, nl:

- Indexatie
- Trafiekvoorspelling door de deskundige.

Bij begrotingsopmaak 2026 wordt 103.323 keuro ingeschreven.

MCD-2MIHAWB-OW - TERUGBETALING NEDERLANDS LOODSWEZEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel wordt de onderlinge kostenverrekening tussen het Vlaams en Nederlands Loodswezen voortvloeiend uit de samenwerkingsovereenkomst aangerekend.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2025	0	0	0
Bijstellingen BO 2026	0	0	0
BO 2026	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Bij begrotingsopmaak 2026 wordt in het kader van de onderlinge kostenverrekening tussen het Vlaams en Nederlands Loodswezen voortvloeiend uit de samenwerkingsovereenkomst tussen beide loodswezens constant beleid aangehouden.

Uitgaven

MCD-3MIH2WA-PA - VLOT EN VEILIG SCHEEPVAARTVERKEER

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel worden waarborgen en participaties aangerekend.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Dit begrotingsartikel wordt pro memorie ingeschreven.

MCD-3MIH2WA-RE - VLOT EN VEILIG SCHEEPVAARTVERKEER

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel wordt de spijziging van het reservefonds aangerekend.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	0	0

<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluitie:

Dit begrotingsartikel wordt pro memorie ingeschreven.

MCD-3MIH2WA-WT - VLOT EN VEILIG SCHEEPVAARTVERKEER

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de kosten met betrekking tot de beloodsing te land aangerekend en uitgaven in kader van studies/ consultancyopdrachten waaronder deze voortvloeiend uit de samenwerkingsovereenkomst met Nederland.

Kredietevoluitie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	4.884	4.884
<i>Index</i>	-9	-9
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	4.875	4.875
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluitie:

Bij begrotingsopmaak 2026 wordt constant beleid aangehouden op verwerking van de indexparameter na.

MCD-3MIH2WB-WT - TERUGBETALING NEDERLANDS LOODSWEZEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel wordt de onderlinge kostenverrekening tussen het Vlaams en Nederlands Loodswezen voortvloeiend uit de samenwerkingsovereenkomst aangerekend.

Kredietevoluitie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	932	932
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	932	932
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluitie:

Bij begrotingsopmaak 2026 wordt in het kader van de onderlinge kostenverrekening tussen het Vlaams en Nederlands Loodswezen voortvloeiend uit de samenwerkingsovereenkomst tussen beide loodswezens constant beleid aangehouden in afwachting van afronding tariefmutatievoorstel 2026.

MCD-3MIH2WX-IS - DAB VLOOT

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de kosten voor beloodsing over water aangerekend, cf. de dienstverlening door de DAB Vloot.

Kredietevolutive:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2025	38.765	38.765
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	38.765	38.765
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Constant beleid.

2.3.3 Overige entiteiten onder toezicht**DE VLAAMSE WATERWEG**

De Vlaamse Waterweg nv behoort tot het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken en is een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap. Het agentschap werd opgericht bij decreet van 23 december 2016. Het agentschap heeft als doel het beheren en exploiteren van de waterwegen, de infrastructuur en de gronden die gelegen zijn langs de waterwegen binnen de grenzen van het Vlaams Gewest, met uitzondering van de waterwegen en hun infrastructuur die worden beheerd door het Vlaams Gewest of een havenbedrijf.

Ontvangsten

In 2026 wordt aan De Vlaamse Waterweg nv een werkingstoelage van 148.884 keuro toegekend. De Vlaamse Waterweg nv kan jaarlijks beschikken over deze werkingstoelage teneinde haar publieke functie te kunnen vervullen. Het uitoefenen van deze publieke functie, zoals het bedienen van kunstwerken ten behoeve van de scheepvaart en het toezicht op het domein, is erop gericht de waterweg open te houden voor al de gebruikers en de aanhorigheden te beheren. Ten opzichte van 2025 neemt de werkingstoelage toe met 1.223 keuro.

Dit is te verklaren via onderstaande evoluties:

- Indexatie op de loongebonden kredieten ten bedrage van 2.304 keuro naar aanleiding van de overschrijding van de spilindex in januari 2025.
- Gedeeltelijke terugname van de bij BA 2025 toegekende index voor niet loongebonden kredieten met 47 keuro; indexatie van 2,6% in plaats van 3%.
- Er wordt -107 keuro gecompenseerd naar CB0-1CBX2AC-PR in het kader van actieplan energie-efficiëntie.
- Er is een bijstelling van de kredieten met -127 keuro ten gevolge van een herziening van de energieprijzen. De herziening werd berekend op basis van een p*Q analyse en gebaseerd op de richtprijzen zoals opgenomen in de begrotingsinstructies BO 2026.
- Negatieve bijstelling n.a.v. de besparing in het kader van efficiëntie ten bedrage van -800 keuro.

Uitgaven

Voor de werkingskosten is een budget voorzien van 173.337 keuro beleidskredieten en betaalkredieten. Deze kredieten worden gefinancierd vanuit de werkingstoelage en de inkomsten uit eigen middelen. De financiering vanuit de werkingsdotatie staat in voor de uitgaven voor lonen en sociale lasten (125.109 keuro), een deel van de energie-uitgaven (3.883 keuro) en andere algemene werkingskosten (367 keuro).

De financiering vanuit de inkomsten uit eigen middelen (43.978 keuro) staat in voor algemene werkingskosten, huur van gebouwen en gronden, diverse belastingen, aankoop van gronden, nieuwbouw van gebouwen en verwerving van overige investeringsgoederen.

WANDELAAR INVEST

Ontvangsten

De ontvangsten zoals voorzien in de BO2026 liggen in lijn met de BA2025 en kennen geen grote wijzigingen.

- Op de code 16.20 worden de vergoedingen begroot die Wandelaar Invest zal ontvangen van DAB Vloot voor de verhuur van de verschillende schepen. Het voorziene bedrag van 11.800 keuro werd afgestemd met DAB Vloot.
- Daarnaast voorziet de vennootschap om in 2026 86 keuro aan intrestopbrengsten te ontvangen op de uitstaande thesauriepositie. Deze intresten worden op de code 26.10 begroot.

Uitgaven

Langs uitgavenzijde worden de werkingskosten (code 12.11 en 12.21) op 1.850 keuro begroot. Hierin zit ook 872 keuro voor de overname van de schepen van Belfius Lease vervat.

In 2026 loopt de lease van de laatste schepen af. De laatste terugbetalingen van kapitaal worden begroot op 5.400 keuro (code 91.70) en de laatste rentebetalingen op 109 keuro (code 21.30).

Er wordt in 2026 een dividendbetaling aan de aandeelhouders voorzien van 2.000 keuro.

3. ISE: INVESTERINGEN WATERINFRASTRUCTUUR, MVG excl. DAB

Het structureel onderhoud, de vervangingsinvesteringen en de investeringen in nieuwe waterinfrastructuur vallen onder dit inhoudelijk structurelement.

Stormen, gecombineerd met de getijdenwerking, vormen één van de belangrijkste natuurlijke bedreigingen voor de Noordzeeregio. Door de uitvoering van het **Masterplan Kustveiligheid** realiseren het Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust de doelstelling om de risico's op overstromingen duurzaam te minimaliseren en beveiligen we onze kust tegen een 1.000-jarige stormvloed uit zee. Dit omvat onder meer de noodzakelijke zandsuppleties, het aanleggen, herstellen en beheren van zeewerende duinen, het renoveren en verhogen van zeedijken en het beveiligen van de stuwen en sluizen in de kusthavens, wat op dit moment de grootste inzet vergt. Door middel van periodieke veiligheidstoetsingen analyseren we waar onderhoud of versterking van de bestaande maatregelen langs de kustlijn nodig is. Zo garanderen we de structurele veiligheid van het kustgebied.

Met de realisatie van deze investeringswerken versterken we het **multifunctioneel karakter van de kust en de kustjachthavens** met aandacht voor een maximale toeristisch-recreatieve beleving en een kwalitatieve exploitatie van de watersport. Om dit te verwezenlijken sluit het agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust concessies af voor jachthavenexploitatie, watersportclubs en jachthavengebonden bedrijven. Het agentschap werkt ook aan nieuwe strand- en zeedijkconcessies met ingang 2027 voor de exploitatie van de stranden en zeedijken.

Daarnaast engageren we ons om verder intensief bij te dragen aan de **strategische investeringen in de havens**.

Het **investeringsprogramma van De Vlaamse Waterweg** geeft invulling aan projecten betreffende de modernisering van de waterwegen, scheepvaartmanagement, instandhouding van het patrimonium. De continuïteit van investeringsprogramma's rond waterbeheer op bevaarbare waterlopen (met name het Strategisch Plan Ruimte voor Water Dendervallei, SigmaPlan, Maas Ijzerbekken/Weerbare Westhoek, Middengebied met Brugse Polders, Gentse kanalen, Leie, Bovenschelde en Ringvaart Gent) wordt verzekerd via het GIP 2025-2027.

Voor de concrete projecten en planning wordt verwezen naar het goedgekeurd GIP2025-2027, dat begin 2026 zal geactualiseerd worden.

De voor dit ISE relevante indicator is:

- Toestandsverdeling van de assets watergebonden infrastructuur zoals gemonitord in Assetwijzer.

De assets worden ingedeeld in categorieën van toestand: zeer goed (1), goed (2), matig (3), slecht (4), zeer slecht (5).

De huidige toestand wordt afgeleid via een watervalprincipe: indien een toestandsindicator gekend is, dan wordt deze toestandsindicator gebruikt. Als de toestandsindicator niet gekend is, dan wordt er gekeken naar de huidige leeftijd van de asset t.o.v. de verwachte levensduur. Afhankelijk van het percentage t.o.v. van de verwachte levensduur wordt er een toestandsindicator toegekend. Als noch de toestandsindicator noch de leeftijd gekend is, dan wordt de toestandsindicator ingeschat op basis van een extrapolatie.

We focussen daarbij op de assets in categorie 5 (zeer slechte toestand).

Het streefdoel opgenomen in de beleidsnota is om tegen 2030 de assets in de hoogste risicocategorie van het assetmanagement risicoraamwerk aangepakt te hebben of een ingreep in voorbereiding te hebben.

3.1. Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement

SD 1. Investeren in betrouwbare, performante en veilige infrastructuur

SD 6. Investeren in economische en logistieke netwerken

SD 7. Zorgen voor innovatie, vergroening en duurzaamheid

3.2. Operationele doelstellingen

De uitgaven onder dit ISE, die ook opgenomen zijn in het goedgekeurd geïntegreerd investeringsplan GIP 2025-2027, worden verricht ten behoeve van de volgende doelstellingen opgenomen in de beleidsnota:

OD 1.2 Investeren in robuuste en toekomstbestendige infrastructuur

Relevante begrotingsartikelen: MB0-1MIH2VA-WT, MB0-1MIH2VB-WT, MC0-1MIH2VA-WT, MB0-1MIH5VY-IS, MB0-1MIH5VW-IS.

OD 1.4 Kwalitatieve voorbereiding projecten

Relevante begrotingsartikelen: MB0-1MIH2VA-WT, MB0-1MIH2VB-WT, MC0-1MIH2VA-WT, MB0-1MIH5VY-IS, MB0-1MIH5VW-IS.

OD 6.1 Onze havens als economische motor in Vlaanderen en Europa

Relevante begrotingsartikelen: MB0-1MIH2VA-WT, MB0-1MIH2VB-WT, MC0-1MIH2VA-WT, MB0-1MIH5VY-IS, MB0-1MIH5VW-IS.

OD 6.2 Een efficiënte nautische keten

Relevante begrotingsartikelen: MB0-1MIH2VA-WT, MB0-1MIH2VB-WT, MC0-1MIH2VA-WT, MB0-1MIH5VY-IS, MB0-1MIH5VW-IS.

OD 6.3 Binnenvaart als een duurzame schakel in het goederenvervoer

Relevante begrotingsartikel: MB0-1MIH5VY-IS.

OD 7.2 Transitie naar emissievrije vaartuigen

Relevante begrotingsartikelen: MB0-1MIH2VA-WT, MC0-1MIH2VA-WT en MB0-1MIH5VY-IS.

OD 7.6 De waterweerbaarheid van Vlaanderen versterken

Relevante begrotingsartikelen: MB0-1MIH2VA-WT, MB0-1MIH2VB-WT, MC0-1MIH2VA-WT, MB0-1MIH5VY-IS, MB0-1MIH5VW-IS.

3.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

INVESTERINGEN WATERINFRASTRUCTUUR, MVG excl. DAB

(duizend euro)

	AO			TO		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-ontvangsten (werking en toelagen (OW))	7.915	-19	7.896	0	0	0
Toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))	6.471	-6.471	0	0	0	0
Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten participaties (OP); geen ESR-impact)	56.646	-56.627	19	0	0	0
Totaal	71.032	-63.117	7.915	0	0	0

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De daling van de algemene ontvangsten met -63.117 keuro kan toegeschreven worden aan de bijstelling van de toelagen ten bedrage van -6.471 keuro wegens de afloop van het Minafonds waarvoor de laatste ontvangst in 2025 plaatsvond.

Daarnaast voorziet de kasreeks voor NST geen ESR-aanrekenbare kosten in 2026, moeten er bijgevolg hiervoor geen ontvangsten worden voorzien voor de boekhoudkundige verwerking, dewelke de ontvangsten met -54.357 keuro doet dalen.

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	204.087	-54.990	149.097	225.342	-53.486	171.856
Toelagen (interne stromen (IS))	209.757	-603	209.154	233.350	3.335	236.685
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	2.500	3	2.503	2.500	3	2.503
Totaal	416.344	-55.590	360.754	461.192	-50.148	411.044
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De daling in de kredieten is voornamelijk het gevolg van een negatieve bijstelling ten bedrage van -54.357 keuro vermits er, conform de kasreeks, geen ESR-aanrekenbare kosten worden voorzien in 2026 m.b.t. de bouw van de sluis Gent-Terneuzen.

De vereffeningskredieten dalen met 5.442 keuro minder dan de vastleggingskredieten. Dit is het gevolg van de bijstelling van de vereffeningskredieten in lijn met de betaalnoden. Er wordt verwezen naar MB0-1MIH2VA-WT, MC0-1MIH2VA-WT en MB0-1MIH5VY-IS.

3.3.1.1 Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen**MB0-9MIHAVA-OP - INVESTERINGEN WATERINFRASTRUCTUUR****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op voorliggend begrotingsartikel worden de ontvangsten uit participaties geregistreerd.

Kredietevolutie:

	AO	TO	LO
BA 2025	2.289	0	0
Bijstellingen BO 2026	-2.270	0	0
BO 2026	19	0	0

(duizend euro)**Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:**

Op basis van het boekhoudschema wordt een opbrengst verwacht ten bedrage van 19 keuro.

MB0-9MIHAVA-OW - INVESTERINGEN WATERINFRASTRUCTUUR**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel worden ontvangsten aangerekend uit:

- Het toekennen van vergunningen, het vaststellen en innen van retributies voor het privatieve gebruik van het openbaar domein van de wegen, waterwegen en hun aanhorigheden, de zeewering en de dijken;
- Het afleveren van vergunningen voor het exploiteren van water uit de in het Vlaams Gewest gelegen bevaarbare waterlopen, kanalen en havens;
- Betalingen van schaderegelingen volgend uit minnelijke schikkingen of uitspraken van rechtbanken;
- De verkoop van gronden van het Vlaamse Gewest;
- De verkoop van gebouwen van het Vlaams Gewest;
- De ontvangsten in het kader van Europese subsidies.
- De terugstorting van exces of ten onrechte geïnde bedragen voor onroerende voorheffing;
- Diverse en eerder toevallige ontvangsten in het kader van de maritieme toegang en de havens.

Kredietevolutie:

	AO	TO	LO
BA 2025	5.406	0	0

(duizend euro)

Bijstellingen BO 2026	-19	0	0
BO 2026	5.387	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De budgettaire beweging op voorliggend begrotingsartikel t.o.v. BA2025 komt als volgt tot stand:

- Terugdraai van de recuperatie ontvangst uit bezetting ter bedde in projectgebied Doel ten bedrage van -99 keuro. Parallel worden de geraamde ontvangsten voor 2026 ingeschreven ten bedrage van 81 keuro.
- Terugdraai van de additionele ontvangst als resultaat van de boekhoudkundige verwerking cf. het boekingsschema met de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), ingeschreven bij BA2025: -73 keuro.
- Additionele ontvangst als resultaat van de boekhoudkundige verwerking cf. het boekhoudschema met de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) voor begrotingsjaar 2026: 72 keuro.

MB0-9MIHAVB-OP - SAMENWERKING MET NEDERLAND

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op voorliggend ontvangstenartikel wordt de boekhoudkundige verwerking voorzien van de vordering op Nederland in het kader van het project nieuwe sluis Gent-Terneuzen.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2025	54.357	0	0
Bijstellingen BO 2026	-54.357	0	0
BO 2026	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De kasreeks voor NST voorziet in 2026 geen ESR-aanrekenbare kosten. Bijgevolg dient er voor de boekhoudkundige verwerking ook geen ontvangst te worden voorzien op het corresponderende ontvangstenartikel. Concreet betekent dit een daling van 54.357 keuro t.o.v. BA2025.

MB0-9MIHAVB-OW - SAMENWERKING MET NEDERLAND

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft de ontvangst in het kader van de Nieuwe Sluis Terneuzen.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2025	0	0	0
Bijstellingen BO 2026	0	0	0
BO 2026	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

In afwachting van de verwerking van de eindafrekening wordt er bij BO2026 geen ontvangst ingeschreven. Constant beleid t.o.v. BA2025.

MB0-9MIHAVV-OI - DAB FONDS VOOR PREVENTIE EN SANERING INZAKE LEEFMILIEU EN NATUUR (MINAFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op voorliggend begrotingsartikel wordt de ontvangst geregistreerd afkomstig van het Minafonds.

Kredietevolucie:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2025	6.471	0	0
Bijstellingen BO 2026	-6.471	0	0
BO 2026	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Bij BA2025 werd een ontvangst geraamd ten bedrage van 6.471 keuro. Dit is de laatste schijf van de in totaal 27.500 keuro.

Voor 2026 worden er geen ontvangsten voorzien. Er volgt een negatieve bijstelling ten bedrage van -6.471 keuro t.o.v. BA2025.

MC0-9MIHAVA-OW - INVESTERINGEN WATERINFRASTRUCTUUR**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel omvat voornamelijk de ontvangsten uit strand- en zeedijkconcessies, concessies voor jachthavenexploitatie en waterclubs en concessies aan jachthavengebonden bedrijven alsook uit het toekennen van vergunningen en het innen van retributies. (Cf. "Besluit van de Vlaamse regering betreffende het toekennen van vergunningen, het vaststellen en innen van retributies voor het privaat gebruik van het openbaar domein van de wegen, waterwegen en hun aanhorigheden, de zeewering en de dijken (BVR 29 maart 2002)").

Kredietevolucie:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2025	2.509	0	0
Bijstellingen BO 2026	0	0	0
BO 2026	2.509	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Constant beleid.

Uitgavenartikelen**MB0-1MIH2VA-PA - INVESTERINGEN WATERINFRASTRUCTUUR****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Het betreft het voorschot aan de VLM in het kader van de grondenbankwerking. Vanaf 2023 wordt dit boekhoudkundig en begrotingstechnisch verwerkt volgens het door het departement Financiën en Begroting opgelegde schema.

Kredietevolucie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2025	2.500	2.500

<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	3	3
BO 2026	2.503	2.503
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De kredietevolutie op voorliggend artikel betreft een bijstelling i.f.v. het boekhoudschema ten bedrage van 3 keuro.

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Boekhoudschema VLM - opbrengsten van voorschotten (o.b.v. verrekening kosten/opbrengsten incl. overdrachten) - BO 2026	3	3	
TOTAAL	3	3	

MB0-1MIH2VA-WT - INVESTERINGEN WATERINFRASTRUCTUUR

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel zijn kredieten voorzien voor volgende uitgaven:

- Investeringsuitgaven en het buitengewoon onderhoud aangerekend voor de maritieme toegangswegen, de basisinfrastructuur, de eraan verbonden studies, alsook andere investeringsuitgaven ter uitvoering van het Vlaamse havenbeleid;
- De kosten verbonden aan de vereiste onteigeningen, onder andere in het kader van de Nieuwe Sluis Zeebrugge.

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 1.2 investeren in robuuste en toekomstbestendige infrastructuur, OD 1.4 Kwalitatieve voorbereiding projecten, OD 6.1 onze havens als economische motor in Vlaanderen en Europa, OD 6.2 Een efficiënte nautische keten, OD 7.2 Transitie naar emissievrije vaartuigen en OD 7.6 De waterweerbaarheid van Vlaanderen versterken.

Kredietevolutie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BA 2025	101.140	105.561
<i>Index</i>	-194	-194
<i>Compensaties</i>	640	640
<i>Andere bijstellingen</i>	-664	17.674
BO 2026	100.922	123.681
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De budgettaire beweging op voorliggend artikel wordt verklaard door onderstaande bewegingen t.o.v. BA2025:

- Terugdraai van de compensatie uitgaand naar MB0-1MIH2VX-IS voor de delta m.b.t. andere projecten, uitgevoerd door de VLM, zoals ingeschreven bij BA2025. Dit zorgt voor een stijging van de kredieten met 660 keuro VAK en VEK.

- Compensatie uitgaand naar MB0-1MIH2VX-IS voor de delta m.b.t. andere projecten, uitgevoerd door de VLM voor 2026. Dit zorgt voor een daling van de kredieten met -20 keuro VAK en -20 keuro VEK;
- Terugdraai van de eenmalige compensatie komende van Onroerend Erfgoed in het kader van het toekomstverbond Doel ten bedrage van 1.000 keuro VAK en VEK ingeschreven in 2025. Parallel wordt de eenmalige compensatie voor 2026 voor hetzelfde bedrag in VAK en VEK ingeschreven.
- Terugdraai van de bijstelling cf. het boekhoudschema dat werd uitgewerkt voor de samenwerking met de Vlaamse Landmaatschappij, meer bepaald de doorrekening van kosten bij VLM t.a.v. afdeling AMT (afdeling Maritieme Toegang), ten bedrage van -456 keuro VAK en VEK. Parallel wordt voor 2026 88 keuro VAK en VEK ingeschreven.
- Terugdraai van de bijstelling cf. het boekhoudschema dat werd uitgewerkt voor de samenwerking met de Vlaamse Landmaatschappij, meer bepaald de kosteloze overdracht, ten bedrage van -1.906 keuro VAK en VEK voor 2025.
- Terugdraai van de bijstelling, ingeschreven bij BO2025, als recuperatie van de ontvangst komende van 3M in het kader van de PFOS-problematiek. Als gevolg hiervan verlagen de beschikbare kredieten met -6.471 keuro VEK.
- Terugdraai recuperatie ontvangst uit bezetting ter bede in projectgebied Doel ten bedrage van -99 keuro VAK en VEK zoals ingeschreven bij BO2025. Tegelijkertijd wordt de recuperatie van de ontvangsten uit bezetting ter bede in projectgebied Doel ten bedrage van 81 keuro VAK en VEK ingeschreven voor begrotingsjaar 2026.
- Recuperatie van de meerontvangsten op MB0-9MIHAVA-OW in begrotingsjaar 2024. De uitvoering lag op 8.299 keuro, t.o.v. verwachte ontvangsten ten bedrage van 6.671 keuro. Dit betreft een meerontvangst ten belope van 1.628 keuro dat op voorliggend artikel wordt geventileerd aan uitgavenzijde.
- Bijstelling naar aanleiding van de actualisatie van de vereffeningskalender ten bedrage van 24.809 keuro VEK.
- Verwerking van de indexparameter ten bedrage van -194 keuro VAK en VEK.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar QG0-1QGD2CB-WT	-1.000	-1.000	Enmalig BO 2025: Compensatie vanuit Onroerend Erfgoed naar de investeringsmiddelen in waterinfrastructuur van DMOW i.h.k.v. het toekomstverbond Doel. - 2025
Van QG0-1QGD2CB-WT	1.000	1.000	Compensatie vanuit Onroerend Erfgoed naar de investeringsmiddelen in waterinfrastructuur - 2026
Van MB0-1MIH2VX-IS	660	660	Enmalig BA 2025: Actualisatie andere projecten VLM - BA25
Naar MB0-1MIH2VX-IS	-20	-20	Andere projecten VLM cf. interrelatieoverzicht - 2026
TOTAAL	640	640	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Recuperatie meerontvangsten op MB0-9MIHAVA-OW in 2024	1.628	1.628	

Terugdraai boekhoudschema VLM - kosteloze overdracht - BA25	-1.906	-1.906	
Eenmalig BO 2025: Recuperatie ontvangst uit bezetting ter bedde in projectgebied Doel	-99	-99	
Boekhoudschema VLM - doorrekening kosten bij VLM t.a.v. AMT - BO 2026	88	88	
actualisatie vereffeningkalender	0	24.809	
Terugdraai Boekhoudschema VLM - doorrekening kosten bij VLM t.a.v. AMT - BA25	-456	-456	
Eenmalig BO 2025: Bijstelling 3M - 2025	0	-6.471	
Recuperatie ontvangst uit bezetting ter bedde in projectgebied Doel - 2026	81	81	
TOTAAL	-664	17.674	

MB0-1MIH2VB-PA - SAMENWERKING MET NEDERLAND

Korte inhoud begrotingsartikel:

Teneinde niet meer te moeten werken via een ESR-correctie voor de effectieve uitgaven voor Vlaanderen in het kader van de bouw van de sluis Gent-Terneuzen, werd dit PA-artikel gecreëerd. Hier werden de voorschotten aangerekend die Vlaanderen aan Nederland betaalde. Op MB0-1MIH2VB-WT zullen de effectieve uitgaven worden opgenomen in functie van de uitvoering van de werken. Op die manier wordt alles ESR-matig correct verwerkt en dient er geen ESR-correctie meer opgenomen te worden.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Constant beleid.

MB0-1MIH2VB-WT - SAMENWERKING MET NEDERLAND

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft de ESR-aanrekenbare kosten voor Vlaanderen in het kader van de bouw van de sluis Gent-Terneuzen.

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 1.2 investeren in robuuste en toekomstbestendige infrastructuur, OD 1.4 Kwalitatieve voorbereiding projecten, OD 6.1 onze havens als economische motor in Vlaanderen en Europa, OD 6.2 Een efficiënte nautische keten en OD 7.6 De waterweerbaarheid van Vlaanderen versterken

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	54.357	54.357
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-54.357	-54.357
BO 2026	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Conform de kasreeks worden er geen ESR-aanrekenbare kosten voorzien in 2026. Concreet betekent dit een negatieve bijstelling van 54.357 keuro VAK en VEK t.o.v. BA2025.

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Bijstelling cf. kasreeks NST - 2026	-54.357	-54.357	
TOTAAL	-54.357	-54.357	

MB0-1MIH2VX-IS - VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel wordt de interne stroom naar de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) voorzien.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	660	660
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	-640	-640
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	20	20
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De budgettaire beweging t.o.v. BA2025 op voorliggend artikel is te verklaren door:

- Terugdraai van de compensatie komende van MB0-1MIH2VA-WT voor de delta m.b.t. andere projecten, uitgevoerd door de VLM, zoals ingeschreven bij BA2025. Dit zorgt voor een daling van de kredieten met 660 keuro VAK en VEK.
- Compensatie komende van MB0-1MIH2VA-WT voor de delta m.b.t. andere projecten, uitgevoerd door de VLM voor 2026. Dit zorgt voor een stijging van de kredieten met 20 keuro VAK en 20 keuro VEK.

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting

Naar MB0-1MIH2VA-WT	-660	-660	Eenmalig BA 2025: Actualisatie andere projecten VLM - BA25
Van MB0-1MIH2VA-WT	20	20	Andere projecten VLM cf. interrelatieoverzicht - 2026
TOTAAL	-640	-640	

MB0-1MIH5VW-IS - DE VLAAMSE WATERWEG

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft de investeringstoelage aan De Vlaamse Waterweg uit de overkappingsruiter voor de leefbaarheidsprojecten.

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 1.2 investeren in robuuste en toekomstbestendige infrastructuur, OD 1.4 Kwalitatieve voorbereiding projecten, OD 6.1 onze havens als economische motor in Vlaanderen en Europa, OD 6.2 Een efficiënte nautische keten en OD 7.6 De waterweerbaarheid van Vlaanderen versterken

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	5.554	3.048
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-5.554	-891
BO 2026	0	2.157
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Het betreft de voorziene aanwending uit de overkappingsruiter voor De Vlaamse Waterweg.

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Leefbaarheidsprojecten DVW - actualisatie BO 2026	-5.554	-891	Actualisatie van de financieringsnaden m.b.t. leefbaarheidsprojecten, uitgevoerd door De Vlaamse Waterweg.
TOTAAL	-5.554	-891	

MB0-1MIH5VY-IS - DE VLAAMSE WATERWEG

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft de investeringstoelage van De Vlaamse Waterweg.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	203.543	229.642
<i>Index</i>	-423	0
<i>Compensaties</i>	-443	-443
<i>Andere bijstellingen</i>	6.457	5.309
BO 2026	209.134	234.508

Aanwending VAK-ruiter		
-----------------------	--	--

Inhoudelijke toelichting kredietevolatie:

De netto toename in de kredieten komt voort uit:

- Netto afname met -343 keuro door respectievelijk terugdraai van compensatie naar MB0-1MFH2MC-WT m.b.t. PPS Kunstwerken DVW 2025, en parallel een lagere nieuwe compensatie voor BO26;
- Terugdraai van eenmalige compensatie ten bedrage van -100 keuro naar SC0-1SJA2NY-IS m.b.t. VRD 3 Lambert 2008;
- Netto toename ten bedrage van 5.850 keuro VAK en 18.298 keuro VEK m.b.t. terugdraai van overdrachten De Werkvennootschap 2025, en parallel opzet voor 2026;
- Terugdraai aanzuivering saldo BA2025 ten bedrage van -12.989 keuro;
- Bijstelling met 607 keuro m.b.t. eenmalige daling van de investeringsmachtiging BO25 n.a.v. de lagere ontvangsten uit EU-subsidies;
- Verwerking van de indexparameter ten bedrage van -423 keuro VAK en VEK.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van MB0-1MFH2MC-WT	331	331	PPS Kunstwerken: DVW - 2025
Naar MB0-1MFH2MC-WT	-674	-674	PPS Kunstwerken: DVW - 2026
Naar SC0-1SJA2NY-IS	-100	-100	Eenmalig BA 2025: Eénmalige compensatie m.b.t. VRD 3 Lambert 2008
TOTAAL	-443	-443	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Overdrachten De Werkvennootschap - 2026	22.761	22.761	
Overdrachten De Werkvennootschap - 2025	-16.911	-16.911	
Eenmalig BA 2025: Eenmalige daling van de investeringsmachtiging n.a.v. de lagere ontvangsten uit EU-subsidies - Verhogen bruggen Albertkanaal - BA25	560	0	
Terugdraai aanzuivering saldo BA2025	0	-12.989	
VEK-bijstelling: overdrachten DWV	0	12.448	
Eenmalig BA 2025: Eenmalige daling van de investeringsmachtiging n.a.v. de lagere ontvangsten uit EU-	47	0	

subsidies - ROC Westhoek - BA25			
TOTAAL	6.457	5.309	

MC0-1MIH2VA-WT - INVESTERINGEN WATERINFRASTRUCTUUR

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de investeringen in waterbouwkundige werken van het agentschap MDK aangerekend. Deze investeringen behelzen voornamelijk de realisatie van het Masterplan Kustveiligheid, hetgeen een cruciale schakel vormt bij de realisatie van de operationele doelstelling aangaande de bescherming van Vlaanderen tegen overstromingen. We zetten hierbij maximaal in op nature based solutions bij de realisatie van de kustverdediging. Bij de realisatie van deze oplossingen versterken we het multifunctioneel karakter van de kust en de kustjachthavens met aandacht voor een maximale toeristisch-recreatieve beleving en een kwalitatieve exploitatie van de watersport. Dit geeft invulling aan de doelstelling om de recreatieve en toeristische troeven van Vlaanderen mee te versterken.

Eveneens worden op dit begrotingsartikel de investeringsprojecten aangerekend op vlak van Vessel traffic Services (VTS-)investeringen in de havengebieden en de maritieme toegangswegen en investeringen in de Vlaamse hydrografie. Het is een must om te beschikken over de meest accurate en kwalitatieve hydrografische en hydrometeorologische data die conform zijn aan internationale afspraken. Er wordt dan ook ten volle ingezet op digitalisering van bestaande procedures. Zo kan opgenomen data in korte tijd beschikbaar gesteld en verwerkt worden tot kwaliteitsvolle producten (zeekaarten, peilplannen, getijboekjes, weerberichten, ...). De Vlaamse Hydrografie continueert de voorbereiding en de implementatie van een nieuwe generatie cartografische producten (S-100). Deze investeringen zorgen voor het verzekeren van een vlot en veilig scheepvaartverkeer van en naar de havens en garanderen een optimale werking van de nautische keten.

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 1.2 investeren in robuuste en toekomstbestendige infrastructuur, OD 1.4 Kwalitatieve voorbereiding projecten, OD 6.1 onze havens als economische motor in Vlaanderen en Europa, OD 6.2 Een efficiënte nautische keten, OD 7.2 Transitie naar emissievrije vaartuigen en OD 7.6 De waterweerbaarheid van Vlaanderen versterken.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	48.590	65.424
<i>Index</i>	-92	-92
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-323	-17.157
BO 2026	48.175	48.175
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De kredietevolucie op voorliggend begrotingsartikel betreft:

- Terugdraai van de eenmalige kredieten uit de EU-subsidie radarisatie Kanaal-Gent-Terneuzen ten bedrage van -323 keuro VAK en -1.381 keuro VEK;
- Terugdraai van de eenmalige kredieten m.b.t. de EU-subsidie DUNEFRONT ten bedrage van -91 keuro VAK en VEK voor begrotingsjaar 2025. Parallel worden de eenmalige kredieten ingeschreven voor 2026 ten bedrage van 91 keuro VAK en VEK;

- Terugdraai van de eenmalige compensatie naar MB0-1MFH2ME-WT in het kader van iAsset voor begrotingsjaar 2025 (6 keuro VAK en VEK). Tegelijkertijd wordt de eenmalige compensatie voorzien voor 2026 voor hetzelfde bedrag (-6 keuro VAK en VEK), resulterend in een nuleffect;
- Bijstelling ten bedrage van -15.776 keuro m.b.t. actualisatie en bijstelling van de vereffeningskalender;
- Verwerking van de indexparameter ten bedrage van -92 keuro VAK en VEK.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar MB0-1MFH2ME-WT	-6	-6	iAsset MDK - 2026
Van MB0-1MFH2ME-WT	6	6	iAsset MDK - 2025
TOTAAL	0	0	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
EU-subsidie DUNEFront - 2026	91	91	
Eenmalig BO 2025: Subsidie radarisatie, 3e schijf, saldo VEK	-323	-1.381	
Actualisatie vereffeningskalenders	0	-14.395	
Bijstelling cf. betaalkalender	0	-1.381	
Eenmalig BO 2025: EU-subsidie DUNEFront - 2025	-91	-91	
TOTAAL	-323	-17.157	

3.3.1.2 Overige entiteiten onder toezicht

DE VLAAMSE WATERWEG

Ontvangsten

Aan De Vlaamse Waterweg nv wordt een investeringstoelage toegekend voor het uitvoeren van investeringen en van buitengewoon onderhoud op de beheerde kanalen en waterwegen. Dit krediet is noodzakelijk om de investeringen, het buitengewoon onderhoud en de instandhouding van de bestaande infrastructuur toe te laten. Investeringen blijven noodzakelijk om de infrastructuur operationeel en veilig te houden en bij te dragen tot het realiseren van de modal shift naar de waterweg. Hiertoe ontvangt De Vlaamse Waterweg nv een beleidskrediet van 209.134 keuro. De investeringstoelage voor vereffening van de aangegane engagementen bedraagt 234.508 keuro.

Voor het Oosterweelproject Scheldebrug, ontvangt De Vlaamse Waterweg 0 keuro beleidskrediet en 2.157 keuro betaalkrediet.

De Vlaamse Waterweg nv zet ook volop in op het bekomen van maximale Europese cofinanciering voor haar belangrijkste infrastructuurprojecten. De door Europa toegekende subsidies voor Seine-Schelde is hiervan het belangrijkste voorbeeld.

Uitgaven

De uitgaven voor investeringen voor waterinfrastructuur worden afgestemd op de investeringstoelage en Europese en andere cofinanciering. Voor 2026 bedragen de beleidsuitgaven voor investeringen voor waterinfrastructuur 228.551 keuro. De hieraan gecorreleerde betaaluitgaven voor 2026 bedragen 287.319 keuro. Deze middelen worden gebruikt voor de invulling van het investeringsprogramma van De Vlaamse Waterweg welk invulling geeft aan projecten inzake de modernisering van de waterwegen, scheepvaartmanagement, instandhouding van het patrimonium, bevordering van de binnenvaart, waterbeheersing, milieuzorg, bevordering medegebruik van de waterwegen, organisatieontwikkeling en technische ondersteuning. Voor de concrete projecten wordt verwezen naar het GIP 2026.

4. ISE: BELEID WATERINFRASTRUCTUUR, MVG excl. DAB

Voorliggend inhoudelijk structuurelement omvat de volgende uitgaven inzake beleid: **havens, waterwegen, maritiem, integraal waterbeleid, waterbeheersing, spoor en scheepvaartverkeer.**

Voorliggend ISE laat toe subsidies toe te kennen die de hinterlandconnectiviteit van en naar de havens versterken en/of een modal shift van wegvervoer naar spoor of binnenvaart realiseren, met een positief effect op vergroening en duurzaamheid en dus bijdragen aan het behalen van de klimaatdoelstellingen.

Daarnaast worden op dit ISE specifieke werkings- en onderhoudskosten van de afdelingen van het agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust. Deze werkingskosten omvatten onder meer het onderhouden van elektronische en elektromechanische installaties, milieuheffingen, onroerende voorheffing en dergelijke meer.

Voor deze ISE is de relevante indicator:

Tonkilometer binnenvaart

<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/mobiliteit/binnenvaart-tonkilometer/metadata-binnenvaart-tonkilometer>

Laatst gekende waarde: 4,05 miljard tonkm in 2024. Cijfers over tonkilometer goederenvervoer spoor en weg en binnenvaart worden idealiter samen bekeken om op die manier een zicht te krijgen op de modal split goederenvervoer. Het aantal tonkilometer goederenvervoer over de weg bedroeg in 2023 32,234 miljard en is sinds 2021 dalend. Via inzet van mensen en middelen vanuit het beleid en op het terrein proberen we een modal shift van het goederenvervoer weg van de weg richting binnenvaart te bewerkstelligen.

4.1.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement

SD 6. Investeren in economische en logistieke netwerken

SD 7. Zorgen voor innovatie, vergroening en duurzaamheid

SD 8. Versterken van de focus en efficiënter werken binnen het beleidsdomein MOW

4.1.2 Operationele doelstellingen

OD 6.1 onze havens als economische motor in Vlaanderen en Europa

In het kader van Kustvisie willen we de strategische keuzes onderbouwen die moeten gemaakt worden met betrekking tot zeehavens in relatie tot een kansrijke kustbescherming. We onderzoeken de timing en aanpak van concrete ingrepen in de (infrastructuur van) de zeehavens in relatie met een kansrijke kustbescherming.

Relevante begrotingsartikel: MB0-1MIH2SA-WT.

De zeehavens vormen een cruciale motor voor de Vlaamse en Europese economie. Daarom hechten we groot belang aan het actief betrekken van de havens bij onze strategische initiatieven en projecten. Het periodiek havenoverleg werd heropgestart. Door nauwe samenwerking en het structureel organiseren van periodiek overleg tussen de havens en de Vlaamse overheid zorgen we ervoor dat hun expertise en behoeften steeds aan bod komen en dat beleidsacties maximaal aansluiten bij de praktijk op het terrein. Zo creëren we samen een toekomstbestendig en innovatief havenlandschap dat bijdraagt aan welvaart en duurzame groei.

In overleg met de havens, en alle andere spelers in de keten, bekijken we hoe we de bestaande digitale platformen binnen de havens en binnen het beleidsdomein MOW kunnen optimaliseren. Het uitwerken van één daadkrachtig digitaal platform is hierbij een concrete optie die we nu willen verkennen. We bekijken ook hoe we op andere manieren de havens kunnen ondersteunen met betrekking tot de steeds groter wordende uitdagingen op het vlak van digitalisering.

Relevante begrotingsartikel: MC0-1MIH2SC-WT.

OD 6.2 Een efficiënte nautische keten

We hebben aandacht voor de optimalisatie van de hinterlandverbindingen, waarbij de focus ligt op het verbeteren van de connectiviteit tussen de Vlaamse havens en het achterland. In het bijzonder wordt het belang van estuaire vaart voor de haven van Zeebrugge benadrukt, omdat deze verbindingen een efficiënte en duurzame doorstroming van goederen mogelijk maken. Door in te zetten op deze optimalisatie kunnen de havens hun rol als logistieke draaischijf verder versterken en inspelen op de groeiende vraag naar multimodale transportoplossingen.

Relevante begrotingsartikelen: MB0-1MIH2SA-WT, MC0-1MIH2SC-WT en MB0-1MIH2SB-WT.

OD 6.3 Binnenvaart als een duurzame schakel in het goederenvervoer

In het kader van de Vlaamse productiviteits- en competitiviteitsagenda tweede werf heeft de Vlaamse Regering het "Actieplan binnenvaart" als een van de prioriteiten voor (Q4) 2025 aangeduid. Binnen het Beleidsdomein MOW lopen vandaag al heel wat initiatieven om de uitdagingen in de binnenvaartsector aan te pakken en de binnenvaart als duurzame schakel in het goederenvervoer te versterken. Met dit Actieplan willen we die acties overzichtelijk bundelen, de samenhang versterken en tegelijk duidelijk maken op welke prioriteiten we de komende jaren extra willen inzetten.

Het Vlaamse Regeerakkoord bepaalt dat er, met het oog op het realiseren van de modal shift inzake goederenvervoer, naast het vervoer via het spoor ook dient ingezet te worden op het vervoer via de binnenwateren. De voorbije decennia zijn we daar ondanks de grote investeringen in de binnenvaartinfrastructuur niet in geslaagd. Om een modal shift van goederenvervoer over de weg naar de binnenvaart te realiseren, wil de Vlaamse overheid dan ook, in overleg met de sector willen binnenvaartondernemers en andere logistieke spelers, nagaan welke hinderpalen er nog zijn om een modal shift naar de binnenvaart te bereiken en deze zoveel mogelijk weg werken. Om uitvoering te geven aan deze doelstelling wordt een overheidsopdracht in de markt gezet waarbij in nauw overleg met de sector een actieplan zal opgesteld worden om de geïdentificeerde hinderpalen inzake het uitblijven van een structurele modal shift van de weg naar de binnenvaart, weg te werken.

Relevante begrotingsartikel: MB0-1MIH2SA-WT.

Om de instroom in de binnenvaart te versterken, werken we samen met sleutelpartners uit de sector aan voorstellen om het rigide kader van de Europese richtlijn voor beroepskwalificaties te verbeteren. We focussen onder meer op de zij-instroom uit de zeevaart naar de binnenvaart, het aantrekken van voldoende docenten voor de bestaande binnenvaartopleidingen en een opleidingsprogramma veerbootoperator. Daarnaast werken we volop aan voorstellen om de richtlijn beroepskwalificaties te verbeteren, met de binnenvaartsector en de buurlanden.

Relevante begrotingsartikel: MB0-1MIH2SA-WT.

Het transport over de binnenwateren wordt verder geoptimaliseerd, met als doel de 24/7 beschikbaarheid en bereikbaarheid van de waterwegen. De primaire focus ligt daarbij op de belangrijkste economische assen van en naar onze Vlaamse zeehavens met het Albertkanaal, het kanaal Brussel-Schelde en de Seine-Schelde verbinding met de assen van de Leie, het kanaal Roeselare-Leie en de Bovenschelde. Daarom wordt ook in 2026 verder gewerkt aan automatisatie en het vanop afstand beheren van de kunstwerken.

Relevante begrotingsartikel: MB0-1MIH2SA-WT.

OD 6.4 Spoorwegen als schakels in logistieke netwerken

Door middel van een geactualiseerde nieuwe Vlaamse spoorstrategie wil Vlaanderen bijdragen aan het succes van het spoorvervoer. Spoorwegen zijn belangrijke schakels in logistieke netwerken voor goederenvervoer. Ze bieden een duurzame oplossing voor het transport van grote volumes over lange afstanden en verbinden havens en bedrijven. We werken we aan een actualisering van de Vlaamse spoorstrategie. Deze strategie vormt de basis voor onze samenwerking met Infrabel, NMBS en de federale overheid.

Wanneer een nieuwe Nederlandse regering gevormd is, zetten we - in nauwe samenwerking met de federale overheid - de gesprekken met Nederland, Duitsland en Noordrijn-Westfalen voort met het oog op de realisatie van 3RX.

OD 6.8 Bedrijventerreinen optimaal benutten

Voor deze operationele doelstelling wordt ook specifiek verwezen naar het Actieplan ruimte voor bedrijvigheid (beslissing VR2025 2305 MED.0203/1TER). In deze legislatuur wordt gemiddeld een jaarlijks bedrag van 20 miljoen euro voorzien voor terreinontwikkelingen, economische netwerken en het Actieplan Binnenvaart. Hiervan voorziet het GIP in 2026 6,63 mio euro voor het bouwen van laad- en losinstallaties en 6,8 mio euro voor terreinontwikkelingen en economische netwerken. Deze middelen worden voorzien bij De Vlaamse Waterweg.

OD 7.2. Transitie naar emissievrije vaartuigen

Om het competitief voordeel op andere vervoersmodi inzake duurzaamheid te behouden – en op die manier de modal shift richting binnenvaart te bevorderen – zal de binnenvaartsector dringend moeten vergroenen. Om de globale ambities rond vergroening van de binnenvaartsector te realiseren, wordt ook in 2026 ingezet op de Vlaamse Green Deal voor de Binnenvaart. De Green Deal Binnenvaart streeft naar een gefaseerde vergroening van de Vlaamse binnenvaartvloot, met als einddoel een zero-emissie binnenvaart tegen 2050 en duidelijke mijlpalen richting 2030. De Green Deal Binnenvaart is ingebed in Europese kaders zoals de Europese Green Deal, Fit for 55 en NAIADES III.

Voor 2026 betekent dit onder meer:

- Voortzetting van het traject Green Deal Binnenvaart met focus op het faciliteren van investeringen in vergroening onder meer via het streven naar een sterke business case voor vergroening, het wegnemen van drempels in regelgeving en het realiseren van verandering op het terrein.
- Uitrol van pilootprojecten en demonstratieprojecten rond alternatieve aandrijvingen, brandstoffen en emissiemetingen. We zetten verder in op het aanpassen van het vaargedrag om het energieverbruik van schepen te optimaliseren en de eenvoudige en uniforme rapportage van emissie(reductie)data via het project Clean Shift om extra waarde te voorzien voor vergroend binnenvaarttransport aan verladers die CSRD plichtig zijn of zullen worden.

Inzake de vergroening van de binnenvaart, hebben we naast nationale en regionale ontwikkelingen ook aandacht voor de relevante Europese initiatieven vanuit de Centrale

Commissie voor de Rijnvaart en de EU. Zo volgen we onder andere nauwgezet de ontwikkelingen in het kader van het Europese emissiehandelssysteem ETS2, waar een optie in mogelijkheid bestaat voor de binnenvaartsector.

Via het Vlaamse Binnenvaartservices platform werken we verder aan walstroom voor de binnenvaart en de standaardisatie van de dienaangaande dataprotocolen.

We volgen nauw de verplichtingen onder de AFIR-verordening op en verfijnen de rol van havenbedrijven en terminaloperators bij opvolging en uitrol van walstroombestanden. We betrekken de havenbedrijven hierbij actief, onder andere via de projectgroep walstroom. Daarnaast staan we ook in nauw overleg met VLAIO m.b.t. de uitrol van een adequaat subsidieprogramma om de sector te ondersteunen.

Binnen het Europese Interreg project BREEZE (Berth Electricity for Zero-Emission in Ports) is de overkoepelende doelstelling om een ondersteunend kader te helpen creëren om zowel de uitrol als de exploitatie van walstroombestanden te bevorderen, nog vóór de EU-brede walstroombestendplichting in 2030 van kracht wordt.

Het Europees initiatief PIONEERS is gericht op het versnellen van de verduurzaming en innovatie in havens. Binnen dit samenwerkingsverband werken verschillende havens en logistieke partners samen aan de implementatie van baanbrekende oplossingen op het gebied van energie-efficiëntie, circulaire economie, digitalisering en duurzame mobiliteit. Onze rol in het PIONEERS-project is veelzijdig: we dragen bij aan kennisuitwisseling tussen partners en faciliteren de integratie van duurzame technologieën in de dagelijkse havenoperaties. Via PIONEERS positioneren we onze organisatie als een voortrekker in de transitie naar groene en slimme havens.

Relevante begrotingsartikel: MB0-1MIH2SA-WT

OD 7.6 De waterweerbaarheid van Vlaanderen versterken

Het Strategisch Beleidsplan Kustvisie wordt in het voorjaar 2026 ter definitieve goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Het actieplan 2024-2034 omvat 24 actiefiches. Een beleidsdomeinoverschrijdend regisseursteam zal de uitrol van deze acties coördineren.

Binnen het beleidsdomein MOW lopen verschillende programma's en plannen rond waterbeheersing. Een aantal initiatieven overstijgen ook het beleidsdomein zoals de Blue Deal. Voor de investeringen op vlak van waterbeheersing gebeurt de afstemming dan ook met het beleidsdomein Omgeving, gericht op het verhogen van de waterweerbaarheid voor alle bekken.

We werken o.a. aan een vergunningenkader voor watercaptatie langs bevaarbare waterlopen en voeren een studie uit naar de captatiecontingenten van onze waterlopen.

Relevante begrotingsartikel: MB0-1MIH2SA-WT

OD 8.3 toekomstgerichte regelgeving

Ook in 2026 zal de Vlaamse overheid een voortrekkersrol blijven spelen in het ontwikkelen van een internationaal binnenvaartregelgevend kader inzake geautomatiseerd varen. Dit kader is nodig om rechtszekerheid te bieden aan de sector. De focus ligt hierbij niet enkel op de Centrale Commissie voor de Rijnvaart maar ook op de Europese Commissie. De doelstelling hierbij is enerzijds de (verdere) ontwikkeling van een regelkader dat het mogelijk moet maken om grensoverschrijdende proefprojecten inzake geautomatiseerd varen mogelijk te maken, anderzijds de eerste stappen te zetten in het ontwikkelen van een permanent internationaal regelgevend kader voor geautomatiseerd varen.

Met het oog op beleidsdoelstellingen rond innovatie is het van belang om de drempels in regelgeving weg te werken. Een te strikt juridische kader is beperkend bij het uitwerken van nieuwe projecten en toekomstmogelijkheden. Bestaande regelgeving moet daarbij aangepast worden. Zo wordt er in 2026 de nieuwe Algemene Waterwegcode verwacht. Dit besluit van de Vlaamse regering wordt voorbereid en houdt rekening met de ontwikkelingen van verkeersmanagement en het structureel toegankelijk maken van vaartuigen die geautomatiseerd of op afstand bestuurd worden. Ook bestaande regelgeving inzake technische voorschriften van vaartuigen en bemanning wordt herzien. Waar nodig wordt dit gerealiseerd door op internationaal niveau beperkingen in regelgeving aan te kaarten en proactief bij te dragen aan optimalisaties. Verouderde of onnodige regelgeving kan worden weggewerkt.

Relevante begrotingsartikel: MB0-1MIH2SA-WT

OD 8.4 Wegen op het Europees beleid

We volgen de Europese regelgeving rond alternatieve brandstoffen en elektrische aandrijving nauwgezet op en zorgen ervoor dat de implementatie in Vlaanderen conform de Europese normen verloopt. Daarbij besteden we specifieke aandacht aan de verdere uitrol van walstroom en ondersteunen we initiatieven die de overgang naar emissievrije vaartuigen versnellen. Ook de FuelEU Maritime verordening, die gericht is op het vergroenen van de scheepvaartsector, wordt actief opgevolgd.

Binnen het kader van de Europese havenstrategie (cfr. infra) brengen de specifieke noden en prioriteiten van de Vlaamse havens onder de aandacht bij de Europese beleidsvormers. We participeren in werkgroepen en adviesraden, en werken samen met de havens en andere stakeholders om gedeelde uitdagingen en innovatieve oplossingen op de Europese agenda te plaatsen. Daarbij willen we niet alleen bestaande regelgeving beïnvloeden, maar ook proactief input leveren bij nieuwe strategische initiatieven, zodat de Vlaamse belangen stevig verankerd worden in het toekomstig Europees havenbeleid.

4.1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

BELEID WATERINFRASTRUCTUUR, MVG excl. DAB

	AO			TO		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-ontvangsten (werking en toelagen (OW))	2.453	-1.947	506	0	0	0
Toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))	0	0	0	0	0	0
Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten participaties)	0	0	0	0	0	0

(OP); geen ESR-impact)						
Totaal	2.453	-1.947	506	0	0	0

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De ESR-ontvangsten dalen t.o.v. BA2025 met -1.947 keuro. Dit is het gevolg van terugdraai van de bij BO2025 ingeschreven, eenmalige verhoogde ontvangsten in het kader van de versnelling van de modal shift ten bedrage -625 keuro. Daarnaast zorgt de matching van EU-subsidies bij zowel DMOW (MB0-1MIH2SA-WT; +59 keuro) als MDK (MC0-1MIH2SC-WT; -1.381 keuro) voor een verdere daling van de ontvangsten.

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	8.741	-1.164	7.577	8.741	-1.164	7.577
Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	0	0	0
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	8.741	-1.164	7.577	8.741	-1.164	7.577
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De daling van de kredieten met -1.164 keuro kan vnl. toegeschreven worden aan de structurele financiering van het loontekort DMOW ten bedrage van 500 keuro (dit betreft het netto-effect op MB0-1MIH2SA-WT en MB0-1MIH2SB-WT), alsook de ESR-neutrale verwerking van de terugdraai van eenmalige ontvangsten in het kader van modal shift 2026 ten bedrage van -625 keuro.

4.1.3.1 Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

MB0-9MIHASA-OW - HAVEN- EN WATERBELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel worden o.a. de ontvangsten aangerekend die we ontvangen i.h.k.v. de samenwerkingsovereenkomsten met de havens inzake cofinanciering van het modal shiftprogramma.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2025	625	0	0
Bijstellingen BO 2026	-566	0	0
BO 2026	59	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De kredietevolutie op voorliggend artikel betreft de sommatie van onderstaande:

- Terugdraai van eenmalige kredieten in het kader van de versnelling in modal shift voor begrotingsjaar 2025 ten bedrage van -625 keuro;
- De eenmalige ontvangsten in het kader van de EU-subsidie BREEZE ten bedrage van 59 keuro.

MC0-9MIHASC-OW - BELEID WATERINFRASTRUCTUUR

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden allerhande diverse ontvangsten (o.a. terugstortingen, ter beschikking stellen video-opnamen...) aangerekend.

Deze toevallige ontvangsten zijn niet wettelijk of decretaal geregeld.

Kredietevolutie:

	AO	TO	LO
BA 2025	1.828	0	0
Bijstellingen BO 2026	-1.381	0	0
BO 2026	447	0	0

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De bijstelling betreft:

- Terugdraai van de EU-subsidie DUNEFONT 2025 van -91 keuro;
- EU-subsidie DUNEFONT 2026 van 91 keuro;
- Terugdraai van de subsidie radarisatie 3de schijf van -1.381 keuro.

Uitgavenartikelen

MB0-1MIH2SA-WT - HAVEN- EN WATERBELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden uitgaven in het kader van het haven- en waterbeleid aangerekend:

- Subsidies in het kader van hinterlandstrategie en modal shift;
- Uitgaven in het kader van de uitwerking van de havenstrategie; studie inpassing zeehavens in kansrijke kustbescherming;
- Eventuele grote communicatie-initiatieven (bv. havendag, acties i.h.k.v. Veiligheid van de kust m.b.t. overstromingen);
- Procesmanager in het kader van de ontwikkeling van het havengebied Antwerpen;
- Uitgaven voor juridische ondersteuning;
- Allerhande werkingskosten.

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 6.1 onze havens als economische motor in Vlaanderen en Europa, OD 6.2 Een efficiënte nautische keten, OD 7.2. Transitie naar emissievrije vaartuigen, OD 7.6 De waterweerbaarheid van Vlaanderen versterken en OD 8.3 toekomstgerichte regelgeving.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	4.241	4.241
<i>Index</i>	-1	-1
<i>Compensaties</i>	-1.000	-1.000
<i>Andere bijstellingen</i>	-660	-660
BO 2026	2.580	2.580
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

De budgettaire beweging t.o.v. BA2025 op voorliggend artikel wordt verklaard door:

- Matching van EU-subsidie 'BREEZE' voor 2025 ten bedrage van 8 keuro VAK en VEK;
- Compensatie naar het loonartikel van DMOW ter structurele financiering van het loontekort ten bedrage van -1.000 keuro VAK en VEK;
- ESR-neutrale verwerking van terugdraai eenmalige ontvangsten in het kader van modal shift 2025 ten bedrage van -625 keuro;
- Bijstelling van -43 keuro VAK en VEK in het kader van de indexkost bij BA2025 voor eenmalige compensaties vanuit beleidskredieten naar loonkredieten.

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar MB0-1MAH2ZZ-LO	-1.000	-1.000	Compensatie naar personeelskosten
TOTAAL	-1.000	-1.000	

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
EU-Subsidie BREEZE - 2026	8	8	Matching van EU-subsidies
Bijstelling in het kader van de indexkost bij BA2025 voor eenmalige compensaties vanuit beleidskredieten naar loonkredieten.	-43	-43	
ESR-neutrale verwerking van terugdraai eenmalige ontvangsten in het kader van modal shift 2025	-625	-625	
TOTAAL	-660	-660	

MB0-1MIH2SB-WT – VLAAMS NEDERLANDSE SCHELDECOMMISSIE**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel worden de uitgaven voor de werking van de Vlaams-Nederlandse Scheldecommissie (VNSC) aangerekend.

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 6.2 Een efficiënte nautische keten.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	2.300	2.300
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	500	500
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	2.800	2.800
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De kredietevolutie op voorliggend artikel betreft:

- Terugdraai van de eenmalige compensatie naar het loonartikel van DMOW (MB0-1MAH2ZZ-LO) in het kader van het loontekort in 2025 ten bedrage van 500 keuro VAK en VEK. Parallel wordt vanuit voorliggend begrotingsartikel een recurrente compensatie voorzien naar het loonartikel van het DMOW (MB0-1MAH2ZZ-LO) teneinde te voorzien in de structurele financiering van het loontekort.

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van MB0-1MAH2ZZ-LO	1.000	1.000	Eenmalig BA 2025: Compensatie naar personeelskosten - 2025
Naar MB0-1MAH2ZZ-LO	-500	-500	Compensatie naar personeelskosten
TOTAAL	500	500	

MC0-1MIH2SC-WT - BELEID WATERINFRASTRUCTUUR

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de specifieke werkings- en onderhoudskosten aangerekend die verband houden met de operationele activiteiten van de afdelingen van het agentschap MDK, zoals het onderhoud van de elektrische en elektromechanische installaties, milieuheffingen, onroerende voorheffing, aanschaf van machines, ...

Voorliggend begrotingsartikel draagt bij tot OD 6.1 Onze havens als economische motor in Vlaanderen en Europa en OD 6.2 Een efficiënte nautische keten.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	2.200	2.200
<i>Index</i>	-3	-3
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	2.197	2.197
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Constant beleid t.o.v. BA2025 op verwerking van de indexparameter na.

XI. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD

1. Apparaatskredieten

1.1. PROGRAMMA MA - MB0 - DEPARTEMENT MOW

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2025	200	11.873	0	64.138	64.128
Bijstelling BO 2026	0	-195	0	1.182	1.192
BO 2026	200	11.678	0	65.320	65.320

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De toegewezen ontvangsten dalen met -195 keuro t.o.v. BA2025 en zijn te wijten aan een neerwaartse bijstelling voor de loonkosten van -175 keuro voor gedetacheerden bij de LEM's en -110 keuro bij EV Xperta, deels gecompenseerd door een stijging van 90 keuro voor personeel met verlof voor opdracht.

De VAK- en VEK-kredieten stijgen met 1.182 keuro t.o.v. BA2025. Dit is het nettoresultaat van een heel aantal budgettaire bewegingen, met als voornaamste:

- Netto toename in de structurele financiering van het loontekort DMOW ten bedrage van 733 keuro;
- Netto impact van de verwerking van de indexparameter ten bedrage van 955 keuro;
- Bijstelling ten bedrage van -500 keuro voor besparing efficiëntie;
- Terugdraai eenmalige ondersteuning m.b.t. transitienetwerken beleidsdomein MOW ten bedrage van -100 keuro;
- Matching van EU-subsidies ten bedrage van 93 keuro;
- Netto daling in de financiering van de loonkredieten voor LEM's ten bedrage van -175 keuro;
- Een toename van de werkingsmiddelen vnl. door de terugdraai van eenmalige compensaties voor de financiering van loontekorten die de financiering voor 2026 uit dit artikel overstijgen ten bedrage van 81 keuro, alsook de terugdraai van toegekende werkingsmiddelen aan EV Xperta ten bedrage van 100 keuro.

Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

MB0-9MAHAZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de ontvangsten aangerekend die een duidelijke link vertonen met de apparaatsuitgaven. Zo worden onder meer op dit begrotingsartikel aangerekend:

- Terugbetaling van exces betaalde lonen en vergoedingen;
- Ontvangsten uit de verkoop van roerende vermogensgoederen;

- Verkoop van departementale publicaties die gefinancierd zijn vanuit de apparaatskredieten

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2025	200	0	0
Bijstellingen BO 2026	0	0	0
BO 2026	200	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De geraamde ontvangsten worden t.o.v. 2025 constant gehouden.

MB0-9MAHTZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de ontvangsten aangerekend van terugvorderingen bij de huidige werkgevers van personeelsleden met verlof voor opdracht.

In het kader van de beheersvorming van de luchthavens Oostende- Brugge en Antwerpen worden daarnaast statutaire personeelsleden door het Vlaamse Gewest ter beschikking gesteld aan de beide luchthavenexploitatie maatschappijen (LEM's). Deze statutaire personeelsleden blijven in dienst van de Vlaamse overheid maar verrichten taken voor de (private) LEM's. De (loon)kosten van deze personeelsleden worden dan ook door het Vlaamse Gewest teruggevorderd bij de LEM Antwerpen en de LEM Oostende-Brugge.

Vanaf 2024 is een dergelijke regeling ook van toepassing voor het Eigen Vermogen Xperta (EV Xperta). In het kader van EV Xperta worden statutaire personeelsleden door het Vlaamse Gewest ter beschikking gesteld. Deze statutaire personeelsleden blijven in dienst van de Vlaamse overheid maar verrichten taken voor het EV Xperta. De (loon)kosten van deze personeelsleden worden dan ook door het Vlaamse Gewest teruggevorderd bij het EV Xperta.

Tot slot worden ook op voorliggend artikel, in uitvoering van artikel 48 van het decreet van 21 november 2008 en artikel 24 van het decreet van 18 december 2009, de ontvangsten resulterend uit het verlof voor opdracht en/of waarvan het salaris ten laste wordt genomen door andere overheden of vakorganisaties opgenomen.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2025	0	11.873	0
Bijstellingen BO 2026	0	-195	0
BO 2026	0	11.678	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Op basis van enerzijds de raming door het Agentschap Overheidspersoneel d.m.v. de weddebudgetrapporteringstool en anderzijds de werkelijke uitvoering in 2024, en rekening houdend met de endogene groei en indexatie van de vergoedingen en toelagen, wordt de geraamde loonlast (en de terugvordering hiervan) voor de categorieën ontvangsten geraamd op 11.678 keuro:

- Gedetacheerden bij de LEM's: 5.353 keuro. Dit is een daling van -175 keuro t.o.v. BA2025 (5.528 keuro).
- Gedetacheerden bij het EV Xperta: 6.235 keuro. Dit is een daling met -110 keuro t.o.v. BA2025 (6.345keuro).
- Personeelsleden met verlof voor opdracht: 90 keuro. Dit is een stijging met 90 keuro t.o.v. BA2025 (0 keuro).

Uitgavenartikelen

MB0-1MAH2ZZ-LO - LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de wedden, lonen, toelagen en forfaitaire vergoedingen van de personeelsleden van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken aangerekend.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	48.356	48.356
<i>Index</i>	962	962
<i>Compensaties</i>	612	612
<i>Andere bijstellingen</i>	87	87
BO 2026	50.017	50.017
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De budgettaire beweging op voorliggend begrotingsartikel betreft, in het kader van de structurele financiering van het loontekort van DMOW:

- 1.000 keuro VAK en VEK, komende van MB0-1MIH2SA-WT;
- 844 keuro VAK en VEK, komende van MB0-1MHH2OD-WT;
- 700 keuro VAK en VEK, komende van MB0-1MFH2LA-WT;
- 500 keuro VAK en VEK, komende van MB0-1MIH2SB-WT;
- 300 keuro VAK en VEK, komende van MB0-1MAH2ZZ-WT, in het kader van de structurele financiering van het loontekort van DMOW.

Daarnaast worden de eenmalige compensaties van het loontekort, ingeschreven bij BA2025, teruggedraaid. Het betreft volgende teruggedraaide compensaties:

- -120 keuro VAK en VEK, naar MB0-1MFH2ME-WT;
- -47 keuro VAK en VEK, naar MB0-1MFH2KA-WT;
- -281 keuro VAK en VEK, naar MB0-1MAH2ZZ-WT;
- -100 keuro VAK en VEK, naar MB0-1MAH2ZZ-WT;
- -1.000 keuro VAK en VEK, naar MB0-1MIH2SB-WT;
- -686 keuro VAK en VEK, naar MB0-1MFH2MY-IS;
- -376 keuro VAK en VEK, naar MB0-1MFH2LA-WT.

Tevens wordt de eenmalige compensatie -31 keuro, komende vanuit de Vlaamse Landmaatschappij (QB0-1QCG2NY-IS), teruggedraaid. Deze compensatie kaderde in de terugbetaling van de loonlast van een gedetacheerd personeelslid.

Vervolgens worden de eenmalige compensaties in het kader van projecten teruggedraaid. Concreet betreft het volgende budgettaire bewegingen:

- -100 keuro VAK en VEK, naar MB0-1MFH2KD-WT in het kader van de ondersteuning van transitienetwerken binnen het beleidsdomein MOW;
- -101 keuro VAK en VEK, naar MB0-1MAH2ZZ-WT in het kader van het project 'regierol DMOW' voor begrotingsjaar 2025.

Bijkomend wordt de budgetlast m.b.t. de terbeschikkinggestelde personeelsleden aan het Eigen Vermogen Xperta geactualiseerd. Concreet betekent dit de terugdraai van de budgetlast voor 2025 ten bedrage van 6.345 keuro VAK en VEK. Deze middelen worden teruggedraaid vanuit de werkingstoelage van het Eigen Vermogen Xperta (MB0-1MFH2MY-IS). Parallel wordt de budgetlast voor het huidige, terbeschikkinggestelde personeelsbestand recurrent gecompenseerd naar de werkingstoelage van het Eigen Vermogen Xperta (MB0-1MFH2MY-IS) ten bedrage van -6.235 keuro.

Eveneens werd na verwerking van de indexparameter 962 keuro additioneel toegewezen.

Wat de matching van de EU-subsidies betreft worden volgende budgettaire bewegingen in de begroting ingeschreven:

- Terugdraai van de eenmalige kredieten ten bedrage van -54 keuro VAK en VEK in het kader van de EU-subsidie CLIMASED voor begrotingsjaar 2025. Parallel worden de eenmalige kredieten voor 2026 ingeschreven ten bedrage van 83 keuro VAK en VEK;
- Terugdraai van de eenmalige kredieten ten bedrage van -50 keuro VAK en VEK in het kader van de EU-subsidie GO SCHELDDEMOND voor begrotingsjaar 2025. Parallel worden de eenmalige kredieten voor 2026 ingeschreven ten bedrage van 102 keuro VAK en VEK;
- Terugdraai van de eenmalige kredieten ten bedrage van -43 keuro VAK en VEK in het kader van de EU-subsidie MANABAS voor begrotingsjaar 2025. Parallel worden de eenmalige kredieten voor 2026 ingeschreven ten bedrage van 43 keuro VAK en VEK;
- Terugdraai van de eenmalige kredieten ten bedrage van -45 keuro VAK en VEK in het kader van de EU-subsidie SCALE UP voor begrotingsjaar 2025;
- Terugdraai van de eenmalige kredieten ten bedrage van -4 keuro VAK en VEK in het kader van de EU-subsidie PIONEERS voor begrotingsjaar 2025. Parallel worden de eenmalige kredieten voor 2026 ingeschreven ten bedrage van 4 keuro VAK en VEK;
- Terugdraai van de eenmalige kredieten ten bedrage van -51 keuro VAK en VEK in het kader van de EU-subsidie BONSAI voor begrotingsjaar 2025. Parallel worden de eenmalige kredieten voor 2026 ingeschreven ten bedrage van 51 keuro VAK en VEK;
- Krediet voor 2026 ingeschreven in het kader van de EU-subsidie BREEZE ten bedrage van 39 keuro VAK en VEK.

Tot slot worden de hogere ontvangsten m.b.t. concessies (MB0-9MDHACA-OW) op voorliggend artikel ESR-neutraal geventileerd. Concreet betekent dit een bijstelling ten bedrage van 12 keuro VAK en VEK.

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van MB0-1MHH2OD-WT	844	844	Compensatie naar personeelskosten
Van MB0-1MIH2SA-WT	1.000	1.000	
Naar MB0-1MIH2SB-WT	-1.000	-1.000	Eenmalig BA 2025: Compensatie naar personeelskosten - 2025
Naar MB0-1MAH2ZZ-WT	-100	-100	
Naar MB0-1MFH2ME-WT	-120	-120	
Van MB0-1MFH2LA-WT	700	700	Compensatie naar personeelskosten
Naar MB0-1MFH2KD-WT	-100	-100	Eenmalig BA 2025: Ondersteuning transitienetwerken beleidsdomein MOW
Van MB0-1MIH2SB-WT	500	500	Compensatie naar personeelskosten

Naar MB0-1MFH2LA-WT	-376	-376	Eenmalig BA 2025: Compensatie naar personeelskosten - 2025
Van MB0-1MAH2ZZ-WT	300	300	Compensatie naar personeelskosten
Naar MB0-1MFH2MY-IS	-6.235	-6.235	Loonkost EV Xperta - 2026
Naar MB0-1MAH2ZZ-WT	-101	-101	Eenmalig BA 2025: compensatie i.h.k.v. het project regierol DMOW - 2025
Naar MB0-1MFH2MY-IS	-686	-686	Eenmalig BA 2025: Compensatie naar personeelskosten - 2025
Naar MB0-1MFH2KA-WT	-47	-47	
Naar MB0-1MAH2ZZ-WT	-281	-281	
Van MB0-1MFH2MY-IS	6.345	6.345	Eenmalig BO 2025: loonkost EV Xperta - 2025
Naar QB0-1QCG2NY-IS	-31	-31	Eenmalig BA 2025: Loonlast gedetacheerd personeelslid 2024 - VLM
TOTAAL	612	612	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
EU-Subsidie BREEZE	39	39	Matching van EU-subsidies
Eenmalig BA 2025: EU-Subsidie Climased 2025	-54	-54	
EU-Subsidie Go Scheldemonde - 2026	102	102	
EU-subsidie PIONEERS - 2026	4	4	
EU-subsidie MANABAS - 2026	43	43	
ESR-neutrale ventilatie van de bijstelling m.b.t. de ontvangsten uit concessies (MB0-9MDHACA-OW) aan uitgavenzijde.	12	12	
Eenmalig BO 2025: EU-subsidie MANABAS - 2025	-43	-43	Matching van EU-subsidies.
EU-Subsidie Climased 2026	83	83	
Eenmalig BO 2025: EU-subsidie PIONEERS - 2025	-4	-4	
Eenmalig BA 2025: EU-subsidie Bonsai 2025	-51	-51	
Eenmalig BO 2025: EU-subsidie SCALE UP - 2025	-45	-45	
Eenmalig BA 2025: EU-Subsidie Go Scheldemonde - 2025	-50	-50	
EU-subsidie Bonsai 2026	51	51	
TOTAAL	87	87	

MB0-1MAH2ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden alle mogelijke werkingskosten aangerekend die nodig zijn voor de interne werking van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken.

Kredietevolucie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BA 2025	3.909	3.899
<i>Index</i>	-7	-7
<i>Compensaties</i>	215	215
<i>Andere bijstellingen</i>	-492	-482
BO 2026	3.625	3.625
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Bij BO2026 worden volgende budgettaire bewegingen genoteerd op voorliggend begrotingsartikel:

- Terugdraai van de eenmalige compensaties naar het loonartikel van het DMOW (MB0-1MAH2ZZ-LO) in het kader van het voorziene loontekort van het DMOW, ingeschreven bij BA2025, in totaliteit voor 381 keuro (281 keuro + 100 keuro) VAK en VEK;
- Terugdraai van de eenmalige compensatie naar de toelage van het EV Xperta (MB0-1MFH2MY-IS) in 2025 ter financiering van de werkingsmiddelen ten bedrage van 113 keuro VAK en VEK;
- Terugdraai van de eenmalige compensatie naar de loonkredieten van het DMOW (MB0-1MAH2ZZ-LO) in het kader van het project 'regierol DMOW' ten bedrage van 101 keuro VAK en VEK;
- Terugdraai van de eenmalige compensaties komende van de werkingstoelage van De Lijn (MB0-1MEH2GY-IS) in het kader van de kosten verbonden aan het 0800-nummer voor de periode januari 2024 - februari 2025 samen ten bedrage van -97 keuro VAK en VEK;
- Eénmalige compensatie komende van de werkingstoelage van De Lijn (MB0-1MEH2GY-IS) in het kader van de kosten verbonden aan het 0800-nummer voor de periode maart 2025 ten bedrage van 17 keuro VAK en VEK;
- Terugdraai van de eenmalige bijstelling in het kader van de matching van de EU-subsidie 'SCALE UP' voor begrotingsjaar 2025. Dit betreft een negatieve bijstelling ten bedrage van -4 keuro VAK en VEK;
- Eénmalige bijstelling in het kader van de matching van de EU-subsidie 'BREEZE' voor begrotingsjaar 2026. Dit betreft een positieve bijstelling ten bedrage van 12 keuro VAK en VEK;
- Recurrente bijstelling van 10 keuro VEK teneinde de vereffeningskredieten in lijn te brengen met de vastleggingskredieten.
- Compensatie naar het loonartikel van DMOW (MB0-1MAH2ZZ-LO) ten bedrage van -300 keuro VAK en VEK, in het kader van de structurele financiering van het loontekort van DMOW;
- Negatieve bijstelling n.a.v. de besparing in het kader van efficiëntie ten bedrage van -500 keuro alsook verwerking van de indexparameter ten bedrage van -7 keuro.

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting

Van MB0-1MEH2GY-IS	17	17	0800-nummer BBH maart 2025
Naar MB0-1MEH2GY-IS	-16	-16	Eenmalig BA 2025: 0800-nummer BBH februari 2025
Naar MB0-1MAH2ZZ-LO	-300	-300	Compensatie naar personeelskosten
Van MB0-1MFH2MY-IS	113	113	Eenmalig BO 2025: Werkingsmiddelen toelage EV Xperta - 2025
Van MB0-1MAH2ZZ-LO	100	100	Eenmalig BA 2025: Compensatie naar personeelskosten - 2025
Van MB0-1MAH2ZZ-LO	101	101	Eenmalig BA 2025: compensatie i.h.k.v. het project regierol DMOW - 2025
Naar MB0-1MEH2GY-IS	-81	-81	Eenmalig BA 2025: 0800-nummer apparaatskredieten DMOW - 2024
Van MB0-1MAH2ZZ-LO	281	281	Eenmalig BA 2025: Compensatie naar personeelskosten - 2025
TOTAAL	215	215	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
EU-Subsidie BREEZE - 2026	12	12	
Eenmalig BO 2025: Matching EU-subsidies: SCALE UP - 2025	-4	-4	
Werkingsmiddelen	-500	-500	Afspraken besparing BO26
Bijstelling van de vereffeningskredieten teneinde deze gelijk te stellen aan de vastleggingskredieten.	0	10	
TOTAAL	-492	-482	

MB0-1MAH4ZZ-LO - LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsfonds worden de wedden, lonen en toelagen van de gedetacheerden en terbeschikkinggestelden van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken aangerekend. De ontvangsten van dit fonds worden geregistreerd op MB0-9MAHTZZ-LO.

Kredietevolucie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2025	11.873	11.873
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-195	-195
BO 2026	11.678	11.678
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De budgettaire bewegingen in BO2026 betreffen:

- Terugdraai van de bijstelling, ingeschreven bij BO2025, m.b.t. de loonkosten van het EV Xperta voor -6.345 keuro. Tegelijkertijd wordt de actuele raming ingeschreven bij BO2026. Dit ten bedrage van 6.235 keuro.
- Terugdraai van de bijstelling, ingeschreven bij BO2025, m.b.t. de loonkosten van het personeel ter beschikking gesteld van de LEM voor -5.528 keuro. Tegelijkertijd wordt de actuele raming ingeschreven bij BO2026. Dit ten bedrage van 5.353 keuro.
- De uitgaven in uitvoering van artikel 48 van het decreet van 21 november 2008 en artikel 24 van het decreet van 18 december 2009 worden ingeschat op 90 keuro in 2026.

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Bijstelling o.b.v. recente raming loonkosten LEM's - 2026	5.353	5.353	
Eenmalig BO 2025: Bijstelling o.b.v. recente raming loonkosten LEM's - 2025	-5.528	-5.528	
Eenmalig BO 2025: Bijstelling o.b.v. recente raming loonkosten EV Xperta - 2025	-6.345	-6.345	
Bijstelling o.b.v. recente raming loonkosten EV Xperta - 2026	6.235	6.235	
Bijstelling o.b.v. recente raming loonkosten Verlof voor opdracht - 2026	90	90	
TOTAAL	-195	-195	

1.2. PROGRAMMA MA - MCO - AGENTSCHAP VOOR MARITIEME DIENSTVERLENING EN KUST

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2025	0	0	0	24.293	24.293
Bijstelling BO 2026	0	0	0	2.156	2.156
BO 2026	0	0	0	26.449	26.449

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De toename in de kredieten is toe te schrijven aan de compensatie ter structurele financiering van het loontekort van MDK, alsook een indexaanpassing m.b.t. wedden,

toelagen en forfaitaire vergoedingen van de personeelsleden van de afdelingen van het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust.

Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Uitgavenartikelen

MC0-1MAH2ZZ-LO - LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de wedden, de toelagen en de forfaitaire vergoedingen van de personeelsleden van de afdelingen van het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust aangerekend.

Kredietevolutive:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2025	22.880	22.880
<i>Index</i>	458	458
<i>Compensaties</i>	1.700	1.700
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	25.038	25.038
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

De toename in de kredieten is toe te schrijven aan:

- Terugdraai van de eenmalige compensatie naar MC0-1MAH2ZZ-LO m.b.t. het loontekort van MDK, ten bedrage van -1.300 keuro VAK en VEK zoals doorgevoerd bij begrotingsaanpassing 2025.
- Recurrente compensatie ter structurele financiering van het loontekort van MDK ten bedrage van in totaliteit 3.000 keuro.
- Verwerking van de indexparamter ten bedrage van 458 keuro.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van MC0-1MIH2WA-WT	898	898	Compensatie naar personeelskosten
Van MC0-1MIH2WB-WT	1.204	1.204	
Van MC0-1MIH2UA-WT	898	898	
Naar MC0-1MIH2WB-WT	-1.300	-1.300	Eenmalig BA 2025: Compensatie geraamd tekort weddekredieten afdelingen MDK
TOTAAL	1.700	1.700	

MC0-1MAH2ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de algemene werkingskosten op vlak van personeel (bv hospitalisatieverzekering, arbeidsgeneeskunde, ...), logistiek, ICT en meubilair aangerekend voor de afdelingen van het agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust.

Kredietevolutive:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2025	1.413	1.413
<i>Index</i>	-2	-2
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	1.411	1.411
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Constant beleid, op verwerking van de indexparameter na.

MC0-1MAH4ZZ-LO - LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Voorliggend artikel betreft het loonfonds van het Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust.

Kredietevolutie:

	VAK	VEK
(duizend euro)		
BA 2025	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Dit begrotingsartikel wordt pro memorie ingeschreven.

1.3. PROGRAMMA MA - MCD - DAB LOODSWEZEN

	AO	TO	LO	VAK	VEK
(duizend euro)					
BA 2025	0	0	0	84.297	84.297
Bijstelling BO 2026	0	0	0	1.276	1.276
BO 2026	0	0	0	85.573	85.573

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Bovenstaande omvat de apparaatskredieten van DAB Loodswezen.

DAB LOODSWEZEN

Ontvangsten

MCD-2MAHAZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden terugvordering wedden en toelagen voorzien.

Kredietevolucie:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2025	0	0	0
Bijstellingen BO 2026	0	0	0
BO 2026	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Dit begrotingsartikel wordt pro memorie ingeschreven.

Uitgaven**MCD-3MAH2ZZ-IS - INTERNE STROMEN****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel worden interne stromen aangerekend.

Kredietevolucie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2025	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Dit begrotingsartikel wordt pro memorie ingeschreven.

MCD-3MAH2ZZ-LO - LONEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel worden de lonen en toelagen van de personeelsleden van de DAB Loodswezen aangerekend.

Kredietevolucie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2025	83.084	83.084
<i>Index</i>	376	376
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	900	900
BO 2026	84.360	84.360
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Voor begrotingsopmaak 2026 wordt een verhoging ten bedrage van 1.276 keuro doorgevoerd t.o.v. begrotingsaanpassing 2025. Dit omwille van de indexatie van de lonen, instroom-uitstroom, endogene groei... Deze bijstelling volgt vanuit de ontvangstenzijde van DAB Loodswezen:

- Voor de loodsgelden (2.100 keuro) wordt verwezen naar MCD-2MIHAWA-OW
- Voor de aanpassing van de ontvangsten van de Bunker Adjustment Factor (BAF) (-1.200 keuro) wordt verwezen naar MCD-2MIHAZZ-OW.
- Verwerking van de indexparameter ten bedrage van 376 keuro.

Bij begrotingsopmaak 2026 wordt een bedrag van 84.360 keuro ingeschreven.

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Extra ontvangsten uit loodsgelden	2.100	2.100	Betreft de bijstelling op het ontvangstenartikel MCD-2 MIHAWA-OW.
Aanpassing ontvangsten m.b.t. Bunker Adjustment Factor (BAF)	-1.200	-1.200	Betreft de bijstelling op het ontvangstenartikel MCD-2MIHAZZ-OW.
TOTAAL	900	900	

MCD-3MAH2ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden algemene werkings- en personeelskosten aangerekend.

Kredietevolutive:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2025	1.213	1.213
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	1.213	1.213
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Constant beleid, na indexatie.

1.4. PROGRAMMA MA - MCE - DAB VLOOT

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2025	0	0	0	40.243	40.243
Bijstelling BO 2026	0	0	0	317	317
BO 2026	0	0	0	40.560	40.560

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Constant beleid t.o.v. BO25, op indexering na.

DAB VLOOT

Uitgaven

MCE-3MAH2ZZ-LO - LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de wedden en de toelagen van de personeelsleden van DAB Vloot aangerekend.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	38.314	38.314
<i>Index</i>	317	317
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	38.631	38.631
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Constant beleid t.o.v. BO25 op indexering na.

MCE-3MAH2ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de algemene werkingskosten aangerekend van de DAB Vloot (bv. vorming, vergoedingen, diverse personeelgebonden kosten, informatica, rollend materieel, ...).

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	1.929	1.929
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	1.929	1.929
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Constant beleid t.o.v. BO25.

1.5. PROGRAMMA MA - MD0 - AGENTSCHAP WEGEN EN VERKEER

	(duizend euro)				
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2025	0	0	0	107.489	107.489

Bijstelling BO 2026	0	0	0	3.469	3.469
BO 2026	0	0	0	110.958	110.958

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De vastleggings- en vereffeningskredieten stijgen met 3.469 keuro. Dit heeft voornamelijk te maken met de compensaties vanuit diverse begrotingsartikelen naar het loonartikel van het AWW teneinde te voorzien in een structurele financiering van het loontekort. Er wordt verwezen naar MD0-1MAH2ZZ-WT. Ook een netto indexaanpassing van 1.841 keuro draagt bij tot deze krediettoename.

Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Uitgavenartikelen

MD0-1MAH2ZZ-LO - LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de lonen van de personeelsleden van het Agentschap Wegen en Verkeer aangerekend.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	93.168	93.168
<i>Index</i>	1.863	1.863
<i>Compensaties</i>	4.630	4.630
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	99.661	99.661
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Omdat de loonkredieten de voorbije jaren in anomalie geboekt werden, wordt er een structurele herschikking van 4.630 keuro gedaan vanuit verschillende begrotingsartikelen teneinde te voorzien in de structurele financiering van het loontekort van AWW.

Het gaat om herschikkingen uit de apparaatskredieten (MD0-1MAH2ZZ-WT), het materieelprogramma (MD0-1MHH2OE-WT), het gebouwenprogramma (MD0-1MHH2QA-WT) en de financiering van het tolvrij maken van de Liefkenshoektunnel (MD0-1MHH2OE-WT).

Tot slot laat de verwerking van de indexparameter de vastleggings- en vereffeningskredieten stijgen met 1.863 keuro.

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van MD0-1MHH2OE-WT	800	800	Compensatie naar personeelskredieten
Van MD0-1MHH2OE-WT	867	867	
Van MD0-1MAH2ZZ-WT	2.037	2.037	
Van MD0-1MHH2QA-WT	926	926	
TOTAAL	4.630	4.630	

MD0-1MAH2ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel wordt gebruikt voor de aanrekening van de werkmiddelen van AWV.

Deze zijn onderverdeeld in drie groepen van kosten:

- De aankopen van voertuigen en meubilair
- De kosten voor ICT;
- De courante personeels- en werkingskosten zoals hospitalisatieverzekeringen, werving en selectie, brandstof, energie gebouwen, telefonie,

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	14.316	14.316
<i>Index</i>	-22	-22
<i>Compensaties</i>	-2.039	-2.039
<i>Andere bijstellingen</i>	-963	-963
BO 2026	11.292	11.292
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Er wordt een structurele herschikking van 2.037 keuro doorgevoerd van de werkingskredieten naar het personeelskrediet MD0-1MAH2ZZ-LO voor de financiering van het loontekort.

Verder wordt er 2 keuro overgedragen naar het Facilitair Bedrijf voor de centrale aankoop van printpapier.

De vastleggings- en vereffeningskredieten worden n.a.v. de besparing in het kader van efficiëntie met -800 keuro negatief bijgesteld.

Tot slot wordt er een negatieve bijstelling doorgevoerd ten bedrage van -163 keuro VAK en VEK m.b.t. de indexkost, zoals bepaald in de begrotingsinstructies BO2026, ten gevolge van de compensaties vanuit beleidskredieten naar loonkredieten.

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar MD0-1MAH2ZZ-LO	-200	-200	Compensatie naar personeelskredieten
Naar MD0-1MAH2ZZ-LO	-1.837	-1.837	
Naar SH0-1SKA2QA-WT	-2	-2	Herschikking naar het Facilitair Bedrijf voor aankoop printerpapier
TOTAAL	-2.039	-2.039	

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Werkingsmiddelen	-800	-800	Afspraken besparing BO26
Bijstelling in het kader van de indexkost bij de BO26	-163	-163	Negatieve bijstelling ter financiering van de indexkost ten gevolge van de compensatie van beleidskredieten naar loonkredieten.

TOTAAL	-963	-963	
---------------	-------------	-------------	--

MD0-1MAH4ZZ-LO - LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de lonen aangerekend van de personeelsleden van het Agentschap Wegen en Verkeer met verlof voor opdracht.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	5	5
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	5	5
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Constant beleid t.o.v. BO25.

2. Zonder ISE

2.1. PROGRAMMA MI - MCD - DAB LOODSWEZEN

	(duizend euro)				
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2025	38.667	0	0	3.687	11.012
Bijstelling BO 2026	-983	0	0	-150	-150
BO 2026	37.684	0	0	3.537	10.862

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Bovenstaande omvat langs uitgavenzijde de werkingskosten van DAB Loodswezen en het overgedragen saldo. Deze dalen n.a.v. de besparingsinspanning in het kader van efficiëntie ten bedrage van -150 keuro VAK en VEK.

Langs ontvangstenzijde omvat dit de diverse ontvangsten, interne stroom en overgedragen saldo. Deze dalen vnl. omwille van het onzekere karakter van de ontvangsten uit de BAF.

DAB LOODSWEZEN

Ontvangsten

MCD-2MIHAZZ-OG - OVERGEDRAGEN OVERSCHOT VORIGE BOEKJAREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel wordt het overgedragen overschot van vorige boekjaren aangerekend.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2025	0	0	0
Bijstellingen BO 2026	0	0	0
BO 2026	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Dit begrotingsartikel wordt pro memorie ingeschreven.

MCD-2MIHAZZ-OI - ONTVANGSTEN INTERNE STROMEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

De toelage biedt de DAB Loodswezen de mogelijkheid om zijn kerntaak "veilig en vlot loodsen en beloodsen van de scheepvaart tegen een maatschappelijk aanvaardbare prijs" uit te voeren en zich verder uit te bouwen tot een moderne en performante loodsenorganisatie, inclusief het reorganiseren van het proces loodsen en beloodsen met het oog op een klantgerichte en betrouwbare dienstverlening tegen een maatschappelijk aanvaardbare prijs. De dotatie draagt de te lage tariefsetting, gegeven volumekorting langs Vlaamse en Nederlandse zijde, de meerkost Wandelaar Invest en gratis dienstverlening aan ketenpartners.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2025	25.055	0	0
Bijstellingen BO 2026	217	0	0
BO 2026	25.272	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Bij begrotingsopmaak 2026 worden de algemene ontvangsten 217 keuro hoger geraamd t.o.v. begrotingsaanpassing 2025.

Er wordt bij begrotingsopmaak 2026 25.272 keuro ingeschreven.

MCD-2MIHAZZ-OU - OVER TE DRAGEN TEKORT VAN HET BOEKJAAR**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit artikel wordt het over te dragen tekort van het boekjaar aangerekend.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2025	7.325	0	0
Bijstellingen BO 2026	0	0	0
BO 2026	7.325	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Constant beleid.

MCD-2MIHAZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel worden de diverse ontvangsten waaronder de Bunker Adjustment Factor aangerekend.

Kredietevolucie:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2025	6.287	0	0
Bijstellingen BO 2026	-1.200	0	0
BO 2026	5.087	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Bij begrotingsopmaak 2026 wordt een bijstelling in min ten bedrage van -1.200 keuro doorgevoerd omwille van het onzekere karakter van de ontvangsten uit de BAF.

Er wordt bij begrotingsopmaak 2026 5.087 keuro ingeschreven.

Uitgaven**MCD-3MIH2ZZ-OH - OVERGEDRAGEN TEKORT VORIGE BOEKJAREN****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit artikel wordt het over te dragen tekort van het boekjaar aangerekend.

Kredietevolucie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2025	0	7.325
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	0	7.325
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Constant beleid.

MCD-3MIH2ZZ-OV - OVER TE DRAGEN OVERSCHOT VAN HET BOEKJAAR**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit artikel wordt het over te dragen overschot van het boekjaar aangerekend.

Kredietevolucie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2025	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0

<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Dit begrotingsartikel wordt pro memorie ingeschreven.

MCD-3MIH2ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel worden specifieke investerings- en werkingskosten in het kader van het beloodsingsproces aangerekend.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2025	3.687	3.687
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-150	-150
BO 2026	3.537	3.537
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Bij begrotingsopmaak 2026 wordt op voorliggend begrotingsartikel de besparing in het kader van efficiëntie ten bedrage van -150 keuro negatief bijgesteld (in VAK en VEK). Er wordt voor 2026 3.537 keuro ingeschreven.

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Werkingsmiddelen	-150	-150	Afspraken besparing BO26
TOTAAL	-150	-150	

2.2. PROGRAMMA MI - MCE - DAB VLOOT

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2025	106.786	0	0	0	68.758
Bijstelling BO 2026	-178	0	0	0	-19.026
BO 2026	106.608	0	0	0	49.732

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De ontvangsten dalen met -178 keuro door een bijstelling voor energiekosten conform de begrotingsinstructies.

De vereffeningskredieten dalen met -19.026 keuro door een bijstelling n.a.v. aanwending saldo i.h.k.v. de P-Klasse loodsboot.

DAB VLOOT

Ontvangsten

MCE-2MIHAZZ-OG - OVERGEDRAGEN OVERSCHOT VORIGE BOEKJAREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel wordt het overgedragen overschot vorig boekjaar aangerekend.

Kredietevolutie:

	AO	TO	LO
BA 2025	72.860	0	0
Bijstellingen BO 2026	0	0	0
BO 2026	72.860	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Constant beleid t.o.v. BA2025.

MCE-2MIHAZZ-OI - ONTVANGSTEN INTERNE STROMEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

De dotatie aan de DAB Vloot kadert in de maatschappelijke doelstelling om bemande schepen te voorzien in het kader van het uitvoeren van maatschappelijke kerntaken (SAR, bebakening, veerdiensten, hydrografie...) en de continue modernisering, verduurzaming en innovatie van de overheidsvloot.

Kredietevolutie:

	AO	TO	LO
BA 2025	31.733	0	0
Bijstellingen BO 2026	-178	0	0
BO 2026	31.555	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De ontvangsten dalen met -178 keuro t.o.v. BA2025. Dit is het gevolg van:

- Negatieve bijstelling m.b.t. de energiekosten cf. de begrotingsinstructies ten bedrage van -321 keuro;
- Positieve bijstelling n.a.v. de indexparameter ten bedrage van +293 keuro;
- Besparing in het kader van efficiëntie ten bedrage van -150 keuro.

MCE-2MIHAZZ-OU - OVER TE DRAGEN TEKORT VAN HET BOEKJAAR

Korte inhoud begrotingsartikel:

Voorliggend begrotingsartikel betreft het overgedragen tekort van het huidige boekjaar.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2025	0	0	0
Bijstellingen BO 2026	0	0	0
BO 2026	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Niet van toepassing.

MCE-2MIHAZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Begrotingsartikel met betrekking tot de ontvangsten n.a.v. uitgevoerde overeenkomsten/dienstverleningen (boeienwerk, hydrografische peilingen, bijkomende inzet veerboten, ter beschikking stellen schepen...).

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2025	2.193	0	0
Bijstellingen BO 2026	0	0	0
BO 2026	2.193	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Constant beleid t.o.v. BA2025.

Uitgaven

MCE-3MIH2ZZ-OH - OVERGEDRAGEN TEKORT VORIGE BOEKJAREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Voorliggend begrotingsartikel betreft het overgedragen tekort uit voorgaande boekjaren.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2025	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Niet van toepassing.

MCE-3MIH2ZZ-OV - OVER TE DRAGEN OVERSCHOT VAN HET BOEKJAAR

Korte inhoud begrotingsartikel:

Voorliggend begrotingsartikel betreft het over te dragen overschot van het boekjaar.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	0	68.758
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	-19.026
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	0	49.732
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

De kredietevolucie op voorliggend artikel betreft de aanwending van het saldo ter financiering van de P-klasse loodsboot.

De verwachte vereffeningsnood in 2026 betreft 19.026 keuro VEK. De aanwending van deze vereffeningskredieten gebeurt op MCE-3MIH2WA-WT. Via compensatie worden de benodigde vereffeningskredieten aan het correcte begrotingsartikel gealloceerd.

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van MCE-3MIH2WA-WT	0	-19.026	Bijstelling n.a.v. aanwending saldo i.h.k.v. de P-Klasse loodsboot.
TOTAAL	0	-19.026	

XII. LIJST MET AFKORTINGEN

AO	Algemene Ontvangsten
IS	Interne stromen (ESR-aggregaat)
ISE	Inhoudelijk structuurelement
IVA	Intern Verzelfstandigd Agentschap
LE	Leningen (ESR-aggregaat)
LO	Leningontvangsten
LO	Lonen (ESR-aggregaat)
OI	Ontvangsten Interne Stromen (ESR-aggregaat)
OL	Ontvangsten Leningen (ESR-aggregaat)
OP	Ontvangsten Participaties (ESR-aggregaat)
OW	Ontvangsten Werking en Toelagen (ESR-aggregaat)
PA	Participaties (ESR-aggregaat)
PR	Provisies (ESR-aggregaat)
TO	Toegewezen ontvangsten
VCO	Vlaamse Codex Overheidsfinanciën
VAK	Gesplitst vastleggingskrediet
VEK	Gesplitst vereffeningskrediet
WT	Werkking en Toelagen (ESR-aggregaat)

XIII. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'

Aard en titel	Verzameldecreet MOW
Korte omschrijving	Diverse technische aanpassingen aan sectorale wetgeving
Betrokken instanties	DMOW, AWV, MDK, DVW, De Lijn
Status	Eerste principiële goedkeuring door Vlaamse Regering in najaar 2025

Aard en titel	Decreet tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013
Korte omschrijving	Dit decreet beoogt de invoering van enerzijds een secundair systeem kilometerheffing en anderzijds een aantal bepalingen op het vlak van gegevensbescherming.
Betrokken instanties	DFB, VLABEL en DMOW
Status	Eerste principiële goedkeuring door Vlaamse Regering najaar 2025

Aard en titel	Decreet houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord betreffende de invoering van een routeticket in het kader van de kilometerheffing en tot wijziging van het Samenwerkingsakkoord van 31 januari 2014 tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de invoering van de kilometerheffing op het grondgebied van de drie gewesten en tot oprichting van een publiekrechtelijk vormgegeven Interregionaal Samenwerkingsverband Viapass onder de vorm van een gemeenschappelijke instelling zoals bedoeld in artikel 92bis, § 1 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij samenwerkingsakkoord van 24 april 2015 en bij Samenwerkingsakkoord van 24 maart 2016
Korte omschrijving	Dit instemmingsdecreet heeft betrekking op samenwerkingsakkoorden betreffende de kilometerheffing, namelijk over de invoering van een secundair systeem en gewijzigde privacy bepalingen.
Betrokken instanties	DFB, VLABEL en DMOW
Status	Eerste principiële goedkeuring door Vlaamse Regering najaar 2025

Aard en titel	Decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord met betrekking tot de oprichting van een onderzoeksinstantie voor scheepvaartongevallen op de Vlaamse binnenwateren
Korte omschrijving	Dit decreet kadert in een gedeeltelijke omzetting van Richtlijn 2009/18/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 tot vaststelling van de grondbeginselen voor het onderzoek van ongevallen in de zeescheepvaartsector.
Betrokken instanties	DMOW, DVW en MDK
Status	Eerste principiële goedkeuring door Vlaamse Regering in najaar 2025

Aard en titel	Decreet tot wijziging van het decreet van 29 maart 2013 betreffende het kader voor het invoeren van intelligente vervoerssystemen op het gebied van wegvervoer en voor interfaces met andere vervoerswijzen
Korte omschrijving	Dit decreet kadert in de omzetting van Richtlijn 2023/2661 van 22 november 2023 tot wijziging van Richtlijn 2010/40/EU betreffende het kader voor het invoeren van intelligente vervoerssystemen op het gebied van wegvervoer en voor interfaces met andere vervoerswijzen
Betrokken instanties	DMOW
Status	Definitieve goedkeuring door Vlaamse Regering eind 2025

Aard en titel	Decreet tot regeling van het aangepast vervoer
Korte omschrijving	Dit decreet beoogt de uitwerking van een aangepaste regeling, als vervanging van het Compensatiedecreet van 21 december 2012, voor het toekennen van compensaties voor de dienstverlening van het aangepast vervoer, met inbegrip van het creëren van een rechtsgrond voor het verwerken van medische persoonsgegevens (= mobiliteitsindicatiestelling voor het Flex+vervoer)
Betrokken instanties	DMOW
Status	Eerste principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering eind 2025

Aard en titel	Decreet tot wijziging van het decreet van 16 juni 2006 betreffende de begeleiding van de scheepvaart op de
---------------	---

	maritieme toegangswegen en de organisatie van het Maritiem Reddings- en Coördinatiecentrum
Korte omschrijving	Dit decreet creëert een rechtsgrond voor een retributie voor de inzet van een Noordzee sleper. Tevens worden een aantal aanpassingen doorgevoerd in het licht van de herziening van Richtlijn 2009/16/EG betreffende havenstaatcontrole.
Betrokken instanties	MDK en DMOW
Status	Eerste principiële goedkeuring door Vlaamse Regering in voorjaar 2026

Aard en titel	Decreet betreffende het bijzonder wegtransport
Korte omschrijving	Dit decreet vervangt het decreet van 3 mei 2013 betreffende de bescherming van de verkeersinfrastructuur in geval van bijzonder wegtransport, rekening houdend o.m. met de verruimde geregionaliseerde bevoegdheden, de bevindingen in het kader van de proefprojecten met langere en zwaardere vrachtwagens (LZV) en brede fietsaanhangwagens en een instap in het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving.
Betrokken instanties	AWV, DMOW en VLABEL
Status	Eerste principiële goedkeuring door Vlaamse Regering eind 2025

Aard en titel	Decreet tot wijziging decreet van 13 februari 2004 tot vaststelling van de algemene regels inzake de erkenning en basissubsidiëring van mobiliteitsverenigingen en koepels van verenigingen en de subsidiëring van mobiliteitsprojecten
Korte omschrijving	Dit decreet beoogt een verheldering van het subsidiekader, een verlaging van de administratieve lasten en een bevordering van de ondersteunende werking van de betrokken subsidies aan het Vlaams mobiliteitsbeleid, rekening houdend met het algemene subsidiekader van de VCO en BVCO
Betrokken instanties	DMOW
Status	Eerste principiële goedkeuring door Vlaamse Regering voorjaar 2026

Aard en titel	Decreet betreffende de technische keuring van voertuigen
---------------	---

Korte omschrijving	Dit decreet schept een nieuw kader wat betreft de technische keuring van voertuigen en voorziet de nodige rechtsgronden voor latere uitvoeringsbesluiten van de Vlaamse Regering.
Betrokken instanties	DMOW
Status	Eerste principiële goedkeuring door Vlaamse Regering medio 2026

Aard en titel	Decreet tot wijziging van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2021 wat betreft de bestuurlijke handhaving.
Korte omschrijving	Dit decreet regelt de instap in het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving met oog op een stroomlijning van de bestuurlijke handhavingsregels.
Betrokken instanties	AJH, DVW en DMOW
Status	Eerste principiële goedkeuring door Vlaamse Regering eind 2025

Aard en titel	Decreet tot wijziging van het decreet van 3 mei 2019 betreffende de gemeentewegen
Korte omschrijving	Dit decreet hervormt het administratief beroep tegen gemeenteraadsbeslissingen naar een jurisdictioneel beroep bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Daarnaast beoogt het decreet een aantal onduidelijkheden in het huidige decreet te remediëren.
Betrokken instanties	DMOW
Status	Eerste principiële goedkeuring door Vlaamse Regering najaar 2026

Aard en titel	Decreet tot wijziging van het decreet van 8 mei 2009 houdende vaststelling en realisatie van de rooilijnen
Korte omschrijving	Dit decreet past een aantal bepalingen aan met het oog op meer duidelijkheid en om foute interpretaties te vermijden. Daarnaast voorziet het decreet een rechtsgrond voor bepalingen over de afsluiting en de toegang van gewestwegen.
Betrokken instanties	AWV en DMOW
Status	Eerste principiële goedkeuring door Vlaamse Regering medio 2026

Aard en titel	Decreet tot wijziging van diverse bepalingen inzake het wegverkeer
Korte omschrijving	Dit decreet past een aantal geregionaliseerde wetten en decreten aan in het licht van het toekomstig Vlaams en federaal verkeersreglement.
Betrokken instanties	DMOW, AWV en De Lijn
Status	Eerste principiële goedkeuring door Vlaamse Regering najaar 2026

XIV. BIJLAGEN METADATAFICHES

Fiche indicator ISE Investerings gemeenschappelijk vervoer

Benaming	Aantal actieve hoppinpunten
Definitie	Aantal actieve Hoppinpunten volgens vervoerregio. Een Hoppinpunt is een punt waar verschillende vervoermiddelen samenkomen en op elkaar zijn afgestemd. Je start er je reis of stapt er vlot over van het ene op het andere vervoermiddel, zoals de trein, tram, bus en deelsystemen (fiets, auto of step). Inventarisatie van de actieve hoppinpunten gebeurt doorlopend door DMOW op basis van operationele gegevens van de wegbeheerders. Een update van het cijfer (aantal) in MOMO wordt tweemaal per jaar voorzien, en dit meer bepaald op het einde van ieder semester.
Soort indicator	Outputindicator
Bron	Departement MOW De gegevens zijn afkomstig uit de Hoppinpuntendatabank. Deze databank wordt continu bijgehouden door het Hoppinpuntenmanagement (DMOW) en bevat het meest actuele cijfer. Tweemaal per jaar wordt in MOMO het cijfer geactualiseerd op basis van de cijfers Hoppinpuntendatabank.
Meetfrequentie	Tweemaal per jaar
Kwaliteitsbeoordeling	Geen gecertificeerde indicator Hoppinpunten zijn een zeer specifiek Vlaams concept (cf. artikel 6 van het BVR Hoppinpunten), wat vergelijken moeilijk maakt. In Wallonië wordt er gewerkt rond de Mobipôles en de Mobipoints, wat een vergelijkbaar concept is. Ook in Brussel bestaan soortgelijke mobiliteitshubs.
Reeds gebruikt in andere documenten	Het aantal actieve Hoppinpunten is relevant in het kader van: 1. Beleidsnota Mobiliteit en Openbare Werken 2024-2029, en dan meer bepaald de (strategische en operationele) doelstelling inzake een duurzame modal shift voor personenvervoer en combimobiliteit (p. 15-16); 2. Vlaamse Mobiliteitsvisie 2040, en dan meer bepaald het beleidsthema knooppunten en netwerken (p. 24-25).

Fiche indicator ISE Exploitatie gemeenschappelijk vervoer

Benaming	Tevredenheid openbaar vervoer De Lijn
Definitie	Het Departement Mobiliteit en Openbare Werken laat jaarlijks een tevredenheidsonderzoek uitvoeren bij reizigers van De Lijn. Tot en met 2023 focuste het onderzoek op de algemene tevredenheid over De Lijn. In 2024 werd voor het eerst gefocust op de rittevredenheid van de reiziger van De Lijn (algemeen + bevraging over 13 aspecten). Indicator is het aandeel reizigers in het totaal aantal reizigers dat een score gaf van 7,8,9 of 10 op 10 (top 4) voor algemene rittevredenheid met een schaal van 0 t.e.m. 10. Naast een resultaat voor Vlaanderen, wordt er ook gerapporteerd per vervoerregio. De meeteenheid is een percentage
Soort indicator	Effectindicator
Bron	Departement MOW Gegevensbestand: tevredenheidsonderzoek, publicatie in MOMO
Meetfrequentie	Jaarlijks uitgevoerd onderzoek, dus jaarlijks komen in mei de nieuwe cijfers. De cijfers van jaar x meten de tevredenheid jaar x - 1
Kwaliteitsbeoordeling	Certificatie: methode is bepaald door een extern onderzoeksbureau (nu Ipsos) die ook de opdracht uitvoert, is dus onafhankelijk. De resultaten van het onderzoek worden gepubliceerd. Internationale benchmarking: er is benchmarking mogelijk (Nederland hanteert vergelijkbare methode om de tevredenheid te meten)
Reeds gebruikt in andere documenten	De tevredenheidsscore wordt gebruikt als één op te volgen indicator in het jaarlijkse evaluatierapport van De Lijn in het kader van artikel 4.2.3. van het openbare dienstencontract 2023-2027.

Fiche indicator ISE Beleid gemeenschappelijk vervoer

Benaming	Aantal toegankelijke haltes
Definitie	Aantal toegankelijke haltes naar type beperking (motorische beperking, motorische beperking mits assistentie en visuele beperking). Om het percentage toegankelijke haltes te berekenen is enkel het totaal aantal haltes exclusief bel-of flexbushaltes relevant. Bij de bel- of flexbus is het voertuig zelf immers steeds uitgerust voor passagiers met een beperking. Haltes die exclusief worden aangereden door de bel- of flexbus worden hier daarom niet in beschouwing genomen. Dit cijfer komt tot stand op basis van operationele gegevens haltebeheer bij De Lijn. Het haltebeheer team voert permanent controles uit waarbij medewerkers ter plaatse gaan en kenmerken van de halte inventariseren. A.d.h.v. een beslissingsboom worden haltes dan ingedeeld volgens toegankelijkheidsstatus met onderscheid tussen drie types. Meeteenheid is een percentage van toegankelijke haltes/totaal aantal haltes
Soort indicator	Outputindicator
Bron	De Lijn
Meetfrequentie	Jaarlijkse update in MOMO. Bij De Lijn zelf worden de cijfers per kwartaal geactualiseerd in het kader van de te delen sleutelgegevens Vlaamse overheid – De Lijn ODC.
Kwaliteitsbeoordeling	Nog niet opgenomen in VOS, maar staat op de planning. Gelijkaardige indicatoren bestaan in de ons omringende landen eveneens. De richtlijnen om van een toegankelijke halte te kunnen spreken zijn echter niet overal dezelfde.
Reeds gebruikt in andere documenten	Masterplan toegankelijke haltes Monitoring mobiliteitsvisie Beleidsnota Parlementaire vragen Mobiliteitsplannen VVR en steden en gemeenten ODC – bijlage 6

Fiche indicator ISE Wetenschappelijk onderzoek en studies

Benaming	Het EV Xperta realiseert de vooropgestelde uitvoering zoals opgenomen in het businessplan EV Xperta.
Definitie	% van de trekkingsrechten door EV Xperta gerealiseerd. Toelichting: de dotatie van EV Xperta wordt opgedeeld in trekkingsrechten die verdeeld worden onder de entiteiten van het beleidsdomein MOW. Deze trekkingsrechten geven de entiteiten recht om voor x aantal uren beroep te doen op de dienstverlening van EV Xperta (uitvoeren van studies). De uitvoering van deze trekkingsrechten wordt gemeten en opgevolgd. Meeteenheid: percentage
Soort indicator	Procesindicator
Bron	Combinatie van gegevens uit boekhoudpakket Xperta en Power BI, verantwoordelijke meting: EV Xperta bij departement MOW
Meetfrequentie	Er wordt continu opgevolgd wat de realisatie is van de trekkingsrechten. Rapportering van jaar X-1 is dus in jaar X beschikbaar.
Kwaliteitsbeoordeling	Deze indicator is niet gecertificeerd. Deze indicator kan niet nationaal of internationaal vergeleken worden.
Reeds gebruikt in andere documenten	Er wordt per kwartaal intern gerapporteerd. Er zijn geen publiek beschikbare documenten waarin deze indicator opgenomen is.

Fiche indicator ISE Investerings weginfrastructuur

Benaming	Percentage fietspaden langs gewestwegen conform vademecum fietsvoorzieningen
Definitie	Overzicht van het aantal geanalyseerde kilometers fietspaden in Vlaanderen dat in overeenstemming is met de richtlijnen van het Vademecum fiets 2022 (ongeacht ligging BFF of lokale netwerk). O.b.v. inrichtingsparameters (zoals snelheidsregime aanpalende weg, breedte fietspaden, breedte tussenstroken, etc.) krijgt elke hectometer fietspad een globale score waaraan vervolgens een kwaliteitsklasse wordt toegekend.
Soort indicator	Outputindicator
Bron	Agentschap Wegen en Verkeer, tweejaarlijkse fietspadenrapport. Ook raadpleegbaar via https://www.vlaanderen.be/departement-mobiliteit-en-openbare-werken/monitoring-mobiliteit-momo
Meetfrequentie	Elke 2 jaar
Kwaliteitsbeoordeling	De controle van de inrichting van de fietspaden langs Vlaamse gewestwegen gebeurde op basis van de informatie beschikbaar in de GIS-omgeving van de wegendatabank. Daarbij werden per hectometer de volgende parameters gehanteerd: snelheidsregime, type fietspaden (nl. aanliggend eenrichtingsfietspad, vrij liggend eenrichtingsfietspad, vrij liggend dubbelrichtingsfietspad), breedte van de fietspaden, breedte van de tussenstrook (met verticaal scheidingselement, zonder verticaal scheidingselement) en wegategorisering. Per hectometer fietspad werd het globaal resultaat van de parameters genoteerd. Tot 2023 werd het resultaat ingedeeld in 5 kwaliteitsklassen (of beoordelingsmodaliteiten), zodat fietspaden ten opzichte van elkaar vergeleken kunnen worden. De beoordelingsmodaliteiten 'zeer goed' en 'goed' werden beschouwd als conform, terwijl de beoordelingsmodaliteiten 'voldoende', 'slecht' en 'zeer slecht' als niet-conform werden beschouwd. Vanaf 2023 is er nieuwe meetmethode die gebaseerd is op 4 functieklassen ('uitstekend', 'goed', 'matig', 'slecht' naar aanleiding van het hernieuwde fietsvademeccum 2022; voor de vergelijkbaarheid werden de gegevens uit het meetjaar 2021 opnieuw geanalyseerd volgens de nieuwe methodiek. De scores 'uitstekend' en 'goed' worden daarbij beschouwd als conform vademecum.
Reeds gebruikt in andere documenten	Tweejaarlijkse fietspadenrapport

Fiche indicator ISE Onderhoud weginfrastructuur

Benaming	Toestandsverdeling van de assets weginfrastructuur zoals gemonitord in de Assetwijzer
Definitie	De huidige toestand wordt afgeleid via een watervalprincipe: 1. Indien een toestandsindicator gekend is, dan wordt deze toestandsindicator gebruikt. De entiteiten van MOW verzamelen en verwerken infrastructuurdata om de performantie van de infra in kaart te brengen. Afhankelijk van type infrastructuur worden systematische (technische) metingen uitgevoerd, gestandaardiseerde inspecties met het oog op een toestandsbepaling. 2. Indien de toestandsindicator niet gekend is, dan wordt er gekeken naar de huidige leeftijd van de asset t.o.v. de verwachte levensduur. Afhankelijk van het percentage t.o.v. van de verwachte levensduur wordt er een toestandsindicator toegekend. 3. Indien noch de toestandsindicator noch de leeftijd gekend is, dan wordt de toestandsindicator ingeschat op basis van een extrapolatie. Echter dient er opgemerkt te worden dat deze extrapolatie louter gebruikt wordt om een globaal zicht te krijgen op de benodigde budgetten. Indien toestanden niet gekend zijn, dan worden deze ook op deze manier gerapporteerd.
Soort indicator	Outputindicator
Bron	Assetwijzer
Meetfrequentie	Jaarlijks
Kwaliteitsbeoordeling	De toestandsindicator werd opgesteld i.s.m. Deloitte. Technische metingen: ARAN, SKM, FPM, waterpassingen
Reeds gebruikt in andere documenten	Asset Wijzer

Fiche indicator ISE Exploitatie waterinfrastructuur

Benaming	Personenvervoer over water in Vlaanderen: het aantal reizigers op de veren in het beheer van het agentschap MDK, inclusief de concessieveren en bij DeWaterbus
Definitie	Tellingen personenvervoer over water in Vlaanderen bij DeWaterbus en de veren in het beheer van het Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust, inclusief de concessieveren. Bij de veren omvat de categorie tweewielers alle soorten fietsen en ook brom-, snor- en motorfietsen, bij DeWaterbus wijst tweewielers enkel op fietsen (gewone, elektrische fietsen en speedpedelecs). Brom-, snor- en motorfietsen zijn immers niet toegelaten op DeWaterbus. De veerdienst Rupelmonde-Wintam is enkel actief van april tot en met september. De tellingen worden manueel bijgehouden op de desbetreffende vaartuigen, en worden vervolgens verzameld en geaggregeerd door het Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust. Meeteenheid: aantal reizigers
Soort indicator	Outputindicator
Bron	Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust Deze indicator wordt opgenomen en opgevolgd in stuurbord MDK. Als jaarlijks cijfer publiek raadpleegbaar in MOMO.
Meetfrequentie	MDK heeft de cijfers na ieder kwartaal beschikbaar. Het jaaroverzicht jaar is beschikbaar in jaar X+1 maand maart via MOMO.
Kwaliteitsbeoordeling	Staat op de planning om op te nemen als VOS. Vergelijking van aantallen nationaal-internationaal is mogelijk.
Reeds gebruikt in andere documenten	- Jaarverslag agentschap MDK - Evaluatie van het ondernemingsplan MDK

Fiche indicator ISE Investerings waterinfrastructuur

Benaming	Toestandsverdeling van de assets watergebonden infrastructuur
Definitie	De huidige toestand wordt afgeleid via een watervalprincipe: 1. Indien een toestandsindicator gekend is, dan wordt deze toestandsindicator gebruikt. De entiteiten van MOW verzamelen en verwerken infrastructuurdata om de performantie van de infra in kaart te brengen. Afhankelijk van type infrastructuur worden systematische (technische) metingen uitgevoerd, gestandaardiseerde inspecties met het oog op een toestandsbepaling. 2. Indien de toestandsindicator niet gekend is, dan wordt er gekeken naar de huidige leeftijd van de asset t.o.v. de verwachte levensduur. Afhankelijk van het percentage t.o.v. van de verwachte levensduur wordt er een toestandsindicator toegekend. 3. Indien noch de toestandsindicator noch de leeftijd gekend is, dan wordt de toestandsindicator ingeschat op basis van een extrapolatie. Echter dient er opgemerkt te worden dat deze extrapolatie louter gebruikt wordt om een globaal zicht te krijgen op de benodigde budgetten. Indien toestanden niet gekend zijn, dan worden deze ook op deze manier gerapporteerd.
Soort indicator	Outputindicator
Bron	Asset Wijzer
Meetfrequentie	Jaarlijks
Kwaliteitsbeoordeling	De toestandsindicator werd opgesteld i.s.m. Deloitte. Technische metingen: ARAN, SKM, FPM, waterpassingen
Reeds gebruikt in andere documenten	Asset Wijzer